

ABBÉ PROSPER BAUDOT T. J.:

RADOSTNÁ ZVĚST

ROZJÍMÁNÍ O ŽIVOTĚ JEŽÍŠE KRISTA

PODLE EVANGELIÍ

I.

V PŘEROVĚ 1938

NIHIL OBSTAT.

P. Em. Soukup O. P.,
censor ex officio.

Nr. 13.669.

IMPRIMATUR

Olomucii, die 18. Augusti 1937.

Dr. Joannes Martinů,
Vicarius generalis.

Mistře, kde bydlíš? tázali se dva učedníci překvapení a oblaženi prvním setkáním s Ježíšem. Mistr jim odpověděl: *Pojďte a vizte*¹.

Duše křesťanská, i já toužím tě uvést do Mistrova obydlí. Rozjímání je šťastným setkáním, při kterém tvor, uchvácený tím, že našel Syna Božího v lidské podobě, volá: Vezmi mě s sebou; uveď mě k sobě. Ukaž mi něco jiného, než co jsem vídal až dosud; řekni mi něco jiného, než co slýchávám každý den. - A Ježíš praví dnes jako kdysi: *Pojď a viz!*

Je třeba dokazovat, že rozjímání je užitečné? Dítě potřebuje otce, slepec potřebuje vůdce, přítel přítele, slabý silného, člověk potřebuje Boha. A rozjímání dává člověku Boha, dává Silného slabému, Přítele příteli, Vůdce slepci, Otce dítěti.

Když nám Bůh dal svého Syna, dal nám všecko. Rozjímání nám pomáhá znovu nalézt Syna Božího. On je vždy týž, stále žije a stále koná divy. Rozjímání nás uvádí na svatá místa, kde se Syn Boží důvěrně stýkal s lidmi. Pomáhá nám kráčet v jeho stopách; staví nás mezi jeho posluchače; pomáhá nám chápatí smysl jeho slov; zprostředkuje nám důvěrný rozhovor s ním. *Ěvangelium* je země, v níž se setkáváme s Bohem. Budeš-li, křesťanská

duše, v rozjímání hledati vytrvale svého Pána, budeš šťastna.

Ale jak se má rozjímati a podle které metody? Na tu otázku se těžko odpovídá. Je to asi tak, jako by se někdo tázal: Jak to mám dělat, abych dýchal? Čím méně se na to myslí, tím lépe se to dělá. Ne že bychom, chceme-li dobře rozjímati, se vůbec nemusili starat o metodu. Ale musíme pamatovati, že metoda je toliko prostředek, nic více. A prostředku užíváme tím lépe, čím větší pozornost věnujeme cíli, o který usilujeme.

Taž se těch zástupů, které se sbíhají se všech stran na galilejských i judských cestách při první zprávě o příchodu Ježíšově. Jdou vstříc Ježíši. Jistě bys je uvedl do rozpaků, kdyby ses jich otázel, podle které metody to činí. Nevědí, co je metoda, a přece jednají správně.

Jejich metoda záleží v živé víře v toho, jehož hledají, v radosti, že je u nich, ve vůli míti prospěch z jeho návštěvy. Vzniká v nich sama sebou pod vlivem bolestného pocitu ubohosti a bídy, z níž touží býti vytržení, pod tíží chyb, jichž chtějí býti zbaveni, v naději na dobrodiní, kterých se jim dostane.

Setník volá: *Nejsem hoden. Žena nevylečitelně chorá šeptá: Dotknu-li se jen roucha jeho, budu uzdravena. Smiluj se nade mnou,* prosí úpěnlivě žena kananejská. A malomocný praví: *Chceš-li, můžeš.* Magdalena neříká

nic. Petr pláče. Marta si stěžuje. Všichni věří, doufají, trpí, diví se, chtějí. - Přítomnost Páně ovládá jejich myšlenky a řídí jejich kroky. Víc k úspěchu netřeba.

Do předpisů se to však těžko vtěsnává. - Jednej jako oni, a podaří se ti to jako jim. Anebo - ještě lépe - učiň se jedním z nich a jdi s nimi. Jsou to chudí lidé, ale Ježíš se zjevuje chudině. Jsou většinou nevzdělaní. Co však je věda učených lidí proti Moudrosti věčné? Odlož všechnu neskromnost vědy a všechnu kastovnickou pýchu.

Mistr praví: *Pojďte a vizte.* - Pospěš si tedy k jeho domu. Je pravda, že viditelné se stalo neviditelným, ale skutečnost je vždy skutečností, ať se halí do jakéhokoli zevnějšku. Ježíš je vždy mezi námi. Dům, jež otevřel učedníkům, není prázdný. Je dosud útulnou svatyní, kde se ti dává Ježíš, kde se staneš účastným světla a radostí jako ti, kteří tě předešli.

I my jsme si musili vyvoliti metodu, abychom užitečně pomohli hledati a nalézti Ježíše. Měli jsme za to, že naší hlavní úlohou je postupem meditovaného textu napovídati myšlenky, city a úkony takové, aby se dosáhlo vytčeného cíle. Všechno, co přispívá k lepší-

mu poznání Ježíše, všechno, co nás pobádá, abychom jej vroucněji milovali, všechno, co rozhoduje, abychom ho věrněji následovali, vše to uvádíme v této knížce. Doufáme, že se nám to aspoň poněkud podaří.

Někdy bychom ovšem byli raději různější a zvláště úplnější, ale to lze bohužel pro mnohé obtíže těžko provést. Nemohli jsme se ani vyhnouti některému opakování. Při takové látce a při cíli vždy téměř je nutno často opakovati tytéž rady, tytéž úvahy, napovídati tytéž city, činiti tytéž závěry. Přece však doufáme, že ta metoda nebude nikoho nudit, protože z rozjímací knihy se nechte nepřetržitě, nýbrž jen den po dni. Ostatně nezapomeňme na důležitou poznámku sv. Ignáce v jeho *Duchovních cvičeních*: Najdu-li v některém bodě rozjímání, co chci, spočinu tam bez úzkostlivé snahy postoupiti dále, až si dostiučiním². Množství předkládaných myšlenek a pocitů nesmí meditujiícího uvádět v rozpaky ani mu v rozjímání překážeti. Text rozjímání je před vámi jako bohatě prostřený stůl, s něhož si můžete brátí a chuťnati, co se vám více líbí, a nemusíte litovat, že nemůžete snísti všechno. Nemyslete, že k dobrému rozjímání je třeba vyčerpati text úplně. Předložením látky k rozjímání jsme vás chtěli přivést k Pánu Bohu. Když se nám to podařilo, je náš úkol skončen. K čemu chodit ještě dále? Pán Ježíš

ví lépe než kdo jiný, čeho je vám třeba. On dokoná, co my jsme jen začali.

Probrali jsme celý život Páně. Naše kniha obsahuje všechny příběhy z Evangelia. A poněvadž se tu vypravuje životopis, je nejlépe podávati fakta chronologicky.

Mluvíme o *rozjímání* (*meditaci*), protože toho výrazu se užívá nejčastěji. Ale spíše bychom měli říkat *nazírání* (*kontemplace*).

V *rozjímání* přísně vzato uvažujeme o některé *pravdě*, abychom načerpali duchovního prospěchu. V *kontemplaci* soustřeďujeme pozornost na některou *událost*. Snažíme se k ní přidružit i a do ní vniknouti. Pomocí milosti Ducha Svatého rozlišujeme, co se děje. Pozorujeme osoby, posloucháme, co mluví, dáváme pozor na to, co činí, a čerpáme ze všeho, co objevujeme v Ježíši a kolem něho. Přemýšlíme, modlíme se, vzdáváme Bohu úctu, prosíme jej, vzbuzujeme ctnostné úkony.

Ostatně kontemplace a meditace si navzájem neodporují, naopak velmi výhodně se doplňují. Často se skutečně na téže stránce Evangelia pronikají pravdy a činy tak, že je třeba konati i rozjímání i kontemplaci.

Každé rozjímání je rozděleno, jak je zvykem, na několik částí. V nadpise každé části je stručně shrnut obsah. Tím jsme chtěli nejen objasnit text meditace, ale i usnadnit večerní přípravu na meditaci, poněvadž při dob-

ré vůli je možno krátký a snadný obsah lehce pochopiti a si zapamatovati.

Topografickými poznámkami jsme neskrblili. Když o něčem rozjímáme, jest užitečno věděti, kde se to stalo. A když jdeme naproti Pánu Ježíši, jest výhodné věděti napřed o tom místě, kde se máme setkat. To budí zájem, vzpružuje ochablost, poutá obrazotvornost, povzbuzuje pozornost, usnadňuje soustředění, přispívá ke konkrétnějšímu a životnějšímu spojení s tím, jehož hledáme. - Doufáme, že ty poznámky nahradí dostatečně průpravu, kterou jiní autoři kladou na počátek rozjímání pode jménem komposice místa.

Přejeme ti plnost Boží milosti, a abys i ty jako dva učedníci, o kterých jsme mluvili, okusil, jak sladké je první setkání.

*Šli tedy a uzřeli*³. Uzřeli takovou krásu, okusili tolik novoty a sladkosti, že jeden z nich hned běžel vyhledati bratra, aby jej přivedl také k Pánu Ježíši. A řekl mu: *Nalezli jsme Mesiáše*⁴.

Chápeš, duše křesťanská? - Nalezli jsme. Hledali jsme, našli jsme. Hledali jsme světlo, žádali jsme osvětlení v pochybnostech, potřebovali jsme odvahy, chtěli jsme se polepšiti; našli jsme.

Pravili jsme: Kde je štěstí? A našli jsme je. Našli jsme toho, který přináší lidem pravé dobro. Prodlévá mezi námi. Můžeme s ním důvěrně obcovati. Přijímá v každou hodinu. Jeho slova jsou vznešená, jeho skutky jedinečné, dary výtečné. Šťastní učedníci! Šťastné setkání!

Jdi tedy i ty, duše křesťanská, jdi hledati pravé dobro. Syn Boží je stále rozdává každému, kdo o ně požádá. Čeká tě v svém domě, na půdě svatého Evangelia. Chce tě zasypati dary. *Hledej a nalezneš. Tluc a bude ti otevřeno^b.*

Č Á S T P R V N Í

S K R Y T Ý Ž I V O T

1. PŘEDMLUVA

Luk. 1.

I. Evangelista upozorňuje svého učedníka, jak užitečné je poznání a rozjímání Evangelia.

Mnozí již podjali se toho, aby uspořádali vypravování o těch věcech, které se u nás naplnily, jak nám je podali ti, kteří byli od počátku očitými svědky a přísluhovateli slova; proto vidělo se i mně, který jsem od prvopočátku vše důkladně vyzvěděl, pořádkem o tom psátí tobě, velmožný Theofile, abys poznal pravdu těch věcí, kterým jsi byl vyučen.

Před prací, kterou začínáš, vzývej Ducha Svatého. Upoutej pozornost na tato první slova.

Evangelista vybízí svého učedníka, aby rozjímal o událostech, které počíná vypravovati. Neznatí Evangelium vůbec, bylo by nečestné, znátí je jen špatně, bylo by nebezpečné. Musíme svou znalost Evangelii prohlubovat a tak se přesvědčovat, že jsou pravdivá a že jsme povinni evangelickými pravdami se řídit. Zkrátka, je třeba o Evangeliu rozjímatí.

Evangelium ti praví: Bůh je tvůj Otec. Máš Vykupitele. Jest nebe a je třeba si ho zaslou-

žit. Jest peklo a třeba mu uniknout. Dále se ti praví: Blahoslavení chudí; - milujte se ve spolek; - buďte čistí; - buďte dobří; - odpouštějte nepřátelům; - před hříchem utíkejte víc než před smrtí. - Ale jak máš rozuměti těm poučením a jak podle nich jednati, nerozjímáš-li o nich?

A nesluší se dále, abys poznal, jak velice tě Bůh miloval? Nuže, na těchto stránkách ti popisuje svou lásku. Mluví k tobě svými evangelisty. Milost, kterou ti uděluje, musíš zhodnotit podle její skutečné ceny. Chceš-li jen, budou ti tyto stránky světlem, radostí, jistotou.

Konečně je třeba, aby ses připodobnil svému Mistru Ježíši Kristu. A můžeš doufat, že se ti to podle přání podaří, nebudeš-li v tichém rozjímání studovati jeho nauku a jeho příklad?

Nabídní mu napřed a již od počátku svého ducha, své srdce, své smysly a všechny schopnosti své duše, aby je sám přizpůsobil tomuto tak potřebnému studiu. Ježíš je pravý učitel modlitby. Pros jej vroucně, aby ti udělil pochopení pro božské věci a lásku k rozjímání, abys neváhal od nynějška každý den je věrně konávat.

Raduj se. Co je na nebi i na zemi nejkrásnější, bude se odrážeti v tvé duši; co je největší, sníží se k tobě; co je nejlepší, pronikne

tvůj život. Nic se neboj. Rozptyl všechnu nejistotu.

Jak jsi jednal dosud? Nepojímal jsi tato vážná naučení dosud jen zlehka? Nemáš o Evangeliiu znalost snad jen zmatenou, povrchní, nedůstojnou učedníka? Nedávals často přednost knihám bezcenným a spisům nebezpečným před Evangeliiem? Již je čas, abys přemohl marnou zvědavost, která tě rozptyluje a zdržuje, a soustředil všechnu pozornost na předmět, který jediné je hoden studia a nekonečné lásky.

Učiň hned na počátku předsevzetí, jakého zasluhuje Boží dobrota.

2. BOŽSKÝ RODOKMEN JEŽÍŠE KRISTA

Jan 1.

I. Evangelista popisuje božský původ toho, jenž se má vtělit.

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh bylo Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci povstaly skrze ně a bez něho nepovstalo nic (z toho), co povstalo: V něm byl život a ten Život byl světlem lidí a Světlo ve tmě svítí a tma ho nepojala.

Snaž se odpoutati úplně svou duši ode všeho pomíjejícího a pozvednouti ji až k Bohu. K těm výšinám tě vybízí evangelista Páně.

Klaněj se hluboce Velebnosti Boží. V živé víře vyznávej božství Slova. Slovo je Bůh, a

proto se v našem životě nic nestalo ani nestane bez něho. A všechno v tobě náleží jemu, protože nic nemáš, co by nebylo od něho.

A hle, chce býti naším právě tak, jako my jsme jeho. Bůh nám neposílá jen knížete svého dvora, nýbrž přijde sám. Od věčnosti myslel na nás, miloval nás a zabýval se námi. Ale nestačí mu, že je naším přítelem nejstarším, chce býti i přítelem nejdůvěrnějším. Ano chce se státi naším bratrem. Vtělil se, aby mohl žíti naším životem, mezi námi.

Uvažuj nyní o tom, jaké cti se ti dostalo. Připravuj vtělenému Slovu místo, na které má právo. Otevři mu brány své duše. Vzdávej mu hold úcty za všechno, co víš a co jsi.

II. Připomíná, jak lidé vtělené Slovo přijali.

Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan. Ten přišel, aby svědectví vydal o Světlo. Bylo však Světlo pravé, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Na světě byl a svět povstal skrze něho, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svojí ho nepřijali.

Slovo Boží se chce vtělit a mluvit k lidem. Je světlem. Jeho světlo je slovo. Jak to bude krásné, až vtělené Slovo uvidíme. A nejen uvidíme, ale i uslyšíme. Šťasten, kdo bude schopen vnímati jeho slova! Přijme-li je, uvěří v něho.

Viz v Janovi jeho prvního svědka. Hle, muž

vynikající víry! Jeho příklad nás naučí klaněti se vtělenému Slovu, Synu Božímu. Avšak běda! Evangelista dodává: Svět ho nepoznal. Svoji ho nepřijali. Příkladu Janova všichni nenásledovali. Bylo dosti lidí slepých, kteří si nevšimli ani tak velkých předností. Syn Boží se nezdráhal opustiti slávu nebeskou, a přece byl odmítnut lidmi, ač všechno přijali od něho. Evangelista tě na to upozorňuje, aby ti naznačil, čím jsi mu povinen.

Od nynějška jej tedy přijímej. Podrobuji mu svého ducha, a protože přichází, aby k tobě mluvil, umlč našeptávání sebelásky. Připomeň si, že Syn Boží je u tebe doma a že tvé místo jest u jeho nohou. Přijmi jej jako pokorný a zbožný učedník.

III. Která dobrodiní vtělené Slovo přináší světu.

Kolíkokoli však jej přijali, dal jim moc státí se dětmi Božími, těm (totiž), kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. A viděli jsme slávu jeho, slávu jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

Oceňuj ještě lépe bohatství, které nám přináší vtělené Slovo. Přichází tě ujistiti, že jsi vpravdě dítkem Božím a dědicem nebe. Musíš tedy co nejdříve zanechatí své prostředností. Uvědomuj si svou pravou velikost. Přej si vroucně míti užitek z příchodu Syna Božího

na tento svět, vážiti si ho, jak zasluhuje, objevovat v něm všechny poklady, které skrývá pod tak zvláštním zevnějškem.

Vezmi si na pomoc světlo víry, abys poznal Stvořitele v lidské podobě. Vědecké rozumování nesnímá s pravdy závoj, ani s božského Slova stín lidství; to dokáže jediné pokorná víra, čistý úmysl, pozorná soustředěnost a horlivá modlitba.

Evangelista na konec volá: Viděli jsme ho. Jest u vytržení. A skutečně viděti jej a věděti, kdo je a co přináší, je počátkem všech radostí a zárukou všeho dobra.

3. ZACHARIÁŠOVO ZJEVENÍ

Luk. 1,

I. Anděl předpovídá Zachariášovi zázračné početí Předchůdcovo.

Za časů Heroda, krále judského, žil jistý kněz jménem Zachariáš ze třídy Abiášovy¹. Měl manželku z dcer Aronových a ta se jmenovala Alžběta. Oba byli spravedliví před Bohem, plníce všecky příkazy a předpisy Páně bez úhony.

Všimni si dobře těch dvou starců, které si Bůh vyvolil za první pomocníky ve velkém díle vykupitelském.

Kdo jsou? Jsou spravedliví, praví evangelista. Spravedliví nejen zevně a před zákonem, ale spravedliví uvnitř a skutečně. Nikdo

není spravedlivý, kdo není spravedliv před Bohem. Byli spravedliví dokonalou odevzdaností do vůle Boží. Boží zákon jest jim ve všem a všude měřítkem. Jsou spravedliví svou horlivostí ve službě Boží a čistotou života. Bůh rád používá takových duší k vyplnění svých plánů.

Tito spravedliví lidé jsou také navštíveni křížem. - *Ale neměli dítěta, neboť Alžběta byla neplodná a oba byli již věkem pokročilí.* Evangelista tě tou poznámkou vyzývá, aby sis vážil utrpení spravedlivých. Bůh tak dlouho jejich modlitby oslýchal jen proto, že je chtěl vyslyšet později tím slavněji. Bůh často zasahuje, až jsme blízcí zoufalství. Z té těžké zkoušky vzejde Alžbětě a Zachariášovi štěstí a jedinečná sláva.

Když (Zachariáš) jednou v pořádku třídy své konal úřad kněžský před Bohem, podle obyčeje úřadu kněžského připadlo na něho losem, aby vejda do chrámu Páně, zapálil v oběť kadidlo². Všecko množství lidu modlilo se venku³. I ukázal se mu anděl Páně, stojící na pravé straně oltáře kadidlového. Upevni se v důvěře v Boží dobrotu a jdi se Zachariášem do chrámu. Pozoruj, co se tam děje. Přiklekni ke klanějícímu se zástupu. Všichni prosí, aby Hospodin poslal slíbeného Vykupitele. Modli se s nimi, modli se vroucně. Ukaž Bohu Otci nesmírné množství duší, kte-

ré padají do záhuby. Uč se i ty pomáhati v díle vykupitelském a zachraňovati duše.

II. Anděl mu zjevuje, čím bude jejich dítě.

I řekl mu anděl: „Neboj se, Zachariáš; neboť vyslyšena jest modlitba tvá: manželka tvá Alžběta porodí tobě syna a nazveš ho jménem Jan. I budeš se radovat a plesat a mnozí budou míti radost z jeho narození. Neboť bude veliký před Pánem, vína a nápoje opojného píti nebude.“

Pozdrav radostně anděla, který se první zjevuje v Evangeliu. Zvěstuje lidem tajemství vtělení. Přichází pracovati o naší spáse. Od té chvíle jsou nebeští andělé našimi ochránci.

Povšimni si, že anděl vyřizuje Boží poselství právě v tu chvíli, kdy Zachariáš plní svou stavovskou povinnost. Právě povinnost stavovskou, ať je jakákoli, zúrodňuje Bůh milostí a podporuje službou svých andělů. Stařec sklízí při práci, co zaséval v modlitbě. Měj podíl v překvapení a radosti Zachariášově. Andělova slova mu dodávají vzácné jistoty, že Bůh je věrný a že od něho obdrží mnohem více, nežli žádal.

Sud' o tom sám: Zachariáš si přál syna. Jeho syn bude mužem Božím, apoštolem, světcem. Žádal si toho syna pro svou osobní útěchu. Bude mu dán, aby oblažil velké množství. Jeho syn oslaví Boha a prospěje svému lidu. Zachariáš je na vrcholu radosti. Nenáleží k těm,

kdo pro své drahé sní o pozemském štěstí na úkor vůle Boží. Ví, že, co dostáváme od Boha, zůstává Boží, a že Bůh může s námi i s našimi drahými jednati, jak chce.

Tak smýšlí a jedná pravá zbožnost. Tak máš smýšlet a jednat vzhledem k těm, které ti Prozřetelnost Boží svěřila. Hleď poznati, co máš pro ně chtítí a oč se jim všemožně starati. Volá-li tě věčná Moudrost k spolupráci o díle svého milosrdenství, neváhej. Nech se jí řídití a dej jí vše, čeho žádá.

4. POČETÍ PŘEDCHŮDCOVO

Luk. 1.

I. Zachariáš je pokárán za nedokonalou víru.

I řekl Zachariáš andělovi: „Po čem to poznám? Neboť já jsem stár a manželka moje pokročila ve věku svém.“ Anděl mu odpověděl: „Já jsem Gabriel, který stojím před Bohem; jsem poslán, abych mluvil k tobě a ty věci ti zvěstoval.“

Zachariáš se při andělových slovech zardoval. Přijímá jeho poselství. Ale jeho víra je nedokonalá. Dokonalá víra věří Bohu na slovo, ať mluví skrze kohokoliv. Bůh právě promluvil, a Zachariáš myslí na těžkosti lidsky nepřekonatelné. Božská všemohoucnost a nekonečná pravdomluvnost na okamžik mu mizejí s očí, a již neví, oč by se měl opřít, aby

mohl říci: Věřím. Táže se: Po čem to poznám?

Viz, jak přísně žádá Bůh, abychom byli poslušni jeho slov a požadavků. - *Anděl praví: „I budeš němý a nebudeš moci mluvit až do dne, v kterém se ty věci stanou, poněvadž jsi neuvěřil mým slovům, která se splní svým časem.“* Zachariáš nebude schopen řeči, protože včas nevzbudil víru. Takto Bůh žádá, abychom uznávali jeho nepopíratelná tvůrčí práva.

Není tvá víra ještě nedokonalejší než Zachariášova? Nezasloužil bys také velmi často výčitky andělovy? Zpytuj svědomí. Pokoř se hluboce.

II. Vrací se domů s Alžbětou, svou manželkou.

Když pak vyšel, nemohl k nim mluvit; i poznali, že měl vidění v chrámě. A on pokyvoval jím a zůstal němý⁴. Když se naplnili dnové jeho služby, odešel domů⁵. Po těch dnech počala Alžběta, manželka jeho.

Pozoruj, co se děje na prahu svatyně. Stařec nemůže promluvit nejen proto, že oněměl, ale i proto - o tom nepochybuj -, že tajemství božské dobroty nelze vyslovit a že, co z nich Bůh svěřuje svým věrným, má zůstat tajemstvím.

Co činí Zachariáš? V duchu jej doprovázej domů. Nereptá na časný trest, který mu byl uložen, ani neklesá na mysli. Jeho víra

tím byla zdokonalena, pochybnost rozptýlena, naděje posílněna. Odchází rozjímat o slovech, která mu byla řečena. Klidně bude očekávat, až se uskuteční Boží přislíbení. Blahopřej mu a raduj se s ním.

Co činí Alžběta? Jakmile pochopila, jaké úmysly s ní má Bůh, umíňuje si, že učiní všechno, aby se splnily. Pokořuje se před Boží Velebností, která milostivě shlédla na slabé stvoření. Podivuje se nekonečné Moudrosti, která nás zarmucuje i potěšuje, jak se jí líbí. Rozjímá o Boží dobrotě. Do budoucnosti se slepě odevzdává božské Prozřetelnosti. Budoucnost bude taková, jakou ji chce mít Bůh. Alžběta je nástrojem v ruce Božích, ničím jiným. Je si toho vědoma a to vědomí ji naplňuje důvěrou. Takovými myšlenkami se zabývá, tak projevuje svou zbožnost v dnech očekávání.

Dobrořeč Bohu s těmito dvěma svatými dušemi. Uč se od nich odevzdávat se úplně Boží Prozřetelnosti, aby uskutečnila všechny plány, které s tebou má.

5. ZVĚSTOVÁNÍ

Luk. 1.

I. Archanděl Gabriel byl poslán od Boha k Panně Marii.

Měsíce šestého anděl Gabriel poslán byl od Boha

do města galilejského jménem Nazaret⁶ k panně, zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova. A jméno panny Maria.

Soustřed' se v rozjímání u Panny Marie. Modlí se. Vroucně touží, aby Spasitel národa izraelského již přišel. Spoř svou modlitbu a své touhy s její modlitbou a s jejími tužbami. Přišla plnost času. Anděl již přináší poselství smíru a spásy. V úmyslech Božích se spojila moudrost s dobrotou, objaly se milosrdenství a spravedlnost.

Pozoruj věčné Slovo, jednorozeného Syna Božího, kterak jest od Boha Otce pověřen posláním, aby nás spasil. Chystá se odložití slavnou vznešenost, aby se stal jedním z nás. V jaké podobě se na zemi objeví? Ty se tak rád povyšuješ, ó, nauč se ponížovati!

Syn Boží potřebuje vlast. Hledá ji v zemi nepatrné. Potřebuje domov. Volí si jej v dědince opovrhované. Potřebuje matku. Na koho se obrátí? Nehledej daleko. Vyvolená Boží je zde. Syn Boží se obrací k Marii. Maria je však žena na celém světě nejméně známá. Je však také nejzbožnější, nejpokornější a nejčistší. U Boha má pravou cenu zbožnost, pokora, čistota.

Začni konečně žítí pravým životem. Odhoď daleko všechnu přítěž pýchy a všechny ctižádostivé úmysly.

II. Anděl ji pozdravuje a zvěstuje jí božské poselství.

Vešed k ní anděl řekl: „Zdráva buď, milosti plná, Pán s tebou, požehnanás ty mezi ženami.“ Ona (uzřevši jej) užasla nad řečí jeho a přemýšlela, jaké by to bylo pozdravení. I řekl jí anděl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš v životě a porodíš Syna a dáš mu jméno Ježíš.“

Privítej archanděla Gabriela na prahu prosté světničky Panny Marie. Vyslechni jeho zbožné pozdravení. Uč se od něho říkatí je s týmiž pocity radosti, úcty a podívu. Nesluší se, abys velebil tu, kterou si vyvolil sám Bůh? Nuže, právě Zdrávasem ji velebíš nejvýrazněji.

Nepoznáváš v tom pozdravu i záruku všeho dobra? Maria je milosti plná, aby mohla rozdávat i nám. Pán je s ní, aby byl dán nám. Bůh ji vyvyšuje nade všechno tvorstvo, aby s ní povýšil až k sobě i nás. Uvaž, jak velkou cenu má jediný Zdravas.

Při andělově pozdravu se Maria ulekla. Některé duše se chvějí bázní i před nejvzdálenějším zlem. Chceš-li náležitě k tak jemným duším, věz, skrze koho se ti dostane té milosti.

Když se Panna Maria uklidnila, zvěstuje jí anděl vznešenost zvěstovaného Spasitele. *Bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude. Bude králem králů. Přichází, aby v nás vládl, a jen ten je vpravdě veliký, kdo uznává jeho svrchovanost. Ujistí jej svou věrou a podrob*

se mu bez váhání. Obětuj se mu skrze Pannu Marii.

III. Dostává od ní svolení.

I řekla Maria k andělu: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ Odpověděv anděl řekl jí: „Duch Svatý sestoupí v tebe a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouiti bude Syn Boží.“

Co praví Panna Maria? Co činí? Ví, že nám prokáže nesmírnou službu, když nám dá Vykupitele. Je velmi šťastna, že může svoliti. Dostaneme od ní Spasitele a budeme jí zavázání vděčností za všechno, čeho se nám od něho dostane. Vše nám dá skrze Marii: milost přijetí za dítky Boží, milost svátostí, milost odpuštění, milost konečného setrvání.

Bez jejího fiat bylo by navždy ztraceno naše právo na nebeské dědictví. Mariiným svolením se nám opět otvírají nebeské brány a zároveň se nám okamžitě zajišťuje všechna pomoc, abychom k nim došli. Děkuj Marii dětinně. Za to, co ti dává, musíš pracovat k oslavě jejího Syna.

Panna Maria svoluje. Všimni si, kterými slovy. „*Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.*“ - Panna Maria ví, čím je, a chce tím zůstat. Člověk zůstává vždy jen služebníkem Božím, ať se mu dostává sebe větší oslavy. Panna Maria na to pamatuje v hodině

svého povýšení. Prosí nás, abychom na to nezapomínali. Čerpej z toho poučení. Již to ti ukáže jejího Syna.

6. NAVŠTÍVENÍ

Luk. 1.

I. Panna Maria jde navštívit Alžbětu a pozdravuje ji.

Maria povstavši v těch dnech, odešla s chvatem na hory do města Judova a všedši do domu Zachariášova pozdravila Alžbětu. Jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, dítě zaplesalo v životě jejím.

Panna Maria spěchá k těm, které miluje, aby jim podala zprávu o spáse a udělila jim z milosti přijaté od Boha. Tak jedná zbožnost a láska. Vydej se s Marií na cestu do Judských hor. Viz dům Alžbětin. Otvírá se ti, abys byl přítomen setkání dvou svatých duší. Soustřeď se na mysl a pozoruj je s láskou.

Co se děje? Když Alžběta spatřila Pannu Marii, zachvěla se radostí. Maria přináší radost a milost, kamkoli přijde. Jejím příchodem je Alžbětino dítě posvěceno vlůně mateřském. Maria je tedy od počátku každé duši tím, čím zůstane vždy, božským pramenem očisty a spásy. Skládej na ni všechnu svou naději. Připrav se, abys z jejích požehnaných rukou přijal milost Spasitelovu. Pros ji také, aby tě naučila dávatí Boha duším.

II. Panna Maria přijímá blahopřání a hold Alžbětín.

Alžběta byla naplněna Duchem Svatým. I zvolala silným hlasem: „Požehnanás ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého. Odkud mi to, aby Matka Pána mého přišla ke mně?“

Poslouchej, jak Alžběta blahopřeje Panně Marii. Vezmi si z ní příklad, jak máš ctíti Matku Syna Božího.

Co činí? Nejprve uznává velikost Mariinu. Ty jsi požehnaná, jsi Bohem vyvolená, jsi slávou matek. - Nesmírné přednosti, které Alžběta spatřuje na Panně Marii, rozněcují její zbožnost. Velebí na Marii všechno, co o ní ví. Nemrzí ji, že Maria dostala víc než ona. Raduje se ze slávy Mariiny, jako by to byla její vlastní sláva.

A potom se Alžběta pokořuje. Ví, kdo k ní přišel. Maria je svatostánkem skutečné přítomnosti. Nese toho, jenž nese celý svět. Z jejího pohledu září velebnost Boží. Odkud mi to? volá Alžběta. - Odkud to, že nebe zemi tak vyznamenává? Odkud to, že ten, jenž je všechno, ničí se pro nicotu?

Odpověz si sám: To způsobila dobrota srdce Synova a srdce Matčina. Jsou takřka jednou osobou a oba nás milují. Aby nám dokázali lásku, jdou nám vstříc. Uvítejte a přijměte z jejich rukou dary Boží.

Alžběta dodává: „*Jsi blahoslavená, žes u-*

věřila.“ - Uvěřila jsi slovu, které ti bylo řečeno. Uvidíš divy. Víra je předchází. Chceš, aby Bůh v tobě a kolem tebe činil zázračné proměny? Měj velkou víru. Pros o tu milost Pannu Marii skrze Alžbětu.

7. MAGNIFICAT

Luk. 1.

I. Panna Maria vděčně a radostně děkuje Bohu.

I řekla Maria: „Velebí duše má Hospodína, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém, že shlédl na ponížení své služebnice, neboť hle, od této chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení.“

Vrať se k Panně Marii a poslouvej, co mluví její dojaté srdce. Učí tě chváliti zázraky Boží moudrosti.

Alžběta jí řekla: „*Požehnanás ty mezi ženami.*“ Ty jsi sláva žen. Co činí Maria? Hned všechnu slávu, kterou jí lidé vzdávají, připisuje Bohu. Nepopírá to, co vzbudilo podiv jiných. Vzdává za to úctu Původci. Tak jedná pravá milost. Buď ujištěn, že božská добрota velmi ráda rozdává své dary lidem takovým, kteří jsou schopni všechnu čest a slávu vzdávat za to Bohu.

Duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém, pěje Panna Maria. Proč? Že shlédl na ponížení své služebnice. Stačí tedy jediný pohled Boží, aby duši pokornou, zbožnou a čis-

tou naplnil radostí. Panna Maria přirovnává svou velikou nízkost k nesmírné velikosti Boží a pokořuje se. Ale ač je tak chudá a nepatrná, byla povýšena k božským poctám. Právem tedy pěje: Od této chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení. - Přiblíž se k ní. Náležíš k pokolením, o kterých mluví. Podle příkladu Alžbětina jí blahořeč.

II. Velebí Boha za divy vtěleného Slova.

Protože veliké věci učinil mi Mocný; jeho jméno (je) svaté, a jeho milosrdenství od pokolení do pokolení těm, kteří se ho bojí.

Rozjímej o velikých věcech, které Bůh učinil Panně Marii. Byla jeho služebnicí, on z ní učinil svou matku. V Marii a skrze Marii se uskutečňují všechny zázraky Boží dobroty. Ale ty divy nejsou pro ní samu, a ona hned děkuje Bohu, že uděluje své dary všemu lidstvu, všem pokolením. Jeho milosrdenství od pokolení do pokolení těm, kteří se ho bojí. Bůh miluje bytosti, které stvořil. Má soustrast s trpícími, odpouští litujícím. Jeho milosrdenství je pramen nevyčerpatelný. Raduj se. Bůh se nikdy neunaví prokazováním dobra.

Potom Maria velebí Boha za to, co dobrého učinil v minulosti. Z minulosti lze soudit na budoucnost. - *On učinil mocné věci ramenem svým: Rozptýlil pyšné smýšlením srdce je-*

jich, sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké. Lačné naplnil dobrými věcmi a bohaté propustil prázdné. Náš Bůh je tedy Bůh silný a svou sílu staví do služeb slabých. Kdo je nespravedlivě utlačován, může pozdvihnouti hlavu. Kdo je pokušením trápen a uváděn v nebezpečí, může doufat. Bůh učiní divy.

Jen pyšní se musejí báti jeho příchodu. Vtělený Bůh jich nemůže strpěti. Vypoví jim vyhlazovací boj. Chceš-li mítí užitek z jeho příchodu, musíš se od nich oddělit. Pokoř se, a on tě povýší.

III. Panna Maria velebí Boha za věrnost v daných slibech.

Ujal se Izraele, služebníka svého, aby ukázal, že jest pamětliv svého milosrdenství - jako mluvil k otcům našim - s Abrahamem a potomstvem jeho na věky⁸.

Nový důvod k díkůčinění. Bůh o své pečuje. On je Prozřetelnost. Přijímá za své ty, které stvořil. Izrael jest jeho dítě. Bděl nad jeho prvními dny. Vytrhl jej z otroctví, rozmnožil pro něj chleby na poušti. Přípravuje mu Spasitele. Slíbil mu, že jej neopustí, a slovo splní. Vede jej za ruku do země zaslíbené.

Izrael se domníval, že jest opuštěn. Na cestě malomyslněl. Zdálo se mu, že je zkoušen příliš dlouho. Nemohl naléztí východiska ze své tísně. Najednou jej Maria vybízí k díkůčinění.

Raduje se z návratu Toho, jehož Izrael se slzami volal. Praví: Potěšte se, zarmoucená srdce, Bůh se rozpomene. Mlčí-li na okamžik, tak jen proto, aby jej potom bylo lépe slyšet. Přerušuje řadu zázraků, ale nepřerušuje svých skutků. Své přísahy neodvolá. Co slíbil, dá, co řekl, vykoná. Takový jest.

Spoj se s Pannou Marií. Klaněj se tomu, jenž se vtělil v jejím lůně. Je skutečně takový, jak Maria praví. Poznáš jej snadno a budeš mít prospěch z jeho příchodu. Ukonči tedy radostně Magnificat a vzdej Bohu chválu.

8. NAROZENÍ PŘEDCHŮDCOVO

Luk. 1.

I. Alžběta a Zachariáš oslavují narození svého syna.

Alžbětě pak naplnil se čas, aby porodila; i porodila syna⁹. Sousedé i příbuzní její uslyšeli, že Hospodin prokázal jí veliké milosrdenství; i radovali se s ní.

Uznej, že Bůh je věrný v svých příslibeníích. Pozdrav dítko právě narozené. Blahopřej rodičům. Poděkuj zvláště Bohu. Máš zač děkovati.

Pozoruj, co se děje osmého dne. Chtějí vybrati dítku jméno. Podle jména se poznává osoba. Zachariáš vzpomíná. Ví, že toto dítko je víc Boží než jeho a že Bůh již v životě matčině je vyvolil za nástroj svého velkého milosrdenství. Ví, že apoštolát a příklad jeho

syna zachrání mnoho duší. To všechno chce vysloviti jedním jménem. Bude slouti Jan, t. j. milosrdenství Boží.

Kdykoli Zachariáš a Alžběta vysloví to jméno, budou tím oslavovat milosrdenství Boží, které jim dalo syna, aby pracoval o spáse padlého člověčenstva. Tímto jménem budou rodiče děkovati, modliti se, prositi o nová dobrodiní.

I řekli Alžbětě: „Vždyť není nikoho v tvém příbuzenstvu, kdo by se tím jménem nazýval.“ Rodinná tradice to nepřipouští. - Zachariáš nabývá řeči, aby projevil, že mu více záleží na cti Boží než na rodinné tradici a na obvyklé metodě. Přichází nová doba. Nová doba vyžaduje nový způsob mluvení i jednání. Dříve ses staral víc o sebe a o své příbuzné než o Boha. Nyní se musíš starati víc o Boha než o příbuzné a o sebe. Křesťan musí starých zvyků zanechat a vzdávati Bohu poctu do nejmenších podrobností.

II. Zachariáš nabývá řeči a vzdává díky Bohu.

A hned se mu otevřela ústa i jazyk jeho a mluvil velebě Boha. I připadla hrůza na všechny sousedy jeho a po všech horách judských rozhlašovaly se všechny ty věci; všichni, kteří to slyšeli, vštípili si to v srdce své řkouce: „Čím as bude toto dítě?“ Neboť ruka Páně byla s ním.

Slyš, jak Zachariáš projevuje Bohu vděč-

nost. Pochybování jej připravilo o řeč. Úkon víry mu ji vrací. K čemu nyní používá řeči? Chválí Boha.

Bůh dal člověku řeč, aby Boha velebil. Aby nám Bůh připomenul tu vznešenou povinnost, posílá nám radosti i žalosti. Za obojí má naše srdce Boha chváliti. Spoj se se Zachariášem. Připomeň si všechna dobrodiní, která jsi od Boha obdržel. I ty máš velebiti Boží milosrdenství. I ty máš hlásati nekonečnou dobrotu, která tě předcházela a stále tě provází.

Takto budeš mít větší podíl ve světle, které vzchází nad světem. Od té chvíle je Všemohoucnost při práci. Připravuje tě i k nejtěžším ctnostem. Nech se zpracovati, a učiní divy. Z dítěte udělá muže, z hříšníka vyvolenou duši, z padlého učiní světce.

9. BENEDICTUS

Luk. 1.

I. Zachariáš hlásá, že hodina vykoupení Izraelova konečně přišla.

Zachariáš pak, otec jeho, byl naplněn Duchem Svätým a prorokoval řka:¹¹ „Požehnán (buď) Hospodin, Bůh izraelský, že shlédl a vykoupení zjednal lidu svému a že vzbudil nám mocnou spásu v domě Davida, služebníka svého.“

Usedni znovu v Alžbětině domě. Soustředěně poslouchej a rozjímej Zachariášův chva-

lozpěv. Jako Panna Maria v *Magnificat* tak i on mluví o Bohu, že nám posílá svého jediného Syna jako Vykupitele.

Je to Bůh izraelský, Bůh, který důvěrně obcoval s patriarchy. Právě navštívil svůj lid. Vyslyšel modlitby spravedlivých. Slítoval se nad svými trpícími dětmi. Řekl: Navštívím je. Zastavím se u bran jejich příbytků.

A již je tu, praví Zachariáš. V tomto skromném příbytku před tvýma očima jest jen dítě právě narozené a dva staří lidé, kteří se modlí. Takto Bůh připravuje svůj příchod; tak se k nám blíží. Běře na sebe nejpokornější vzhled, aby všechno malé a chabé mohlo růsti. Přijímá podobu služebníka, aby jej služebník poznal. Přizpůsobuje se nicotě, aby se nic stalo něčím. Od této chvíle slož naň všechnu svou důvěru.

Přišel vysvobodit svůj národ, praví Zachariáš. Je to Bůh Vykupitel. Osvobodí zajaté, vytrhne mě z rukou nepřátel, kteří mě týrají. Vrací mi ztracenou slávu. Budu volný, čistý, naleznu opět život. Ó má duše, veleb Pána.

II. Zachariáš tvrdí, že Vykupitel, který se zjeví, je Mesiáš, slíbený otcům.

Pamětliv svaté úmluvy své, přísahy, kterou přísahal Abrahamovi, našemu otci: že nám dá, abychom vysvobození z rukou nepřátel svých, beze strachu sloužili jemu.

Bůh je věrný. Právě uskutečňuje své slíby. Má milosrdné úmysly odedávna. Pojal je na počátku svého díla. Skrze proroky je zvěstoval lidem. Aby nás potěšil, vzbudil proroky. O Kristu bylo třeba mluvit těm, kteří musili zemřít před jeho příchodem. A oni z dálky blahopřáli generaci, která jej měla spatřit na vlastní oči.

Tato generace se právě zrodila. Již jsou zde ti, jichž pouta má Spasitel zlomit; kteří jej uvidí, uslyší, kteří budou okoušeti štěstí jeho skutečné přítomnosti, navštíví jej pod jeho střechou, budou u něho jísti a pozvou jej k svému stolu. Čas přišel. Slíby se počínají uskutečňovati. - Zaujmi tedy i ty místo mezi těmi, kteří jej budou poslouchati.

Zachariáš prohlašuje, že Spasitel nás zbaví všech nepřátel. Bude bojovati s nepřáteli dobra. Bude je pronásledovati až do nejtajnějších záhybů tvého srdce. Tvá duše se stane bojištěm. Musíš si tedy dodati odvahy k budoucím zápasům. Volej k tomu, jenž umí vítěziti. Říkej si znovu a znovu: Požehnán buď Bůh izraelský, t. j. Bůh silných.

III. Představuje svého novorozeného syna jako předchůdce Páně.

Ty pak, dítě, prorokem Nejvyššího slouiti budeš, neboť půjdeš před Pánem připravovat cesty jeho, abys dal lidu jeho známost o spáse odpuštěním hříchů jejich

ze srdečného milosrdenství Boha našeho, v kterém shlédl na nás. Vycházející z výsosti.

Pozoruj dítě na loktech otcových. Zachariáš obětuje Bohu svého syna, aby ho Bůh použil k slávě Mesiášově. Je nejšťastnějším otcem, protože se mu dostalo ujištění, že jeho dítě bude žítí vždy v pravdě a spravedlnosti, že bude užitečné bližním, že bude Boha milovati a mu sloužiti.

Dítě, jdeš před tím, jenž má přijíti. Připravíš mu cestu. Zvěstuješ jeho jméno těm, kdo jej neznají. Vychováš mu učedníky. Zasvětiš mu život. Až sám přijde, aby učil, usmířoval a bojoval, řekne se: To je skutečně Spasitel, který nám byl zvěstován. Jen takovou slávu přeje Zachariáš svému synu. Jen po takové radosti touží i pro sebe¹¹.

Pravá sláva dětí a pravá radost otců. Ne-ní to spravedlivé, aby Zachariáš obětoval Bohu, co od něho dostal? Ano, spravedlnost žádá, aby mu řekl: Ó Bože, použij k své slávě to, co je jistě víc tvé než mé. Co jsi mi dal, obětuji k tvé službě, k spáse těch, kteří tě milují.

Blahopřej Zachariášovi k tak ušlechtilým myšlenkám. Spoj své díky s jeho díkem. I tobě začíná nový den. Tvůj život se promění. Poznáš Boha a budeš učití také jiné Boha poznávati. Budeš jej milovati a naučíš i jiné lásce k němu. Najdeš pravou cestu pravdy. Pů-

jdeš po ní pevným krokem. Vrátiš na ní mnoho zbloudilých. Vyjdeš ze svých temnot a nejistot. Z nebe k tobě sestupuje spása a štěstí. Děkuj dobrotě Boží. Modlí se horlivě. Požehnán buď Bůh izraelský.

10. LIDSKÝ RODOKMEN JEŽÍŠE KRISTA

Mt. 1.

I. Evangelista udává lidský rodokmen Ježíše Krista.

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham zplodil Isáka, Isák Jakuba¹²...

Děkuj Duchu Svatému, že vnukl sv. evangelistovi, aby dokázal, že slíbený Vykupitel, pravý Syn Boží, je vpravdě i Synem člověka. Je skutečně naším bratrem, naším starším bratrem. Má totéž tělo jako my. Pečuje o to, abychom se dověděli, odkud pochází, abychom se navzájem sprátelili.

Která jména nalézáme v této věrné genealogii? Především jména svatých. Pozdrav je zbožně. Taž se svatých patriarchů, čím si zasloužili milost, že mají mezi svými potomky Spasitele světa. Žili z naděje, že jej spatří, a Bůh jim prokázal čest, že mu nepřímou dali život. Pros je o přispění, abys měl také užitek z jeho příchodu. Vzávej patriarchy, krále, proroky, vůdce lidu izraelského, vzývej všechny, jichž zásluhy přispěly k tomu, že máš Vykupitele.

Mezi těmi jmény jsou však i jména hříšníků a hříšnic. To ti dodávej odvahy. Když jejich bída je nevyhloučila z řady jeho předků, neza-brání ani tvá ubohost, abys byl jeho bratrem.

II. Krátce opakuje řadu generací již vyjmenovaných.

Všech tedy rodů od Abrahama až po Davida bylo čtrnáct, od Davida až do stěhování babylonského rodů čtrnáct a od stěhování babylonského až do Krista rodů čtrnáct.

To je lidská rodina Spasitelova. Klaněj se Kristu jako dědici královské rodiny Judovy. Pozdrav v něm i pokorného syna nazaret-ského řemeslníka. Chce býti člověkem jako my všichni. Proto jsou v jeho rodokmeni za-stoupeni všichni: chudí i bohatí, dělníci i krá-lové, lidé svobodní i otroci.

Podivuj se jeho pokoře. Pro svůj příchod na svět si volí dobu, kdy z jeho rodiny vymí-zela všechna velikost. Nepatrnosti Josefově a Mariině dává přednost před slávou Davi-dovou a Šalomounovou. Tak se máš i ty cho-vati k velikosti a slávě lidské. Takovým se Ježíš ukazuje v rodokmeni, takovým jej spa-tříš v jeho životě.

Znovu si zbožně připomeň dějiny božských příslibení. Počítej, kolik prací, zápasů a utr-pení prodělaly všechny tyto generace. Nic však nepřekazilo Božích úmyslů. Přes vše-

चना protivenství židovského národa uspořádal Bůh události tak, aby Mesiáš přišel v ustanovenou hodinu. Myslí na nás, pracoval pro nás, nic jej neodstrašilo. Nauč se věřit v jeho prozřetelnost a odevzdej se jí bez výhrady.

11. OČEKÁVÁNÍ PORODU

Mt. 1.

I. Znepokojený Josef přemýšlí, co činiti.

Kristovo narození stalo se takto: Když matka jeho Maria byla zasnoubena Josefovi, nalezena jest, prve než se sešli, těhotnou z Ducha Svatého. Josef pak, muž její, jsa spravedlivý a nechtěje postaviti ji na odív, odhodlal se propustit ji tajně¹³.

Vejdi do domu, kde sv. Josef bydlí s Pannou Marií. Představ si, jakým nepokojem trpí srdce Josefovo. Proč mu Bůh neodhalil tajemné mateřství Panny Marie? Bůh volá Josefa k spolupráci, a své úmysly mu nezjevuje. Člověk se musí slepě odevzdati moudrosti Boží. Ó má duše, Bůh vidí i místo tebe. Spokoj se tím, že smíš pracovat pro něho. Ale Josef se nediví, že Bůh zkouší i své nejlepší služebníky; jedná podle toho. Pozoruj ho zblízka. Trpí, a nereptá. Modlí se, uvažuje klidně a bez unáhlení. Čeká, až mu svítne. Je přesvědčen, že se mu světla dostane. Doufá v Boha.

Co činí Panna Maria? Je také odevzdána.

Péči o své dobré jméno ponechává Bohu. Naše čest náleží Bohu jako všechno ostatní. Proto s ní může Bůh jednati podle libosti. Panna Maria obětuje Bohu svou čest jako oběť zápalnou. Šťastné duše, které takto chápou pokorování! Činí z něho úkon zbožnosti, který Bůh nemůže nechat bez stonásobné odměny.

II. Josef jest osvícen a uklidněn andělem.

Když však o tom přemýšlel, hle, anděl Páně ukázal se mu ve snách a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou; neboť co se v ní počalo, z Ducha Svatého jest. Porodí pak syna a dáš mu jméno Ježíš (to je Spasitel), neboť on spasí lid svůj od hříchů jejich“.

Poděkuj sv. Josefu za jeho lásku k Panně Marii a vezmi si poučení z jeho jednání. Ocítá se před nevysvětlitelným tajemstvím. Jak se při tom chová? Jeho moudrost je především láska. U lásky hledá potřebnou radu v těžkém postavení. Láska zapuzuje jakýkoli pocit nelibosti, neupřilňuje, je velmi shovívavá a nezná tvrdé přísnosti. Jednej podle tak krásného příkladu.

Bůh takové zbožné chování odměňuje. Těm, kteří všechno čekají od něho, posílá své anděly. Poslyš, co praví anděl Boží Josefovi. Rozjímej o každém slově a viz, že člověk je nástrojem v rukou Božích. Bůh předvídal a připravil všechno, co se děje.

Jak se zaradoval Josef! - *Probudiv se pak ze sna, učinil, jak mu přikázal anděl Páně. I přijal manželku svou.* Nejdražší poklad světa byl svěřen Josefovi. Blahopřej mu, popros jej, aby tě představil své svaté snoubence a aby tě naučil ji milovat tak, jak on ji miluje. Okoušej čisté sladkosti toho svatého spojení. Očisti své srdce. Snaž se pochopiti, v kterých radostech lze na světě naléztí pravé štěstí.

12. NAROZENÍ PÁNĚ

Luk. 2.

I. Maria a Josef na cestě do Betlema.

Toho času vyšel rozkaz od císaře Augusta, aby byl vykonán soupis celé říše. Tento soupis konal se první za náčelnictví Kvíriniova v Syrii. I šli všichni, aby se přiznávali, každý do svého města. Odešel i Josef z Galíleje¹⁴ z města Nazareta do Judska do města Davídova, jež slove Betlem¹⁵, poněvadž byl z domu a kmen Davidova, aby se dal zapsati s Marií, zasnoubenou manželkou svou, která byla těhotná.

Velké tajemství se má uskutečniti. Syn Boží bude slaviti příchod na tento svět. Maria a Josef se chystají na cestu do Betlema.

K čemu ta cesta? Vyšel císařský edikt a musí se ho uposlechnouti. Bůh používá ctižádosti velkých právě tak jako víry nepatrných, aby provedl své záměry. Pozoruj, jak rychle poslouchají Panna Maria a sv. Josef. Proč by také reptali? Vědí, že jednájíce podle

vůle římského vladaře, plní vůli Boží. Poslouchajíce člověka, poslouchají Boha. Také si povšimni, jak prostě se podrobují všeobecnému zákonu. Dělají, co dělají všichni. Nechtějí se od jiných lišiti leč způsobem, jak všechno dělají, větší chudobou a pokorou.

Doprovázej je věrně a oddaně. Cestou se jim nabídní na pomoc. Účastni se jejich hovoru. Spoj se s jejich modlitbami a touhami.

II. Hledají marně místo v hospodě.

Neměli místa v hospodě¹⁶.

Vstup s Marií a s Josefem do městečka. Syn Boží tě potřebuje. Buď mu k službám. Provázej ho k příbytkům, do nichž by rád vstoupil a dal se poznati. Hledej mu přístřeší. Představuj jej těm, které potkáš na cestě.

Co se děje? Panna Maria se sv. Josefem jsou nesčíslněkrát odmítnuti. Nikde není pro ně místa. Stvořitel nemůže naléztí místa u tvorů. Pro všechny je místo, jen pro něho ne. Pros Ducha Svatého, aby ti vysvětlil to tajemství.

Proč dopouští Bůh, aby jeho Syna u každých dveří odmítli? Protože nám jej posílá, aby nás naučil pravému životu. Doufá, že kdysi poznáš nesmírnou cenu pokořování, pro která Syn Boží sestoupil s výšin nebeských. To je první jeho naučení. Odhodlej se chápatí radostně život i s toho hlediska.

III. Přicházejí do chléva, kde Panna Maria porodí Vykupitele.

Když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila. I porodila syna svého prvorozeného, obvinula ho plénkami a uložila v jeslích, poněvadž neměli místa v hospodě.

Jdi s Pannou Marií a se sv. Josefem do chléva. Takový palác si vyvolil Syn Boží, aby oslavil svůj příchod.

Ve světle této svobodné volby pozoruj božskou krásu dobrovolné chudoby. Duch Boží je opakem ducha světa. Svět hledá jen nadbytek a chudoby se bojí. Syn Boží si volí chudobu a odmítá bohatství. Raduj se. Ten, jenž si vyvolil tak nepohodlné místo k svému zrození, nebude váhati zrodit se i v tobě, ač jsi tak nedokonalý a bídny.

Přistup blíže. Odvaž se až k oltáři odříkání a sebeobětování. Pozoruj s láskou vnitřek chléva. Nedáš jeho sešlosti přednost před nádherou knížecích paláců?

Poklekni. Je na čase, abys ozdobil jesle předsevzetími, která ti vnukla milost. Otevři své srdce narozenému Spasiteli. Klaněj se mu v náručí jeho Matky. Radostně jej vítej. Slib mu, že se v jeho škole a v jeho službě vyznamenáš. Rád si u jeslí připomínej, co všechno se stalo, aby Pán všech věcí se mohl narodit v největší chudobě, žít v odříkání, v pokořování, v utrpení a na konec umřít na

kříži. A to vše pro tebe. Ponechej se pocítům, které se v tobě vzbudí těmito vzpomínkami.

13. SLÁVA NA VÝSOSTECH BOHU

Luk. 2.

I. Pastýři se dovídají od andělů o narození Spasitele světa.

V téže krajině byli pastýři ponocující a stráž noční držíce nad stádem svým¹¹. A hle, anděl Páně stanul u nich a jasnost Boží je obklíčila, i báli se velmi. Anděl jim řekl: „Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám radost velickou, která bude všemu lidu. Narodil se vám dnes Spasitel, to jest Kristus Pán, v městě Davidově.“

Vrať se k stáji, kde se Pán narodil. Anděl s nebe oznamuje chudým pastýřům radostnou novinu.

Kdo jsou pastýři? Jsou to lidé opovrhovaní světem. Bůh miluje ty, jimiž svět pohrdá. Kristus přišel ke všem, ale první jsou u něho chudí. Radujte se, praví anděl, narodil se vám Spasitel. Šťastní chudáci, šťastní vydědenci! Mohlo se jim dostatí lepší zprávy? Máte Spasitele. Můžete doufat. Nebudete vždy trpěti. Jste v otroctví, a přijdete do nebe. Prosté duše pastýřů jsou u vytržení. Vánoce jsou skutečně svátky chudých.

Jsou též svátkem každé duše, která se chce zřící smyslného života a oddati se životu bož-

skému. Nejsou z téhož důvodu i tvým svátkem? Abys je oslavil dobře, obětuj se ochotně Kristu Pánu, jenž právě nastoupil život odříkavý, k němuž volá i tebe. Abys jej věrněji napodobil, zřekni se osobních choutek, kterým dosud otročíš. Vzdej tím Bohu čest a zpívej s anděly slávu Bohu na výsostech.

II. Pastýři spěchají do Betlema.

Jak andělé odešli od nich do nebe, pastýři pravili k sobě vespolek: „Pojďme až do Betlema a vizme tu událost, kterou Pán oznámil nám.“ I přišli s chvatem a našli Marii a Josefa i Dítě uložené v jeslích¹⁸.

Doprovod' pastýře do chléva. Pojďme až do Betlema, praví jeden k druhému. Jděme tam, kam nás Bůh posílá. Učiňme bez meškání, co od nás žádá. Pojďme se podívatí na zázraky milosrdenství, o nichž jsme právě slyšeli. Bůh volá pastýře a nic je nemůže zdržeti. Tito lidé nás učí užívatí milostí.

Po čem poznají vtěleného Syna Božího? Andělé jim řekli: „*Naleznete dítě plénkami ovinuté a uložené v jeslích.*“ Vejdi s nimi. Poklekni zbožně u jeslí. Pozoruj dítě v nich ležící. Viz v něm krále andělů, Spasitele lidstva, Syna Božího. Božská krása se ukrývá pod hadry. Klaněj se jí.

Kde je tvůj hold? Vlož jej na srdce božského Dítka, nech jej projíti rukama Panny

Marie. Pros sv. Josefa, aby ti vnukl slova a city, které se líbí Panně Marii a Ježíškovi. Odejd se zbožně a bez bázně lásce narozeného Spasitele. On ví, že jsi u něho. Vidí tě, slyší tě, žehná ti. Je zde pro tebe.

III. Pastýři vypravují každému radostnou zprávu.

Všichni, kteří to slyšeli, divili se těm věcem, které jim byly pověděny od pastýřů. Maria však uchovávala ta slova, uvažujíc o nich v srdci svém.

První klanitelé jsou zároveň prvními evangelisty. Poslouchej pastýře, jak vypravují, co viděli. Vykonávají pravý apoštolát. Chtějí pomoci bližním, aby také poznali Mesiáše.

Začínají chápat, jak zle je na světě tomu, kdo o Mesiáši neví. Nese břímě, jehož se neumí zbaviti. Kráčí po cestách, jejichž konce nevidí. Trpí bolestmi a neví, jak je vyléčiti. Ve světle narození Ježíškova poznali pastýři, čím je možno všeobecně ulehčiti duším i svědomí; chtějí každému pověděti o svém objevu.

Měl bys jednati moudře jako pastýři. Aby se ti to podařilo, vštěp si hluboko do srdce i do paměti, co jsi viděl a slyšel u jeslí. Zachovej si světlo, horlivost, šlechetné touhy a pevná předsevzetí, které prýští ze setkání duše se Synem Božím v modlitbě. Pros Pannu Marii, aby tě naučila se modlití.

14. OBŘEZÁNÍ

Luk. 2.

I. Dítě je obřezáno.

Když se naplnilo dní osm, bylo dítě obřezáno¹⁹.

Snaž se pochopiti a vychutnati všechnu sladkost prvního týdne od narození Páně. Klekni si u jeslí mezi Josefa a Marii. Pros je, aby dali tvému srdci podíl v radosti těch dní.

Po osmi dnech bylo dítě obřezáno. Ucti nejdražší krev Páně, prolitou při obřezání. Je to první důkaz dobroty, která se v ničem nešetří, jen aby nám pomohla. Syn Boží přijímá známku naší hříšnosti, jako se rozhodl nésti její břímě. Ujišťuje nás, že necouvne před žádným utrpením a pokořením, jen když si tím plně zaslouží jména Spasitel. Děkuj mu. Ujišťuj jej, že budeš těžiti z milosti spásy, kterou přináší.

Jdi ještě dále. Nabídni se, že se vzdáš všech zlých myšlenek, nezřízené lásky, pyšných tužeb, zbytečných a zlomyslných řečí. Do té práce se musíš dáti s úsilím a přetrpěti ji. Ale neboj se. Ježíš umí zmírňovat oběti, které ukládá. Pros Pannu Marii o potřebnou odvahu.

II. Nazvali je jménem Ježíš.

Nazvali je jménem Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla, prve než se počalo v životě.

Rozjímej zbožně o významu tak krásného jména. Pros Pannu Marii a sv. Josefa o dokonalé jeho pochopení.

Co ti praví jméno Ježíš? Mluví k tobě o všemohoucnosti Boží. Před ním padají modly, peklo se zavírá a nebe otvírá. Kdo je vzývá s důvěrou, zajišťuje si pomoc Všemohoucího. Jméno Ježíš vyjadřuje všechnu krásu, velikost, čistotu a svatost. Vnuká čisté touhy, zahání nečisté duchy, rozněcuje k heroismu. Věští radost, osvobození, blaženost. V tom jméně nacházíme správnou cestu, vstupujeme do světla, lámeme všechna pouta,

Co ještě znamená jméno Ježíš? Lásku, obětovnost, dobrotu. Spojuje, smiřuje, posvěcuje. Utužuje přátelství na věky věků. Povzbuzuje k hrdinnému obětování ve službě nešťastných. Učí nás, co máme mluvit a činit, abychom byli milí Bohu a užiteční lidem. Po prvé je vyslovil anděl, ale Bůh Otec sám je vyvolil. Pros Pannu Marii, aby tě naučila to jméno vyslovovati a skládati všechnu důvěru v toho, jenž to jméno přijímá.

Snaž se i ty zasloužiti si jména spasitele. Nebude ti chyběti příležitostí, abys projevil obětovnost vyjádřenou tímto jménem. Ovšem jméno spasitele si lze zasloužiti toliko krví. Ale neboj se. Trochu krve a potu ti vydobude mnoho slávy. Obětuj se tedy s veškerým úsilím a veškerou svou prací.

15. KLANĚNÍ MUDRCŮ

Mt. 2.

I. Příchod mudrců od východu.

Když se tedy Ježíš narodil v Betlemě judském za dnů Heroda krále, hle, mudrci od východu přišli do Jerusalema¹⁰ řkouce: „Kde je ten novorozený král židovský? Neboť viděli jsme hvězdu jeho na východě i přišli jsme poklonit se jemu.“

Kdo jsou ti mužové u bran jerusalemských? Jsou to mudrci, učenci, vladaři. Bůh Otec volá klanitele ke kolébce svého Syna. Po pastýřích krále, po chudých bohaté. Lidská moudrost se musí klaněti moudrosti Boží.

Kde je novorozený král židovský? Hledají pravdu prostým srdcem. Žádají Boha o Učitele, který by jim ukázal krásu pravdy a pomohl jí na světě k vítězství. Bůh je vyslyší. Hvězda, která se jim zjevila, stane se jim, půjdou-li za ní, nevyčerpatelným zdrojem světla.

Představ si, jak obtížnou byla cesta těch mužů víry. Uč se od nich řídit se bez váhání a neúnavně vnukáním milostí. Rozjímej o jejich odvaze, trpělivosti, horlivosti, o jejich vítězství nad lidskými ohledy, nad malomyslností, nad odporem, které tě tak často zdržují v službě Boží. Odkud pochází jejich hrdinská vytrvalost, ne-li z víry? Přijmi od nich toto naučení. Věz, že mluví-li Bůh, musí se poslechnouti.

II. Zastavují se v Jerusalemě a radí se Herodesa.

Uslyšev to Herodes, vzrušil se a všecken Jerusalem s ním. I shromáždív všechny velekněze a znalce Písma v lidu, tázal se jich, kde se má Mesiáš naroditi. Oni mu řekli: „V Betlemě judském.“

Hle, jak byli mudrci znepokojeni, když jim hvězda zmizela. K čemu ta zkouška? Jistě jen k tomu, aby se tím více prohloubila a tím více vynikla jejich víra. Víra, projevená při odchodu z domova, se nejistotami cesty upevňuje.

Co činí mudrci? Nestěžují si na Boha. Nepochybují o jeho prozřetelnosti. Pokorně se rozhodují, že se poradí, aby nabyli jistoty. V podobných okolnostech jedneť tak i ty.

Jdi za nimi do paláce Herodova. Vše kolem nich je zneklidněno. Jsou na světě nešťastní lidé, kteří se bojí zaslechnout něco o Ježíši. To, co by je mělo těšiti, je mate a zarmucuje, neboť nechápou, proč Ježíš přišel na svět. Nepřišel sesaditi panovníky s trůnu, přišel jim naříditi, aby své moci užívali k dobru všech. Přišel požehnati a dodati odvahy chudobným a malým. Hlásej to při každé příležitosti a potírej předsudky svého okolí. Měj stále nevýslovnou touhu naléztí toho, jež tak horlivě mudrci hledají.

Co odpovídají zákoníci? Jejich učenost potvrdila, co ukázala hvězda. Bůh řídí svět tak,

že vše slouží k naší spáse. Nauč se v něho dokonale důvěřovati. Herodes může předvolávat mudrce, jak chce, může vynaložiti všechno, aby je oklamal. Bůh bdí; to stačí.

III. Mudrci se Ježíškovi klanějí a dávají mu dary.

Oni vyslechše krále odjeli; a hle, hvězda, kterou byli uzřeli na východě, předcházela je, až přišedši stála nad místem, kde bylo dítě. Uzřevše hvězdu, radovali se radostí velmi velikou²¹.

Vydej se s mudrci na další cestu do Betlema. Jsou nyní jisti, že najdou toho, jehož hledají. Radují se, a to tím více, že zázračná hvězda se opět ukázala. Raduj se s nimi nebeskou radostí a poslouchej, jak hovoří o svém štěstí.

Hvězda se zastavila. Jsou u cíle. - *I všedše do domu²² našli dítě s Marií, jeho matkou, a padše klaněli se jemu, a otevřevše poklady své, obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.* - Co vidí, co nalézají? Jistě si novorozeného krále představovali docela jinak. Ale přece jej poznali. Víra, která se opírá jediné o svědectví božské, poznává Boha pod jakýmkoli zevnějškem.

Snaž se s mudrci poznati ve světle pravé víry Syna Božího i pod nepatrným zevnějškem. Oddej se lásce a vděčnosti. Shledávej své dary. Kdo bude velkomyslnější: ty či mu-

drcové? Kde je tvé zlato? Vše, co máš, je od něho. Dej mu to uctivě. - Kde máš kadidlo? Kadidlo obětuje Bohu ten, kdo zapomíná na sebe obětuje se Bohu k jeho cti a slávě. - K zlatu a kadidlu přidej myrhu. Vzpomeň si, jak bolí Pána Ježíše tvá nevděčnost. Připomínej si jeho odříkání, utrpení a potupy, jejichž příčinou jsou tvé hříchy.

Spoj se tedy celým srdcem s prvními vyvolenými z vyšších tříd. Osvoj si jejich city, mluv jako oni, číň, co činí oni. Radují se z toho, co Bůh dává těm, kdo ho hledají. Nikdy nevezmou zpět, co jednou obětovali. Až do posledního okamžiku budou žít ze vzpomínek na tento den.

16. OBĚTOVÁNÍ PÁNĚ V CHRÁMĚ

Luk. 2.

I. Panna Maria se pokorně podrobuje zákonu očišťování.

Když přišly dny očišťování²³ jejího podle zákona Mojžíšova, donesli ho do Jerusalema, aby jej postavili před Hospodinem, jak je psáno v zákoně Páně: „Každý pacholík, jenž otvírá život, buď zasvěcen Pánu“.²⁴

Vydej se se sv. Rodinou na cestu do chrámu jerusalemského²⁵. Klaněj se Ježíškoví, jež Matička drží v náručí.

Kam jde Panna Maria? Do chrámu, aby ti dala příklad dokonalého podrobení se vůli

Boží. Jde se podříditi obecnému zákonu; jde se pokořit. Kdo ji spatří v zástupu, řekne: To je žena jako každá jiná. - Panna Maria by mohla říci, jaké nebeské přízně se jí dostalo, a lidé by hned mluvili jinak. Kde však by Maria učinila něco takového! Ví, že mlčením a pokorou Boha více oslaví. A je na světě přece jen proto.

Pozoruj ji v předsíni chrámové, kde se zastavuje. Pokorně prosí kněze, aby ji očistil. S nejživější věrou se podrobuje zbožnému obřadu zákonného očišťování. Ví, že je vyňata z toho zákona, ví však také, že v očích Božích není člověk nikdy dosti čistý. Rozjíměj o tom. Rozněcuj svou lásku k vůli Boží. Obnov své podrobení všem zákonům. Zbav se veškeré pýchy.

II. Maria obětuje Syna Bohu Otci a vykupuje²⁶ ho podle zákona.

A aby dali oběť podle toho, jak pověděno jest v zákoně Páně, dvě hrdlíček nebo dvě holoubátek.

Panna Maria vychází z chrámové předsíně. Nese v náručí Prvorozeného tvorstva a jde jej obětovati Bohu. Raduj se z toho. Bůh dostane z rukou Panny Marie oběť Boha důstojnou. Panna Maria vykonává zde úkon vpravdě kněžský. Ježíšek je pravá oběť za nás. Nabízí se za nás hříšníky. Od prvních

dnů svého bytí ujišťuje božskou spravedlnost, že je hotov umřít za všechny své dlužníky.

Rozjímej o Synu Božím v tomto stavu zničení. Poslouchej, jak se obětuje rukama Panny Marie za tebe a za nás za všechny. Praví: Vezmi si, Otče, a přijmi. Všechno je tvé ve mně i v nich. Obětuji ti, co jsem sám i co jsou oni. Dávám ti všechno, co je mé i co jest jejich. Tělo i duši, ducha, srdce, vůli, všechno jsi nám dal, všechno ti zase vrátíme. Dej nám jen svou lásku, to nám stačí. - Tak mluví Ježíš.

Co praví Panna Maria? Spojuje svou oběť s obětí Synovou: Ejhle, dívka Páně! Otče, jsem ti k službám podle tvých úmyslů a pro dobro všech, kdo se ti obětují. Přijmi mě. - Tak mluví Maria.

Poslouchej se sv. Josefem hlas těchto dvou srdcí. Spojuj se jako on s touto dvojí obětí. Tento svátek je slavnostním zasvěcením člověčenství Bohu. Slav jej zbožně. Dej radostně pět penízů, které ti na věky zajišťují božské poklady. Je to oběť chudých. Můžeš ji tedy přinést snadno. Chudý obětuje sebe svého: svou práci, věrnost, odvahu k oběti. Bůh od tebe nežádá nic jiného. Čeká na tvou oběť. Modli se také své *Suscipe*.

17. SETKÁNÍ SE SIMEONEM

Luk. 2.

I. Stařec Simeon se setkává s Marií a s Josefem.

A hle, v Jerusalemě byl člověk jménem Simeon; člověk ten byl spravedlivý i bohabojný, očekával potěšení Izraelova a Duch Svatý byl v něm. On dostal zjevení od Ducha Svatého, že neumře, leč dříve uzří Mesiáše Hospodinova. I přišel v Duchu do chrámu²⁷, a když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby za něj učinili podle obyčeje zákona...

Jdi opět do předsíně chrámové. Rozjímej okamžik o životě a o svatosti starce Simeona.

Kdo je to? Je to muž víry. Bůh mu řekl: Uvidíš toho, jehož toužíš poznati. Simeon uvěřil slovu Božímu a opřel o ně svou naději. A protože nekolísal u víře, nezakolísal ani v naději. Člověk doufá tak, jak věří. Simeon ví, že Bůh je věrný, že je dobrý a že všechno řídí k dobrému. To mu stačí. Pokojně očekává, až se vyplní božská příslibení. Šťasten, kdo umí doufat v Boha.

Viz, jak vstupuje do chrámu. Jde slavit vítězství víry. Poznáš s ním, že Bůh nezklame těch, které přijal do své služby. Simeon, osvícen jsa Duchem Svatým, blíží se k Marii a k Josefovi. V jediném okamžiku přijímá odměnu za všechny životní námahy a boje. Ví, že pravé štěstí člověka na tomto světě je: viděti, poznávati a milovati Ježíše Krista. Nyní se mu dostává toho štěstí tak dávno touže-

ného. Blahopřej mu. Snaž se chápat život tak, jak jej chápal tento muž.

II. Bere na lokty Ježíška a vzdává díky Bohu.

Simeon vzal jej na lokty své a velebil Boha. Řekl: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji, neboť viděly oči mé spásu tvou.“

Pozoruj zblízka svatého starce. Víra dovede nalézt božskou velikost pod nejskromnějším zevnějškem. Pokořuje se; klaní se Pánu v náručí Mariině. Jím bylo všechno učiněno, on přišel všechno obnoviti. V pokorném dítěti poznává toho, jemuž se klanějí andělé, jehož patriarchové zdaleka pozdravovali, pro něhož proroci podstupovali mučednickou smrt. Náruč Panny Marie je v jeho očích monstrancí, zářící skutečnou přítomností Syna Božího. Raduj se z tak krásného pohledu.

Slyš děkovný chvalozpěv. Simeon bere do náručí božské dítě a volá: *Nunc dimittis*! Nyní mě nechej zemřítí. - Zemřítí? Pročpak? Protože na tomto světě již nic není hodno pohledu ani podivu, když se člověku dostalo štěstí, setkat se s vtěleným Synem Božím. Kdo pozná Ježíše, tomu se vše ostatní jeví ničím. Dej se o tom přesvědčiti starcem Simeonem. Ztváře dítěte, které k sobě vine, tuší krásu božské Bytosti, harmonii prozřetelnosti, něhu milosrdenství, půvab dobroty. Bůh se právě zjevil

v svém Synu a uchvácený Simeon touží hned jíti do nebe, aby naň mohl patřiti tváří v tvář. Nic není logičtějšího. Největší radosti světa jsou jenom nepatrnou předtuchou radostí nebeských.

Neboť viděly oči mé spásu tvou, kterou jsi připravil před očima všech národů, světlo k osvětlení pohanů a k slávě lidu izraelského. - Veleb se šťastným starcem slávu a věrnost Boží. Pros Ducha Svatého, abys žil poznávaje Ježíše a umíral jako Simeon, přijímaje Ježíše ústy i srdcem jako viaticum. Vzdej mu úctu a obnov své zasvěcení.

18. MEČ BOLESTI

Luk. 2.

I. Simeon žehná svaté Rodině a zjevuje Panně Marii, co ji čeká v budoucnosti.

Otec a matka jeho divili se těm věcem, které byly praveny o něm. A Simeon blahoslavlil je a řekl Marii, matce jeho: „Hle, tento jest ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a na znamení, jemuž budou odpíratí.“

Přiblíž se zbožně k svaté Rodině a k svatému starci Simeonovi. Slyš všechno, co si vypravují o svatém dítěti Ježíši. Pouhá jeho přítomnost pod takovým pokorným zjevem potěšuje duše. Všude, kam vkročí, zanechává pokoj a mír. Člověk se cítí zrozen k novému

životu. Měj účast v radosti Mariině a Josefově. Je velká, protože svatí mívají velkou radost, když vidí a slyší oslavovati Ježíše.

Pozoruj oba, jak přijímají požehnání Simeonovo. Jak zbožně, pokorně a skromně se chovají! Co jim praví Simeon? Upozorňuje je, že z božského příchodu Páně se nebudou všichni radovati. Toto dítě bude na znamení, jemuž bude odpíráno. Jedni řeknou: Přináší světu spásu. Jiní: Přivede národ do záhuby. Bude rozdávat dobrodiní trpícím, a mnozí přece řeknou: Je to zločinec. - To jej čeká.

Nedopusť, aby tato slova byla řečena nadarmo. Řekni již napřed: Je-li Mistrův osud takový, jaký osud čeká na učedníka? Nač by si mohl učedník stěžovati, když si Mistr vyvolil takový úděl?

Poslouchej dále. Když Simeon popsal úděl dítěte, popisuje osud matčin: „*Tvou vlastní duši pronikne meč.*“ Hle, co čeká Pannu Marii! Měj s ní soustrast. Od té chvíle krvácí Srdce Panny Marie pro tebe. Slíb Matce Ježíšově, že svou věností a láskou budeš její bolest mírniti. Zde je po prvé prohlášen zákon, že spásy lze dosíci utrpením. Snaž se překonávat strach z utrpení. Vyprošuj si od Matky bolestné odvahy, abys nikdy neodpíral milosti.

II. Svatá prorokyně Anna přichází a jása vidouc Spasitele.

A byla (tamtéž) prorokyně Anna. Ta přišedší v touž hodinu, velebila Boha a mluvila o něm všem, kteří očekávali vykoupení Izraelova.

Hle, jak svatá prorokyně Anna pospíchá do chrámu. Svatým životem si jako Simeon zasloužila milosti, aby nezemřela, dokud by nespatriła Spasitele. Duch Svatý ji upozornil a ona běží. Neztrácí ani okamžiku.

Okoušej znovu s ní a u ní radost z božského setkání. Její čisté srdce přichází do styku s nejčistším Srdcem Ježíšovým. Bůh se zjevuje čistým duším. Nebeským patřením odměňuje duše, které se zříkají světských rozkoší. Jako Simeonovi tak i Anně je to setkání počátkem nebeských radostí. I ona v duchu zpívala *Nunc dimittis*. I pro ní je dítě Ježíš viaticum, které přijímá z rukou Panny Marie. Od nynějška má naprostou jistotu. Poslouchej radostně, jak vypravuje o svém štěstí a chval s ní Boha.

19. ÚTĚK DO EGYPTA

Mt. 2.

I. Josef je andělem vybídnut k útěku do Egypta.

Když odešli, hle, anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi a řekl: „Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta a pobuď tam, až ti povím; neboť Herodes bude hledatí dítě, aby je zahubil.“

Přístup zbožně k sv. Josefu. Z toho, co uvidíš, poznáš, že Bůh jako svrchovaný Pán používá duší, na které spoléhá.

Anděl tlumočí Josefovi božský rozkaz: útěk do vyhnanství. Bůh Otec to poručí svému jedinému Synu. Všemohoucí by mohl nepřátele Synovy zničit jediným slovem; ale raději vypovídá svého Syna do vyhnanství.

Bůh tě svým tajemným jednáním poučuje, aby ses nedotazoval, proč tě vede právě tvou životní cestou. Dává ti za příklad sv. Josefa.

Co činí Josef? Poslouchá, co mu anděl praví, a jakmile porozuměl, co Bůh od něho žádá, chystá se poslechnouti. Poslouchá jako sluha rozkazu svého Pána. Nechce býti ničím jiným než služebníkem. Vypočítej si, kolika důvody mohl Josef na Boha naléhati, aby změnil anebo aspoň oddálil své rozhodnutí. Ale sv. Josef na to ani nemyslí. U něho rozhoduje nekonečná moudrost Boží, nikoli rozumování. Jedná, protože mu Bůh poručil jednat. Bohu náleží poroučeti a člověku poslouchati. Služebník má žít v závislosti. Tak smýšlí sv. Josef. Takové přesvědčení řídí jeho život.

II. Odchází do vyhnanství s Ježíškem a s Pannou Marií.

On vstav, vzal dítě i matku jeho v noci a odešel do Egypta¹⁸.

Bud' přítomen odchodu sv. Rodiny do vy-

hnanství. Pozoruj, co sv. Josef myslí, co činí, co praví Panně Marii. Jsou to první dobrovolníci evangelické chudoby.

Kam jsou posíláni? Do Egypta, do země modlářské. Tam vládne rozkoš, pýcha, nevědomost. Tam přináší Panna Maria svého Syna těm, kdo ho potřebují. Modlářská země se má změnit v zemi zázraků.

I tobě, duše má, přináší Panna Maria Ježíška. Spasitel opouští slávu nebeskou, aby tě změnil. Přichází za tebou do vyhnanství, kam tě vyhostil hřích. Vstaň a dej se na cestu. Svrhni své modly a podrob se mu.

Jaké náhrady se Josefovi dostává za jeho oběť? Anděl mu praví: „Vezmi dítě i matku jeho.“ Není to dost? Nestačí to i nám, když je třeba podnikati sebe obtížnější věci, radostně trpět následky chudoby a všechny obtíže dlouhého vyhnanství? Země, v níž jistě najdu Ježíše a Marii, již není vyhnanstvím, nýbrž vlastí. Josef nelituje ničeho z toho, co opouští, když myslí na to, co získává.

Osvoj si smýšlení Josefovo. Doprovázej ho na cestě. Klaněj se Ježíškovi v jeho náručí.

III. Ubytuje se s děťátkem a s matkou v zemi egyptské.

A byl tam až do smrti Herodovy²⁹, aby se splnilo, co bylo pověděno od Pána skrze proroka slovy: „Z Egypta povolal jsem syna svého.“³⁰

Vstup s Pannou Marií a se sv. Josefem do skrovného domku, v kterém budou bydlet po čas vyhnanství. Je to dům chudých. Zlíbej zbožně stěny, které budou svědky prvních utrpení Ježíškových. Zde bude za nás těžce strádati.

Ale i tebe zve k tomuto rodinnému krbu trpící chudoby; ubytuj se tu bez váhání. V tomto domě vyhnanství bude mnoho pokořování a těžké práce. Budou zde však i svátky a můžeš zakusiti, chceš-li, jejich sladkosti. Pros Pannu Marii a sv. Josefa, aby tvé srdce k tomu připravili.

Pravé svátky nezáležejí v zábavách tohoto světa. Chce-li Bůh potěšovati své věrné, nemusí je zbavovati utrpení. Dělá to lépe; on jim utrpení oslazuje, takže se jim doba utrpení zdá krátká. Utrpení, které posílá Bůh, nám neubírá radosti. Přej si vroucně o tom se přesvědčiti.

20. NÁVRAT Z EGYPTA

Mt. 2.

I. Josef je vybídnut, aby se vrátil do země izraelské.

Když Herodes umřel, hle, anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi v Egyptě a řekl: „Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a jdi do země izraelské³¹; neboť zemřeli ti, kteří ukládali o život dítěte.“

Pozdrav anděla Páně, jenž se zjevuje Jo-

sefovi. Zkouška je u konce, Herodes je mrtev. Všimni si, že Bůh neučinil zázrak, aby urychlil návrat svého Syna. Tak řídí svět. Necháává události se vyvíjet pod pohledem své prozřetelnosti. Těm, kdo trpí nespravedlností zlých lidí, doporučí, aby čekali trpělivě, odevzdane, bez nepokoje a bez reptání. O konci všeho rozhoduje on. Trpící neztratí nic tím, že čekali, a sláva Boží tím mnoho získá.

Co praví anděl Josefovi? Rozjíměj o těch slovech. - Bůh mluví stejně, ať nařizuje odchod do vyhnanství či návrat do vlasti. V jeho řeči se jeví táž moudrost a dobrota. Ve službě Boží je jistota dokonalá.

Snaž se pochopiti, jaká radost rozechvívá srdce Josefovo, když slyší slova: Jdi do země izraelské. Raduje se, že vykonal svou povinnost, že nepozbyl důvěry v Boha, že tak velice přispěl k oslavě Boží a že i pro sebe získal trvalou odměnu. I my se radujeme, když nalezneme, co jsme opustili, a když vidíme, že jsou ukončeny strasti našich drahých. Vlast, do níž se sv. Josef vrací, je také vlastí Ježíšovou a vlastí Panny Marie. Raduj se s ním, že může vrátiti vlast matce i dítěti.

II. Dává se na cestu a přichází do Nazareta.

I vstal, vzal dítě i matku jeho a vešel do země izraelské.

Pozoruj sv. Rodinu při odchodu z Egypta.

Maria a Josef se loučí se známými a Ježíšek žehná těm, koho svou milostí získal pravému Bohu. Neopustí těch, které opouští.

Jdi s nimi. Nabídni se Panně Marii a sv. Josefu, že s nimi poneseš únavu i radosti cesty. Ježíšek činí první kroky do země, kterou má získati za cenu své krve. Bude mít mnoho těžkostí i na cestě i v Nazaretě. Ale ponechává se prozřetelnosti Otcově. Pán Bůh se postará. Život každého člověka je toliko vyplněním plánů Prozřetelnosti; tím spíše pozemský život Syna Božího. Buď klidný jako on vzhledem k nejisté budoucnosti.

Pozoruj rozpaky Josefovy ve chvíli, kdy si myslí, že již je vše v pořádku. *Když však uslyšel, že Archelaus kraluje v Judsku³² místo otce svého Heroda, obával se tam jíti, a byv napomenut ve snách, obrátil se do krajín galilejských³³.* Herodes je mrtev, ale nepřátelé Boží nejsou ještě odzbrojeni. Co má činiti, aby je nepotkal? Kde bude bezpečný útulek pro Ježíše a Marii, pro ty nebeské poklady, na kterých závisí budoucnost duší, jež mají býti spaseny? Josef prosí úpěnlivě Boha, aby mu to vnukl. Pros vroucně o totéž. Neboť Ježíš je vždy ohrožován nepřáteli v tobě i kolem tebe.

Bydlel v městě, které slove Nazaret. Jaký pokyn dostal Josef? Kde je bezpečný útulek pro svatou Rodinu? Je to skrytý život, samo-

ta, vzdálenost od světa, každodenní práce, život pokorný, poslušný a pracovitý pod pohledem Božím. Je to Nazaret. Pros sv. Josefa, aby ti dovolil doprovázeti jej až tam a ubytovati se u něho trvale s Marií a s Ježíšem.

21. DVANÁCTILETÝ JEŽÍŠ V CHRÁMĚ

Luk. 2.

1. Panna Maria a sv. Josef jdou s Ježíšem do Jerusalema.

Rodiče jeho chodívali každého roku do Jerusalema na slavnost velikonoční. Když byl ve dvanácti letech, oni podle obyčeje svátečního šli do Jerusalema³⁴.

Jdi svaté Rodině vstříc na cestu k Jerusalemu. Ježíšek ti chystá poučení, kterého musíš využítkovati. Učí lidi, že, jakmile jde o službu a slávu Boží, o Boží zájmy a o vyplnění vůle Boží, nesmíme se radit svých přirozených citů ani jich poslouchati. Následuj Pána poslušně a uznávej v něm učitele pravdy.

K čemu tato cesta do Jerusalema? Ježíš, Maria a Josef se tím dokonale podrobují předpisům zákona. Oslava liturgických svátků je jím svatá. Učí nás, jak se máme na ně připravovati a jak je oslavovati. Poslouchej, co mluví cestou. Připoj se k zástupu, s nímž jdou. Nic světského se nevmísí do náboženské slavnosti, na kterou putují.

Pozoruj svatou Rodinu v chrámě. Jaký pří-

klad dávají všem? Uč se od nich, jak soustředěný máš být u oltáře, jak se modlit, adorat, jak se Bohu obětovat. Pozoruj, co pravá zbožnost Bohu nabízí a jak mu přináší svou oběť.

II. Maria a Josef pozorují, že se Ježíš ztratil, a jdou ho hledat.

A když dokonavše dní sváteční se vraceli, pacholík Ježíš zůstal v Jerusalemě, aniž to jeho rodiče zpozorovali. Domnívajíce se, že je v družině, ušli den cesty²⁶.

Rozjímej o tajemném jednání Ježíšově. Zůstaň u něho. Proč chce zarmoutit srdce své nejsvětější Matky a svého otce živitele? Otaž se ho a pros jej, aby ti řekl, proč dovoluje, aby nejhorlivější duše byly najednou uvrženy do hořké bezútěšnosti? Proč se najednou skrývá srdcím, která milují jen jeho a nechtějí milovat nikoho kromě něho?

Dává tím na srozuměnou, že sladkost jeho citelné přítomnosti je dar Boží, na který duše nemají práva. Tím je očišťuje, poučuje, zdokonaluje. Dává jim příležitost, aby mu dokázaly věrnost a lásku a navykly si sloužiti Bohu pro něho samého a nikoli pro jeho dary. Pán Ježíš používá své přesvaté Matky, aby nás o tom poučil.

Viz bolestné překvapení Mariino a Josefovo. Pro světce není těžší zkoušky nad ne-

přítomnost Ježíšovu. Když pohřešují Ježíše, zdá se jim vše ztraceno. Ničím nelze vyplnit místo, které po něm zůstalo prázdné.

Co máme činit, abychom jej znova našli?
- *A hledali ho mezi příbuznými a známými a nenalezše vrátili se do Jerusalema hledající ho.* - Uč se od Panny Marie a sv. Josefa hledati Ježíše. Jsou pevně odhodláni, že neustanou hledati, až jej naleznou. Modlí se, radí se, pátrají. Probíhají zástupy, nešetří námahy. Zpytují svědomí, zdali jej neztratili vlastní vinou. Sledují i nejmenší jeho stopy. Činí Bohu velkodušné sliby, jen aby našli toho, jehož hledají s takovým zármutkem. Využij tak dojemného poučení a vzbuzuj vroucí touhu po radostném božském setkání.

III. Nalézají Ježíše, jak poučuje učitele Zákona.

Po třech dnech našli ho v chrámě,³⁶ an sedí mezi učiteli, poslouchaje a dotazuje se jich. Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad rozumností a odpověďmi jeho.

Konečně přichází Maria s Josefem do chrámu. Vstup tam s nimi. Najdeš Ježíše na stupních oltáře. Zde je uprostřed zákoníků. Mluví, rozlévaje světlo kolem sebe. Duše má, zatím co o něho pláčeš, prokazuje Pán dobrotům, kdo toho potřebují. Potěš se myšlenkou, že v hodině tvého zármutku jiní dostávají to, oč ty jsi připraven.

Raduj se s Pannou Marií. *I řekla mu matka jeho: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe.“ I řekl jim: „Co jest, že jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“* - I Maria by ráda pronikla tajemství, které tě nejednou naplňovalo smutkem. Proč jsi, Bože, tak jednal? K čemu tato zkouška? Ježíš odpovídá: Protože jde o slávu mého Otce. Jde o jeho zájmy, proto nesmím váhat odloučiti se od těch, které miluji nejvíce na světě.

Rozjímej o tom. Ať se ti Ježíš ukazuje nebo skrývá, ať se vzdaluje nebo vrací, mizí nebo tě potěšuje, ve všem se řídí jen zájmy a slávou svého Otce. Ponechej mu tedy volnou ruku a svěř se mu úplně. Učiň ještě více. Snaž se ho napodobiti. Jsi stvořen k témuž cíli, oddej se téže práci. Obětuj Bohu a pro Boha všechno v sobě i kolem sebe, co překáží jeho svaté vůli a tobě brání uskutečňovati jeho úmysly s tebou.

22. SKRYTÝ ŽIVOT

Luk. 2.

I. Ježíš koná ctnosti skrytého života.

I odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán. Matka jeho pak uchovávala všechna ta slova v srdci svém.

Přijď pokorně na práh domu nazaretského, kam se jde Syn Boží skrýti na mnoho let. Popros obyvatele toho domu, aby ti dovolili na okamžik vstoupiti a porozprávěti si s nimi. Co činí Ježíš v Nazaretě?

Pokořuje se. - Je považován za syna chudobného dělníka. Neříká, že to není pravda, nerdí se proto. Říká Josefovi otče a Josef jej nazývá synem. Bydlí v domku velmi prostém. Je to domek chudý, malý, nepohodlný, bez ozdob, chybí v něm i nejedna nutná věc. Jakou stravu má Ježíš? Jaký oděv? Má stravu i oděv lidí tříd nižších, chudých, zapomenutých, pohrdaných.

Poslouchá. - Pozoruj Ježíše, jak je poslušen své matky a otce živitele. Kdo jest Ježíš? Koho poslouchá? V čem? Jak? Rozjímej o tom. Poslouchá. Všimni si, jak rychle přijímá břímě poslušnosti. Radostně se zříká vlastní vůle a vlastního úsudku. Poslušností obětuje Otcí sebe sama. Jeho poslušnost jest obětním zápallem, jímž se člověk celý obětuje v plamenech lásky svému Stvořiteli a Pánu rukama těch, kdo u něho zastupují Boha. Tomu, kdo takto rozumí poslušnosti, je všechno snadné.

Pracuje. - Vstup do dílny sv. Josefa. Vtělený Stvořitel světa se od jednoho ze svých tvorů učí skromnému řemeslu tesařskému. V potu tváře si vydělává na živobytí. Ze své

denní mzdy živí sebe a své drahé. Jeho všemohoucnost udržuje vesmír, jeho moudrost dává bytostem život, a tu si dobývá vezdejšího chleba těžkou prací.

Zamysli se nad tak nevídaným divadlem. Líbej nástroje, jimiž pracuje. Jak krásné je jeho ponížení. A jak teprve užasneš, když pomyslíš, že trvalo třicet let!

II. Prospíval věkem a moudrostí.

A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí³⁷.

Viz prameny duchovního pokroku.

Chceš prospívatí milostí u Boha? Pokořuj se. - Oko Boží patří se zalíbením na duše pokorné. Pokora vábí do duše celé nebe. Chceme-li se líbiti světu, musíme se ukazovati. Chceme-li se líbiti Bohu, musíme se skrývatí. Bojíš se, že, když takto zmizíš, uplyne tvůj život neužitečně? Čí život byl užitečnější než život Ježíšův? Nese-li hřívna výtěžek ve stínu, není ještě zakopána.

Chceš prospívatí milostí u Boha? Poslouchej. - Dělej si čest z toho, že žiješ v závislosti na druhých. U nohou Ježíše Krista spoutej svou pýchu. Tvá svoboda je v Bohu. Odevzdej mu ji dobrovolně do rukou těch, kdo ti poroučejí jeho jménem. Závislost vrací člověku

žezlo, které vzpourou ztratil. Poslouchati je vládnouti. Proč se tedy báti poslušnosti?

Chceš prospívati milostí u Boha? Pracuj. - Miluj práci. Váž si práce. Posvěcuji svou práci. Jestliže jsi padl, musíš povstati. Práce ospravedlňuje člověka v očích Božích. Proto Ježíš pracuje. Jsi hříšník. Potřebuješ smíru. Práce podává spravedlnosti Boží smírné dostiučinění. Usmiřuje za lidské pošetilosti. Toto nutné usmiřování začíná Ježíš v dílně sv. Josefa v Nazaretě. Podávej i ty svou práci smír a dostiučinění za svůj život.

Miluješ-li skrytý život s jeho nevzhlednými skutky, s jeho zapomenutím a ponižováním, s jeho skrytou obětovností, nespustí tě již nikdy Pán Bůh s očí. Božský život zaplaví tvou duši a budeš podivuhodně prospívati.

23. PŘEDCHŮDCE

Mt. 3, Mk. 1, Luk. 3.

I. Jan Křtitel připravuje židy na příchod Spasitelův.

V tom čase vystoupil Jan Křtitel a kázal na poušti judské. „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“³⁸

Zaujmi místo v zástupě, který obklopuje Předchůdce. Oč jde? O to, aby se každý důstojně připravil na příchod Páně a stal se schopným přijmouti ho, jak náleží. A Jan Křtitel prohlašuje, že se na tu božskou udá-

lost lidé nejlépe připraví pokáním. Čiňte pokání, změňte život! Všechno na světě se změní, proto i ve vaší duši se musí všechno změnit.

Rozjímej pozorně o podivuhodné změně, kterou předpovídá Jan Křtitel. *Rovné čiňte stezky jeho.* Kterou cestou přichází Pán? Připomeň si, cos viděl v Betlemě, v Nazaretě, na cestách egyptských. Přichází cestou dobrovolného pokořování, trpící chudoby, těžké práce, trpělivosti v každém utrpení. Nemáš jednatí jako on, aby ses s ním setkal na týchž stezkách? Takové pokání nám hlásá Jan Křtitel.

Každé údolí budiž vyplněno a každá hora i pahrbek budiž snižen; a místa křivá buďte přímými a místa drsná cestami rovnými.

Co to znamená? To znamená, že se máš stát novým člověkem. Co malomyslnost stísnila, to má důvěra pozvednouti. Co pýcha povýšila, má pokora snížití. Očišť své úmysly, zjemni svou tvrdost. Nechť v tobě vítězí mírnost a láska. Tak připravíme důstojně novou dobu.

II. Přijímá zástupy.

Sám pak Jan měl roucho ze srsti velbloudí a pás kožený kolem svých beder³⁹. Pokrmem mu byly kobylinky a lesní med.

Pozoruj život předchůdce Páně zblízka.

Připravuje se upřímně na příchod Spasitelův. Sám prakticky provádí, co žádá od jiných. K čemu tolik přísnosti?

Aby sklídl tím hojnější ovoce spásy. V službě Boží tím více dostáváme, čím více si od-píráme.

Kde nalézá odvahu k takovému životu? V lásce k Bohu. Raduj se; touž lásku a od-vahu ti přináší ten, jehož příchod je ti ozná-men.

Tu vycházel k němu Jerusalelem a veškeré Judsko i Pojordaní a byli křtění od něho v Jordáně, vyznávající hříchy své⁴⁰.

Podívej se, jak se všichni tlačí okolo Předchůdce. Poslouchají slova Jana Křtitele, ale ještě víc je vábí příklad. Svatost a pokání mají neodolatelný vliv. Dej se o tom přesvědčiti. Pros Boha Otce prostřednictvím Jana Křtitele o milost, abys živě cítil potřebu se polepšiti, a zaujmi místo mezi hříšníky, kteří se rozhodli změnití život. Pros Předchůdce pokorně o křest pokání.

24. APOŠTOLÁT PŘEDCHŮDCŮV

Mt. 3, Luk. 3.

I. Jan Křtitel vyzývá farizeje a saduceje, aby se obrátili.

Uzřev mnohé z farizeů a saduceů⁴¹, kterak přichá-zejí ke křtu jeho, řekl jim: „Pokolení zmijí, kdo vám

ukázal, abyste utekli budoucímu hněvu? Přinášejte tedy ovoce hodné pokání.“

Vezmí si poučení z apoštolátu Předchůdce. Vidí, kolik zla třeba napravit, a to posiluje jeho horlivost. Proč mluví k saduceům tak přísně? Poněvadž pochybuje o jejich upřímnosti a o přímosti jejich úmyslů. Skutečně, nic není více hodné opovržení než pokrytecká zbožnost. Tito lidé uměli o pokání učeně mluvit, ukládali je jiným, ale sami se od něho dispensovali.

Předchůdce k nim praví: Vězte, že Bůh se na vás hněvá. Přicházíte-li sem, abyste usmířili jeho hněv, čiňte i vy opravdové pokání. Nemyslete si, že jste něco víc. Všechna povýšenost bez milosti Boží bude vám jenom k záhubě.

O těch slovech třeba rozjímat; učí tě poznávatí sebe sama. Víš jistě, žes Boha urazil; jsi jist, žes ho zas usmířil? Pokáním nabýváme té jistoty. Jak činíš pokání? Jak lituješ svých hříchů? Jak se z nich zpovídáš? Jaký smír za ně Bohu nabízíš? Jan praví: *„Již přiložena jest sekeru ke kořeni stromů.“* Kdyby Bůh přiložil sekeru ke kořeni tvého života, byl bys připraven?

II. Všem doporučí lásku a spravedlnost.

I tázali se ho zástupové: „Co tedy máme činiti?“ On

jím odpověděl: „Kdo má dvě sukně, dej tomu, kdo nemá žádné; a kdo má pokrmy, učiň podobně.“

Pozoruj, co se zástupové táží. Každý žádá pravidlo pro život. Všichni praví: Co máme činiti? - Slyš, co odpovídá Jan Křtitel. Shrnuje celé Evangelium do dvou slov: láska a spravedlnost.

Láska ke všem: Vezmi, co máš, a dej tomu, kdo nemá. Zapamatuj si to dobře. Jako ovoce pravého pokání uvádí Předchůdce na prvním místě almužnu: skutky lásky a milosrdenství. Buď dobrý; prokazuj dobrodiní. Podle tvé štědrosti Bůh pozná, že se upřímně míníš polepšiti. Dobré srdce je známkou opravdové vůle. Rozjímej o tom. Božská Moudrost tě uvádí do školy lásky.

Spravedlnost ke všem: Publikáni a vojáci se také obracejí k Předchůdci. Táží se: Co máme činiti my? Buďte spravedliví, odpovídá Jan. Nezneužívejte svých úřadů a prací k tomu, abyste s jinými jednali nespravedlivě. Víc se od vás nežádá. Kult spravedlnosti - toť Evangelium. Láska k povinnosti, úcta k dobré pověsti bližního, poslušnost k zákonům Božím i lidským - toť křesťanství, toť nová společnost. Vstupte do ní s celým srdcem. Pros Jana Křtitele, aby tě představil Pánu Ježíši.

25. PRVNÍ SVĚDECTVÍ

Luk. 3, Mt. 3, Mk. 1.

I. Jan Křtitel zvěstuje vznešenost Spasitelovu.

Lid čekal. Všichni myslili v svém srdci o Janovi, není-li snad on Mesiáš. Jan všechněm odpověděl: „Já křtím vás vodou; přijde však mocnější, nežli jsem já, jemuž nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho.“⁴²

Jdi k břehům Jordánu. Vzbud' vroucí touhu, aby ses dověděl víc o Spasiteli. Jan Křtitel hlásá, kdo je ten, jehož jím Bůh posílá.

Lid se dotazuje; je nejistý. Kde je Spasitel? Jsi ty Mesiáš? Po čem jej poznáme? Co odpovídá Jan? Rychle se poníží a až do nebe vyvyšuje toho, o kterém mluví. Ač má tak vynikající přednosti, před Mesiášem se nepokládá za nic.

Co také je člověk proti Pánu Bohu? Pokládá se za něco, když se přirovná k někomu menšímu; jakmile se však přirovná k Bohu, vidí, že není nic. Jan se vidí tím menší, čím blíže je tomu, jenž je velký. Jak ohromná vzdálenost je mezi Janem a Ježíšem Kristem! Je to vzdálenost země od nebe, syna lidského od Syna Božího. - Nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho.

Uznej, jak pravdivý je ten šlechetný výrok. Jdi k Synu Božímu, skrytému mezi lidem, poklekní u jeho nohou. Aby ses naučil sebou pohrdati, přirovnej svou ubohost k jeho bo-

hatství, svou nemohoucnost k jeho svrchované nezávislosti, svou temnotu k jeho oslňujícímu jasů. Ponižuj se, znič se. Vzdej se své vlastní cti pro jeho slávu. Slib mu, že jej budeš oslavovati na troskách své pýchy.

II. Líčí, které naděje a obavy mají posluchači mítí vzhledem k budoucí události.

Ten vás bude křtíti Duchem Svatým a ohněm⁴³; jeho vějíčka jest v ruce jeho i vyčistí mlat svůj a shromáždí pšenici do své obilnice, plevy však bude páliť ohněm neuhasitelným⁴⁴.

Poslouchej dále Jana Křtitele. Zvěstujeť nejen Spasitele, ale i Soudce. Jemu náleží všechna soudcovská moc, jen jemu přísluší tříditi dobré od zlých. Nebe je otevřeno všem, ale vejdou do něho jen ti, které Ježíš Kristus uzná za hodné. Na tomto světě si můžeme vybrati jen z dvou možností, buďto přijme-me jeho učení, nebo budeme věčně zavrženi.

Jan Křtitel již nám ukazuje toho vznešeného Soudce na soudné stoliči. Uč se jej poznávati a báti se ho. Je to Soudce zákonitý, neboť je svrchovaným pánem všehomíra. Vidí všechno jasně, takže nikdo jej nedovede oklamati. Nedá se ani uplatiti a pozdní lítost jím nepohne. On je Soudce všemohoucí, a proto může splniti čím hrozí vinníkům. Představ se mu pokorně a hled se poznati.

Čím jsi před ním? Čistou pšenicí či jen suchou slamou? Zkoumej své myšlenky, touhy, práce. Co ti připomínají minulé léta? Jaké záměry, podniky, radosti, zaměstnání, vztahy k lidem? Přiznej se, že jsi hříšník. Oplakávej svou bídu, vyznávej svou vinu. Je na čase, abys usmířil svého Soudce. Hledej, kam by ses uchýlil před jeho přísností. Pros jej o světlo a o lásku k němu.

26. KŘEST PÁNĚ

Mt. 3, Mar. 1, Luk. 3.

I. Ježíš nastupuje cestu do Judska, kde má začítí svůj apoštolát.

Tehdy přišel¹⁵ Ježíš z Galíleje na Jordán¹⁶ k Janovi, aby od něho byl pokřtěn.

Jdi se podívat, jak dojemně se loučí božský Mistr se svou přesvatou Matkou. Hodina přišla. Maria připravila lidem Spasitele; posílá jim ho. Poznej z toho, čím jsi Marii povinen. Poděkuj jí dětinně a slib, že v náhradu za to loučení jí budeš útěchou. Maria se odlučuje od svého Syna, aby ses ty mohl s ním setkat. Jí jsi povinen děkovati za to, že jej můžeš slyšet, vidět, z něho se radovati.

A on přichází k tobě. Loučí se s Matkou, dává s Bohem rodinnému krbu, skrytému životu, a přichází, aby nás naučil se modliti,

milovati Boha a sloužiti mu. Děkuj mu a otevři mu své srdce. Nabídní se, že se k němu přidružíš a půjdeš za ním.

II. Přijímá od Jana Křtitele křest pokání.

Ale Jan mu bránil řka: „Já mám potřebí pokřtěn býti od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Odpovídaje Ježíš, řekl mu: „Nechej nyní; neboť tak sluší nám vyplniti všelíkou správnost.“ I nechal ho. A když byl Ježíš pokřtěn, vyšel ihned z vody.

Pohled' na Ježíše v zástupě kajícníků u Jordánu. Je samá svatost, a přece chce býti považován za hříšníka. Málo mu na tom záleží, co si kdo o něm myslí.

Zbožně se k němu přiblíž. Víš, odkud přichází, proto jej bez váhání uznej: za svého krále a podrob se mu; za svého Spasitele, pros jej o milost; za svůj příklad, rozjímej o něm.

Nyní se setkává se svým Předchůdcem. Podivuj se pokoře Mistrově, zbožnosti a prostotě učedníkův. Poslouchej, co mluví, a rozjímej o tom.

Ty jdeš ke mně? táže se Jan. Odpovídaje Ježíš, řekl mu: Nechej nyní; neboť tak sluší nám vyplniti všelíkou správnost. - Učiniti se malým jíti na poslední místo, býti považovánu za nic a sloužiti druhým, toť *Evangelium*, toť *Nový zákon*.

A Syn Boží sklání čelo před tím, jenž se

nemá za hodna zlíbatí mu nohy. Pokořuj se s ním. Pros jej vroucně, aby svatá voda jeho křtu skanula i na tebe, očistila tvou duši, tvé srdce, tvé smysly a všechny tvé skutky.

III. Je prohlášen za milovaného Syna Božího.

A když byl Ježíš pokřtěn, vyšel ihned z vody.

Kráčej za Ježíšem po břehu jordánském. Ježíš se pokorně modlí. Kdo vylíčí jeho hluboký duševní mír? Takový vnitřní mír jest údělem zbožných a čistých duší. Poklekni u Ježíše a snaž se jako on zapomenouti na svět.

A hle, otevřela se mu nebesa, i viděl Duha Božího sestupovati jako holubici a přicházeti na něho. A ejhle, s nebe pravil hlas: „Tento je Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.“

K čemu to prohlášení? v tomto okamžiku, u této řeky, za těch okolností? Jistě proto, aby ses podle příkladu Syna Božího stal pokorným a zbožným. A také proto, abys v něho skládal všechnu svou důvěru, abys měl radost z víry v jeho učení a z podrobení jeho zákonu. Zajisté zasluhuje, abys mu dával ve všem přednost. Pozoruj, přirovnávej, rozhodni se.

27. EXERCICIE NA POUŠTI

Mt. 4, Mk. 1, Luk. 4.

I. Ježíš odchází na poušť, aby se připravil v ústraní na svůj apoštolát.

Ježíš, jsa pln Ducha Svatého, vrátil se od Jordánu¹⁷ a byl veden Duchem na poušti čtyřicet dní a byl pokoušen od ďábla.

Jdi za svým božským Mistrem na poušť. Proč tam jde, proč se uchyluje do ústraní? Vytazuj se ho cestou.

Ježíš byl právě obdařen náplní milosti. Chce z toho mít prospěch. Je na počátku nejvyššího důležitého díla. Jde prosit Otce o potřebnou pomoc. Dostal za úkol posvěcovati lidi, jde jim dáti příklad. Brzo bude musit podstoupiti velké boje proti peklu, jde posílniti svou odvalu. Proto jde na poušť. Takové milosti plynou ze samoty na poušti. Šťasten, komu Duch Svatý vnuká podobnou myšlenku a kdo je dosti zbožný, aby ji provedl.

Doprovod svého Spasitele, nabídní mu své srdce, aby je zbavil nezřízených náklonností, které brzdí pokrok, nabídní mu svého ducha, aby v něm rozptýlil předsudky, které jej poutají světským smýšlením; nabídní mu svou vůli, aby ji nadchl k mužným rozhodnutím.

Je ti odloučení v samotě méně potřebné, než bylo jemu? Setrváš-li v hluku, jak budeš rozjímati o slově Božím? Jak poznáš důleži-

tost svých každodenních povinností? Jak se uchráníš nástrah sebelásky a smyslů? Jak odoláš pokušením zlého ducha? Myslí na to u svého Mistra. Posviť si na to světlem jeho myšlenek. Oprav své klamné nebo povrchní smýšlení. Pros vroucně Ježíše, aby v tvé duši vzbudil přesvědčení, kterým se sám řídil.

II. Ježíš se čtyřicet dní postí a činí pokání.

I pobyl na poušti čtyřicet dní (a čtyřicet nocí) a byl pokoušen od ďábla; žil se zvěří⁴⁸. A potom zlačněl.

Hledej v poušti místo, kde se Ježíš zastavuje⁴⁹. Zastav se s ním. Pozoruj zblízka, co činí.

Pokořuje se. - Podivuj se, když vidíš Syna Božího mezi divou zvěří. Ponižuje se za ty, kteří se chtěli povyšovati. Vystoupím až k Bohu, řekl člověk v své pýše. Ježíš odpovídá: Ponižím se pod všechno tvorstvo.

Činí pokání. Pyká za tvou lenost v zachovávaní povinných postů, za tvou změkčilost, za tvou vynalézavost pro vlastní prospěch. Odprošuje se za tvůj přepychový život, za tvou nestřídmost v jídle a za tvou nevázanost. Podstupuje bolestné umrtvování, protože chce Otce pohnouti, by nehleděl na tvé hříšné žádosti. Trpí za tebe. Miluj jej. Nauč se od něho krotit tělo, zacházeti s tělem jako s otro-

kem a trpěti bez reptání hlad i žízeň, zimu i horko a odříkání.

Modlí se. - K čemu by bylo vše ostatní, kdybychom se nemodlili? Ano, máme se modlit, to jest obětovati Bohu dětinně své zájmy a zájmy svých drahých. Modlitba není nic jiného. K modlitbě potřebujeme volného ducha, soustředěnou mysl a srdce ode všeho odloučené. A toho všeho dosáhneme pokorováním a umrtvováním.

Kde však najdeme odvahu činiti pokání jako Pán Ježíš? Především v myšlence, že pokání jest jen prostředkem a že cíl, ke kterému nám pokání pomáhá, je hoden veškerého našeho úsilí. Dále v lásce k Bohu, neboť láska k Bohu hojí všechny bolesti. Milujeme, když trpíme z lásky, a když milujeme, radujeme se. Rozjímej o tom. Zdrž se u svého Mistra. Přijmi dobro, která ti nabízí. Učiň si předsevzetí, o která tě žádá.

28. JEŽÍŠ JE POKOUŠEN

Mt. 4, Luk. 4.

I. Ježíš zapuzuje ducha smyslnosti.

I přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, rci, ať kameny tyto se stanou chleby.“ On odpověděl: „Psáno jest: Ne samým chlebem živ je člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích.“

Hle, jak se satan přibližuje k Ježíši. Poznává-

vej při pohledu na boj Syna Božího s ďáblem, že pokušení je zkouškou duší, které Bůh miluje. Poslyš, jak směšné návrhy předkládá ďábel: Rci, ať se tyto kameny stanou chleby. Ulehči si bolestnou situaci, zjednej si víc blahobytu. Již je dost toho trápení. Užívej konečně života. - Takové návrhy se ti bohužel zdály víc než jednou příjemné, a tys jim bídne podlehl. Nejsi ještě i v této chvíli v zajetí smyslnosti?

Ježíš odpovídá: Pravý život nezáleží ve smyslných požitcích. Člověku je třeba něčeho jiného. - Porozuměj dobře této nauce. Dobru duševnímu třeba vždy dávat přednost před dobrem tělesným; aby duši bylo dobře, potřebuje božského slova, svatých rozmluv, nábožné četby, soustředění při modlitbě.

Všimni si, jakou zbraní tvůj Mistr zahanbuje nepřitele: Psáno jest. Ježíš bere z Písma slova, která činí člověka nezranitelným. Proti pekelným ponoukáním staví symbol nauky, texty Zákona, pevné přesvědčení, všechno, co nám poskytuje četba a rozjímání zjevených pravd. Pevná víra je tedy nepřemožitelnou silou proti útokům ďábelským. Snad ti v této věci chybí až příliš mnoho.

II. Kříží taktiku ducha marné slávy.

Tu pojal ho ďábel do svatého města, postavil jej na

vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, spusť se dolů, neboť psáno jest: Andělům svým přikázal o tobě a na ruce uchopí tebe, abys snad nenarazil na kámen nohou svou.“ Dí jemu Ježíš: „Také je psáno: Nebudeš pokoušet Pána Boha svého.“

Đábel znovu útočí na Ježíše; slyš, jak klade léčku nejnebezpečnější: marnou slávu světa. Praví: Čiň věci neobyčejné; obrať na sebe pozornost, ať se o tobě mluví.

Pán Ježíš však s tím nesouhlasí. K čemu se má člověk vydávati opovážlivě v nebezpečí proti vůli Boží? Marná sláva, touha po cti, touha se líbiti jsou nebezpečí vskutku veliká. Dej si pozor.

Abychom se lidem zalíbili, svolujeme někdy k nerozvážnému jednání, jímž se stáváme nehodnými pomoci Boží a padáme do záhuby. Usiluješ-li z marnivosti o slavnou pověst, dopouštíš se nepoctivosti, kterou Evangelium odsuzuje. Ježíš tě na to včas upozorňuje.

Uč se od něho dávat přednost pravdě před marnou slávou, která jest jen podlou lží. Pros jej, aby ti víc a více odhaloval úskoky nepřitele tvé duše, abys je budoucně snáze mařil. Měj hrůzu před jakýmkoli zlem, ke kterému tě zlý duch svádí, a měj k němu ještě větší nedůvěru.

III. Velmi zahanbuje ducha pýchy.

Opět pojal ho ďábel na horu velmi vysokou, ukázal mu všechna království světa i nádheru jejich⁵⁰ a řekl:

„Toto všechno ti dám, jestliže padna budeš se mi klanět.“

Pojď ještě jednou posílniti svou odvahu pohledem na boj Spasitelův. Právě se utkal s duchem pýchy. Ježíš chce lidi vytrhnouti ze zbožňování sebe samých. Dábel naopak je v něm chce utvrditi.

Toto všechno ti dám. Všechno budeš mít: slávu, štěstí, radosti, rozkoše. Ale pod jakou podmínkou? Opusť Boha, vstup pod můj prapor, přijmi mě za mistra a boha.

Uč se zahanbovati ďábla, jak to činí tvůj Mistr.

Jeho sliby jsou samé lži. Všechno slíbuj, ale nic nemůže. Jeho naléhání je bezbožné, protože je vnuká nenávisť k Bohu. Hledá, jak by lidi zničil, a tím pracuje proti Bohu. Nebuď pošetilcem, nechtěj býti jeho obětí.

Řekl mu Ježíš: „Odejdi, satane, neboť je psáno: Pánu Bohu svému budeš se klanět a jeho jediného ctít.“ Podle slov Ježíšových je tedy člověk stvořen, aby se Bohu klaněl, Boha miloval a jemu sloužil. Pravý život je tedy toliko v plnění vůle Boží. Opačné vnučení je bezbožné a pochází od ďábla. Tato nauka tě učiní pravým učedníkem Evangelia. Učiň si ji životním pravidlem.

Andělé přistoupili a sloužili mu. - Andělé blahopřejí božskému Mistru k trojímu vítězství. Přístup s nimi k němu a děkuj mu za naučení, které ti dal. Chtěl býti pokoušen první,

aby ti zjednal sílu k vítězství. Tu sílu ti nabízí: Oděj se jí a u jeho nohou mu slíb, že se postavíš pod jeho prapor.

29. SPASITEL

Jan 1.

I. Jan Křtitel vydává svědectví o Ježíšovi.

Jan vydal svědectví o něm a volal řka: „To byl ten, o němž jsem pravil: Ten, jenž přijde po mně, přede mnou jest, neboť byl prve než já.“

Zaujmi opět místo v zástupě, kterému káže Jan. Oznamuje právě, že slibovaný Spasitel je již mezi nimi. Mají Spasitele; mohou jen chtít, a přijdou do nebe. Mají k dispozici všechny prostředky.

Chceš přijít do nebe? Viz toho, který tě tam dovede. Jan o něm praví: Je víc než já, byl přede mnou. Je věčný, je všemohoucí. A je to Ježíš z Nazareta. - Rozeznej ho v zástupě, kde se skrývá, a popros jej, aby se tě ujal. Znepokojuješ se o svou věčnou spásu? Pojď a vlož břímě svých starostí na jeho srdce. Seštuje s nebe; řekne ti najisto, co máš činit, abys tam přišel. Spoléhej na jeho slova.

Svědčím o něm, volá Jan Křtitel. Ujišťuji vás, že jsem mluvil pravdu. Uč se od Předchůdce Páně vydávati svědectví před lidmi o Ježíši Kristu. Všimni si, s jakým hlubokým přesvědčením a s jakou svatou horlivostí to

činí. Jeho slávou je hlásati slávu Ježíše Krista. Osvoj si vnitřní city víry, důvěry a lásky, jimiž doprovází vnější svědectví. Napodobíš jej?

II. Evangelista potvrzuje svědectví Jana Křtitele.

Z plnosti jeho my všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou.

Soustřed svou mysl a rozjíměj slovo za slovem, co praví. Všechna milost nám přišla z plnosti jeho milosti. Ježíši Kristu skutečně děkujeme za všechno. Od něho máme vše. Co dobrého máš, co by nebylo od něho? Od něho máme jistotu života i budoucnosti, milost smíření, naději na pokrok a na věčnou blaženost. Pojd se s ním seznámiti.

Žádá od lidí úkon víry, aby mohl použítí své všemohoucnosti a dobroty, jimiž je zahrnuje. Přichází, aby tě oblažil; ponechej mu tedy volnost. Dober, která ti nabízí, si musíš však vážiti podle jejich skutečné hodnoty. Kdy jim konečně budeš dávat přednost před dobry časnými, když tě ty nicotky tak uchvacují?

Evangelista také praví, že Ježíš přišel na svět zjevití tajemství Boží. Víš tedy, na koho se můžeš obrátiti. „*Boha nikdo nikdy neviděl,*“ praví evangelista. „*Jednorozený Syn, jenž jest v lůně Otcově, ten to zjevil.*“ Chceš-li poznati Otce, obrať se na Syna. Přišel čas čerpati ze školy Ježíšovy, přijímatí jeho slovo

jako slovo Otcovo, vzdáti se nevědomosti a poloviční pravdy. Vědění, které přináší Ježíš Kristus, je nade všechno vědění. Hodiny, ztrávené studiem a rozjímáním jeho slov, jsou jistě nejvzácnějšími hodinami dne a života.

30. SVĚDEC TVÍ VYSLANCŮM ŽIDOVSKÝM

Jan 1.

I. Jan Křtitel přijímá vyslance synagogy.

Toto je svědectví Janovo, když židé z Jerusalema poslali k němu kněze a levity, aby se ho otázali⁵¹: „Ty, kdo jsi?“ Vyznal a nezapřel; vyznal: „Já nejsem Mesiáš.“

Dávej pozor, co se bude dít. Slyš, jakou otázku kladou židovští vyslanci Janovi: Kdo jsi? - Znepokožené myslí je třeba uklidnit. Činíš pokání a vybízíš nás k němu; čím jménem mluvíš? Představ se nám, vylož nám své poslání! Jsi Kristus?

Podivuj se, jak prostě Předchůdce odpovídá: Já nejsem Kristus. Nejsem tím, za koho mě máte. Nejsem nic proti tomu, jehož vám Bůh posílá. - Tak mluví pravá pokora. Cítíme se tak nepatrnými, když se přirovnáme k Bohu! Jsi-li si vědom své maličkosti, bude ti snadné, nepřisvojovati si nic z pocty, která ti nenáleží, a nezatajovati nic, ani takovou pravdu, která tě pokořuje.

Jan jedná však jen spravedlivě. Vyslanec má býti tak věrný, že si nepřisvojuje nic ze

slávy a z práv svého pána. Kdo si přisvojuje slávu, která mu nenáleží, ubírá ji nespravedlivě Bohu, původci veškeré slávy. Jan Křtitel jest apoštolem slávy Boží. Proto se tak rád pokořuje. Zná Boha a zná i sebe samého. Pokorné duši pak, která ví, že pochází z ničeho, není těžké vrátit se v nicotu pro slávu Toho, jenž ji stvořil z ničeho.

II. Zjevuje jim své poslání jakožto předchůdce Páně.

I otázali se ho: „Co tedy? Eliáš jsi ty?“ A řekl: „Nejsem.“ „(Onen-li) prorok jsi ty?“ A odpověděl: „Ne.“ Tedy řekli jemu: „Kdo jsi? Ať odpověď dáme těm, kteří nás poslali. Co pravíš sám o sobě?“ Pravil: „Já jsem hlas volajícího na poušti: Spravte cestu Páně.“

Poslyš, jak poslové naléhají: Co pravíš sám o sobě? Dobře poslouchej: Pokorná duše bude mluvit o sobě. Avšak jen proto, aby se pokořila a vyvýšila tak slávu Boží.

Jsem hlas s nebe, praví Jan. Přišel jsem mluvit o Bohu na zemi; přišel jsem připravit duše na příchod Kristův. Říkám lidem: Připravte cestu Páně. Pán se právě sklonil s nebe a sestoupil. To je mé poslání; jiného nemám. Tak mluví pokorná duše. Žije na světě jen, aby plnila vůli Boží. Je s tím spokojena a raduje se z toho. Nezáleží jí na tom, co si myslí a říkají lidé. Pros sv. Jana o odvahu, abys vždy vyznával pravdu. I ty jsi hlas s nebe. Máš

mnoha duším mluvití o Bohu, připravovati Pánu cestu, aby v nich kraloval. Není to úloha nesmírně čestná? Co činíš, aby tvé slovo bylo přesvědčivější? Nedusíš je lidskou bázni, leností a pýchou?

III. Odhaluje jim velikost toho, jemuž vydává svědectví.

I otázali se ho a řekli mu: „Proč tedy křtíš, nejsi-li ani Mesiáš, ani Eliáš, ani prorok?“ Jan odpověděl jim řka: „Já křtím vodou, ale uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte, (jest to ten), jenž po mně přijíti má (jenž přede mnou jest), jemuž já nejsem hoden rozvázatí řeménky u obuvi jeho.“⁵²

Naléhají ještě naposledy. Bůh to dovoluje, aby odhalil celou krásu pokorné duše. Proč tedy křtíš? táží se ho. Předchůdce odpovídá: Já křtím vodou. Nejsem nic; co dělám, není nic. Můj křest je toliko kapka, vytrysklá z oceánu milosrdenství, které se vylévá na svět. Mé slovo je toliko vzdálenou ozvěnou hlasu Božího, který hned uslyšíte. Zapomeňte na mne a myslete jen na toho, který má přijíti. Zhodnoť náležitě takovou mluvu. Snaž se poznati Ježíše, a hned rád svolíš, když nebudeš považován za nic a když se na tebe bude zapomínat.

Uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte. Rozjímej o těch slovech a vzpomeň na tolik svatostánků, kde je skutečně přítomen, a v du-

chu víry se mu tam klaněj. Podívej se, že jej nalézáš tak opuštěného a zapomenutého od lidí. Nevnučuje se ti zde povinnost smírného dostiučinění? Vypros si k tomu od Předchůdce trochu jeho žhavé víry.

31. BERÁNEK BOŽÍ

Jan 1.

I. Jan Křtitel svědčí o Vykupiteli.

Druhého dne Jan uzřel Ježíše, an jde k němu; i řekl: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“

Vrať se k sv. Janu a raduj se s ním z božského setkání. Slyš, jak oznamuje přítomnost Spasitelovu. Volá: Ejhle, Beránek Boží!

Pokloň se hluboce při pohledu na Ježíše. Je to oběť, která přichází z nebe, aby položila život za spásu lidstva. Činí první kroky k obětnímu oltáři a ukazuje ti svou lásku. Nabízí se, že tě zbaví břemene hříchu. Pros jej, aby se zastavil. Svěř mu svou budoucnost.

Bůh Otec ti ukazuje svého Syna skrze Jana Křtitele. A Syn slibuje Otcí, že za tebe prolije všechnu svou krev. Jdi za ním a líbej zbožně stopy jeho nohou. Jsou již zroseny krví. Již na počátku apoštolátu jest jeho oběť v srdci dokonána. Jdi a uč se od něho, jak lze usmířití spravedlnost Boží.

II. Upevňuje v svých posluchačích víru v Ježíše Krista.

I vydal Jan svědectví řka: „Viděl jsem Ducha jako holubici sestupovati s nebe a zůstal na něm. A já jsem uviděl a vydal svědectví, že tento je Syn Boží.“

Je to skutečně on! praví sv. Jan. Je to skutečně Beránek Boží, vyslanec Boha Otce, Vykupitel.

Rozjímej pozorně o Předchůdcově svědectví. Pod nepatrným zevnějškem poznává Jan Syna Božího a jeho božské vlastnosti. Praví: Přichází po mně, ale je přede mnou. Jeho věk je věčnost. V lidské rodině, do níž vstupuje, jest a bude vždy nejstarším. A vždy bude všecky převyšovati moudrostí i prozíravostí.

Potěš se slovy Jana Křtitele a pros pokorně svého Spasitele, aby se ti zjevil jako jemu. Toto zjevení učinilo z Předchůdce apoštola. Jan nemá jiné radosti ani ctižádosti na tomto světě než ukazovati Ježíše a zvěstovati, co o něm ví. Vypros si jeho žhavou víru a vykonávej u svých drahých totéž poslání.

Umiň si, že budeš žíti, pracovati, trpěti, aby Ježíš byl poznán a milován a aby mu lidé sloužili. Vyžádej si k tomu požehnání Boha Otce.

32. PRVNÍ UČEDNÍCI

Jan 1.

I. Ježíš setkává dva učedníky Janovy.

Druhého dne Jan stál (tam) opět a dva učedníci jeho

(s ním). Spatřiv Ježíše, že jde kolem, řekl: „Ejhle, Beránek Boží!“ Když uslyšeli ti dva učedníci, co praví, šli za Ježíšem⁵³.

Pospěš si mezi učedníky Janovy. Předchůdce k nim mluví o Ježíši. Ale hovořiti o Ježíši znamená zajistiti si okamžitě milost jeho přítomnosti. Ejhle, tu je! volá Jan. - Pozoruj pozorně Ježíše, jak se blíží k těm, kdo touží jej poznati a milovati. Přichází z daleka, sestupuje s vysoka. Ejhle, Beránek Boží! Ten, kterého ti věčný Otec tak dlouho slíboval. On ti poví pravdu, zbaví tě břemene hříchů a znovu ti otevře nebe. Blahoslavení, kteří jej přijali. Blahoslavení, kteří jej zvěstují bratřím. Přidej se k jeho průvodu. Připrav svůj hold a své prosby. Hleď obrátiti na sebe jeho pozornost.

II. Zve je do svého příbytku.

Ježíš obrátiv se a uzřev je za sebou jíti, řekl jim: „Co hledáte?“ Oni mu řekli: „Rabbi, - to jest v překladě »Mistře« - kde bydlíš?“ Dí jim: „Pojďte a vizte.“ Šli tedy a uzřeli, kde bydlí; a zůstali u něho ten den. Bylo kolem deseti hodin.

Blahopřej oběma učedníkům, že byli právě na cestě, když tam šel Ježíš. Nepotkáváme jej každou hodinu a na každém místě. Co hledáte? táže se jich. Odpovídají celým srdcem: Hledáme světlo, pokoj, ctnost, štěstí. - Ne-

hledáš totéž? Věz tedy, že právě to všechno Ježíš přináší z nebe na zem. Připoj se k učedníkům a jdi odhodlaně za Ježíšem.

Kam je vede? Řekl jim: Pojdte a vizte. Pravá dobra jsou dobra domu Božího, a do domu Božího zve Ježíš lidi proto, aby ho následovali. Praví: Pojdte, vizte, kde bydlím. Povím vám, co učenci nevědí; dám vám, čeho svět nemá; uvedu vás do radostí pravého života. - Neměl bys rychle uposlechnouti tak sladké výzvy a překročiti zároveň s učedníky v radostném soustředění práh skromného domu, kde bydlí Ježíš? Neboj se, u Ježíše se člověk nenudí. Není přátelství s Ježíšem jednou z největších radostí na světě? Den, kdy Ježíš tyto dva učedníky pozval k sobě, jim přinesl nebeské štěstí a byl pro ně nejkrásnějším zasvěcením.

Vezmi si z nich příklad. Co mluví? Co činí v tom důvěrném posedění s Ježíšem? Poslouchají, vytazují se ho, vzdávají mu úctu, projevují mu svá přání, vypravují mu o svém trápení, vyznávají se mu z chyb, činí šlechetná předsevzetí.

III. Přijímá Šimona Petra, jež mu přivedl jeho bratr Ondřej.

Jedním z těch dvou, kteří to slyšeli od Jana a ho následovali, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ten vyhledal nejprve bratra svého Šimona a řekl mu: „Nalezli

jsme Mesiáše“ - (to jest v překladě Kristus-Pomazaný).
I přivedl ho k Ježíšovi.

Ondřej spěchá říci o svém šťastném objevu
těm, které miluje. Má za lepší přivést je k Je-
žíši než zjednat jim časné dobro. Tak si po-
číná pravá láska. - Jak se oba bratři setkávají?
Uč se od Ondřeje, jak máš k svým drahým
mluviti o Bohu, jak se máš s nimi dělití o dob-
ra, kterých se ti dostává ve styku s Bohem.
Není v tvém okolí nejedna duše, kterou bys
měl získati? Učiň si předsevzetí, která by při-
spěla k slávě tvého Mistra.

*Ježíš pohleděv na něho řekl: „Ty jsi Šimon,
syn Janův; ty budeš slouiti Kéfas“ - (to jest
v překladě Petr, Skála).* - Jak odpovídá Ježíš
na čin Ondřejův? Dívá se, koho mu přivádí;
vidí Šimona, jaký jest i jaký bude. Jediným
pohledem postřehuje radost, kterou má pří-
chozí z toho, že je Pánu představen, touhu,
aby se o něm dověděl ještě víc, dobrou vůli
podniknouti všechno. A kromě těch dobrých
vlastností prohlédá i jeho slabost, nevědo-
most, lidskou bázeň, naprostou nezkušenost,
a přece mu praví: Ty jsi Petr. Já tě posílím;
učíním z tebe nedobytnou hradbu Církve;
naučím tě vítěziti. - Ó duše má, proč se bojíš
následovati zblízka toho, jenž bude silou tvé
slabosti a světlem tvé nezkušenosti?

33. PRVOTINY VÍRY

Jan 1.

I. Pán Ježíš potkává Filipa a vybízí jej, aby ho následoval.

Druhého dne chtěl odejít do Galíleje, a našel Filipa. I řekl mu Ježíš: „Pojď za mnou.“ Filip byl z Bet-saidy⁵⁴, města Ondřejova a Petrova.

Jdi za svým Mistrem na cestu do Galíleje. Potřebuje apoštoly; hledá je mezi dušemi prostými. Pojď za mnou, praví k Filipovi. - Nemysli, že se sešli jen náhodou. Duch Svatý již dávno připravoval tuto duši na volání Ježíšovo. Jemu náleží připravovati apoštoly vtělenému Synu Božímu.

Pojď za mnou! Proč jen tak málo slov? Protože v duších prostých a přímých zasvitne světlo hned. Filip vidí před sebou jen chudobného dělníka z Nazareta. Ale ví, že Bůh může mluvit ke každému člověku a že svěří vykonání svých úmyslů, komu se mu líbí. Nerozumuje, nemá námitek. Podrobuje se a oddává se z celého srdce.

Tak nastupuje na cestu pravdy. Čím více se dovedeš zbavit osobních předsudků, tím více pocítíš, jak blahodárné paprsky pravdy zahřívají tvou duši, tím snadnější ti bude víra i naprostá oddanost Ježíši Kristu.

II. Přijímá Natanaele, jehož získal Filip.

Filip vyhledal Natanaele a řekl mu: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v zákoně a proroci; je to Ježíš, syn Josefa z Nazareta.“ I řekl mu Natanael: „Z Nazareta může být něco dobrého?“ Dí mu Filip: „Pojď a viz.“

Po svém prvním setkání s Ježíšem spěchá Filip nadšeně k svým, aby je také získal pravdě. Netrpělivě touží, aby také jiným se dostalo té milosti. - Nalezli jsme Mesiáše, slíbeného od proroků, našli jsme Spasitele. Již víme, kde je pravda a život. Pojď a viz, praví Natanaelovi.

Co však mu ukazuje? Pravdu pod skrovným zevnějškem; pravdu, která se vtělila daleko od hlučných škol lidské vědy a bydlí mezi chudinou, mezi dělnickým prostým lidem, na půdě, kterou pohrdají zvědavci a učenci. Tento objev uchvacuje prostá srdce. Diví se, ale jen proto, aby tím pevněji věřila. Co na tom, odkud ke mně přijde pravda? Co na tom, kdo mi ji podá, pod jakým zevnějškem mi ji představí? Jen když ji konečně mám.

Tak cítí Natanael. Při prvních slovech volá: „*Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král izraelský!*“ Podivuj se, jak tě tento muž předčí věrou. Četls tolik knih, slyšels tolik poučení, viděls tolik divů, byls přítomen tolika diskusím! A tvá víra je pořád ještě tak málo živá, tak málo pevná!

III. Dodává oběma odvahy slibem velkých zázraků.

Ježíš mu odpověděl: „Protože jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkem, věříš; větší věci uvidíš nad tyto.“ A řekl mu: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Uvidíte nebe otevřené a anděly Boží vystupovati a sestupovati na Syna člověka.“

Dodej si odvahy při slovech Ježíšových k prvním učedníkům: Větší věci uvidíš nad tyto. - Při tom myslí Ježíš i na tebe.

Odměním tvou víru. Uvidíš větší věci. Působil jsi s prvou milostí; udělím ti jich víc. Uvěřil jsi mně v podobě lidské, zjevím se ti za to v slávě božské. Viděls domek chudého dělníka nazaretského, uvidíš jeho nádherné nebe. Viděls pokorného pracovníka, uvidíš Krále andělů.

Snaž se okusiti z té radosti, kterou pocítili noví vyvolenci milosti, když slyšeli taková příslibení. Přiblíž se k nim a hled' se s nimi lépe seznámiti. Představ se jim. Pros je, abys jim nebyl lhostejným a aby tě přijali mezi sebe. Odlož všechnu pýchu. Vstup statečně do školy evangelické pokory.

34. SVATBA V KÁNĚ

Jan 2.

I. Ježíš zasedá s Matkou a s učedníky za svatební stůl.

Třetího dne byla svatba v Káně⁵⁵⁾ galilejské. Byla tam Matka Ježíšova a byl pozván na svatbu také Ježíš a učedníci jeho⁵⁶⁾.

Pojď se svým Mistrem. Protože jsi jedním z jeho učedníků, můžeš být hostem.

Zvou jej na slavnost a on pozvání přijímá. Proč je přijímá? Protože je rád u svých; rád se chápe příležitosti, aby jim prokázal dobro, je potěšil a posvětil. Jeho přítomnost je všem vítána.

Blahopřej šťastným hostitelům, kteří v slavnostní chvíli svého života nezapomněli pozvat božského Mistra. Až budou před soudnou stolicí Boží skládat účty ze svých radostí pozemských, budou moci nejvyššímu Soudci ukázat čestné místo, které mu při nich nabídlí. Budou mu moci říci: Bývals tam i ty. Nedovolovali jsme si nic, co by nebylo důstojné tvé přítomnosti.

Všimni si, že Matka Ježíšova je mezi pozvanými. Je také tvou matkou; pozdrav ji s dětinnou úctou. Sedni si na poslední místo.

II. Vyslýchá prosbu své Matky ve prospěch hostitelův.

Když se nedostávalo vína, Matka Ježíšova řekla mu: „Nemají vína.“ I řekl jí Ježíš: „Co mně a tobě, ženo? Ještě nepřišla hodina má.“ Dí Matka jeho služebníkům: „Cokolí vám řekne, učiňte.“

Hle, jak je Panna Maria dobrá a jak mateřsky se zajímá o ty, kteří milují jejího Syna. První postřehuje jejich rozpaky a používá vše-

ho svého vlivu, aby jim přispěla na pomoc. Děkuj jí srdečně.

Co říká Maria Ježíši? Nemají vína. Jsou v nesnázích. Zásoby jim došly; neopouštěj je! Hleď si osvojiti city srdce k tobě tak dobro-
tívého.

Na přímlovu Panny Marie činí tedy Pán Ježíš první zázrak. Ne snad proto, aby povzbudil tvou důvěru k ní? Aby tě naučil utíkat se k ní ve všech potřebách? Co ti chybí? Horlivost, víra, pokora, odevzdanost, trpělivost, útěcha? Jdi k Ježíši skrze Marii.

III. Proměňuje vodu ve víno k velkému údivu všech.

Bylo pak tam postaveno podle obyčeje k židovskému očišťování šest kamenných štoudví, z nichž každá o dvou nebo třech měrách⁵⁷. Dí jim Ježíš: „Naplňte štoudve vodou.“ I naplnili je až do vrchu. Ježíš jim řekl: „Nyní nalijte a neste správci svatby.“ I donesli.

Představ si dopodrobna, jak se zázrak stal. Ničeho se nemůže nedostávat tam, kde jsou přítomní Všemohoucí a Ta, která u něho vše zmůže.

Cokoli vám řekne, učiňte. - Milosti se nám od Ježíše dostane, jen když se podrobíme jeho příkázáním. - A co přikazuje? Samé snadné věci. Nařizuje, aby mu přinesli věci, potřebné k zázračnému proměnění. A není jich mnoho. Naplňte štoudve vodou. Přineste ke mně

všechno, co najdete prázdné, opuštěné, vy-
lidněné. Já do toho vleji hojnost a živost. Slu-
žebníci rychle poslouchají, a Mistrova dobro-
ta uspíšila hodinu zázraku.

Podívej se na tento zásah Všemohoucnosti,
který vlévá radost do všech srdcí. Přilož zbož-
ně rty k poháru, který Pán proměnil pro ně
a pro tebe. Tento nápoj posiluje proti malo-
myslnosti. Od té chvíle pochopíš, žes nic ne-
ztratil, pokud máš toho, který ti jedním slo-
vem může dát všechno. Slož k jeho nohám
hold víry. Můžeš mu směle všechno slíbiti,
poněvadž můžeš od něho všechno doufat.

ČÁST DRUHÁ - APOŠTOLÁT

P R V N Í R O K

35. PRVNÍ VELIKONOCE

Jan 2.

I. Pán Ježíš přichází do Jerusalema na slavnost velikonoční.

Byly blízko velikonoce židovské¹; i odešel Ježíš do Jerusalema² a našel v chrámě prodavače býků a ovcí, holubů a penězoměnce, ani seděli.

Připoj se k Mistru na cestě k Jerusalemu. Vstup s ním do svatého města.

Proč tam přichází? Nač při tom myslí? Co ví o stavu duší a svědomí? Lid znesvěcuje svatá místa. Šlapou nohama zákony Boží. Hmotným zájmům dávají přednost před zájmy duchovními. Bůh je postaven až na druhé místo. Ježíš chvátá, aby pomstil ohroženou čest Boží. Uč se od něho jednati podobně při podobných nepořádcích.

II. Vyčišťuje chrám Boží a vyhání z něho prodavače.

Udělal z provázků (jako) bič a vyhnal všecky z chrámu, ovce a býky, a penězoměncům rozsypal peníze a stoly zpřevracel; a těm, kteří prodávali holuby, řekl:

„Odneste to odtud, nečiňte domu Otce mého domem kupeckým.“

Jdi za Ježíšem do chrámu. Svatá předsíň chrámová je zneuctěna lidskou hrabivostí. Sláva Boží je zatemněna, náboženství znehodnoceno. Pod zdánlivou zbožností se skrývá podlá ziskuchtivost. To je pro Syna Božího pohled nesnesitelný. Vzplanul svatou horlivostí. Volá: Nečiňte domu Otce mého domem kupeckým. - Slyšíš ty výčitky?

Horlivost je stravující láska. Horlí pro milovaného. Má nedůvěru ke všemu, co zatemňuje jeho slávu. Je schopna velké oddanosti a velkého hněvu na jeho obranu nebo pomstu.

Viz apoštolát Mstitele Boží cti. A vyhnal všechny z chrámu, ovce a býky. - Nediv se tomu. Je to něco divného, že trestá, co je nejvyšší trestuhodné? V očích Ježíšových je velmi nečestné dávat přednost časnému věcem před věcmi věčnými a z náboženství si činiti prostředek k špinavému obohacování. Ježíš nejtišší se v jediném okamžiku stává nejhroznějším soudcem.

Zpytuj svědomí. Nezasluhuješ, abys byl vyhnán jako tito lidé? Není tvá duše také znesvěceným chrámem? Nevydáváš se i ty spravedlivému hněvu Syna Božího, když trpíš v duši tolik prostopášných myšlenek, špatných skutků a ziskuchtivosti? Je-li tomu tak, poklekni k nohám Ježíšovým a utiš jeho hněv

pokorou a lítostí. Slíb mu, že ze své duše vymýtíš všechno, co se mu nelíbí.

III. Mluví o své smrti ; předpovídá, že na důkaz svého božského poslání vstane z mrtvých.

Židé proto ujali slovo a řekli mu: „Které znamení ukazuješ nám (pro to), že ty věci právem činíš?“ Ježíš jim odpověděl: „Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej vystavím.“

Židé žádají od Ježíše, aby se zodpovídal ze svého jednání. Jakým právem to činíš? Má jim dátí důkaz svého božského poslání. Slyš, co Ježíš odpovídá: Zbořte chrám tento; zničte mé tělo; prolíjte krev mého srdce; zemru rád a vstanu z mrtvých, abych vám dokázal, že jsem poslán od Boha a že se máte podrobiti mým slovům.

Ježíš se tedy stará o své tělo, jen aby je hned od počátku obětoval slávě Boží pro vítězství pravdy. To je pravá metoda evangelického apoštola. Nedbá práce a utrpení, nezáleží mu na životě ani na smrti, jen když věc Boží zvítězí a když aspoň jediná duše je přivedena k víře.

Ale Ježíš mluví, a posluchači mu vůbec nerozumějí. Proč? Protože jsou jako spoutáni lidskou bází, jsou zaujati proti němu. Božské slovo jim nemůže vzklíčiti v srdci, ani víra nemůže vypučet. Neměj tedy nic s těmi báz-

livci; předběhni je k Synu Božímu. Slož mu k nohám hold pevné a čisté víry. Dej se zapsat do jeho školy a pro budoucnost najmouti do jeho služby.

36. NIKODÉM

Jan 3.

I. Pán Ježíš přijímá Nikodéma.

Byl pak jeden člověk z farizeů jménem Nikodém, náčelník židovský³. Ten přišel k Ježíšovi v noci.

Hledej s bázlivým učedníkem dům, kde bydlí Ježíš⁴. Vkroč do domu za ním. I tebe čeká Ježíš, aby upevnil tvou víru.

Kdo je ten muž? Je to jeden z farizeů. Prostředí, v kterém žil, není příznivé slovu Božímu: bludné myšlenky, zarputilé předsudky, závistivé nedůtklivosti, spory bez konce. Slovo Boží však přece vzklíčilo, protože tento muž, ač se jeví tak bázlivý, je duch vážný a přímý. Přemýšlel, a slabý zákmit porozumění mu vnuká žhavou touhu, aby věděl více. Nechce jen polopravdu, chce pravdu celou.

Nemáš i ty toužiti po celé pravdě, když jsi tolik viděl a slyšel? Posilni se příkladem Nikodémovým, a zapudíš všechny pochybnosti a rozřešíš všechny námitky.

Jak se chová Nikodém? Jak začíná? „*Mistře, víme, že jsi od Boha vyšel jako učitel;*

neboť nikdo nemůže činiti těch zázraků, které ty činíš, není-li Bůh s ním.“ - Uznávám a vyznávám, že jsi poslán od Boha. Tvé skutky mě o tom přesvědčují. - Neříká nic víc. Čeká asi, že Pravda promluví. Otvírá Pánu svou duši. Otvírá mu ducha, který jest ještě zastřen temnotami, ale je dokonale účelivý. Tak se třeba připravovati na víru. Jen Syn Boží budí víru a rozvíjí ji v duších posluchačů. Pros pokorně, aby v tobě k tvému prospěchu začal své božské dílo.

II. Vysvětluje mu, že třeba začít nový život.

Ježíš odpověděl a řekl mu: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znova, nemůže viděti království Božího.“ - A dále: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znova z vody a Ducha (Svatého), nemůže vejíti do království Božího.“

Snaž se porozuměti tajemné mluvě Ježíšově. - Praví, že se člověk musí znova naroditi. Chcete-li mě následovati, je třeba naroditi se k životu naprosto odlišnému od života dosavadního. Mou úlohou je vésti vás k Bohu, naučiti vás žíti jeho životem, uvésti vás v jeho království, přivlastniti vám jeho dobra. Proto se musíte znova naroditi. Nelze vám viděti Boha tváří v tvář, radovati se z něho v jeho království, neodhodláte-li se zemřít starému životu smyslů a podlých vášní. Co s vámi ne-

může vejít do království nebeského, musíte zanechat na cestě.

Není ta řeč přísně logická? Přijmi ji tedy, pokud se vztahuje na tebe. Smyslnost sice bude protestovat, ale nepovoluj. Je zřejmé, že Syn Boží přišel odsoudit na smrt padlou přirozenost. Jen podstoupíš-li tu smrt, budeš žít pravým životem. Nabídní se ochotně ke každému odříkání: Shod' cáry, které jsi tak dlouho nosil, a oblec oděv dítek Božích.

III. Povzbuzuje ho a tiší jeho pochybnosti.

Nikodém mu odpověděl: „Kterak se to může státi?“ Ježíš mu řekl: „Ty jsi učitelem v lidu izraelském, a toho nevíš? Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Co víme, to mluvíme, a co jsme viděli, to osvědčujeme, a svědectví našeho nepřijímáte.“

Slyš, co říká a opakuje tato znepokojená duše: Kterak se to může státi? - Tak mluví, kdo začíná hledat a zná Ježíše jen nedokonalé. Ježíš je moudrost nekonečná; je všemohoucí. Nade všemi těžkostmi vítězí jediným pokynem, i největší tajemství dovede vysvětliti jediným slovem. A chce, abychom si toho byli dobře vědomi.

Všimni si, jak se diví Nikodémovi. Nauku, o které Nikodém nic neví, pokládá za základní, a vytýká učiteli Písma, že neví to, co má vědět poslední z věřících. Nezasluhuješ po-

dobné výčitky? Neměls býti již dávno svou pevnou věrou oporou slabých, světlem nevědomých, vůdcem hledajících pravdu? A přece svým vrtkavým přesvědčením a kolísající věrou dáváš tak málo dobrého příkladu svému okolí.

Utvrď svou víru. Věř Ježíši Kristu na slovo. On chce, abychom věřili všemu, co praví, proto, že on to praví. Je nekonečně pravdomluvný. Tvrdí: Co víme, to mluvíme, a co jsme viděli, to osvědčujeme. Pravím-li, že Bůh vás miluje, že vás přijímá za děti a za dědice království nebeského, pravím to proto, že jsem to slyšel od Otce a že jsem viděl připravovati všechny tyto divy. Věř mi tedy na slovo.

Takovou víru žádá Ježíš od svých učedníků. Skláněj se pokorně před jeho nejvyšší autoritou. Zaujmi místo mezi opravdovými věřícími. Pomodli se kleče *Věřím*.

37. TAJEMSTVÍ SPÁSY

Jan 3.

I. Pán Ježíš se Nikodémovi prohlašuje za jediného Spasitele.

Ježíš mluvil dále: „Jestliže jsem vám pověděl věci pozemské, a nevěříte⁵, kterak uvěříte, povím-li vám věci nebeské? . . . Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.“

Usedni opět k nohám Spasitelovým. Chystá se odhaliti tajemství, které přináší z nebe. Jako by chtěl říci: Divíte se mým skutkům, znepokojujete se mými slovy. Chtěli byste věděti, kdo jsem a odkud přicházím. Vězte tedy celou pravdu. - A prohlašuje: Jsem dar Boží pro hříšné duše. Jsem jediná naděje padlých; jsem Spasitel.

Rozjímej o těch dojemných slovech. Brána nebeská je zavřena, je třeba ji otevřítí. Člověk pozbyl práva na nebeské dědictví, musí býti ospravedlněn. V koho bude doufat? Komu řekne s jistotou: Vrať mi, co jsem ztratil, otevři mi cesty k štěstí? Vzhlédní, duše má, k tomu, jenž k tobě mluví. Tvůj Spasitel jest u tebe. Řekni mu: Věřím v tebe, doufám v tebe, odevzdávám se ti.

Tak nás Bůh miloval! Dojat soucitem nad našimi poblouzeními řekl svému jedinému Synu: Jdi je vyhledat, jdi za ně obětovat krev a život. Hle, proč se Syn Boží za nás obětoval! Máme jej přijmouti jako Spasitele. Ne přichází odsoudit, nýbrž spasit. *Vždyť Bůh neposlal Syna svého na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze něho.* Neboj se tedy. Bátí se musí jen ten, kdo neuznává, že ho potřebuje, a kdo nechce spásu, kterou přináší. Ten bude na věky zatracen, protože Ježíš nás nemůže spasiti bez nás.

II. Lituje, že lidé dávají přednost temnotám nevěry před světlem zjevení.

Kdo věří v něho, nebývá souzen; kdo však nevěří, již jest odsouzen, poněvadž nevěří ve jméno jednorozného Syna Božího. To pak jest soud, že světlo přišlo na svět, a lidé mílovali více tmu nežli světlo; neboť skutky jejich byly zlé.

Spasitel si stěžuje; slyš jeho nářky. Co právě řekl? Něco nekonečně potěšujícího. Hlásá lidem odpuštění Boží; ukazuje jim blaženost nebeskou jako odměnu za úkon víry. A přece lidé zůstávají k těmto výsadám většinou hluchí, protože jsou spoutáni pošetilou pýchou, lidskou bázní, falešnou vědou, osobním zájmem. Polítuj jich v takovém neštěstí.

Zvlášť pak se přičiňuj, abys tomu neštěstí unikl. Ježíš tě upozorňuje, že víra tě zachrání před věčnými mukami; neváhej se podrobiti. Přičiň se, aby ses stal prostým a poslušným, jak se sluší na ubohé stvoření vůči Synu Božímu.

Lidé mílovali více tmu nežli světlo, praví Ježíš. Nejednej podobně. Pojď k světlu; vyjdi z temnot. Čím více světla budeš vnímat, tím lehčím ti bude břímě přikázání Božích. Odej se Ježíši. On sám tě naučí poznávat a nadpřirozeně okoušet tajemství, o kterém mluví. Abys je lépe pochopil, obětuj Pánu svou touhu a své rozhodnutí, že odumřeš sobě a zřekneš se hříšného života.

38. POSLEDNÍ SVĚDECTVÍ PŘEDCHŮDCOVŮ

Jan 3.

1. Pán Ježíš vykonává v Judsku své poslání.

Potom přišel Ježíš a učedníci jeho do země judské a tam s nimi pobýval a křtil. Křtil však také Jan v E-non u Salimu.

Zastav se s Ježíšem na půdě judské. Pozoruj, jak koná svůj úřad. Křtí, usmíruje, vyučuje, těší, povzbuzuje. Proto přišel. Jak horlivě a zbožně to činí! S jakým úspěchem? *Všichni jdou k němu.*

Pozoruj chvíli ten sběh lidí. Ježíš je tak ti chý, tak dobrý, tak přívětivý! Mluví tak krásně, uklidňuje znepokojené myslí tak dobrotivě, že všichni běží za ním. Aspoň všechny duše prosté, všechna srdce pokorná a poslušná. Je vhodný okamžik, aby ses mu představil se zástupem a abys mu představil všechny, o kom víš, že potřebují jeho slova a jeho svátostí.

Přijmi z jeho rukou křest Nového zákona. Popros jej, aby sám umyl tvé pyšné čelo a smyl skvrny s tvé duše svátostnou vodou a všemohoucí silou svého slova.

Pros jej snažně, aby v tobě obnovil milost sv. křtu. U jeho nohou obnov křestní slib.

II. Jan Křtitel ho velebí.

Vznikla pak hádka učedníků Janových se židy o očišťování. I přišli k Janovi a řekli mu: „Mistře, ten, jenž

byl u tebe za Jordánem, jemuž ty jsi vydal svědectví, hle, ten křtí, a všichni jdou k němu.“

Vyslechni pozorně tento rozhovor. Co se vytýká božskému Mistru? Vytýkají mu, že zasahuje nevhod, že porušuje tradici, že v svůj prospěch obrací k sobě pozornost lidu. Hledí naň jako na ctižádostivce, uchvatitele. Překáží jím. Tak mluví uražená sebeláska.

Jan Křtitel ihned Ježíše ospravedlňuje. Odpovídá: *Vy sami jste mi svědky, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, nýbrž jsem poslán před ním. Kdo má nevěstu, jest ženich; ženichův přítel však, který stojí a ho slyší, raduje se velmi z hlasu ženichova; nuže, tato radost má se naplnila.* - Měj radost z toho, že Předchůdce Páně pracuje tak šlechetně k slávě Syna Božího. Rozjímej, kolik víry je v jeho slovech, kolik nezištnosti, horlivosti, věrnosti k Božím příkazům, lásky k Ježíši Kristu. Vyvyšuje tak vysoko toho, kterého by chtěli tak snížit.

Všechno pro Ježíše! Jemu náleží všechna práva a všechno prvenství. Snižuje se, i když přijímá první místo. Privlastňuje-li si právo křtít a rozhřešovat, neuchvacuje ničí pravomoci. On je všechno, a já nejsem nic. - *On musí růsti, já pak se menšit.* Ať nastoupí na mé místo, já mohu zmizet. Žil jsem jen proto, abych jej zjevil světu. Zemru spokojeně, protože vše se hrne za ním.

Viz, jak uctivě se máš chovat k osobě svého Spasitele, k jeho učení, moci, svátostem. A Jan dodává: Tato má radost se naplnila. - V práci pro slávu Ježíše Krista našel své štěstí. Člověk dosahuje největšího štěstí, když nejvíce oslavuje svého Boha. Proč by ses bál ponížení, kde jde o slávu Ježíšovu? Jeho sláva musí zářit na troskách sebelásky.

Vstup pod jeho prapor. Podepiš svou krví závazek, že budeš pečovat o to, aby byl poznáván, milován a aby mu lidé sloužili. On je počátek i konec všeho. Všechna tvá práce má směřovat jen k němu.

39. UVĚZNĚNÍ SV. JANA

Luk. 3, Mt. 14, Mk. 6.

I. Jan Křtitel je na rozkaz Herodův zajat a uvězněn.

Ale kníže Herodes, býváje od něho kárán pro Herodiadu, manželku svého bratra, a pro všechny věci zlé, které Herodes konal, přičinil ke všemu i to, že Jana⁷ zavřel do vězení⁸.

Hleď, co se děje, a snaž se tomu porozumět. Předchůdce Páně své poslání na tomto světě vyplnil. Pozemskou odměnou jsou mu okovy, vězení, smrt. Nediv se, nereptej. Boží moudrost nezradí těch, které vydává na pospas lidské zvůli, naopak, stará se o jejich čest. Tak tomu rozumí i Jan Křtitel. Žil pro pravdu, zdá se mu úplně přirozeným, aby pro ni i ze-

mřel. Jeho povinností bylo pravdu brániti; považuje za přirozené dáti přednost povinnosti před životem.

Jak přijímá Herodovy vojáky? Pojď a viz. Toto utrpení a pokoření jej nesklíčuje. Vidí v těch lidech posly Boží. Nereptá proti tomu, co se s ním děje, ale raduje se. Považuje to za velkou milost, že se smí úplně obětovati a nabídnouti velebnosti Boží jako celopal. Takový má býti pravý učedník Kristův.

Duše má, proč se bojíš trpět pro Boha? Proč se bojíš pokoření, pronásledování, lidského nevděku? Líbí-li se Bohu, abys trpěl, nebudeš trpět rád?

II. Rozmlouvá ve vězení se svým pronásledovatelem a radí mu.

A chtěl ho zabít, ale bál se lidu, poněvadž ho měli za proroka.

Vstup do vězení Janova. Muž Boží musí býti pozorován zblízka. Viz v něm příklad, jak třeba sloužiti Bohu mužně. Především jej popros, aby ti požehnal. Zlíbej zbožně jeho okovy. Odlož všecken strach ze smrti.

Herodes bál se Jana věda, že je to muž spravedlivý a svatý; i chránil ho a mnoho činil vyslechnuv jej a rád ho poslouchal. - Herodes Jana vězní, ale rád ho poslouchá. Nemůže odolat touze slyšeti světce. Navště-

vuje svého vězně. - Pohled na svatost uchvacuje i bezbožníky. Poslyš, co spolu mluví. Předchůdce Páně mluví o právech Božích, o sebeobětování, o horlivosti pro věčnou spásu, o tom, jak přísná je povinnost, o oškliivosti hříchu, o kráse ctností. Čím víc mu nepřátelé přejí zlého, tím víc on chce jejich dobro. Jeho jediná bolest je, že Bůh není poznáván. Kéž ti prospěje taková velkodušnost! Rozjímej o tak vzácných pravdách.

Přičiň se, abys uskutečňoval tato naučení a získal tím trochu kouzla a vlivu svatých lidí. Mysli na to, co očekává Bůh od tebe pro dobro tvého okolí.

40. SAMARITÁNKA

Jan 4.

I. Ježíš opouští Judsko, aby ušel nepřátelům.

Když tedy Ježíš seznal, že farizeové uslyšeli, kterak Ježíš nabývá více učedníků a více křtí než Jan - ačkoli Ježíš sám nekřtil, nýbrž učedníci jeho -, opustil Judsko a odešel opět do Galíleje. Musil však jíti Samařskem. I přišel k městu samařskému jménem Sychar poblíž pole, které Jakub dal svému synu Josefovi. Byla tam také studnice Jakubova⁹.

Provázej Mistra na cestě Samařskem. Opouští Judsko, poněvadž vykonávání úřadu mu vzbudilo nepřátele. Přejí mu zlého, protože činí dobré. Tak je to na světě; vezmi si z toho poučení.

Pán Ježíš si však nestěžuje; nenaříká, ani nepozbývá odvahy. Opouští Judsko, ale neopouští započaté dílo. Skrývá se, nechce ještě umřít. Bylo by to příliš brzo; neučinil ještě dosti pro ty, které přišel spasit. Jiným lidem přináší milosti, které nepřátelé nechtěli.

Jdi Ježíši naproti. Nejsi i ty ze Samařska, kde je tolik nevědomosti a bludu? Vyjdi z té země. Popros Ježíše o milosti, které přináší.

II. Unaven odpočívá a přijímá Samaritánku.

Proto Ježíš, jsa cestou unaven, posadil se tak u studnice. Bylo kolem šesti hodin¹⁰. Tu přišla jedna žena ze Samařska vážit vodu. Ježíš řekl: „Dej mi pít.“

Zastav se s Ježíšem u studnice Jakubovy. Dobrý Pastýř se unavil, hledaje ztracenou ovečku. Spatřil ji zdaleka v drápech zuřivých vlků; přichází ji zachránit. Vnikní do milosrdných úmyslů Syna Božího. Změř vzdálenost, kterou překonal, aby této duši přinesl spásu. Není to jen vzdálenost jednoho dne cesty, je to vzdálenost, která odděluje nebe od země, věčnost od časnosti. Posad' se k jeho nohám a zbožně ho pozoruj.

Kdo je ta žena? Odkud přichází? Co sem jde dělat? Je to světačka. Lpí na smyslovém uspokojení a na zbytečnostech života hmotného. Žila jen svým vášním a libůstkám, o věci věčné se nestarala. Ježíš si ji podmaňuje je-

diným pohledem, obrací ji jediným slovem.

Vyslechni pozorně jejich rozhovor. Dej mi pít, praví Ježíš. - Žádá málo, aby mohl dát mnoho. Tak jednává předcházející milost. Kdo poslouchá této milosti, najde cestu k nebi.

III. Poučuje Samaritánku, jak vzácné jsou jeho dary.

Ježíš jí odpověděl: „Kdybys znala dar Boží a kdo je ten, jenž ti praví: ‚Dej mi pít‘, ty bys ho poprosila, a dal by ti vody živé.“

Všimni si, čím vlastně trpí tato žena. Ježíš jí praví: Kdybys znala. - Ona nezná, odmítá, uhýbá, chce zůstat, čím je, protože neví o ničem lepším. Existuje někdo, jehož jméno, ani velikost, ani příchod na tento svět ona nezná. Je nadšena radostmi světskými, protože neví nic o radostech nebeských. Ježíš přišel, aby jí je ukázal. Slunce pravdy se zvedá nad temnotami. Kdybys věděla! Kdybys znala cenu nabízeného daru, kdybys věděla, kdo jsem a co vám přináším!

A ty, duše má, víš to dobře? Umíš hodnotit jeho milost, jeho velkou lásku, jeho krásný příklad? Přiblíž se k němu, podívej se na něho, poslyš, co mluví.

Ježíš jí odpověděl: „Každý, kdo pije z vody této, žízniti bude opět; kdo však se napije z vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky.“ - Poznáte-li, kdo jsem, přijdete

ke mně, a najdete více, než budete hledati. U mne naleznete štěstí, které marně hledáte u tvorů. Přinesl jsem vám to, co není v dobrech pozemských. Přináším vám život a štěstí nebeské.

Hle, to znamená živá voda Kristova. Poznej celou pravdu těch slov. Nezakusils jí ještě na sobě? Uspokojení, kterého se ti dostává od tvorů, probouzí v tobě jen nové žádosti a palčivější žízeň. Pozdvihni z prachu své srdce a nabídni je Pánu, aby je očistil, uklidnil a objal. Vzbud' v sobě nevýslovnou touhu, abys důvěrně poznal Ježíše, jehož ti posílá Otec. Řekni toužebně se Samaritánkou: *Pane, dej mi té vody!*

41. PRAVÍ KLANITELE

Jan 4

I. Pán Ježíš prohlašuje Samaritánce, že hledá pravé klanitele.

Dí mu žena: „Pane, vidím, že ty jsi prorok.“

Vrať se a poslouchej dále rozmluvu Pána Ježíše se Samaritánkou. „Pane, vidím, že ty jsi prorok“, t. j. ten, kdo vidí.

Co u ní objevil? Objevil u ní překážku milosti a upozornil ji na ni. Žádala si od něho života, ale nemá dosti jasnou víru, nemá dosti čisté srdce, nežije životem dosti čestným. Ježíš

pomáhá té zbloudilé duši, aby poznala svou bídu a mohla se jí zbavit.

Taktní jednání Ježíšovo vzbudí v Samariťance rozhodnutí. Chce jíti dále cestou, na kterou ji přivedla milost Boží. Chce o tom věděti více a poznati celou pravdu. Touží poznati, který způsob úcty se Bohu líbí. - Praví: *„Otcové naši se klaněli na této hoře, a¹¹ vy pravíte, že v Jerusalemě jest místo, kde náleží se klaněti.“*

Praví si: Čím vlastně jsem Bohu povinna? A jak vyhovím úmyslům, které Bůh se mnou má?

A co odpovídá Učitel pravdy? Vysvětluje jí, že přišla hodina, kdy přestane všechno náboženství jen zdánlivé a kult toliko vnější. Bůh žádá kult duchovní. - *Bůh je duch, a ti, kteří se mu klanějí, v duchu a v pravdě mají se mu klaněti.*

V duchovním kultu máš v oběť klanění přináseti sebe sama. Bůh chce v tvé adoraci viděti tvou duši. K čemu je mu zapálené kadídlo, když nevystupuje z milujícího srdce? Bůh nás stvořil jen proto, abychom jej milovali, a posílá svého Syna, aby mu vyhledal pravé ctitele. Raduj se, žes jej potkal a že konečně můžeš s jeho milostí začít nový způsob bohopocty a nový život.

II. Představuje se jí jako předpověděný Mesiáš.

Dí mu žena: „Vím, že přijde Mesiáš, - který slove Kristus -; když tedy přijde on, oznámí nám všechno.“ Ježíš jí řekl: „Já to jsem, jenž mluvím s tebou.“

Samaritánka prohlašuje, jakou naději skládá v slíbeného Spasitele: Kristus nám oznámí všechno; vyvede nás z temností, osvětlí všechny naše pochybnosti. A my v něho uvěříme a obrátíme se. - Nesmýšlí rozumně? Nena značuje nám tím, jak se máme chovat k tomu, jehož uctíváme jako Mesiáše, slíbeného lidstvu? Protože již přišel, nedá se tvá nerozhodnost omluviti. Musíš ho poslouchati a podle jeho nauky uspořádati svou zbožnost i svůj život.

Pro tak dobrou disposici zasluhuje Samaritánka plnost světla. Ježíš se jí dává poznati: Mesiáš jsem já. Já jsem ten, jehož očekáváte. Mluví s tebou ten, jehož hledá tvůj zatemnělý duch.

Raduj se se Samaritánkou. Okoušej sladkou radost duše, která najednou poznává pravdu tak dlouho marně hledanou. A ta pravda z úst Ježíšových je tak krásná, že je Samaritánce snadné učiniti si ji životním pravidlem. Působí u ní náhlou změnu. V jediném okamžiku ztrácí radost z rozkoší tohoto světa, z marné slávy, z klamné cti světské. Počíná milovati, co nenáviděla, a nenáviděti, co mí-

lovala. Tak působí jediné prosté slovo Syna Božího.

Pros Pána Ježíše, aby promluvil i k tobě s touž autoritou a s týmž vlivem.

42. SAMARITÁNI ZE SYCHARU

Jan 4.

I. Jediné životní zaměstnání Ježíšovo jest plniti vůli Otcovu.

Mezitím učedníci jeho prosili ho řkouce: „Mistře, pojez.“ Ale on jim řekl: „Já mám pokrm k jídlu, o němž vy nevíte.“ Pravili tedy učedníci vespolek: „Zdali kdo přinesl mu jísti?“ Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal, a dokonati dílo jeho.“

Rozjímej o dojemném výjevu, jehož svědkem tě Pán učinil. Učedníci se vracejí a nabízejí Mistru pokrm, který mu připravili. Mají radost, když o něj mohou pečovat. Tak se to sluší.

Co činí Ježíš? Používá příležitosti, aby jim dal naučení pro život. - Praví jim: Já mám pokrm. Posilující stravou pro mne jest, pracovat k větší cti a slávě Otcově. Lačním a žízním po spáse duší.

Proto přišel na svět. To má býti i tvým posledním účelem a tvým hlavním každodenním zaměstnáním. Bůh je všude s člověkem a všude jest jeho pánem. Pravý život je: plniti ve všem a všude vůli Boží. Rozjímej o tomto váž-

ném upozornění. Kdy konečně začneš dávatí poctivě přednost zájmům Božím před zájmy toliko časnými?

II. Mluví o svých nadějích a žádá je o pomoc.

Nepravíte vy: „Ještě čtyři měsíce, a bude žeň“? Hle, pravím vám: „Pozdvíhněte oči svých a podívejte se na krajiny, že jsou již bílé ke žni.“

Samaritáni, svolaní obrácenou Samaritánkou, se sbíhají. Několik Ježíšových slov probudilo v duších nové touhy, nový život. Setba vzešla. Je třeba o ni pečovat. Proto vybízí Pán své učedníky k apoštolátu. Volá je a tím i tebe na duchovní žeň.

Rozjímej o těchto povzbuzujících slovech. Hledej, na kom bys je uskutečnil. Pozoruj, kde blízko tebe je „krajina bílá ke žni“, kde jsou srdce přímá, která snad potřebují jen tvého slova a tvého příkladu, aby se úplně oddala Bohu. Mluv a jednej tak, abys je získal Bohu.

A abys měl k té práci větší odvahu, hle, jakou odměnu slíbují Pán svým pomocníkům. *Žnec bere již odplatu a shromažďuje užitek k životu věčnému, aby se radoval i rozsevač i žnec.* Jeho pomocníci jsou tedy předurčení k slávě nebeské. Kdo dává nebe jiným, dostane je sám. Ježíš to připomíná, aby tě přiměl k práci o setbě i o žních. Poděkuj mu, že na tebe spoléhá. Slib mu, že se nebudeš šetřit.

III. Snaží se získati Samaritány pro víru.

Z onoho města mnoho Samaritánů uvěřilo v něho pro slova ženy, která vydávala svědectví: „Pověděl mi všechno, co jsem činila.“ Když tedy Samaritáni přišli k němu, prosili jej, aby pobyl u nich. I pobyl tam dva dni¹².

Samaritáni obklopují Pána. Všimni si předně ženy, která před chvílí byla jen ubohou hříšnicí. Po svém obrácení se ihned stává apoštolkou. Se svou bídnou minulostí se rozešla navždy. A za milost, které se jí od Ježíše dostalo, chce mu dát duše. Tak bývá spása rodiny nebo celého města často spojena s apoštolátem jediného člověka; tajemství Božího milosrdenství je nevyzpytatelné.

Viz, kdy má člověk úspěch v tom krásném poslání. Jakmile se vrátila k svým, zvěštovala jim radostné poselství, nedělajíc ze sebe přísnou reformátorku: Pojdte a vizte, co jsem já viděla. Pojdte poslechnout, co jsem já slyšela. Člověk, kterého jsem viděla, mi zjevil mé nitro, ukázal mi pravdu. Je to člověk Boží, jistě je to Kristus.

Pozoruj u Pána ty, které získala pro Evangelium. Zvou Ježíše na návštěvu, a on pozvání přijímá. - Prosili jej, aby pobyl u nich. I pobyl tam dva dni. - Jde rychle všude tam, kde doufá, že bude moci činit dobro duším. Vezmi si z něho příklad horlivosti. Slyš, co mluví, viz, co činí. Rozjímej o jeho vroucí lásce, o jeho

trpělivosti při každé zkoušce, o jeho velkodušné odvaze. Měj touhu zvěstovati jeho jméno po veškeré zemi.

43. APOŠTOLÁT V GALILEJI

Jan 4, Mt. 4, Mk. 1, Luk. 4.

I. Pán Ježíš přichází do své vlasti Galileje.

Po dvou dnech vyšel tamodtud a odebral se do Galileje. - Neboť Ježíš sám vydal svědectví, že prorok není ve vážnosti v své otčině. Když tedy přišel do Galileje, Galilejští přijali ho (radostně), neboť viděli všechno, co činil v Jerusalemě o slavnosti; byli totiž také oni tam přišli na slavnost.

Ježíš opouští Sychar po dvoudenním apoštolátě. Nikde nesídlí trvale, všude se jen zastavuje. Ale ačkoli prodlévá jen tak málo, zanechává po sobě nesmazatelnou, hlubokou stopu. Samaritáni mu děkují za všechno, co mluvil a činil; nezapomenou na to nikdy. Blahopřej svému Mistru k takovému potěšujícímu úspěchu. Přičiň se, abys mu získal i jiné.

Kam jde? Do Galileje; jde rozdávati své slovo těm, jež povzbudil svým příkladem. Půda je dobře připravena. Galilejští je viděli při práci; proto k němu spěchají. Poznávají ho; vědí, co přináší a co lze od něho čekat. Každý rád spěchá naproti Ježíši, kdo se již někdy potěšil jeho přítomností. Kdo je dobře zná, přijímá je s radostí. Přidej se k těm lidem. Těš se s nimi, že uslyšíš Syna Božího.

II. Oznamuje, že přišel čas pokání.

I počal k nim mluvit: „Dnes se vyplnilo Písmo, které jste slyšeli svýma ušima. Království Boží se přiblížilo; číňte pokání a věřte v Evangelium.“

Postav se u katedry Ježíšovy¹³. Mistr prohlašuje, že přišel čas, aby činili pokání, napravili život, zahájili boj proti vášním a tak v sobě zbudovali království Boží. Dej mu za pravdu. Což neposlal Bůh svého jednorozenného Syna na svět proto, aby na zemi vybudoval své království? Má-li však Bůh kralovati v tvém srdci, musíš z něho vyhnati všechno zlé. Odhodlej se tedy k nezbytnému boji.

Ježíš praví: Království Boží se přiblížilo. - Všechna sláva a štěstí království Božího je tedy nablízku. Zblízka se ti nabízí všechno, co dobrého ti může poskytnouti božská dobrota. Záleží to jen na tobě, abys okoušel již napřed radostí vyvolených.

Pod kterou podmínkou? Pod podmínkou věriti Evangeliu. Věřiti Evangeliu znamená souhlasiti z celého srdce s naukou Ježíše Krista a podle ní si zařídit život. Neodmítej a zkus ten nový život. Buď jist, že Ježíš po ničem tak netouží jako po tvé věčné spáse. Ukazuje ti cestu sice obtížnou, ale nabízí ti hojnou milost, která ti usnadní vše, co se přirozeností zdá nemožným. Rozuměj mu a těš se z toho.

Ježíš končí své naučení a lid mu projevuje

souhlas. Připoj se k nim, ale buď si vědom, že mu nestačí souhlas toliko vnější, není-li spojen s rozhodným předsevzetím.

44. SETNÍK HERODŮV

Jan 4.

I. Pán Ježíš přijímá prosbu královského úředníka.

Přišel tedy zase do Kány galilejské, kde byl proměnil vodu ve víno. A byl jeden královský úředník^{1*} v Kafarnaum, jehož syn byl nemocen. Ten uslyšev, že Ježíš přichází z Judska do Galileje, odebral se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil mu syna; neboť počínal umíratí.

Požádej božského Mistra, abys jej směl doprovázet do Kány. Vracívá se rád tam, kde byl jednou mile přijat. Ukáže svou božskou moc na trpících.

Vyslechni pokornou žádost setníkovu. Jeho velká bolest mu zjedná velkou milost. Praví: Můj syn umírá. Ztrácím své jediné pozemské štěstí. Doufám již jen v tebe. Pravíli mi, že jsi dobrý a že můžeš všechno. Pojď.

Taková vroucí prosba zasluhuje vyslyšení. Viz, jak třeba Boha prositi, když lidská pomoc je již marná. Nemáš i ty k božskému Mistru prosbu ve věci beznadějné? Hledej v sobě a kolem sebe, co již zhasíná a mizí. Otevři svou duši s důvěrou božskému milosrdenství.

II. Vytýká mu nedokonalost jeho víry.

I řekl mu Ježíš: „Neuzříte-li zázraků a divů, neuvěříte.“ Dí mu královský úředník: „Pane, pojd' prve, než umře syn můj.“

K čemu tato výtka od Mistra tak dobrého? Ne proto, aby prosícího odmítl, ani aby mu projevil nespokojenost, nýbrž aby jej naučil modlití se ještě lépe, aby si čistější věrou zasloužil vyslyšení. - Věříš jen za jistých podmínek, praví. Věříš, jen když vidíš. Potřebuješ zázraku, abys byl přesvědčen, a mělo by ti stačiti mé slovo.

Nejednáš tak bohužel i ty? Zdá se, že se modlíváš: Dej, a uvěřím. - Poznej, že Syn Boží, pravda sama, touží, aby se mu věřilo na slovo. To je pravá pohnutka víry.

Mimo to žádá ten muž všechno, a sám nedává nic. A přece modlitba je výměnou mezi Stvořitelem a stvořením. Pravá modlitba je: vzdávati Bohu hold za jeho dobrodiní. Královský úředník touží jen, aby unikl svému trápení. Myslí příliš na sebe, a málo na Boha. Jeho modlitba není Boha dosti důstojná. Uč se modlití.

III. Vyslýchá jeho prosbu.

Dí mu Ježíš: „Jdi, syn tvůj jest živ.“ Člověk ten uvěřil slovu, které mu pravil Ježíš, a šel.

Slyš, jak milosrdně odpovídá Pán Ježíš na naléhavé prosby. Nedokonalá modlitba není tedy modlitbou marnou. Proč bys pozbýval odvahy? Proč bys říkal: Já se neumím modlit. To málo, co umíš, zatím stačí.

Ale přičiň se, abys činil pokroky a čím dál více zdokonaloval svou víru. Vezmi si příklad ze šťastného prosebníka, kterého Ježíš zahrnul dobrotou. Věří Synu Božímu na slovo: Uvěřil a odešel. Jdi se s ním přesvědčiti, že vše, co Ježíš řekl, je pravda, a že plní všechno, co slíbuj.

V kterou hodinu se mému synu ulevilo? táže se otec služebníků. Vytazuje se starostlivě na hodinu a na podrobnosti synova uzdravení. Chce si po celý život pamatovati hodinu zásahu Božího, aby se utvrdil ve víře a oslavoval se svými drahými vzpomínku na Boží zážrak. Nemá k tomu důvod? Nebudeš jednati jako on?

45. SETKÁNÍ V BETSAIDĚ

Mt. 4, Mk. 1, Luk. 5.

I. Ježíš si volí Šimona a jeho druhy.

Chodě pak podle moře Galilejského¹⁵, spatřil dva bratry: Šimona, jenž slove Petr, a Ondřeje, bratra jeho, ani pouštějí síť do moře, neboť byli rybáři.

Pozoruj božského Mistra na břehu jezera Genezaretského. Je sám. Lid ho ještě nenašel.

Je to první hodina velikého dne. Nač myslí? O čem uvažuje? Ježíš myslí na budoucnost. Musí založit Církev; potřebuje apoštoly.

Koho si vyvolí? Dávej pozor. Již se na ně dívá. Jsou to Petr a Ondřej. Evangelium dodává: *A vzdáliv se odtud, spatřil jiné dva bratry, Jakuba (syna) Zebedeova a Jana, bratra jeho, na lodi se Zebedeem, otcem jejich, kterak spravují své sítě.* - Uvažuj, čím jsou, čím budou, a povzbud se k důvěře vzhledem k sobě samému. V rukou všemohoucího Boha mohou i nejnepatrnější nástroje vykonati úžasné divy.

Ale Ježíš v nich také našel výtečné nástroje. Jsou prostí, pracovití, oddaní. Vidí, že jsou schopni pracovati o vybudování království Božího; použije jich. Co jim ještě chybí, to jim dá. Toužíš i ty, aby si tě Pán Ježíš vyvolil? Rozjímej o tomto výjevu tak prostém a tak významném.

II. Žádá Šimona, aby jej vzal na lodičku.

Když se zástupové na něho tlačili, aby slyšeli slovo Boží, on stál u jezera Genezaretského. Uzářel dvě lodi, any leží podle jezera, rybáři pak, vystoupivše z nich, vypírali sítě. I vstoupil na jednu loď, která patřila Šimonovi, a žádal ho, aby odrazil maličko od země.

Naskytla se mu příležitost, aby své apoštoly požádal o první službu. Na břehu se kolem Mistra tlačil zástup, aby slyšel slovo Boží. Není

tento lid obrazem padlého lidstva se všemi jeho nesčetnými bédami? Na cestách, kudy Ježíš kráčí, u samot, kam se utíká, tlačí se množství nuzných duší. A Ježíš se rozhodl, že jim pomůže. Co jim dá, ne-li to, čeho nejvíc potřebují, slovo Boží a skrze slovo Boží božský život? Potřebuje tedy muže dobré vůle, aby mu utvářeli posluchače, vysvětlovali jeho slova a zprostředkovali milost. To jest úkol Ježíšův v Církvi. - Praví k Šimonovi: Nech mě vstoupiti na tvou loďku; pomoz mi hlásati Evangelium, potřebuji tě.

Okoušej radost Šimonovu, když přijímal Ježíše. Ze srdce rád svoluje a nabízí mu nejlepší místo. Apoštol jest Mistru k službám. Usedni k nohám Ježíšovým. Nech Petra řídit loďku podle vnuknutí Božího. Ty se spokoj tím, že posloucháš slova Ježíšova. - *A posadiv se, učil z lodi zástupy.* Tato přednášková katedra je skromná, ale pravda z ní hlásaná je nade všecku vědu. Poslouchej a viz, jak Pán po prvé používá Petra, aby nás učil dobře žítí, Bohu sloužití a jej milovati.

46. POVOLÁNÍ

Mt. 4, Mk. 1, Luk. 5.

1. Pán Ježíš vybízí Šimona Petra, aby šel za ním.

Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a rozestřete sítě k lovení.“¹⁶ Šimon odpovídá mu

řekl: „Mistře, celou noc pracovavše nic jsme nechytíli, ale k slovu tvému rozestru síť.“

Soustřed' se na myslí u Ježíše v lodičce Šimona Petra. Ježíš ukončil kázání k lidu a počíná poučovati učedníky. Jim se dostane jiného poučení, jiného pozvání, budou povoláni k jiným ctnostem.

Zajed' na hlubinu a rozestřete sítě k lovení, praví Ježíš k Šimonovi. Co to znamená? Nepřestávej na obyčejné zbožnosti, musíš vynikati větší věrou a větší důvěrou, větší pokorou a větším sebezapíráním. Zajed' na hlubinu žhavějších tužeb, vyšších myšlenek, hrdinnějšího úsilí, slavnějších plánů. Pozvání je neočekávané a nesmírně čestné. Není i pro tebe?

Slyš, co Petr odpovídá? Uč se od něho vpravovati se dokonale do úmyslů Božích. Hodina je nevhodná, přirozenost padá únavou, vše mluví proti, ale ty mě voláš, já neváhám. Ty mluvíš, já věřím. Ty slibuješ, já důvěřuji.

Hle, člověk víry! Věří na slovo! Věřím, protože tys to řekl. - Hle, pravá důvěra! Praví: Spoléhám, protože tys to slíbil. - Šťastný učedník, že pro dosavadní neúspěchy neklesá na myslí. Petr již chápe, že, kde nestačí pomoc lidská, vždy stačí slovo Boží, a že vždy dovedeme to, co nám Bůh poroučí. Porozuměj tomu i ty a nezapomeň na to!

II. Je přítomen zázračnému rybolovu.

Když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb. Síť se jím trhala. I pokynuli druhům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a jím pomohli. I přišli a naplnili obě lodi, takže se (téměř) potopovaly. Užrev to Šimon Petr, padl k nohám Ježíšovým a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný.“

Pozoruj tento zázračný rybolov a vyznej s radostí, že, kdo jde s důvěrou za Ježíšem, jde za úspěchem. Vezmeš si z toho užitečné poučení?

Ó duše má, pohleď na plné sítě. Pozvedni mysl k Bohu Otci. Je tedy pravda, že v službě jeho Syna najdeš vždy stokrát víc, než jsi proň obětoval. Již se neboj a obětuj se mu bez výhrady.

Petr volá: Pane, odejdi ode mne! Proč ten výkřik? Co znamená ten výjev? Petr je u nohou Ježíšových; pokořuje se v své nicotě. Člověk, který si o sobě něco myslí, najednou poznává, že není nic. Petr poněkud nahlédl do velikosti Boží, a to mu stačí. Již ví, co jest i kde jest jeho místo. Slabé stvoření klesá k nohám Syna Božího a volá s nevýslovnou radostí: Nejsem nic, jsem méně než nic; jsem ubohý hříšník.

Petr si přisuzuje poslední místo. I tobě to místo náleží. Ale žije se na něm v hojné milosti Boží. Modlitby pokorného člověka Bůh vyslýchá, jeho adorace a díky se mu líbí.

III. Vybízí Petra a jeho druhy, aby opustili všechno a šli za ním.

I řekl Ježíš Šimonovi: „Neboj se. Od toho času budeš lidí lovití.“ Přirazivše (lodi) k zemi, všechno opustili a šli za ním.

Slyš výzvu Ježíšovu k těm, které právě zahrnul milostmi. Bůh pokorné povyšuje, miluje, volí si je. Protože nejsou nic, a protože jsou o své nicotnosti přesvědčeni, používá jich. Nestavějí proti jeho záměrům své osobní zájmy, nečiní námitek, jsou ve všem povolní. Pojdte za mnou, učiním vás rybáři lidí. Váš nynější úspěch je zázračný, je symbolem a předzvěstí. Člověčenstvo je na dně propasti, musí býti zachráněno. Chcete pracovat se mnou v tom apoštolátě?

Co odpovídají učedníci? Hleď, jak svinují síť a bez váhání opouštějí úlovek, který ještě před chvílí je tak těšil, opouštějí lodky i své příbuzné. Co je přimělo k tak rychlé oběti? Kde se objeví Bůh, tam člověk neváhá. Kdo zná Boha jen neurčitě a abstraktně, ten zůstává váhavým a malomyslným. Kdo však hledá živého Boha zblízka, ten se dá rychle získati.

I tobě praví Ježíš: Následuj mne! - Kde je tvá země výbojů? Kam tě Ježíš volá, abys pracoval pro slávu Evangelia? Přemýšlej a odpověz mu, jak mu odpověděli Petr a jeho druhové. Nenamítej, že jsi neschopen; Ježíš si své po-

mocníky vychová. Bude ti stále pomáhati, abys při něm vytrval. Jen důvěřuj!

47. JEŽÍŠ UZDRAVUJE POSEDLÉHO

Mt. 4, Mk. 1, Luk. 4.

I. Ježíš se s učedníky vrací do Kafarnaum.

Přišel do Kafarnaum¹⁷ přímořského v končinách zabalonských a neftalímských.

Jdi za Ježíšem a jeho novými učedníky. Je večer toho dne, kdy přinesli tak velkodušnou oběť; mají z toho velikou radost. O čem mluví cestou? Co praví svému Mistru? Co od něho žádají? A co činí Ježíš? Proč jde s nimi do Kafarnaum raději než do jiného městečka? Protože je to jeho druhý domov. Od nynějška budou spolu, budou žítí jeho životem, jeho vlast bude jejich vlastní, jeho domov jejich domovem.

Proč ještě? Protože tmy nevědomosti obestírají tento kraj. Tam panuje ďábel. Ježíš tam vede učedníky, aby viděli zlo zblízka a naučili se je ničit.

Radují se hned od této první hodiny z budoucích vítězství. Rozjímej o prorockých slovech, která zvěstují návrat světla do našich temnot. Tím světlem je slovo Boží; bude je rozlévati nekonečná Moudrost. Otevři své srdce slunci Evangelia.

II. Učí v Kafarnaum.

A hned v sobotu, vešed do synagogy¹⁸, učil. I žaslí nad učením jeho; neboť učil je jako ten, který má moc, a ne jako zákoníci¹⁹.

Vstup s Ježíšem do synagogy kafarnaumské a najdi si místo u katedry, kde učí. Je to katedra pravdy. Ježíš učí opaku toho, čemu učí svět; neboť svět učí lži. Ježíš neučí jako zákoníci, nepodněcuje nekonečné rokování, ale přivádí posluchače k víře a k změně života. Slovo Ježíšovo je slovo naprosté autority. Tomu, co tvrdí, můžeš věřit celým srdcem. Klaněj se Otci, jenž mluví ústy Synovými.

Jak ho lidé poslouchají? Zvědavci se diví, pyšní se pohoršují, pokorní se radují. Jeho učedníci se upevňují v úmyslu, že mu zůstanou věrni. Ty jsi jedním z nich. Čiň, co oni.

III. Zbavuje posedlého člověka tyranství satanova.

Byl pak v její synagoze člověk posedlý nečistým duchem. Ten zvolal: „Co tobě do nás, Ježíši Nazaretský?“

Všimni si posedlého. Ovládl jej démon hanebných žádostivostí. Volá: Co tobě do nás, Ježíši Nazaretský? - Pravda jej nutí tak mluvit. Duch Boží a duch zlý se nesnesou. Ježíš se chystá vyhnati démona za hranice království Božího. Mezi Ježíšem a ďáblem není možné příměří. Kdo se přihlásí pod prapor Ježí-

šův, musí zlu vypovědět boj na život a na smrt. Uvědom si to jasně a neboj se.

Ten, pro něhož bojuješ, je proti zlu všemohoucí. Žádný démon před ním neobstojí. Všimni si, jak si počíná, když chce posedlého uzdravit. Hrozí mu: „*Umlkni a vyjdi z člověka!*“ Umlkni! Jediné slovo stačí, aby vytrhlo nešťastníka z pekelného tyranství.

Věz pro svou útěchu, že v jakémkoli pokušení zlého ducha vždy ti stačí k vítězství přítomnost Ježíšova. Spoj se tedy často s Ježíšem modlitbou, svatými touhami a zvláště sv. přijímáním. Buď vždy Ježíši nablízku, musíš-li zápasit s pokušelem.

Vypočítej mu směle a upřímně protivníky své spásy. Je jich mnoho a jsou mocní. Ale v Ježíši a s Ježíšem všechno zmůžeš proti nim.

48. NEMOCNÁ ZIMNICÍ

Mt. 8, Mk. 1, Luk. 4.

I. Ježíš přijímá prosby za nemocnou.

Hned jak vyšli ze synagogy, přišli do domu Šimona a Ondřejova s Jakubem a s Janem²⁰.

Doprovodí Ježíše do domu tchyně Petrovy. Ježíš bez průtahu přechází od úkonu zbožnosti k úkonu lásky. To je evangelická logika.

Slyš na cestě a na prahu domu prosby, které mu přednášejí za jednu nemocnou. Ježíš ví dobře o všech našich potřebách, ale chce, a-

bychom s ním přece o nich mluvili. Rád to má, když jej prosíme. Poklady božského milosrdenství jsou nám vždy k dispozici, ale modlitba je klíčem k nim. Učedníci to vědí, a proto prosí. *Tchyně Šimonova ležela majíc zimnici. Hned mu o ní pověděli.* Uč se od učedníků modlití za ty, kteří potřebují Ježíše, jeho návštěvy, slova a milosti.

Všimni si, jak Syn Boží je přístupný prosbám, neboť víra a důvěra učedníků je neomezená. Neříkej nikdy: Mé modlitby nestojí za nic. Trochu víry a důvěry by tě učinilo všemohoucím nad Srdcem Ježíšovým pro tvé blaho osobní i pro dobro těch, které miluješ.

II. Zahání zimnici a vrací tchyni zdraví.

I přistoupil a pozdvíhl ji, ujav ji za ruku, a hned přestala jí zimnice.

Pohlédni soucitně na postel nemocné. Má zimnici. Vnitřní oheň ji stravuje. Blouzní, je velmi slabá. Kolem je veliký zmatek.

Trpí tělesně, čím ty trpíš duševně; přiznej se k tomu pokorně. Výbuchy pýchy, smyslné touhy a nezdravá zvědavost činí tvou duší ohniskem smrtelné horečky. Jsí hned zmaten pro nic a za nic. Nejmenší odpor tě pobuřuje. Nejmenší vzrušení tě mate. Potřebuješ uzdravení právě tak jako ta chorá.

Pros Ježíše, aby uzdravil i tebe. Jeho po-

hledem, dotknutím jeho žehnající ruky se vždy všechno tiší. Ukaž mu svou nemocnou duši. Pros jej, aby v ní utišil nezřízená hnutí, která jí zmítají, ji vysušují a zbavují pochopení pro věci nebeské. Proč by k tvému dobru nevykonal podobný div, neprojevil touž dobrotu? Jenom měj důvěru!

III. Je obsluhován uzdravenou.

I posluhovala jím.

Hleď, jak nemocná používá milosti, které se jí dostalo. Posluhuje svému dobrodinci. Vždy mu zachová lásku, kterou si získal svou dobrotou. Přišel k ní a ona jej prosí, aby zůstal. Jaké krásné a vzácné naučení! Proč nám Bůh uděluje milosti? Proč činí zázraky, ne-li proto, aby nás upevnil v své službě?

Nezapomnělas na to, duše má, když za jeho dobrodiní ses mu nejen nepodrobovala, ale vzdalovala jej od sebe a urážela jej nedostatkem pozornosti a taktu? Pros za odpuštění a vrať se k němu.

Posluhovala jím. V domě Šimonově je chvíle radosti. Raduj se s nimi. Sedni si za stůl, kde uzdravená posluhuje svému Spasiteli. Účastni se jejich hovoru a vděčnosti.

49. DOBRÝ MISTR

Mt. 8, Mk. 1, Luk. 4.

I. Zástupové znovu přicházejí k Ježíši.

Když pak nastal večer a slunce zapadlo, přiváděli k němu všechny chorobné a posedlé a celé město se shromáždilo u dveří. I uzdravil mnoho těch, kteří byli trápeni rozličnými nemocemi, a vymítl mnoho duchů zlých.

Použij pečlivě této večerní hodiny, v níž se Ježíš milosrdně dává všem. Přidruž se k zástupu, který mu přivádí nemocné. Jest již pozdě večer. Den byl unavující, ale Spasitel, jehož nám dal Bůh, je přístupný všem každou dobu. Všechny jeho okamžiky i celé jeho srdce náleží lidem.

Chce, aby jeho učedníci na to pamatovali. Půjde-li o to, aby někomu prokázali dobro, neodváží se z úcty k Mistrovi mluvit o obtížích. Nesmějí odmítnout nikoho.

Vkládal ruce na každého z nich. Pozoruj Ježíše. Čím více příležitostí má k dobrodiním, tím spokojenější jest jeho dobrota. Odmítá jen ty, kdo odmítají věřit. Podlož pod jeho žehnající ruce všechny své drahé. Vyjmenuj mu je. Vypravuj mu o jejich potřebách. Poslouchá tě, jako bys tam byl sám. Dává se celý každému jednotlivci, jako se dává celý všem.

Co žádáš od něho? Komu vyprošuješ uzdravení, osvobození, obrácení, zázraky? Otevři

mu své srdce. Jeho všemohoucnosti není nic těžkým, jeho dobrotu nic nevyčerpá, jeho moudrost se ničemu nediví.

II. Rozdává všem z pokladu nekonečné dobroty a něhy.

Aby se splnilo, co bylo řečeno skrze proroka Isa-jáše slovy: „On vzal na se mdloby naše a nesl nemoci naše.“

Rozjímej dále. Dobrotu Ježíšovu označovali proroci jako charakteristický rys jeho božské fysiognomie. Aby jej lidé poznali, pravili o něm proroci: On vzal na se mdloby naše a nesl nemoci naše. - Zblízka uvidí všechnu lidskou bídu, všechny zkoušky, všechny lidské chyby, a řekne: Vezmu to na sebe, jejich bídy a utrpení budou mými bédami a utrpeními.

Přiblíž se a pohlédni na toho, o němž proroci takto mluví. Není to překvapující podobnost? Vzbud' pocity bratrské důvěry. Je to skutečně on. Je to skutečně slíbený Vykupitel, a protože je vykupitelem, přijímá každou naši nemohoucnost jako vlastní břímě a zbavuje nás jí.

Každý večer při zpytování svědomí můžeš všechno bez bázně vložit do jeho Srdce. Naše bídy i naše zásluhy jsou jeho každodenním břemenem. Je tvým spasitelem, proto miluje

vše tvé, jen když mu to obětuješ s pokorou,
s láskou a s důvěrou.

50. NOVÝ APOŠTOLÁT V GALILEI

Mk. 1, Mt. 4, Luk. 4.

I. Ježíš odchází na poušť, aby se tam modlil.

Ráno, když byla ještě plná noc, vstav vyšel a odešel na místo osamělé²¹, modlil se tam.

Tvůj Ježíš se jde modlit; pospěš za ním. Všimni si hodiny, místa, metody. Je to šťastná příležitost požádati jej, aby tě naučil se modlití. Poklekni k němu. Pros jej snažně, aby ti každodenní rozjímání učinil milým, abys přemáhal statečně ospalost a rozjímání konával svědomitě.

Za koho se modlí? Jaký hold vzdává věčnému Otci? Zač děkuje jeho nekonečné dobrotě? Co činí jeho modlitbu Boží Velebnosti tak příjemnou? Pozoruj jej zblízka a snaž se z toho mítí prospěch.

II. Všichni jej hledají.

I pospíšil za ním Petr a ti, kteří byli s ním. Když jej našli, řekli mu: „Všichni tě hledají.“ I řekl jim: „Pojďme do okolních městeček, abych kázal i tam, neboť k tomu jsem přišel.“

Pozoruj, kterak se apoštolové vydávají na

cestu za Ježíšem. Ztratili jeho stopy, protože vstali příliš pozdě. Ale v jeho službě se dá všechno napravit. Hledají Ježíše a nalézají ho. Ježíš se vždycky dává nalézt každému, kdo jej hledá upřímně a kdo v něho skládá veškerou důvěru.

Všichni tě hledají. - Svět potřebuje Ježíše. Rozjíměj o této všeobecné potřebě duší. Nejsou kolem tebe lidé, které bys měl k němu přivést? Pamatuj i na množství trpících, kteří hledají Spasitele a kteří, neznajíce ani jeho jména, ani kde bydlí, ani štěstí jeho služby, vyčerpávají se marným úsilím a bloudí. Měj s nimi soustrast. Nemohl bys jim nějak pomoci?

III. Hlásá Evangelium.

Zástupové ho hledali a přišli až k němu a zdržovali jej, aby neodcházel od nich. Ale on jim řekl: „Také jiným městům musím zvěstovati království Boží, neboť k tomu jsem byl poslán.“

Chtějí Ježíše zadržeti, protože jej poznávají. Učinil již tolik dobrého těmto ubohým lidem, že by si bez něho nevěděli rady ani pomoci. Ano, svět potřebuje Ježíše. Neboj se tedy ponechat se vlivu Ježíšovu co nejvíc.

Jak odpovídá Ježíš na zbožné naléhání? Připomíná, že přišel pro všechny, nejen pro ně. Jako by jim říkal, že po jeho odchodu se

zas uklidní, když si připomenou, že se na okamžik vzdálil, aby též jinde činil dobře.

Uvažuj o těch slovech. Dobrořeč Ježíši, že nikomu svých milostí neodpírá. Dává se skutečně všem, zvláště nejmenším; proto se přičiň, aby si všiml i tebe. Vráť se hned, doveď-li se pokořit. A zatím vroucně pros, aby jeho slovo našlo přístup k duším a srdce se otevřela jeho zákonu. Je na čase, aby království Otcovo bylo jím založeno ve všech duších a u všech národů.

51. NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA

Mt. 8, Luk. 9.

I. Ježíše nenásleduje, kdo se vyhýbá chudobě a utrpení.

A přistoupiv jeden zákoník řekl jemu: „Mistře, budu tě následovati, kamkoli půjdeš.“ I řekl mu Ježíš: „Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“

Pán Ježíš ti dává vzácná naučení; pojd' za ním. Jakýs člověk se mu nabízí: Budu tě následovati, kamkoli půjdeš. Touhu oddati se Ježíši Kristu nelze vyjádřiti velkomyslněji. Jakou cenu má však toto vyjádření zákoníkovo? Je to něco jiného než jeden z těch projevů dojatého obdivu, který tak často tryská z tvého srdce, ale zůstává bez účinku? Líbí se nám něco lepšího, a myslíme, že jsme pro to již rozhodnutí. Ale klameme se.

Co odpovídá Pán? Žkousí, zdali naše rozhodnutí je upřímné. Jsem chudobný, praví; půjdete-li za mnou, povedete život chudý. - Všecky statky světa jsou jeho, ale neužije z nich, leč to, co si vyprosí od lidí; jím rozdává v hojnosti. Učí nás pohrdati statky pozemskými. Jen tak se staneme jeho věrnými služebníky.

Věz, že kráčeje za takovým vůdcem, nemáš se dáti zdržovat ohledy na zdraví, na pohodlný život. Přines mu tu oběť. Nabídní se mu, že se zřekneš aspoň všeho zbytečného. Méně od tebe žádati nemůže.

II. Vybízí jednoho z učedníků k následování.

Jinému pravil: „Pojď za mnou!“ On řekl: „Pane, dovol mi prve odejítí a pochovati otce mého.“ Ježíš pravil: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé, ty však jdi a zvěstuj království Boží.“

Slyš, jak Ježíš znenadání zve tohoto učedníka. Překvapuje ho; nadchází sí jej. Nabízí mu apoštolské povolání. Pojď za mnou! Ale vždyť již za ním šel. Kam jej tedy chce zavést? Co ještě víc chce od něho? Z učedníka chce učiniti apoštola. On sám si volí apoštoly.

Volba nesmírně čestná, ale spojená s velkou obětí. Učedník to cítí a nezdrží se poznámky. Slyš, jak mluví srdce tak slabé jako srdce tvé: Mistře, dovol mi postaratí se o ro-

dinu. Chtěl bych se ti zcela oddat, modlití se, pracovat v tvé službě, ale starosti a péče o rodinu mě vyčerpávají. Nech mě ještě dále pečovat o mé drahé. Až budu volnější, budu ti více k službám.

Duše poctěná božským vyvolením se musí pokořovat pro takovou slabost, ale Ježíš té slabosti rozumí a chce duši vyléčiti. Proto milosrdně naléhá: Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé. Nech ty, kteří mě neznají, aby se starali o sebe navzájem a prokazovali si služby.

Nedej se mýlití těmito slovy, zdánlivě tak přísnými. Ježíš chce říci, že na prvním místě je služba Boží a apoštolát pro duše, láska přirozená však až na druhém místě. Ale tím se nemíní, že máme zanedbávat povinnou lásku rodinnou nebo ubírat něco z povinné nežnosti k příbuzným.

Rozjímej o této nauce. Uvědom si víc než kdy jindy povinnost dáti Ježíši všechno, co žádá, a následovat ho, kamkoli jde. Odklad znamená zde útěk. Špatně bychom rozuměli božskému hlasu, kdybychom přestali na poslušnosti polovičaté. Volá-li Pán, neváhej.

III. Pán Ježíš varuje před nestálostí.

I řekl jiný: „Budu tě následovat, Pane, dříve však mi dovol rozloučiti se s mými domácími.“ Ježíš mu řekl: „Žádný, kdo položil ruku svou na pluh a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.“

Rozjímej o tomto přísném naučení Ježíšově. Učedník praví: Volal jsi mě, přijímám tvé pozvání. Přijdu, ale až později. Pak učiním, co chceš; ale zatím mi dovol, abych se vrátil k své práci.

Učedník chce ještě jednou spatřiti, co míní opustiti. Namlouvá si, že jen proto, aby tím dokonaleji splnil svou oběť. Ve skutečnosti však se chce ještě potěšiti s předměty, které jeho srdce upoutaly. Padne do léčky a bude příliš sláb, aby se z ní dostal.

Podivuj se, s jakou mocí přichází Pán na pomoc slabému člověku. Bázní před nečestným pádem jej činí silnějším. Nezapuzuje ho, nýbrž osvěcuje a již napřed zabezpečuje. Touha mítí Ježíše je vzácná síla, která nás nutí poslechnouti jeho hlasu. Rovněž bázeň, že jej ztratíme a že se pak staneme neschopnými pokroku. Pomáhej si touhou i bázní a uč se rozhodovati velkodušně. Je na čase, abys napravil své nesčetné slabosti a pospíšil si na cestě dokonalosti. Zdvojnásob své úsilí v boji a dokonej započaté oběti.

52. UTIŠENÍ BOUŘE NA MOŘI

Luk. 8, Mt. 8, Mk. 4.

I. Ježíš vstupuje s učedníky do lodičky.

V onen den, když nastal večer, řekl jim: „Přeplavme se²² na druhou stranu.“ Nechavše lid, vzali ho tak, jak byl na lodi.

Pán Ježíš zve učedníky. Jdi s nimi i ty. Vždyť velice potřebuješ poučení od něho. Ukáže jim, jak velkou důvěru v něho mají mít.

Připrav mu s učedníky místo v loďce. Popros jej, aby vstoupil, a vstup tam též. Učedníci se nemají čeho báti, protože se plaví na rozkaz Mistrův. Opíráme-li se o rozkaz Boží, můžeme čelit všemu. Boží rozkaz je silou duše.

Pán Ježíš nezbavuje své drahé zkoušek a ani největší milosti nechrání nikoho před těžkostmi. Ale duše tu nemůže nic ztratit. Odhod' všechnu bázeň. Upevni se ve víře.

II. Když Ježíš spal, rozzuřila se bouře.

A hle, bouře veliká se strhla na moři³, takže loď se pokrývala vlnami; on pak spal.

Pán Ježíš potřebuje odpočinku. Tolik pro své lidi pracoval! Celý den ztrávil ve službě těch, které mu Otec svěřil; ty jsi jedním z nich. Hleď, jak usíná. Myslíš, že tě opouští? Budou jeho učedníci méně bezpeční? Ať spí nebo bdí, vždy jest bytostí nekonečně vidoucí, nekonečně mocnou a nekonečně dobrou.

Zdvihá se velká bouře, a Ježíš spí dále. Proč se dělá, jako by mu po tom nic nebylo? Chce vyzkoušet víru a důvěru učedníků. Ponechává je na okamžik jím samým, aby poznali svou slabost.

Učedníci zápasí a pozbývají odvahy. A přece mají dost energie i zkušeností v bouřích. Ale tam, kde kolísá víra, nepomůže nic, ani úporná práce, ani největší zručnost. Jen víra nás posiluje. Přivede-li tě tvá víra k Ježíši třeba spícímu, budeš v bouři nezranitelným proti všem útokům pekla.

III. Utišuje bouři a zneklidněné učedníky.

Přistoupivše k němu, vzbudili jej a řekli: „Mistře, Mistře, hyneme!“ On vstav přikázal větru a přivalu vody; i přestaly a bylo ticho. I řekl jim: „Kde je víra vaše?“

Slyš, jak malomyslní učedníci trpce naříkají: Ani se o nás nezajímáš; není ti nic po tom, že jsme v nebezpečí? Nejsme již tvoji? Nejsme v tom nebezpečí proto, že jsme tě poslechli? - Zdá se, že chtějí probudit jeho dobrotu, jako by dobrota v srdci Božím mohla usnouti. Neví Syn Boží v nebezpečí, co dříve věděl? Nemůže, co mohl? Nechce, co chtěl?

Všimni si také výčitky, kterou jim činí: „Co se bojíte, *malověrní*?“ Kde je vaše víra? Věříte-li ve mne, čeho byste se báli? Kterou bouři bych nemohl utišit? Které nepřátele porazit? Vězte, kdo jsem, a poznáte, co můžete.

Vezmi si z toho příklad a poučení. Všechno úsilí zla se tříští o úkon víry. Ale víra je pevná jen tehdy, opírá-li se toliko o to, co řekl Bůh,

a pohrdá-li citovými dojmy. Hledej slabiny své víry a napravuj je.

Aby tvá víra vzrostla a stala se neohroženou, pros Ježíše, aby v tobě utišil všechna nespořádaná hnutí citlivosti, vzbouřené vlny pýchy, smyslnosti, zlosti, prudké výbuchy žádostivosti, horečku zvědavosti a nenasytná přání. „*Buď ticho!*“ řekl Ježíš. *A přestal vítr a bylo veliké ticho.* Vida takovou všemohoucnost a dobrotu, upevni se ještě jednou a navždy v důvěře v něho. Nabídni se ke každému boji za jeho čest a slávu.

53. POSEDLÝ Z GERASY

Luk. 8, Mt. 8, Mk. 5.

I. Ježíšovo setkání s posedlým.

Připluli do krajiny Gerasenské²⁹, která je proti Galilei. Když vystoupil na zem, potkal se s ním jeden muž z města, který měl ducha zlého již po mnoho časů.

Proč se Ježíš odebral na břeh? Protože tam naříkají ti, které má démon v moci. Pánu jest jich líto, a proto přichází. Přichází jako osvoboditel utlačovaných. Veleb ho a zařaď se do jeho průvodu. Všude, kde se objevuje Ježíš, probouzí se naděje.

Mezi démonem a Ježíšem začíná boj. Všimni si soucitně posedlého ubožáka. Nešťastník obýval v hrobech a již ani řetězy ho nemohl nikdo svázat; neboť často byv spoután o-

kovy a řetězy, přetrhl řetězy a rozlámal okovy a nikdo ho nemohl zkrotit. Byl stále dnem i nocí v hrobech a na horách, křiče a bije se kameny.

Rozjímej, do jak smutného postavení přivádí ďábel svou oběť. Chmurné zříceniny, těžké řetězy, nesčetné rány, páchnoucí hniloba, nečestný pád. Vrcholem slepoty je, když někdo dá přednost takovému tyranství před slavným jhem Stvořitelovým. Ale Vysvoboditel přichází. Přivítej jej za sebe i za posedlého. Veleb jej, že přichází k břehům našeho zajetí, že se vtělil, právě když pekelná tyranie vyvrcholila. I nám přišla hodina vysvobození.

II. Ježíš se vytazuje a osvobozuje ho.

Ten uzřev Ježíše padl před ním a vykřikl silným hlasem: „Co je ti do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Prosím tě, netrap mne.“ Prikazoval totiž nečistému duchu, aby vyšel od toho člověka.

Slyš zuřivé výkřiky posedlého a slova Ježíšova. Posedlý volá: Co máme spolu? - Skutečně, mezi Ježíšem a satanem nemůže býti nic společného. A když mezi Mistrem a satanem, tak ani mezi učedníkem a satanem.

Ale Ježíš má nad peklem touž moc jako nad vzbouřenými vlnami, které tiší jediným slovem. *I tázal se ho Ježíš: „Jak se jmenuješ?“ On řekl: „Pluk“, neboť mnoho zlých*

duchů vešlo do něho. - Hle, jak lehce Ježíš donucuje ďábla, aby mu řekl své jméno, odhalil svou lest, své úmysly a svou krutost. Budeš-li podporován milostí, nezmůže nic proti tobě ani celé peklo.

Neboť mnoho jest nás, pravil posedlý. Jak se podařilo takovému množství ďáblů vstoupiti do duše? Jedna vášeň rozněcuje druhou. Také neukázněné smysly, lehkomyšlné srdce a zvědavá obrazivost otvírají ďáblu duši. Dej si pozor, ale zůstaň kliden. Zlý duch činí tolik zla, kolik může, ale může činiti jen to, co mu Bůh dovolí.

III. Pokořuje ďábla.

Páslo pak se tam u hory veliké stádo vepřů. I prosili jej duchové řkouce: „Pošli nás do vepřů, ať vejde-me do nich.“ Povolil jim to. I vyšli nečistí duchové a vešli do vepřů²⁵; a tu hnalo se stádo srázem do moře.

Všimni si, jakou nečistou výměnu navrhují ďáblové. Tak zneuctívá čisté duchy hřích. Je tedy pravda, že, svádí-li nás zlý duch ke zlému, má jen úmysl vrhnouti nás do bahna.

Připomeň si vznešený původ těch, kteří předkládají božskému Mistrutakovou prosbu, a viz také hluboké, potupné propasti, kam vzpoura pýchy uvrhla prvorozené ze stvoření. Do takové propasti nás chce satan strhnouti po každé, když nás pokouší. Jaký od-

por by měl v tobě budit každý návrh takového nepřítele! S jak velkým pohrdáním bys měl s ním jednat!

Věz, že ďábel nemá jiné vůle než ti škodit. Co znamená to neštěstí, které tu zavinuje? Nepřipisuj je svolení Ježíšovu, nýbrž ďáblu. Bůh dopouští zlé, buď abychom si odpykali hříšnou minulost, nebo abychom začali světlejší budoucnost, a vždy proto, abychom se polepšili. Jen ďábel obrací zlo v naprostou ztrátu a dokonává zkázu zlobou, závistí a pomstou.

54. GERASENŠTÍ

Mt. 8, Mk. 5, Luk. 8.

I. Ježíš mile rozmlouvá s osvobozeným posedlým.

I vyšli (lidé), aby viděli, co se stalo; přišedše k Ježíšovi, spatřili toho, jenž býval posedlý, že sedí, jest oblečen a má zdravý rozum; i báli se.

Usedni s uzdraveným u nohou Páně. Již není na něm ani stopy po nemoci, kterou trpěl. Temnoty se rozjasnily, v duši vládne mír. Je volný, tichý, vrácen sobě samému. Těší se z přítomnosti svého dobrodince. Právě si říká: Co mu dám za takové dobrodiní? Šťastná duše, které se podaří přejíti z tyranské vlády vášní pod vládu milosti! Je na zemi větší blaženost?

Okoušej pokoje toho člověka; přej mu je-

ho štěstí. Připrav si s ním důkazy vděčnosti, důvěry a horlivosti. I tebe Ježíš nejednou tak podivuhodně vysvobodil. Připomeň si u jeho nohou všechny projevy Božího milosrdenství. V takovém sladkém rozhovoru čas rychle míjí.

II. Je Gerasenskými odmítnut.

A ejhle, všechno město²⁶ vyšlo naproti Ježíšovi, a spatřivše ho, prosíli, aby odešel z jejich končin. On tedy vstoupiv na loď vrátil se.

Lid se sbíhá k Ježíši a přednáší mu snažné prosby zbabělých duší: Odejdi, jdi si jinde dělat zázraky. Stojí nás mnoho přijmouti tě a podrobiti se ti. Člověk by se chtěl oddati Ježíši Kristu, ale tak, aby ho to nic nestálo. Gerasenští se bojí o statky časné, a pozbývají statků věčných. Litujme takových slabochů a zaslepenců.

Ale zpytuj se vážně. Nenáležíš také k těm, kdo se vzdalují Pána nebo jej odmítají z bázně před oběťmi, kterých vyžaduje jeho služba? A není to jen proto, že se na všechno díváš jen pohledem přirozeným, zakaleným bázní? Je možno v takovém duševním stavu správně hodnotiti věci Boží? Vezmi si z toho poučení.

III. Svěřuje uzdravenému apoštolát v jeho městě.

Když vstupoval na loď, prosil ho ten, jenž býval posedlý, aby směl jíti s ním.

Jdi s Ježíšem po nábřeží. Přináší jiným milosti, které malomyslné duše nechtěly nebo se neodvážily přijmouti. Srdce Ježíšovo je tím bolestně dotčeno; hle, velkomyslná duše přichází je potěšiti.

Pozoruj s láskou dojmavý výjev. Co učiní uzdravený se svou nově nabytou svobodou? Mistře, dám ti ji; přijmi, vezmi si ji. Jednej se mnou, jak se ti líbí. Dovol mi žítí s tebou. Nechej mě u sebe. - Tak mluví vděčné srdce. Probuď všechny své dobré city. Hledej důvody, abys mluvil právě tak.

Ale Ježíš mu nedovolil, nýbrž řekl: *„Jdi domů k svým a zvěstuj jim, jak velké věci učinil ti Pán a jak se nad tebou smiloval.“* Jinými slovy: Buď apoštolem u svých, pracuj o jejich věčné spáse. Děľ se s nimi o milosti, za které děkuješ mně. Svým slovem je přesvědčuj a svým příkladem v nich probouzej touhu po mém příchodu. Svou oddaností mi otevři tuto zem, z níž mě právě vyhnali. - Takový úkol mu přiděluje Pán. Nejlepším údělem na světě jest, býti tam, kde nás chce mítí Bůh, činiti, co nám poroučí, a spokojiti se tím, co nám podává. Tento šlechetný člověk to pochopil. Raduj se s ním a buď horlivý jako on. Buď apoštolem svých drahých.

55. OCHRNULÝ

Mt. 9, Mk. 2, Luk. 5.

I. Ježíš je přijat zástupem a učí.

Po několika dnech šel opět do Kafarnaum²¹. I pro-
slechlo se, že jest doma, a sešlo se mnoho lidí, takže
jich nepojalo ani místo, které bylo přede dveřmi; a
mluvil k nim slovo (Boží).

Návrat Ježíšův je svátkem. Všichni se sbí-
hají, aby ho přivítali. Ale Ježíš se vrací, jen
aby se opět ujal započaté práce. Všechny
shromažďuje kolem své učitelské stolice. Na-
jdi si místo u jeho nohou.

Přišli k němu zdaleka. Zanechali svého za-
městnání a svých starostí, aby jej mohli sly-
šet. A přece si nikdo nemyslí, že tím učinil
mnoho. Všichni doufají, že se jim dostane za
to odměny světlem a povzbuzením, které jim
Ježíš přináší. Nebudou zklamáni.

Viz nevýslovnou prázdnotu v těch duších,
hlubokou tmou, nepřiznané pády. Pán Ježíš
na ně působí božskou milostí, která osvěcuje,
pozdvihuje a uzdravuje. Všechnu svou vše-
mohoucnost a dobrotu dává do služeb po-
sluchačů. Otevří i ty svou duši nadpřiroze-
nému působení. Pros, aby Ježíš, který přišel
pro všechny, dotkl se jich svým milosrden-
stvím.

II. Přijímá ochrnulého a odpouští mu hříchy.

A hle, přinášeli k němu ochrnulého, ležícího na loži.

Ježíš vida víru jejich, řekl ochrnulému: „Buď dobré myslí, synu, odpouštějí se ti hříchy tvé.“

Pozoruj, co se děje. Milosrdný skutek, vnuknutý věrou, vábí k trpícímu člověku láskyplný zájem Syna Božího. Soucitní lidé kladou mu nemocného k nohám. Uč se od nich připomínati Ježíši trpící bližní a zajímati se o bídu jiných.

Jak přijímá Ježíš toto jednání? Pozoruje. Vidí nemoc, poznává, že je těžká, vidí příčinu nemoci. Praví: Buď dobré myslí, synu. Žádá od nemocného důvěru. Měj důvěru v způsob, kterým tě uzdravím. Nekonečná Moudrost jedná skutečně zvláštním způsobem. Odhaluje zlo, kterého lidské oko nevidí.

Odpouštějí se ti hříchy tvé. To je rozkaz božské Moudrosti. Nejprve musí býti uzdravena duše a pak tělo. Prosíte mě o dobrodiní časná, ale musíte si jich zasloužiti vyznáním hříchů. Nejprve se ponechejte milosrdenství, které odpouští, a potom všemohoucnosti, která uzdravuje.

Uvaž moudrost toho postupu a hled' vyhověti celým srdcem vyzvání k důvěře. Odhal pohledu Ježíšovu své nejtajnější náklonnosti, všecek nepořádek svého každodenního jednání, všechny své chyby a nedokonalosti. Poslyš, jak důrazně ti praví: Buď dobré myslí, mé dítě.

III. Uzdravením nemocného ukazuje moc odpouštěti hříchy.

Seděli pak tam někteří ze zákoníků a myslili v svém srdci: „Co tento tak mluví? Rouhá se. Kdo může odpouštěti hříchy, leč jediný Bůh?“

Zákoníci reptají; Mistr se ospravedlňuje. Uznej radostně jeho důkazy za nezvratné. Jeho učení je samá pravda. Jeho moc odpouštěti hříchy vždy ti pomůže naléztí representanty božského milosrdenství, kteří ti udělí rozhřešení. Tak nás Otec léčí z našich nemocí.

„Abyste však věděli, že má Syn člověka moc na zemi odpouštěti hříchy, - řekl Ježíš ochrnulému: - Tobě pravím, vstaň, vezmi lože své a jdi domů.“ A hned vstav před nimi, vzal lože, na kterém byl ležel, a odešel domů. - Tak se ukázala všemohoucnost Boží. Můžeš jí naprosto důvěřovati. Ale i k tobě praví Ježíš: Vstaň a zanechej takového bídneho života, jímž se již tak dávno vláčíš.

A Ježíš dodává, obrátiv se k nemocnému: Vezmi lože své. - Proč ten výslovný rozkaz? Asi proto, aby uzdravený nezapomněl na přijaté dobrodiní. Odnáší si lože domů jako důkaz Božího milosrdenství. O něm bude rozjímati a za ně děkovati po všechny dny svého života. Uvaž, co to znamená, a jednej také tak.

I pojal úžas všechny a velebili Boha; a byli

naplnění bázní řkouce: Viděli jsme dnes věci neuvěřitelné. - Co viděli? Viděli člověka odpouštět hříchy. Prosté duše jsou plny údivu. Připomeň si, že takového člověka máš poblíž sebe. Je to kněz, který ve jménu Ježíše Krista dává rozhřešení. Upevni svou víru a děkuj Otci, že ti skrze kněze uděluje tak velikou milost.

56. JEŽÍŠ POVOLÁVÁ MATOUŠE

Mt. 9, Mk. 2, Luk. 5.

I. Ježíš jde k celnici.

Ježíš šel opět k moři a veškeren lid přicházel k němu. I učil je. A když šel kolem, spatřil Leviho, syna Alfeova, an sedí u celnice²⁸.

Jdi božskému Mistru vstříc. Kráčí vedle zástupu obtěžkán milostmi a hledá, komu by je dal. Na rozdávání potřebuje apoštoly a činí provolání k šlechetným srdcím.

Doprovod' jej na celnici. Ten, kterého Ježíš chce vyvolit za apoštola, sedí za pultem a je duchem i srdcem zabrán do práce a do starostí pozemské administrace. Nezdá se, že by se hodil za apoštola.

A Ježíš jda mimo spatřil Leviho. Když šel mimo. Tak Bůh řídí svět. Nejvážnější události povstávají jakoby nahodile, neočekávaně. Ale jenom nám se to zdá neočekávaným, náhodným. Božská myšlenka všechno předešla, vy-

počítala, připravila. Od věčnosti byl Syn Boží rozhodnut, že půjde kolem a jako mimochodem že učiní zázrak obrácení.

Ježíš se zastavuje, zvedá zrak. Vidí celníka takového, jaký je: s jeho hříchy, bídou, chybami, nemohoucností. Ale pohled na zlo neodpuzuje Toho, který může vyléčiti, zahojiti všechno. Všechny tvé budoucí boje, všechny tvé slabosti, všechny námitky, které si vymýšlíš, všechnu neschopnost, kterou předstíráš, všechno viděl, všechno slyšel, všemu porozuměl. Ale jeho milost je všemohoucí. Není nic, co bys s jeho milostí nemohl překonat. Tak začínají díla Boží.

II. Vybízí ho, aby opustil vše a šel za ním.

I řekl mu: „Pojď za mnou.“ On vstav, šel za ním.

Pojď za mnou! Božský hlas volá k sobě tvora, bytost nicotnou; kéž by se ti ozvěna toho hlasu dostala až na dno duše; je to hlas Všemohoucího. Působí právě div v duši celníkově; celník se zříká světa, zapomíná sebe, pohrdá statky pozemskými. Ježíš v duši zapaluje oheň lásky, který již neuhasne. - Jsem připraven. Veď mě, kam chceš, čiň se mnou, co se ti líbí. Jsem samá slabost, ale tys všemohoucí. Úplně se ti oddávám.

Osvoj si velkodušné smýšlení celníkovo, a zaslechneš-li též hlas, odpověz jako on. Do-

konale se obětuj pro vybudování království Božího na světě. Jiného plánu Ježíš nemá a žádá si tvé účasti. Vstaň a jdi za ním.

57. PŘÍTEL HŘÍŠNÍKŮ

Mt. 9, Mk. 2, Luk. 5.

I. Ježíš usedá ke stolu mezi hříšníky.

I učinil mu Levi²⁹ velikou hostinu v domě svém. Veliký byl zástup celníků³⁰ a jiných, kteří s nimi stolovali.

Jdi zbožně za Mistrem do celníkova domu. U stolu, za který usedá, jsou ti uchystána dojemná poučení; připrav se, abys jim porozuměl a okusil jejich útěchy. Usedni na místo, které ti náleží, t. j. na místo poslední.

Levi připravil Ježíši velkou hostinu. Tento den je pro něho opravdovým svátkem, vždyť toho dne radostně opouští všechno. Rozhodl se, že bude následovati chudobného Ježíše, jenž nemá, kam by hlavu položil. V tomto naprostém odříkání našel štěstí. Pod vládou Ježíšovou jsou i dny odříkání dny svátečními.

Hleď, jak se hříšníci sbíhají; můj podíl v tiché radosti Srdce Páně. Všechno ubohé a padlé spěchá tam, kde usedá Ježíš. Jeho srdce je střediskem, vábícím veškeru bídu.

Co praví Ježíši tito chudáci? Svěřují mu své pochybnosti, přiznávají se k chybám, radí se ho; pokořují se a chtějí všechno napravit; těší se nadějí na odpuštění. - A co on

jim říká? Slyš, dávej pozor! Viz Spasitele hříšníků mezi hříšníky!

Ó má duše, proč se od Pána odvracíš, když se cítíš vinnou? Proč se bojíš ukázati mu zblízka své bolesti? Ke komu půjdeš, když ne k němu? On touží zaujmouti opět místo, s kteréhoš jej vyhnal; prosí tě o ně. Proč se bojíš? Usedni vedle něho k těm, kterým se chystá uděliti rozhřešení. Vyznej se mu z hříchů, odlož své břímě; bude to svátkem i pro tebe.

II. Prohlašuje, že přišel spasiti hříšníky.

I reptali farizeové a zákoníci, pravíce jeho učedníkům: „Proč s celníky a s hříšníky jí a pije Mistr váš?“

Slyš, jak reptají pokrytci a závistivci: Proč obcuje s nevědomými a s hříšníky? Obcovati s hříšníky znamená u nich totéž jako poskvrniti se. Přiblížiti se k chudým, abychom je zachránili, je v jejich očích pokořením. Podle jejich nauky se takové jednání příčí svatosti Boží. Bůh prý je příliš velký, aby se mohl tak snížit; je příliš čistý, a nesnese tak zblízka pohledu na naši ošklivost.

Pod záminkou dokonalosti vymezují tito lidé božské dobrotě hranice, jako by dokonalá dobrota nebyla bez mezí. Zavírají srdce Boží pod záminkou, že je nelze otevřítí, neobětují-li se dobra nekonečné ceny. Protes-tuj proti takové škodlivé nauce, otrávené je-

dem pýchy. Ještě než Pán odpoví, buď jist, že omezovati důvěru v Boha tak dobrého znamená zraňovati jej na nejcitlivějším místě.

Jak odpovídá Ježíš reptajícím? *Uслышев то řekl: „Nepotřebují lékaře zdraví, nýbrž nemocní. Jděte a naučte se, co je to: Milosrdenství chci a ne oběti. Neboť nepřišel jsem povolát spravedlivé, nýbrž hříšné.“* - Přišel jsem konati milosrdenství; mé srdce se rádo slitovává. Přicházím ke všem, koho je mi líto, jsem Spasitel.

Soustřed' se a zpytuj. Nejsi z těch, koho Ježíš chce přivábiti? Připomeň si dějiny jeho milosrdné lásky. Změř vzdálenost, kterou překonal. Spočítej odříkání, která vzal na sebe. Představ si svatyně jeho vtělení: Betlem, Nazaret, vyhnanství, zápasy jeho veřejné činnosti; připomeň si, co učinil a co ještě učiní, a řekni si: To všechno pro nehodné, pro hříšníky, pro mne.

Učiň z toho závěr; padni mu k nohám a koř se mu. Musí zemřít pýcha, která tě od něho odděluje, která ničí nebo brzdí v tobě dílo jeho vykoupení. Odsud' ji tedy k smrti a oddej se Ježíši z vděčnosti za jeho milosrdenství.

58. UČEDNÍCI VE ŠKOLE JEŽÍŠOVĚ

Mt. 9, Mk. 2, Luk. 5.

I. Ježíš zjevuje, jaké radosti a útěchy udělí učedníkům.

Oni pak řekli jemu: „Proč učedníci Janovi postí se často a konají modlitby, podobně i farizejští, tvoji však jedí a pijí?“

Čerpej dále ze zbožných povzbuzování božského Mistra. Janovi učedníci položili Pánu otázku. Jeho odpověď dokáže tobě i jim dokonalost Nového zákona.

Proč tvoji učedníci nečiní pokání jako my? My se postíme, oni ne. My žijeme v smutku, oni vždy, jako by měli svátek. - *I řekl jim Ježíš: „Mohou svatebčané truchliti, pokud je s nimi ženich?“*³¹ Nerozumíte pokání. Právě pokání záleží spíš ve změně srdce než v trápení těla. Změnití srdce jim pomáhá radost z mé skutečné přítomnosti. Můj příchod na tento svět je svátkem; dovolte mým učedníkům, aby jej slavili v pokoji. V mé přítomnosti se nepláče, leč radostí.

Jak lahodná je tato řeč! Nezakusils ještě sladké radosti, o které mluví Ježíš? Zůstaň u jeho nohou a žehnej dnům, které ti obětoval. Vzpomeň si, jakými důvěrnými sděleními tě poctil, jak tě vyzýval k heroismu, jak něžnou důvěrností ti prokazoval. Děkuj mu

na kolenou, že s tebou jednal jako s hostem na své svatební hostině.

II. Prohlašuje nutnost postu a pokání v jeho službě.

Přijdou však dnové, kdy jim ženich bude odňat, a tehdy se budou postít.

Přijde okamžik, kdy pochopíte. Přijde čas, kdy učedník Ježíše Krista bude musit ukázat světu příklad heroismu a pokání. Není opravdovým křesťanem, kdo nevyhradil kajícínosti důležité místo v svém životě. To je zákon ospravedlnění lidského života po pádu. A nebylo by rozumné myslít si, že Nový zákon, tak něžný a plný lásky, dispensuje lidi od pokání.

Uznej a přijmi to odhodlaně. Nešetřil ses již příliš dlouho? Přestaň váhati a odlož všechnu bázeň. Ponoř svou odvahu do lásky Ježíšovy, a budeš silný proti sobě samému.

III. Jest ochoten trpělivě vyčkávati úspěch.

Pravil pak jim i podobenství: „Nikdo nepřišívá laty z roucha nového k rouchu starému³², sic jinak i nové roucho roztrhne a k starému se nebude hodit záplata z roucha nového.“

Rozjímej zbožně o posledních slovech. Poznals, že nadpřirozený pokrok vyžaduje trpělivosti. Milost napodobuje přirozenost; ne-

činí světce rázem. Moudrý vůdce studuje činnost duše a pomáhá, aby duše působila s milostí. Je krásné pohlížeti na vrcholky hor; vystoupiti na ně však lze toliko krok za krokem.

Pros Ježíše, aby ti poslal vůdce vychovaného v této škole. Především však neztrácej odvahy. Je nemoudré pozbývati odvahy pod vedením Mistra tak shovívavého. Ježíš ví lépe než kdo jiný, jak těžko se tvůj duch přizpůsobuje jeho slovu, jak nesnadno se tvé srdce utváří podle jeho příkladu a jak těžko se tvá vůle podrobuje jeho příkazům. Neomrzí se mu čekati na tebe. Žádá jenom, abys v něho důvěřoval, abys, spoléhaje na jeho milost, vítězil nad nepřitelem a den po dni uskutečňoval úmysly Boží s tebou. Jen s odvahou a s důvěrou!

59. DCERA JAIROVA

Luk. 8, Mt. 9, Mk. 5.

I. Ježíš vyslýchá prosbu Jairovu a povzbuzuje ho k důvěře.

Když k nim toto mluvil³³, přistoupil jeden představený synagogy³⁴ a klaněl se mu řka: „Pane, dcera má právě skonala, ale pojď, vlož na ni ruku a bude žít.“

Hleď, jak se zarmoucený otec blíží k Ježíši; uč se od něho, ke komu máš spěchatí v hodinách úzkostí. Ježíš přišel k nám s nebe jako Spasitel. Je dobrý a cítí hlubokou soustrast

s našimi bolestmi. Vtělením se stal naším starším bratrem; o vše, co se nás týká, má zájem rodinný. Prosíš-li za někoho ze své rodiny, prosíš za jeho drahé. Spoléháš úplně na něho?

I vstal Ježíš a šli za ním i učedníci jeho. Na cestě přišel kdosi od představeného synagogy a řekl mu: „Dcera tvá zemřela, neobtěžuj Mistra.“ - Ale Ježíš vstává a jde k němu. Utrpení tedy přivádí k Jairovi Ježíše a jeho požehnání. - Pozoruj, co se děje na cestě. Oznamují Jairovi osudnou novinu. Ta, za kterou prosíš, již nežije. Nač bys dále prosil? Je tomu skutečně tak? Není důvodu modlití se dále, i když se po lidsku zdá, že je vše ztraceno?

Co odpovídá Ježíš? - *Neboj se, jenom věř.* Když lidská pomoc je marná, nemůže pomoci Bůh? Měj důvěru! Vše dostane, kdo důvěruje. Cožpak je Synu Božímu zázrak! Syn Boží nám může vrátit i to, co nám odňala smrt.

II. Jde do domu Jairova a těší plačící.

Přišel pak Ježíš do domu představeného a spatřiv flétisty i zástup hlučící³, řekl: „Proč hlučíte a pláčete? Odejděte, neboť neumřela dívka, ale spí.“

Jdi s Ježíšem do domu Jairova. Pán se diví, že všichni pláčí, a praví jemně: Proč hlučíte a pláčete?

Tážeš se, božský Mistře, proč pláčeme?

Protože nám umřela naše radost; protože nám byl odňat náš miláček. Ježíš to ví, a přece praví: K čemu ten rozruch? Proč se bojíte smrti? Proč oplakáváte zesnulou? Což nemohu nic proti smrti? Já jsem vzkříšení a život.

Takovou útěchu přináší Ježíš k lůžku našich umírajících a mrtvých. Přirovnej k tomu útěchu světa. Co praví svět? Již je mrtva, již se nedá nic dělat. - A snaží se zapomenout na svou bolest v marném hluku. Co praví Ježíš? Dívka spí, vzbudím ji. Chcete míti věčně svého miláčka? Vrátím vám ji. Jsem strážcem vašich mrtvých.

Rozjímej o těch slovech, usuš slzy a neplač. Doporuč Pánu své zemřelé, aby jim požehnal. Jsou u něho, on ti je opatruje.

III. Vrací dívku životu.

A vzav dívku za ruku řekl jí: „Talítha kúmi,“ to je v překladě: „Dívko, - tobě pravím - vstaň.“ - A hned vstala dívka a chodila.

Pros pokorně o dovolení, abys směl s vyvolenými přistoupiti k lůžku zemřelé. Jdi se podívat zblízka, jak je tvůj Spasitel dobrý a jak rád užívá své všemohoucnosti, aby ulevil našim bolestem.

Praví s velkou autoritou: Dívko, vstaň! -

A dítě vstalo. - Tvého Mistra tedy poslouchá i smrt. Nezapomeň na to a raduj se.

To však není dosti; poklekní a vzbud' pevnou víru v nesmrtelnost a ve vzkříšení. To je hlavní ovoce tohoto rozjímání. Uč se také těšiti zarmoucené a mluvíti k trpícím o nebi. - Raduj se i ty, že se dívenka vrací k životu. I tvou spící duši může Bůh tak dojemně vzkřísiti. Vzbud' živou víru, obnov se v důvěře, vrať se k pravému životu.

60. ŽENA NEZHOJITELNĚ NEMOCNÁ

Mt. 9, Mk. 5, Luk. 8.

I. Ježíš uzdravuje nezhojitelnou.

Ejhle, žena, která trpěla krvotokem dvanáct roků, přistoupila odzadu a dotkla se třepení roucha jeho³⁶, neboť řekla sama u sebe: „Dotknu-li se jen roucha jeho, budu uzdravena.“

Hledej v zástupě zbožnou cizinku, kterou utrpení nezdrtilo. Doufá ještě v pomoc Boží, když na zemi již nikdo nemůže pomoci. Již ze jména Ježíšova k ní zavanula vůně nekonečné dobroty, a proto k němu spěchá. Blahopřej jí. Šťastní, kdo se oddají Ježíši!

Nic ji nemohlo uzdraviti. Je tedy vskutku nemocná nezhojitelně, může jí pomoci jen všemohoucnost a dobrota božského Mistra. Nemajíc nikoho jiného, důvěřuje tím více. Uč se od ní, jak nikdy nemáš pozbývatí důvěry.

Věří, že, když se dotkne jen roucha jeho, bude uzdravena. Tlačí se proto hustým zástupem a sklání se k nohám Kristovým. Dotýká se, snad líbá okraj jeho roucha. Rozjímej o kráse činu tak prostého. Žena věří, doufá, očekává znamení s nebe. Jak by nebe nezasy-palo svými poklady půdu tak dobře připra-venou! *I byla žena zdráva od té hodiny.* Pokorným a důvěřujícím se dostane dobrodiní Ježíšových.

II. Žádá, aby se žena přiznala, co učinila.

Ježíš obrátil se k zástupu a pravil: „Kdo se dotkl mého roucha?“ I řekli mu jeho učedníci: „Vidíš, že se zástup tlačí na tebe, a pravíš: Kdo se mne dotkl?“ Ale on se rozhlížel, až spatřil tu, která to učinila.

Všimni si, co praví Ježíš těm, kdo jsou ko-lem něho. Cítí u sebe trpící a zbožnou duši v rozpoložení, které se mu líbí. Je to pro něho milé překvapení. Chce vědět, jak se jme-nuje; chce se s ní seznámiti, všem ji ukázat. Snad málokdy se setkává s takovými dušemi. Pravá, něžná zbožnost, prýštící z víry a z lás-ky, není pro něho zjevem každodenním.

Vezmi si z toho poučení. Zástup hlučí ko-lem Ježíše, podivuje se mu s velkým křikem, tleská mu hlučně. Ježíš neříká nic, neproje-vuje vzrušení. Ubohá žena se blíží kradmo. Třesoucí se rukou se dotýká jeho oděvu a Je-

žíš volá: Kdo se mne dotkl? - Je mile dojat. Vnější hlučné projevy pro něho neznamenají nic.

Uprav tedy svou zbožnost podle příkladu, který máš před očima. Jsi-li v zástupě za Ježíšem, uč se chtít víc než zástup. Chápej lépe než lid, kdo jest Ježíš, co můžeš od něho doufat, jak s ním máš jednat.

III. Ježíš ženu uklidňuje a povzbuzuje.

Žena pak vědouc, co se jí událo, s bázní a třesením přistoupila, padla před ním a pověděla mu plnou pravdu. A on řekl: „Dcero, víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoji a buď zdráva od neduhu svého.“

Vezmi si velké poučení z pokorného vyznání této ženy. Slyš ji. Má strach, že byla příliš smělá; leká se, že provedla něco zlého. Ale Pán ji uklidňuje a tím uklidňuje všechny, kdo mají jemné a znepokojené svědomí.

Měj důvěru, dcero, praví. - Podobná smělost ho nikdy neurazí. Žádej, co chceš, pros naléhavě; již napřed jsi vítána. Jen při tom projevuj mnoho víry a zbožnosti; to stačí. Není třeba jiných formalit ani ceremonií.

Hle, takového Spasitele ti dal Otec. Děkuj mu a raduj se u Ježíše s uzdravenou nemocnou. Byl bys šťasten, kdybys měl důvěru, kterou překypuje její duše. Pros ji, aby se za tebe vlivně přimluvila a vyprosila ti milost, bys

zvítězil nad nevylečitelnou vlašností a nad politováníhodnou nedůvěrou.

61. DVA SLEPCI

Mt. 9.

I. Ježíš vyslýchá prosbu slepců.

Když Ježíš odtud³⁷ odcházel, šli za ním dva slepci, volající a říkající: „Smiluj se nad námi, synu Davidův!“

Jdi božskému Mistru vstříc. Jak obrátiti na sebe jeho pozornost? Jak vzbuditi jeho zájem, aby tě vyslechl? Dva slepci tě tomu učí.

Co činí? Spěchají, neotálejí s prosbou. Používají na cestě první příležitosti a jsou ochotni ke všemu, jen aby byli vyslyšeni.

Co praví? Vzdávají úctu tomu, k němuž se obracejí; ujišťují ho, že v něho doufají právě tak, jak nedůvěřují sobě samým. Spoj se s nimi. Vyjdi i ty ze své temnoty. Nepotřebuješ ještě víc než slepci vzácného světla, které ukazuje člověku cestu k nebi? V jaké temnotě žiješ? Nejsi slepý k důležitosti své věčné spásy, k ceně milosti, k zlobě svých chyb? Pojmi žhavou touhu, abys byl uzdraven. Říkej opět a opět svému Spasiteli: Smiluj se nade mnou!

II. Zkouší víru obou nemocných.

Když pak vešel do domu, přistoupili k němu slepci. I dí jim Ježíš: „Věříte, že vám to mohu učiniti?“ Řkou jemu: „Ano, Pane.“

Vejdi s oběma nemocnými do domu, do něhož vstupuje Ježíš. Poklekni mu k nohám. Věříte ve mne? táže se Pán těch, kdo jej o něco prosí. Buď si vědom, že neuděluje dobrodiní bezpodmínečně. Vyslýchaje prosbu slepců, korunuje toliko jejich víru.

Jaká je tvá víra v Ježíše? Co o něm věříš? Věříš, že je všemohoucí? Věříš, že je nekonečně dobrotiv, že je samá dokonalost, které není rovno? Věříš v jeho nesmírnou velikost? Věříš-li, dá ti dobro, o které prosíš. Ježíš praví: Já jsem světlo světa. Věříš tomu? Praví: Já jsem pravda. Věříš tomu? Jsem tvůj Spasitel a Bůh. Věříš tomu?

Slyš, co odpovídají nemocní: Ano, Mistře; ano, věříme. Věříme v tvou moc, doufáme v tvou dobrotu, všechnu důvěru skládáme v tvou moudrost a v tvé milosrdenství. Smiluj se nad námi! - Přemýšlej a odpověz jako oni. Světlo najdeš jen věrou. Spí-li tvá víra, je tvůj duch zatemněn a tvé svědomí je nejasné. Probuzení víry je vždy návratem k světlu.

III. Otvírá jejich oči světlu.

Tu se dotkl očí jejich a řekl: „Staň se vám podle víry vaší.“ I otevřely se jim oči.

Hleď, jak slepci nastavují zavřené oči doteku Božích rukou. Věří; prohlédnou. Světlo jim bude vráceno v té míře, jak uvěřili. Čím

více věříme, tím víc uvidíme. Uvidí konečně Ježíše, uvidí jej zblízka, budou se moci těšit z jeho přátelství.

Přiblíž se s nimi k Ježíši; pros pokorně o podíl v díle Všemohoucího. Nabídní božské činnosti svého zatemnělého ducha; vstup do plného světla vtěleného Slova a jeho Evangelia. V tomto světle poznáš cestu k nebi, nastup ji odhodlaně.

62. POSEDLÝ NĚMÝ

Mt. 9.

I. Ježíš vrací řeč němému.

Když pak oni vycházeli, přivedli k němu člověka němého, který byl posedlý. A když byl vymítnut zlý duch, němý mluvil.

Zázrak na zázrak. Zůstaň uctivě u Ježíše. Dívej se na němého, jehož k němu přivádějí.

Rozjímal jsi již, jak ubohá je duše, která neumí mluvit s Bohem ani o Bohu? Nestůněš i ty tou nemocí? Není tvé srdce němé, když se máš přihlásiti do služby Boží, modliti se, rozšiřovati slávu jeho jména, hájiti jeho věc? Netečnost, lenost, lidský ohled, tisícere svazky, tisíce pout tě drží v nečestném mlčení. Poznej v tom nemocném sebe.

Kde je osvoboditel? Zde. Pozdrav jej u sebe. Je to vtělené Slovo, podstatné Slovo Otčovo. Jediné on může vrátit němému řeč. Mů-

že němým vrátiti hlas, aby chválili Boha. Může zahnati zlé duchy, kteří poutají tvůj jazyk a drží tě v zajetí. Vzdej mu hold; nabídni se mu k službám.

A němý mluvil. - Která byla jeho první slova? Čerpej poučení z textu tak krátkého. Někdy promluvil, aby uznal přijaté dobrodění a oslavil toho, jemuž byl za ně povinen vděčností. Umiň si, že podle jeho příkladu již nikdy neproneseš slova, které by nebylo k slávě Boží; od Boha máš všechno; on tě stvořil k tomu, aby z tvých úst a z tvé práce přijal povinnou chválu a úctu.

II. Je veleben zástupem.

I podivily se zástupy řkouce: „Nikdy se takto nic neukázalo v lidu izraelském.“ Farizeové však pravili: „Knížetem zlých duchů vymítá zlé duchy.“

Hleď míti užitek z naučení, které ti Ježíš právě dává. Proč vrací němým řeč? Proč vrací slepým zrak? Proč vyhání zlé duchy? Aby nás získal víře svého Evangelia; abychom se rozhodli poddati se jeho vedení. Prosté duše snadno z jeho jednání poznávají jeho božství.

Slyš, jak zástupové kolem něho volají: Nikdy se takto nic neukázalo v lidu izraelském. Nic tak krásného a tak dobrého. Sláva dobrotě Boží! Jsi i ty v tomto zástupu?

Odsuzuj pýchu farizeů a falešných učenců, kteří pohrdají božskou Velebností. Odděl se od nich navždy. Co učiníš na smír za jejich rouhání?

63. ČLOVĚK OSMATŘICET LET NEMOCNÝ

Jan 5.

I. Ježíš přichází do Jerusalema k rybníku bravnému.

Potom byla slavnost židovská¹ a Ježíš se odebral do Jerusalema. V Jerusalemě je při bravní² (bráně) rybník, jenž hebrejsky slove Bethesda a má pět podloubí. V těch leželo velké množství neduživců: slepých, chromých, ochrnutých, kteří čekali na pohyb vody.

Vstup se svým Místrem do svatého města; jdi s ním k rybníku bravnému. Nač myslí? Co má v úmyslu? Snaž se mu porozumět při pohledu na to, co se děje před tvýma očima.

Je tu množství trpících, které naděje na uzdravení přivádí a udržuje u svatých vod. Jejich choroby jsou obrazem neduhů padlého lidstva. Všecka lidská bída volá o pomoc k Božímu milosrdenství. Syn Boží přináší odpověď na to volání. Je třeba zajistit hříšníkům lék, aby nabyli duševního zdraví; Ježíš jej přináší. V Starém zákoně bylo milosrdenství jen nastíněno. Ježíš je přichází uskutečnit.

Zavádí svátky odpuštění a ty je budeš smět slaviti každý den. Děkuj za to Bohu Otci a pozvi k těm svátkům všechno množství, které je hříchem nemocno a spoutáno.

II. Ježíš vidí opuštěnost nemocného a nabízí mu uzdravení.

I byl tam jeden člověk, který byl nemocen již osmatřicet roků. Toho Ježíš uzřev ležeti a seznav, že to s ním trvá již dlouhý čas, řekl mu: „Chceš býti zdrav?“ Nemocný mu odpověděl: „Pane, nemám člověka, aby, když se voda pohne, spustil mě do rybníka; když pak já jdu, jiný sestoupí přede mnou.“

Ke komu tíhne Srdce Ježíšovo? Uč se tomu od něho: Prohlašuje se přítelem opuštěných, rád se ujímá zvlášť těch, u nichž je lidská pomoc marná.

Hle, jak se naklání nad bídým ložem, kde nejprudší bolest se pojí k předlouhé opuštěnosti. Táže se nemocného: Chceš býti zdrav? Chceš zase chodit? Chceš se zbavit své malátnosti? Nabízím se ti na pomoc.

Chceš? Abychom byli uzdraveni, musíme tedy chtít. Rozuměj těmto slovům dobře. Ježíš přináší léky, musíme chtít je přijmouti. Nabízí prostředky, musíme chtít jich použití. Uzdraví jen ty, kdo chtějí býti uzdraveni. Přivede do nebe jen ty, kdo budou chtít tam přijíti.

Slyš přismutnělou odpověď chorého: Nemám člověka. Chci, a nemohu. Jsem si vědom své nemoci, trpím jí, a nevím, jak bych se jí zbavil. - Duším dobré vůle je skutečně třeba vůdce. Duše bez vůdce je odsouzena zůstatí pozadu. Ubožák přicházel příliš poz-

dě tam, kde mu božská dobrota nabízela uzdravení. Chápeš, jak je ti třeba Boží pomoci? Nepřipravuješ se o ni svými chybami?

III. Uzdravuje nemocného a povzbuzuje ho, by věrně užíval milosti.

Dí mu Ježíš: „Vstaň, vezmi lože své a chod.“ Ihned uzdravil se člověk ten; i vzal lože své a chodil. Byla však toho dne sobota.

Asistuj při uzdravení nemocného. Chce býti zdrav. Jest ochoten chopiti se všech prostředků, o nichž bude poučen. Jeho vůle v utrpení dozněla; nic se mu nezdá nemožným. To Spasiteli stačí. Vidí dobrou vůli; víc než žádá. Jeho všemohoucnost udělá ostatní.

Vstaň, praví mu; vstaň a chod! - Toužil, aby tvému trápení byl konec, prosil o to Ježíše. Tvá modlitba je vyslyšena. Sestoupil jsem s nebe, abych ti pomohl.

A nemocný se jal choditi. Kam jde? Do chrámu. Proč tam jde? Jistě proto, aby poděkoval Bohu za milost, které se mu dostalo, a aby se připravil k tomu, by jí dobře užíval. Ví, že za přijaté milosti je Bohu povinen vděčností. Jak splní tu svou povinnost? Ježíš jej při setkání v chrámě poučuje: „*Již více nehřeš.*“ Musíš nyní vynikati velkodušnou věrností k zákonu Božímu. Bůh více než žádá. - Připomeň si, co vše tys dostal a čím jsi Bohu za to povinen.

64. BOŽSKÝ DIVOTVŮRCE

Jan 5.

I. Ježíš prohlašuje, že bude ustavičně pracovati o svěřeném díle.

Ježíš pak promluvil k nim: „Otec můj dosud pracuje, i já pracuji.“

Jdi za Ježíšem, který tě předešel do chrámu. Pros jej, aby ti pomohl se soustřediti a porozuměti slovům, která právě pronesl. Je odhodlán pracovati pro nás a prokazovati nám dobro ne snad jen chvílku nebo při zvláštní příležitosti, nýbrž je nám k službám vždy, každou hodinu a v každé situaci. Ví, že ho potřebujeme neustále, a proto nás ujišťuje, že jeho prozřetelnost bude nad námi bdíti vždycky.

Můžeš tedy býti kliden, když se mu odevzdáš. Nikdy ti nebude chyběti jeho pomoc. Člověk je ve vesmíru předmětem a středem péče Boží. Ježíši se nikdy neomrzí zajímati se o nás. - Jsí o tom dosti přesvědčen? Jak si všímáš Boží Prozřetelnosti, která se tak mílosrdně o tebe stará? Jak se k ní chováš? V čem se musíš polepšiti, abys budoucně lépe poznával její působení a věrněji byl poslušen jejích podnětů?

II. Hájí se.

Tedy židé hleděli proto tím více ho usmrtni, ježto

nejen rušil sobotu, nýbrž i Boha nazýval Otcem svým, čině se rovným Bohu.

Ježíš je Syn Boží a tvrdí to, ačkoli ví, že jej za to budou pronásledovati. Lidé musejí vědět, jaké cti se jím dostalo jeho vtělením a komu mají děkovati za své spasení. Mým Spasitelem je Syn Boží. V něm a skrze něho vidím i svého živého, činného, žehnajícího Stvořitele, konajícího divy. Jeho ruce, slovo, srdce jsou ruce, slovo, srdce samého Otce, jenž pečuje o mé dobro.

Vrhni se na kolena. Klaněj se Synu Božímu, jako se klaníš tomu, který jej poslal. Bůh Otec, posílaje ti jej, odevzdal mu všechnu božskou dobrotu, všemohoucnost, všečen svůj život. V Synu tedy najdeš Otce.

Připomínej si v duchu všechny skutky Syna Božího a poznávej v nich ve všech činnost a lásku Otcovu. Nauč se od jeho dobrodiní vystupovati k prazdroji všeho života a všeho bytí na zemi. Víš, jak se to dělá? Je ti to zvykem? Připomínají ti skutky Synovy činnost Otcovu? Umíš spatřovati Otce v každém rozhřešení, ve sv. přijímání, i v nejmenší milosti, kterou ti posílá s nebe skrze svého Syna? Pozdrav svého Otce! Ježíš ti jej ukazuje. Klaněj se mu, miluj ho.

III. Slavnostně prohlašuje, že má touž moc jako Otec.

Ježíš tedy odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě pra-

vím vám, nemůže Syn sám od sebe činití nic, leč co vidí, že činí Otec. Cokoli totiž činí On, to činí podobně i Syn.“

Ježíš je všemohoucí. Cokoli řekne, stane se; v jeho moci je dátí nebo vrátiti život. Bůh mi dává takového Spasitele. Takovému Mistru sloužím. V něm a skrze něho mohu všechno. Aby nám dodal důvěry, ukazuje nám svými skutky, od koho pochází. V jeho skutecích se odráží svatost, pravda, moudrost a dobrota Boží. Mluví-li Ježíš, řekni: Bůh mluví. Když odpouští, říkej: Bůh odpouští. Volá-li tě Ježíš, volá tě Bůh. On má život v moci a smrt ho poslouchá.

Doporoučej se mu. Vstup do jeho školy a spoj svůj život s jeho životem. Umíš od něho vymáhati zázraky pro dobro své a svých drahých? Syn může všechno, protože Otec jej miluje; miluj ho tedy, a učiní všechno, co budeš chtítí.

65. BOŽSKÝ SOUDCE

Jan 5.

I. Ježíš se prohlašuje za nejvyššího soudce všech.

Neboť Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu, aby všichni ctíli Syna, jako ctí Otce.

Poslouchej dále božského Mistra. Prohlašuje, že dostal všechnu soudcovskou moc. Otec dal lidem za soudce téhož, koho učinil

jejich Spasitelem. Tvůj věčný osud je tedy v ruce toho, jenž prolil všechnu svou krev, aby ti zjednal právo na nebe. Vyloučiti tě z nebe znamenalo by pro něho: ztratiti navždy část ovoce svých prací a útrap. Ježíši tedy víc než komu jinému záleží na tom, aby zmírnil přísnost svého soudu, a používá k tomu všech prostředků své moudrosti k vůli sobě i k vůli tobě. Buď tedy klíden a dej se mu zachrániti.

Co se žádá, abychom dosáhli věčného života a slavného vzkříšení? Bůh Otec žádá jen, abychom věřili jeho Synu a přijali jej uctivě. Může žádati méně? Klekni před tím, jehož máš podle vůle Otcovy přijmouti za nejvyššího vládce. Sejmí koruny všemu stvoření a vlož je na jeho hlavu. Vlož do jeho ruky žezla všech panovníků a skloň se před ním pokorně až do prachu.

II. Praví, že má moc křísiti mrtvé.

Vpravdě, vpravdě pravím vám: Přichází hodina a nyní jest, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího, a ti, kteří uslyší, živi budou.

Právě jsi slyšel, že neumřeme docela. Smrt je toliko spánkem; hrob je kolébkou nového života. Mistr nám to dosvědčuje. Raduj se, vzdávej díky a shod' se sebe všechnu starost o budoucnost.

Proč by ses měl báti hrobu a uvažovati sta-

rostlivě o tom, co tě v něm čeká? Tam jistě v nejhlubším zapomenutí z celé tvé existence zbude jen hrstka prachu, ale ten prach je semenem vzkříšení. Naši mrtví toliko usínají, aby se připravili na věčné probuzení. Dobrota Boží nad nimi bdí. Syn Boží slíbil, že je probudí.

Upevni se ve víře. Řekni trpícím, aby nepočítali hodiny této tmavé noci. Přijde okamžik probuzení. Ježíš to slavnostně slibuje a je všemohoucí; může tedy svůj slib splnit. Tak proč bychom nežili v naději?

Což je Bohu něco lehčího než křísiti mrtvé? Stačí mu jediné slovo, neodolatelné zvolání, které v zaniklé bytosti tvoří život; tvoji mrtví je uslyší a ty také. Opět oživnou ti, které miluješ; ožiješ i ty. Odlož strach a usuš své slzy. Drž se pevně svého Pána.

III. Každý bude souzen podle skutků.

Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, v které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas jeho, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu.

Zamysli se a připomeň si všechny výroky Písma svatého o soudném dni. Představ si Ježíše Krista jako soudce a uvažuj o jeho slovech. Ačkoli tak velice touží nás spasiti, přece jej může spravedlnost donutiti, aby nás zavrhl.

Ježíš Kristus pronese poslední rozsudek jako člověk, ale ten rozsudek bude diktovat spravedlnost Boží. Nikdo si naň nebude moci stěžovati, ani nebude míti naděje na odvolání rozsudku. Jakmile bude jednou kniha našeho života zavřena, již žádný Spasitel ji neotevře.

Jakého rozsudku bys zasloužil dnes? Zkoumej své jednání. Ježíš tě pozná podle tvých skutků, jako tys podle skutků poznal Ježíše. Uzná svatost Boží tvé skutky za hodny života věčného?

66. BOŽSKÝ VYSLANEC

Jan 5.

I. Ježíš opět dokazuje své božské poslání.

Vydávám-li já svědectví sám o sobě, svědectví mé není spolehlivé. Jiný jest, kdo svědčí o mně.

Zaujmi opět místo mezi Ježíšovými posluchači. Chce je přiměti, aby mu důvěřovali a vložili svou budoucnost do jeho rukou. Hájí se jen pro jejich dobro. Jak si při tom počíná? Nejprve se dovolává svědectví jiných. - Co vám řekli o mně?

Neřekl Jan Křtitel: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa“? Já jsem obětí za hříchy. Proč nechcete, abych vás smířil s Bohem? - Neřekl můj Otec: „Tento je Syn můj milý“? On mě poslal. Proč mé slovo zamítáte? Nečetli jste v Písmech svatých, že není

v nikom naděje života věčného, leč v slíbeném Spasiteli? Já jsem váš Spasitel; proč odmítáte život, který vám přináším?

Co mi vytýkáte? Mé narození? Což vám nestačí, že narozením jsem se stal jedním z vás? Můj způsob života? Což neschvalujete, že žiji tak jako ti, které jsem přišel spasit? Má důrazná upozornění, mé přísné výčitky? Což vám není třeba obojího, aby již byl konec vašich planých hádek a abyste byli vytrženi z nebezpečí, které vám hrozí?

Tak mluví Ježíš; rozjímej o jeho slovech. Jsou samá pravda a Ježíš tě žádá, abys pravdě uvěřil a ji hlásal.

II. Ukazuje zákoníkům, co jim brání uvěřiti.

Poznal jsem vás, že (totiž) lásky k Bohu nemáte v sobě . . . Kterak můžete uvěřiti vy, kteří přijímáte čest jedni od druhých, a té cti, která jest od jediného Boha, nehledáte?

Dávej pozor na výtky Ježíšovy tak dobře odůvodněné. Posluchači však jimi nebyli přesvědčeni; skutky Páně je nepřiměly, aby uvěřili. Odkud ta tvrdošíjná nevěra? Ježíš jim to praví. Porozumíš-li výtkám, které činil Pán židům, pochopíš také, odkud pochází slabost tvé víry.

Praví jim: Nemilujete Boha. Srdce k Bohu lhostejné je vždy srdce nevěřící. Abychom

věřili, musíme milovati. Věřiti znamená souhlasiti s učením a s osobou, která to učení hlásá; dávatí přednost té osobě a jejímu učení před jinými; k tomu nestačí rozum, k tomu je třeba i srdce. Musíš milovati, aby ses rozhodl, že budeš věřiti. Miluješ-li příliš stvoření, co zbude pro Boha? Z nezřízené náklonnosti srdce pochází temnota ducha. Tak i v posluchačích Ježíšových láska k pravému Bohu chladla touhou po statcích pozemských a po štěstí a byla zatemněna kouřem marné slávy. Myslí jen na sebe. Sobě dávají přednost před Bohem. Setrvají v nevěře.

Lituj těch, kteří jednají jako oni. Není jich mnoho i kolem tebe? Modli se za ně; pros Boha, aby rozptýlil mraky pýchy, které jim zatemňují světlo tak prostého slova, tak krásného Evangelia. Nadchni se pro pravdu.

67. UČEDNÍCI TRHAJÍ V SOBOTU KLASY

Mt. 12, Mk. 2, Luk. 6.

I. Ježíš učí apoštoly chudobě.

Onoho času šel Ježíš v sobotu obilím; učedníci jeho jsouce lační počali trhatí klasy^a a jísti^b.

Jdi s božským Mistrem a s učedníky do roviny galilejské. V těch prostých podrobnostech, které Evangelium uvádí, je pro tebe užitečné naučení.

Učedníci si sami připravují pokrm. Jejich

Mistr je pánem vesmíru. Mohl by jim rozdávat poklady, a přece se spokojuje tím, že jim obstarává jen skrovnou výživu. Z toho poznáváš, že přidruživ se k nim, vstoupils do školy trpící chudoby. Oddá-li se někdo službě Mistrově, a potom se ještě přičiňuje, aby se měl dobře, dokazuje tím, že nerozumí úmyslům Ježíšovým.

Jdi k učedníkům a popros je, aby ti dali tvůj chudičkový podíl. V důvěrné společnosti Ježíšově ti bude velmi chutnat.

II. Ježíš hájí učedníky proti výtkám farizeů.

Farizeové mu řekli: „Hle, proč dělají v sobotu, co není dovoleno?“

Slyš, co farizeové vyčítají učedníkům. Co říká Pán, aby je ospravedlnil? Vysvětluje, že jednájíce z nutnosti a se schválením Mistrovým, jsou platně dispensováni od zákona. Tak je Mistr uvolňuje od přísných výkladů, které matou svědomí.

A co dodává? Praví: *Kdybyste věděli, co to je: Milosrdenství chci a ne oběti, nebyli byste odsoudili nevinných.* Není tedy podle ducha Evangelia činiti si nepříznivý úsudek podle pouhého zdání a vše nejasné hned obracet ve zlé. V Ježíšově škole není dovoleno vzájemné podezřívání. To, co právě učinili fa-

řízeové, Ježíš svým učedníkům zakazuje. Vezmi si to k srdci.

68. ČLOVĚK S USCHLOU RUKOU

Mt. 12, Mk. 3, Luk. 6.

I. Ježíš se setkává s nemocným a chce jej uzdravit.

V druhou sobotu⁶ vešel do synagogy a učil. A byl tam člověk, jenž měl pravou ruku uschlou. Zákoníci a farizeové ho pozorovali, bude-li v sobotu uzdravovat.

Vstup s Ježíšem do synagogy městečka, kam právě přišel. Bude dále prokazovat skutky milosrdenství a chce, abys sis vzal z toho poučení. Jeden nemocný jej předešel do synagogy. Šťastná duše, které opuštěnost a vyprahlost nebrání, by šla Ježíši naproti.

Co je tomu ubožáku? Má uschlou ruku. Nemůže ničeho dosáhnouti, nemůže provádět svých záměrů, konat, co si umínil. Pravá ruka je dovednější než levá, používá se jí častěji. - Dříve mi jisté prostředky usnadňovaly ctnost a zbožnost. Určitá metoda mi ještě včera službu Boží tak zpříjemňovala, oslazovala, oživovala! Dnes je vše vyprahlé, neplodné.

Netrpí tvá duše touž nemocí jako tělo toho ubožáka? Jak pracuješ o svém zdokonalení? Není tvůj duchovní život neplodný? Hledej příčiny a léky.

II. Ježíš ospravedlňuje své jednání.

On však znal myšlení jejich; i řekl člověku, jenž měl uschlou ruku: „Vstaň a postav se doprostřed.“ I vstal a postavil se.

Ježíš volá nemocného k sobě. Vstaň, praví mu především. - Pramen božské štědrosti je ovšem vždy plný; ale možno z něho čerpati kdykoliv? Je k tomu právě vhodný den? Nepošle Pán zpět trpící bytost, aby přišla později?

Raduj se z krásné podívané, která se ti naskytuje. Poslouchej radostně, jak Ježíš prohlašuje, že rozdává milosti každý okamžik. *Ježíš pak jim řekl: „Ptám se vás: Jest dovoleno v sobotu dobře činiti či zle; život zachovati či zahubiti?“* - Vytýkají mu, že se chystá znesvětit den Páně. Odpovídá, že není zákona, který by zakazoval býti dobrým, prokazovati trpícím dobro v každém okamžiku. Tak nás Ježíš povzbuzuje. Tak mluví, tak i jedná.

Nemocný se k Pánu blíží s pocity hluboké víry a zbožné důvěry. Věří v božskou moudrost Spasitelovu; důvěřuje v jeho všemohoucí dobrotu. Bude uzdraven. Připoj se k jeho prosbě. Pros Ježíše znovu o horlivost za všechny, kdo toho potřebují. Ukaž mu všechno, co v tvém životě jenom živoří; ukaž mu všechnu svou duševní vyprahlost. Vyzpovídej se mu ze své bezmocnosti.

III. Uzdravuje nemocného.

I rozhlédl se po nich s nevolí, zarmoutiv se nad zatvrzelostí srdce jejich, a řekl člověku tomu: „Vztáhni svou ruku.“ I vztáhl; a ruka jeho byla zase zdráva.

Nevěra zraňuje Srdce Ježíšovo do krve. Ale bolest té rány mu nebrání, aby byl k učedníkům dobrý. Doufá, že jejich horlivost mu tu hořkost osladí. Vztáhni ruku, praví k nemocnému. Svou všemohoucností ti vrátím život a činnost. Vrať se k práci.

Vezmi si k srdci ta slova. Pros o intenzivní duchovní život; k některým věcem se sám nedovedeš odhodlati. Vyjdi ze své bezmocnosti, praví ti Ježíš. Střes se sebe malátnost a dej se do práce. Potřebuji všech tvých sil k práci o spáse světa.

Zeslabuje-li tě lidský ohled, bázeň před utrpením, obava před zlobnou závistí, vzpomeň, co já jsem trpěl, a opři se o mne, abys již nikdy neochabl. - Tak k tobě mluví Mistr. Co pro něho učiníš?

69. MILÝ BOHU A LIDEM

Mt. 12, Mk. 3, Luk. 6.

I. Ježíš se zachraňuje před lidskou zlobou.

Ale farízeové vyšedše vešli hned proti němu v radu s Herodovci, kterak by ho zahubili. Ježíš však odebral se s učedníky svými k moři.

Nepřátelé přísahají Ježíši smrt. Hle, co jej stojí každé jeho dobrodiní! Ale nedivme se, že právě prací o slávu Boží budí v lidech nepřátelství proti sobě.

Jakmile se to Ježíš dovídá, odchází. Mohl by se dáti zajmout, ale ještě nepřišla jeho chvíle. Ještě nám nedal dosti důkazů své lásky, ještě nám neprokázal dosti dobrodiní. Nepranýřoval ještě dosti nepravou zbožnost, ani dosti nepovzbudil zbožnost prostých duší. Gratuluj si. Ježíš ti zůstane a nepřátelé ti ho neodejmou dříve, než ti bude prospěšné, aby odešel.

Jdi za ním. Vzdaluje se od těch, kdo ho nechtějí, aby tím více náležel těm, kdo jej přijmou.

II. Zástup, chtivý jeho slov a dobrodiní, se k němu tlačí.

Četný zástup z Galileje i z Judska šel za ním; také z Jerusalema a z Idumeje i ze Zajordánska a z okolí Tyru i Sidonu přišli k němu v množství velíkém, uslyševše, jak veliké věci činí.

Přidej se k šťastnému množství. Jsou to duše prosté a přímé, které nerozumují, jejichž duch není zatemněn pyšnými předsudky a ctižádostí. Jsou ochotni dáti se přesvědčiti slovem, pohledem, dobrodiním. Lačnější a žízvní po pravdě a po spáse. Vědí dobře, že ne-

budou musít dlouho hledati, a že je Bůh nasytí. Přibíhají, tlačí se; Bůh je nezklame.

Odkud přicházejí? Odevšad. Spasitele je všude velmi třeba. Ze všech prostředí, ze všech situací se k Synu Božímu sbíhají trpící. Tvé místo je v tomto krásném průvodě, který vzdává čest evangelické pravdě. Není tu váhání, pochybností, nedůvěry. Otevři srdce lásce Syna Božího, který sestoupil mezi nás.

Vidíš dobře, že je takový, jak o něm předpovídali proroci. Čti opět a opět a rozjímej dlouho o slovech z proroka Isajáše, která cituje evangelista: *„Hle, služebník můj, kterého jsem vyvolil, miláček můj, v němž jsem si zalíbil. Dám Ducha svého na něj a bude zvěstovati soud národům. Nebude se hádati ani křičeti, aniž kdo uslyší na náměstích hlas jeho. Tětiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího neuhasí, až přivede soud k vítězství; a ve jménu jeho budou doufatí národové.“*

Takový je Syn Boží, tvůj Spasitel. Co mu řekneš? Co mu obětuješ? Oč jej budeš prositi? Budeš jej konečně milovati tak, jak zasluhuje?

70. VYVOLENÍ APOŠTOLŮ

Mt. 5, Mk. 3, Luk. 6.

I. Ježíš odchází do samoty a oddává se modlitbě.

V těch dnech vyšel na horu⁷ se pomodlit a přes noc trval na modlitbě k Bohu.

Jdi zbožně za Mistrem. Očišť svého ducha od každé nevhodné myšlenky a zbav svou duši všeho nepokoje. Připravuje se důležité zjevení. Přišel čas, aby byl veřejně prohlášen Nový zákon.

Jak Ježíš připravuje tu velkou slavnost? Modlitbou. Ví, že ho lid velmi potřebuje; ale místo aby rychle spěchal mezi lid, utíká se nejprve do samoty. Opouští zástup, aby jeho práce přinesla tím větší ovoce, až přijde vhodná doba. Čím víc práce a spěchu čeká zítra na Ježíše, tím víc modlitby potřebuje a tím déle se modlí. Proto si ubírá i spánku a tráví noci na modlitbách.

Uznej, jak moudré je takové jednání. Apoštol je povinen milost Boží zprostředkovati slovem, příkladem, nebo vykonáváním apoštolského úřadu. Každý, kdo je povolán prokazovati duším dobro, má se považovati za prostředníka mezi Bohem a dušemi. Kde jinde máme hledat to, co máme dávat jiným, když ne v modlitbě? Právě modlitba nás spojuje s Bohem.

Nemáš po té stránce mnoho napravovati? Vystup tedy s Ježíšem na vrchol hory; klekni si zbožně vedle něho. Dávej pozor: rozmlouvá s Otcem o svých drahých a o těch, které přišel poučiti. Slyš, mluví i o tobě. Za tebe se modlí, tebe přišel poučit a spasit. Upevni se v naději.

II. Přibírá si k apoštolátu pomocníky.

I vystoupil na horu a povolal k sobě ty, které sám chtěl; přišli k němu. I ustanovil^a jich dvanácte, aby byli s ním a aby je posílal kázat s mocí uzdravovati nemoci a vymítati duchy zlé.

Oč jde? O založení a vybudování Církve Kristovy. Je to mnoho, modlíti se celé hodiny, když se má zdárně provést podnik tak důležitý? Čím důležitější je rozhodnutí, tím víc musí býti ovocem modlitby.

Buď přítomen povolání apoštolů. Koho si Ježíš volí? Koho přibírá k svému úřadu? Vyvoluje a přibírá ty, o kterých předvídá, že budou poslušnými nástroji v jeho ruce; že budou pracovati jen o slávu toho, jenž je poslal. Čím pokornější jsme, tím jsme hodnější vyvolení.

Proč netoužíš, abys byl vyvolen i ty? V apoštolském sdružení je dosti místa pro všechny. Nejsou všichni ovšem na témž stupni a nemají všichni touž moc, ale všichni mohou míti stejnou horlivost o čest a slávu Boží a o spásu bratří. Abys měl účast v apoštolském úřadě, stačí, abys vroucně toužil přinášeti jiným dobrodiní Evangelia a také sám z něho čerpal.

Volba Boží je vykonána. Dvanáct apoštolů se řadí kolem Mistra. Pojď se na ně podívat. Je to Šimon, jemuž dal jméno Petr, Ondřej, bratr jeho, Jakub a Jan, Filip a Bartoloměj,

Matouš a Tomáš, Jakub, syn Alfeův, Šimon, jenž slove Horlivec, a Juda, bratr Jakubův; a konečně - běda! - zrádce Jidáš Iškariotský. - Uctívej je, neboť byli vyvoleni před tebou a budou u tebe zastupovati vtěleného Syna Božího. Cítí se jako ty neschopnými k tak čestnému povolání, ale vědí, že Bůh nikoho nepovyšuje k úřadu, dokud jej k tomu nepřipraví potřebnými milostmi, aby ten úřad zastával užitečně.

III. Jde s nimi zástupu vstříc.

Sestoupiv s nimi, stanul na rovině⁹ i zástup učedníků jeho a četné množství lidu ze všeho Judska i z Jerusalema a z přímořské krajiny tyrské a sídonské, kteří přišli, aby ho poslechlí.

Ježíš sestupuje s apoštoly s vrcholu hory. Kam spolu jdou? Kam jdou nabídnouti dobrodiní svého úřadu? Viz zástup, který se tlačí jim vstříc, zástup chudobných, nevědomých, nemocných, hříšníků; ale jsou tam i lidé šťastní, podle světských názorů vzdělaní, a duše svaté. Ježíš nevylučuje nikoho, nikoho neodstrkuje, protože ho potřebují všichni. Všem lidem bez výjimky nabízí Evangelium.

Hle, jak dychtivě je přijímají. *Veškeren zástup hleděl se ho dotknouti, neboť moc vycházela od něho a uzdravovala všechny.* Všestranná radost tryská kolem něho: radost

z probuzení, z uzdravení, z odpuštění, radost z vrácené naděje, radost, že se něčemu naučili, něčemu porozuměli, něco našli, něco mají.

Měj účast ve všeobecné radosti, a protože tvé místo je od nynějška ve škole Syna Božího, zapomeň na všechny marné nauky, které tě tak dlouho mámily a vodily po nesprávných cestách. Otevři duši pravdám božské Moudrosti.

71. KÁZÁNÍ NA HOŘE

Mt. 5, Luk. 6.

I. Ježíš hned prvním slovem projevuje, že nás chce učiniti šťastnými.

Tu¹⁰ on pozdvíhl oči na své učedníky a pravil: „Blahoslavení.“

Soustřed' svou mysl u nohou božského Mistra. Přijímej jeho slova, jako by byla pronesena jen k tobě samému. Pros jej, aby připravil tvého ducha, očistil jej ode všech klamů a předsudků i od každé nesprávné myšlenky.

Které jest jeho první slovo? Blahoslavení, šťastní. Syn Boží přišel tedy hlásati a přináší posluchačům štěstí. V jeho apoštolátě směřuje všechno k tomu, aby lidi oblažil. Děkuj mu a nečekej ani, až jeho slovo uvede v soulad tvé potřeby a tužby. Není tvou jedinou touhou býti šťasten?

K tomu však potřebuješ vědět, kde je pravé štěstí. Hledat štěstí tam, kde není, bylo by největším neštěstím tvého života. Proto tě Ježíš na to upozorňuje. Uznej, že jsi oprávněn a povolán k tomu, aby nám řekl plnou pravdu, ať nás překvapí sebe více.

II. Ukazuje posluchačům, kde na světě je pravé štěstí.

Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské. Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou. Blahoslavení lkající, neboť oni potěšení budou. Blahoslavení, kteří lačnější a žíznější po spravedlnosti, neboť oni nasycení budou. Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou. Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouiti budou. Blahoslavení, kteří protivěnství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluviti všecko zlé proti vám lhouce; radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.

K takovým statím není třeba výkladu. Je to první definice nového života; jen milost Boží ti to může učiniti pochopitelným a otevřítí tomu tvé srdce dokořán. Čti to znovu a znovu, uvažuj a zvláště: modlí se.

Podle nauky Syna Božího stane se pravé štěstí údělem chudých, to jest těch, jejichž duch není poután starostmi o statky pozemské. Bude údělem srdcí pokorných a tichých,

trpělivých ve zkouškách, milujících dokonalost, trpících s trpícími, duší čistých, laskavých a tichých ke všem. Šťastní budou i ti, které svět pronásleduje a pomlouvá.

Čti to opět a dlouho o tom přemýšlej. Vše, co člověka odpoutává od sebe samého, co tříbí jeho smysly, co pokořuje jeho sebelásku, co uvolňuje jeho srdce, co ničí jeho egoismus, co dodává odvahy a naděje, vše, co nutká k obětovnosti, to vše je základem pravého štěstí.

Ježíš nám tedy hlásá úplné zřeknutí se starého člověka. Praví nám: V tom je pravé štěstí. - Věř mu na slovo očekávaje, že ti vysvětlí to tajemství. Nabídni se, že chceš zkusiti blaženosti, kterou tak určitě definuje. Ať ta zkušenost stojí co stojí, připrav se obětovati to božské Velebnosti.

III. Káře a haní nepravé radosti světské a světácké.

Avšak běda vám bohatým, neboť již máte potěšení své. Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete lačněti. Běda vám, kteří se smějete nyní, neboť budete kvílití a plakatí. Běda, když budou o vás dobře mluvití všichni lidé, neboť taktéž činívali prorokům (nepravým) otcové jejich.

Běda! - Slyšíš to slovo kletby? Ježíš je nepronáší polohlasitě, nýbrž tak, aby byl slyšen všemi národy, přítomnými i budoucími: Běda! Syn Boží nepřišel na tento svět jen žeh-

nat, ale i zlořečit. V něm a skrze něho jedni najdou život a druzí smrt.

Komu hrozí? Poslyš; vypočítává ti to. Sobecké bohatství, nezřízená ctižádost, zneužívání radostí, opojení rozkošemi budí u něho hněv a zlořečení.

Syn Boží nás přišel uvést do nebe; kdo tvrdošíjně lne k zemi, bude vyloučen. Kristus přišel, aby naučil lidi milovati a znáti pravého Boha; ti, kdo zůstanou věrni modlám, budou zatraceni. Přišel, aby vůli každého tvora sklonil pod sladké jeho Stvořitelovo; kdo se vzepře, bude zlořečen. S takovými přeruší všechny styky, odvrátí se od nich. Ukáže je Otci a řekne: Nechci je v království, které s mi připravil. Nejsou moji; zamítám je.

Přemýšlej o těch přísných slovech. Můžeš si voliti mezi dvojím, co Ježíš předkládá. Život je ti dán k tomu. Co musíš napravit? Jak se zachováš, abys od sebe odvrátil tuto spravedlivou kletbu?

72. O VĚRNÉM ZACHOVÁVÁNÍ ZÁKONA BOŽÍHO

Mt. 5.

I. Ježíš vybízí k apoštolátu dobrého příkladu.

Vy jste sůl země . . . Vy jste světlo světa . . . Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž je v nebesích.

Obnov zbožně svou pozornost a poslouchej dále božského Mistra. Otevři duši Duchu moudrosti a rozumu, abys poznal a okusil všechnu pravdu slova Božího.

Vy jste sůl země, praví Ježíš. Svým hovorem musíte umět vzbuzovati touhu po zbožnosti, oživovati horlivost, podněcovati snahu o dobro. Vy jste světlo světa. Vaše skutky musejí osvěcovati a povzbuzovati. - Jsme tedy bližnímu povinni dobrým příkladem. Co to znamená? Ježíš chce, aby chování učedníkovo bylo vyzařováním nauky Mistrovy. Praví: Buďte apoštoly dobrého příkladu, jinak budete mými učedníky jen podle jména. Kdo vás vidí jednati, musí pocítit touhu po Bohu. Pohled na vás má do svědomí vnášeti světlo, aby námitky padaly a Evangelium vítězilo. To je vaše povolání.

Tak mluví Ježíš. Jak je tomu u tebe? Jakou slávu vzdáváš Bohu? Jaké dobro prokazuješ bližnímu? Jaký příklad jim dáváš? Jsou při pohledu na tebe povzbuzováni, aby vzdávali chválu Bohu? Kolik duší jsi mu získal?

II. Za životní pravidlo jim doporučí věrnost k zákonu Božímu.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Vpravdě zajisté pravím vám: Dokud nepomíne nebe a země,

nepomíne jediné písmě nebo jediná čárka ze zákona, až se všechno stane.

Veleb Ježíše za to, že tak dokonale plní zákon. Učedník je povinen dávat všem příklad vzorného chování. Ježíš to právě tvrdí. Ale kde je pravidlo takového chování? Odpovídá: V zákoně Božím.

A dodává: Přišel jsem zákon naplnit. - Ježíš přišel na tento svět, aby dal lidem příklad povinné úcty k zákonu Božímu. A v jaké až míře je odhodlán se mu podrobiti? Až do nejmenší písmeny, t. j. až do nejmenších podrobností. Proč? Protože svrchovanost Boží se osvědčuje a projevuje dokonale právě v nejmenší podrobnosti zákona. Dokonalá věrnost zákonu má být příznačnou známkou učedníků Ježíše Krista. Musejí být přesvědčeni, že nic není malým, čím se projevuje vůle Boží.

V čem tedy záleží svoboda dítek Božích? V tom, že dávají Otci dobrovolně všechny důkazy naprosté věrnosti. Činí dobrovolně to, co jiní činí z nutnosti.

Vžij se do těchto myšlenek; rozjímej o nich. Zavrhní důrazně nepravé nauky, které vidí svobodu v nezávislosti. Žítí svéprávně, bez sladkého jha Kristova je otroctví; dobrovolně se podrobiti Bohu je volnost, svoboda.

III. Upozorňuje, že věrnost jen vnější nestačí pro život věčný.

Neboť pravím vám: Nebude-li hojnější spravedlnost vaše než zákoníků a farizeů, nevejdete do království nebeského.

Ježíš zdůrazňuje nauku, kterou právě prohlásil. Musíme se odhodlati činiti víc a lépe než zákoníci a farizeové.

Celá jejich zbožnost záleží ve vnějších předpisech. Zachovávají je bez ducha. Bohu se nejvíce líbí pravda a nejvíc se mu protiví lež. A všechna zbožnost toliko vnější je zbožnost lživá. Dávati Bohu jen vnějšek, a nitro ponechávati modlám a zbožňování sebe samého, je lež a přetvářka. Děláme se spravedlivými, milosrdnými, pokornými, zbožnými, tichými, a zatím jsme nespravedliví, sobečtí, ctižádostiví, nevěrní k Bohu a mstiví.

Tvůj Mistr prohlašuje takové chování za nesnesitelné. Budeš jeho učedníkem, jen když budeš upřímný a když dáš Bohu, co hledá v tvé bohoslužbě: totiž s r d c e . Vzpamatuj se ze svých mátoh; neváhej! Dej Bohu své srdce. Uč se vzdávati mu čest.

73. O BRATRSKÉ LÁSCE

Mt. 5.

I. Ježíš hrozí přísnými tresty tomu, kdo nenávidí své bratry.

Slyšeli jste, že bylo řečeno starým: Nezabiješ! Kdo

by zabíj, propadne soudu. Já však pravím vám, že každý, kdo se hněvá na bratra svého, propadne soudu¹¹.

Usedni pokorně u nohou Učitele pravdy. Vprav se rychle do toho, co chce učiniti ze svých učedníků. Pojal úmysl, úplně změnití lidské srdce. Musíme se naprosto státi tím, čím jsme nikdy neměli přestat býti.

Slyšeli jste, že bylo řečeno starým: Vražda je zločin. A já vám pravím, že bude vinen před Bohem nejen ten, kdo spáchá vraždu, ale i ten, kdo chová v srdci hněv proti bližnímu, kdo bližnímu přeje zlého, kdo živí v sobě mstivé plány.

Slyš, jak tvůj Spasitel odsuzuje chování tolika lidí. Uvědom si, jak málo vážně jsi sám dosud pojímal toto naučení, jak velice ještě povoluješ hněvu a prchlivosti.

Odsuzuje Ježíš každý hněv? Nikoli, jen takové nezřízené hnutí hněvu, které člověka nutká, aby bližnímu škodil a oplácel mu za zlé zlým. Není tedy každé rozhořčení hněvem hříšným, jest i hněv dovolený, kterého vyžaduje sláva Boží a dobro bližního. Ježíš sám nám v tom dal příklad; zamítá toliko hněv, který porušuje lásku. Dovoliti nebo připouštěti takový hněv bylo by porušovati Evangelium.

Uskutečňuj učení božského Mistra. Zpytuj svědomí. Lituj, že povoluješ špatné náladě, kterou tolik trpí tvé okolí. Pros Ježíše, aby

učinil tvé srdce podle Srdce svého, aby v něm utišil všechnu hořkost, všechno zášti, všechn hněv. Obnov se v lásce jeho božského Srdce.

II. Káže o potřebě smíření a bratrské svornosti.

Přinášíš-li tedy dar svůj k oltáři a tam se rozpome-neš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prve, smiř se s bratrem svým a potom přijď obětuj dar svůj.

Z toho plyne: Způsobil-lis bližnímu bolest, uškodil mu na pověsti, řekl nebo učinil proti němu něco zlého, slib, že napraviš, čím ses provinil. A ublížil-li někdo tobě, odpouštěj.

Bez lásky se Bohu nelíbí žádný úkon zbož-nosti. Oběť hněvu a záští je Bohu milejší než oběti krvavé. Pán nám to tvrdí: Jak chcete usmířit Otce, když se hněváte na jeho děti, své bratry? Hlasem nesvornosti se tlumí hlas modlitby. V tvých obětech hledá Bůh tebe samého. A oběť tebe samého ztrácí v očích Božích všechnu cenu, je-li poskvrněna nená-vistí a záštím. Přinášíš-li Bohu oběti, a v srd-ci chováš hněv, odnímaš Bohu levicí, co mu dáváš pravicí. Chápeš to?

Modlíš-li se, prosíš-li Boží milosrdenství za odpuštění, připomeň si tuto nauku. I mezi učedníky Ježíše Krista může vzniknouti ne-soulad; ale nesmí se zvrhnouti ve svár. K to-mu přidává Mistr upozornění, které je třeba

promeditovati: Srovnej se s protivníkem svým rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě snad nevydal protivník soudci a soudce vydal by tě biřicovi, a byl bys uvržen do vězení. Chce, aby duch lásky mezi námi vše vyrovnával. Praví: Vzniknou-li snad spory mezi vámi, dohodněte se navzájem bez odkladu. Nečekejte, až do toho zasáhne spravedlnost. Odložte ducha svárlivosti; nenávidte soudy. Buďte soudci sobě samým, abyste soudili shovívavěji.

Tak mluví Pán Ježíš. Musí-li se jeho učedník domáhati svých práv, činí to jen s láskou jako božský Mistr. Vezmi si z toho prospěšné poučení.

74. O ČISTOTĚ SRDCE

Mt. 5.

I. Ježíš kárá nečistotu srdce i těla.

Slyšeli jste, že řečeno je starým: Nezcizoložíš. Já však pravím vám, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil v svém srdci.

Zajdi opět do školy Ježíšovy. Uslyšíš pravdu, která dává život. Ten, jenž je samá čistota, žádá čistotu i od svých učedníků. Abychom zůstali čistými, nestačí bdíti jen nad vnějším chováním. Ježíš žádá více. Starý zákon kárá nečisté skutky; Nový zákon nedovoluje ani nečisté myšlenky a žádosti. Kdo dobrovolně touží činiti něco zlého, je před

Bohem již vinen. Vnitřní úkony uniknou spravedlnosti lidské, ale neuniknou spravedlnosti Boží. Zvláště srdce chce Bůh míti bez poskvrny, protože především hledá srdce. To je logika Evangelia.

Poznej z toho, jak velice je třeba, abys uchránil své srdce od nezřízeností. Skromnost, bdělost, útěk před nebezpečnými příležitostmi uchovají srdce čisté. Zpytuj svědomí. Nechlubíš se nevinností, které tvé srdce již dávno nemá?

Především se varuj, abys bližnímu nebyl příčinou hříchu. To, po čem touží žádostivost, náleží Bohu; Syn Boží se učinil strážcem statků svého Otce. Bdí nad dušemi. Hledí rozhořčeně na vražedné úklady proti nim; jejich uchvatitele přísně potrestá. Může tomu býti jinak? Ježíši záleží na tom, abys to věděl a chránil se i před sebou samým. Žehnej mu z celého srdce, protože, když chrání jiné, chrání i tebe.

II. Musíme býti hotovi raději všechno ztratiti a vše vytrpěti, nežli se dopustiti hříchu.

Pohoršuje-li tě oko tvé pravé, vylup je a odhoď od sebe; neboť prospěšnější je pro tebe, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla¹².

Hle, jak energicky žádá Ježíš, aby ses vzdaloval všeho, co svádí k zlému. Vybízí tě, aby

ses nevyhýbal žádné oběti, jde-li o to, abys svou duši zachránil. Skutečně, žádné pozemské dobro nelze přirovnat k věčné spáse. Obětovati pro záchranu své duše všechno, i co je nám na světě nejdražší, je cena velmi nepatrná.

Máme se velice hroziti blízké příležitosti k hříchu. Pod svůdným zevnějškem se ukrývá ďábel, který se snaží připravit nás o nebe. Odhal jeho zlobu; odvráť se bez váhání od jeho léčky. Svět se ti bude vysmívat z jemného svědomí; ale ať mluví. Lépe je snášeti od světa pohrdání, a potom žítí věčně v nebi, nežli ve cti užívatí rozkoší tohoto světa, a na věky býti z nebe vyloučen.

75. O UPŘÍMNOSTI V ŘEČI

Mt. 5.

I. Ježíš učí posluchače ctíti jméno Boží.

Opět jste slyšeli, že řečeno je starým: Nebudeš křivě přísahati, ale splníš Pánu přísahy své. Já však pravím vám, abyste nepřisahalí vůbec.

Uč se ctíti svaté jméno Boží. Komu to Ježíš praví? Lidem, kteří mají ve zvyku bráti jméno Boží nadarmo. Nebudeš křivě přísahati, praví se ve Starém zákoně. Ježíš k tomu dodává, abychom nepřisahalí vůbec. Ne že by naprosto zakazoval bráti Boha za svědka, ale odsuzuje zvyk zneuctívati svaté jméno Boží.

Příznačnou známkou křesťana má býti úcta k Bohu. Je nedostatkem úcty volati Boha za svědka, kdy se nám zalíbí, bez potřeby, na naše nadsázky nebo dvojsmyslné řeči.

Nepřisahejte vůbec, řekl Ježíš. Nedovolávejte se v řeči ani jména Božího ani skutků Božích. Nepřisahejte ani při své hlavě, vůbec při ničem svém. Takto přísahati jest, jako bychom řekli: Jsem odhodlán podstoupiti to neb ono, není-li to tak, jak pravím. Ale takovou řečí vládneš sebou samým, ač sobě nenáležíš a nemáš práva o sobě rozhodovati. Spokoj se tím, že jsi poddán Bohu a že žiješ v závislosti na něm. Nemusíš tu zpytovat svědomí a napraviti své jednání?

II. Doporučuje učedníkům dokonalou upřímnost.

Budiž však řeč vaše: „ano, ano; ne, ne“; co nad to jest, ze zlého jest.

Slyš Syna Božího mluvit o jedné z nejkrásnějších křesťanských ctností: o upřímnosti. Učedník Kristův nemá nikdy lháti. Jeho řeč jest: To jest, to není; tato slova mu hradí přísahu. Ano, ne. To je celá jeho odpověď na danou otázku. Nezná lži, vytáček, přetvářky. Upřímnost křesťana má býti tak dokonalá, že jeho slovo platí tak jako tisíc přísah.

Co nad to jest, ze zlého jest. Pocházívá to z tvrdosti srdce, ze zloby a prohnanosti. - Člo-

věk je prvotním hříchem nakloněn k přetvářce a lži; nedůvěřuje sobě rovným. Zlý člověk je nutně lhářem, protože se snaží zakrýti to, co dělá zlého. Ježíš přišel obrodit a obrátit padlé a hříšníky. Proto jim ukládá povinnost dokonalé pravdivosti. Jsme povinni pravdou jeden druhému, jako si navzájem pomáhají údy jednoho těla. Oko vede nohy a nezklame je; nohy pak neskrývají kroků očím a hlavě. Takovými jsme a takovými máme býti. Tak máme jednati.

Obnov se v duchu Evangelia. Buď tak upřímný, aby se ti mohlo důvěřovati na pouhá slova: Tak je to; tak to není. Nehledej planých výmluv ani dlouhých vytáček, abys kryl své chyby. Pokorati učiní vždy a všude upřímným.

76. O TRPĚLIVOSTI PŘI ZLÉM ZACHÁZENÍ

Mt. 5, Luk. 6.

I. Ježíš nabádá učedníky k trpělivosti, když se jim křivdí.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: Oko za oko, zub za zub. Já však pravím vám, abyste neodpírali zlému; nýbrž udeří-li tě někdo v pravé líce tvé, nastav mu i druhé.

Tak velice se Ježíš snaží vykořeniti ducha pomsty u svých učedníků. Neodplácej zlým za zlé. Nezjednávej si spravedlnost sám. Není ti zakázáno domáhati se spravedlnosti u veřejné autority, ale číň to jen z nutnosti, dis-

kretně a bez nevole. Tak to chce evangelická láska.

Ale musíme jít ještě mnohem dále. Raději snášejme urážky a nespravedlnost, než bychom porušili lásku. Hleď zachováti lásku, i když se ti dostane urážky a nespravedlnosti. Snášej všechno trpělivě. Láska je dobro, které zaslouží, aby bylo zachováno za cenu všeho ostatního. Aťsi o tom svět myslí a říká, co chce, člověk, který takto jedná, prokazuje sobě samému velkou čest; je vždy pro nás ctí, ukázať se silnými. A pravá duševní síla záleží především v trpělivosti.

Pravý učedník Ježíše Krista se tak snaží o dokonalost, že se zříká i pozemských statků a osobních zájmů, jen aby nebyla porušena láska. Jsi takovým pravým učedníkem? Můžeš si lichotiti, že jím jsi, když se bouříš při nejmenší urážce, při nejmenší škodě, při nejmenším soužení, ačkoli Ježíš žádá od svých učedníků stejnomyslnost a trpělivost?

II. Vybízí je, aby neodmítali ani prosby nemilé.

Tomu, kdo tě prosí, dej, a od toho, kdo si chce vypůjčiti od tebe, se neodvracej. A jak chcete, aby lidé činili vám, i vy číňte jim.

Slyšíš ta slova? Jsi hoden chápati tak krásnou nauku? Buďte dobří, štědrí a dobročinní; neodmítejte těch, kdo vás obtěžují. Přijímejte

laskavě i lidí dotěrné. Pravá láska zapomíná na sebe. V tom, co dáváme, musíme často dávat i sebe.

Prokazuj rád služby lásky. Nevyhýbej se, žádá-li tě někdo o pomoc neb o radu. Evangelium činí i posledního z lidí tvým bratrem. Chovej se tedy k bližnímu při každé příležitosti jako k bratru. Právíš: Ale vždyť ho neznám, je mi obtížný. - Ježíš ti odpovídá: Je to jeden z mých bratrů. - Nemůžeš-li mu dát, co žádá, aspoň mu ukaž dobrou vůli a soucit. Nezapuzuj nikoho.

Jak provádíš prakticky tuto svatou nauku? Neprohřešuješ se denně proti nezištnosti a vzájemné pomoci? Nevyhýbáš se až pohan-
sky pyšně bližnímu, když je v bídě nebo v rozpacích? Bojíš se, že tě někdo oklame, a proto si nevšímáš bolestných situací, v nichž lidé doufají jen v tebe? Nemáš tisícere a často vy-lhané vytáčky, aby ses zbavil nepohodlných prosebníků? Nenáležíš k těm, kteří prokazují bližnímu služby jen tehdy, když z toho mají zisk nebo slávu? Neprodáváš své služby za cenu trpkých pokoření nebo obtížných zá-vazků? Zpytuj a polepši se.

77. O ODPUŠTĚNÍ URÁŽEK

Mt. 5, Luk. 6.

I. Ježíš učí své učedníky odpláceti za zlé dobrým.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Mílovati budeš bliž-

ního svého a nenáviděti budeš nepřítele svého.“¹⁸ Ale já pravím vám: Milujte nepřátele své, (dobře číňte těm, kteří vás nenávidí,) a modlete se za ty, kteří vás pronásledují (a pomlouvají).

Milujte své nepřátele. Podívej se s posluchači tomu nezvyklému příkazu. Pros Ježíše, aby ti to ujasnil.

Nepřítelem je člověk, který mi přeje nebo činí něco zlého. Snad napřed předstíral přátelství, využil mé nemoudré důvěřivosti a potom mě zradil, připravil mě o všechno, naseť svár mezi mé lidi a zničil mě. Snad je to falešný svědek, který mě pomlouvá, ničema, který se posmívá mé důvěřivosti, konkurent, který mě podlamuje, licoměrník, který uvádí v pochybnost mé bezúhonné chování. Jsem takovým lidem něčím povinen? Není heroismem již to, že se jim nemstím a neoplácím za zlé zlým? Je třeba činit ještě něco víc?

Je to ovšem již heroismus, když se nemstíme. Ale věz, že úkolem Ježíšovým jest vésti nás od heroismu k heroismu. Praví: Čím dál více a čím dál lépe! Odplácejte za zlé dobrým. Neodplácejte za zlé zlým, je základní požadavek lásky; odplácejte za zlé dobrým, je požadavek lásky dokonalé.

Kéž se tvá láska nikdy neposkvrní bezprávím! Trpí-li tvůj nepřítel, musí tě to mrzet; má-li štěstí, raduj se a přej mu ještě víc. Máš-li příležitost, přispěj mu na pomoc. Jednej

s ním vždy laskavě, mluv o něm vždy jen dobře, nestěžuj si na jeho špatné chování. Mluvíš-li s ním samým, čiň to vždy vlídně a ochotně. Modli se za něho; pros Boha upřímně o jeho obrácení, o úspěch pro jeho podniky, o spásu jeho duše.

Hle, to žádá Ježíš od svého učedníka. Jeho usilovná, nevyčerpatelná láska se snaží vyrovnávat nepřátelství, jež rozdvojuje. Stane-li se nám bezpráví, ponechejme tu věc Bohu a milujme se vespolek i dále.

II. Vybízí je, aby byli dobří, protože Bůh je dobrý.

Abyste byli dětmi svého Otce, jenž je v nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a dešť dává na spravedlivé i nespravedlivé.

Neboť milujete-li (jen) ty, kteří vás milují, jakou budete mítí odplatu? Což to nečiní i celníci? A budete-li pozdravovatí toliko své bratry, co zvláštního činíte? Což to nečiní i pohané? Buďte tedy dokonalí, jak i Otec váš nebeský jest.

Rozjímej o pohnutce dokonalé lásky, kterou ti podává božský Mistr. Zdají-li se ti povinnosti, které ti ukládá, příliš těžké, pozvedni oči k ideálu, který ti ukazuje. Milost Evangelia tě povznesla nad lidské malichernosti; musíš žít životem Božím, t. j. vzítí na sebe způsoby, mravy, sklony a zvyky Boží. Jsí dítkem Božím; žij tedy životem, kterého se ti dostalo od Boha Otce. Uč se chtítí, soudití, jednatí

jako on; a touto shodou v úsudku, ve vůli a v jednání se mu ve všem učíš podobným.

A jak jedná náš nebeský Otec? Množství hříšníků proklíná jeho svaté jméno; zneužívá jeho dobrodiní k urážkám, pohrdá jeho nejvyšší autoritou, podceňuje zázraky jeho milosrdenství. A on přece všem dále dává život, zahřívá je slunečními paprsky a zahrnuje přízní své prozřetelnosti. Neopouští je, nepřerušuje svou blahodárnou činnost. Za zlé odplácí dobrým. Je dobrý.

Snaž se býti dobrý jako on. Jen tak si zasloužíš jména křesťan. Býti vždy ke všem dobrý je křesťanské. A jak se lze státi dobrým? Miluj, jak miluje Bůh, a budeš dobrý jako Bůh.

78. SKUTKY MILOSRDENSTVÍ

Mt. 6.

I. Ježíš varuje učedníky, aby nehledali sebe.

Mějte se na pozoru, abyste svých dobrých skutků nekonali před lidmi, chtíce býti od nich viděni; sice nebudete míti odplaty u svého Otce, jenž je v nebesích.

Dávej pozor víc než jindy na tuto část naučení božského Mistra. I ty potřebuješ životní reformy, kterou ukládá svým posluchačům. Tato vážná upozornění jsou právě tak pro tebe jako pro ně.

Ježíš vybízí učedníky netoliko k velkým skutkům, ale i k tomu, aby je konali s dobrým

úmyslem. Co je dobrý nebo čistý úmysl? Je to úmysl, který jde přímo k cíli, k poslednímu konci, k slávě Boží. Člověk je stvořen k slávě Boží. K slávě Boží má směřovati vše, co podnikáme; ve všem spatřovati příležitost k práci o slávu Boží je pravým cílem všech věcí. Vše pro Boha, nic pro sebe!

Pamatuj si to heslo. Nic pro uspokojení mé samolibosti a mých osobních zájmů; vše k slávě Boží, abych se líbil Bohu, oslavil jeho jméno a vyplnil jeho svatou vůli. Tomu učí Pán Ježíš. Pros jej o hojnou milost, abys této vznešené nauce porozuměl a ji prováděl.

II. Učí je, jak mají konati skutky milosrdenství, aby se líbily Bohu.

Když ty dáváš almužnu, ať nezví tvá levice, co činí tvá pravice, aby almužna tvá byla v skrytě, a Otec tvůj, který vidí v skrytě, odplatí tobě.

Ježíš řekl: Blahoslavení milosrdní. Jak si máme počínati, abychom dosáhli tohoto blahoslavenství?

Nekonej skutků milosrdenství, aby sis u lidí zjednal úctu. Takové milosrdenství nemá před Bohem buď vůbec ceny nebo má cenu jenom nepatrnou. Uznej, že ta troška lidské chvály přijde draho, když pro ni pozbudeš práva na plnou blaženost nebeskou. Chceš-li se líbiti lidem, jdi si k nim i pro odměnu. Ať tě odmění ten, komu ses chtěl zalibovati.

Ale všimni si také, že Ježíš nežádá, abys byl lhostejným k projevům úcty, kterých se ti snad za dobré skutky dostává. Jen v nich nesmíš míti zalíbení nezřízené. Obětuješ-li to uspokojení Bohu, získáš novou zásluhu pro nebe.

Upevni se v tom přesvědčení; ochráni tě před marnou slávou. Spokoj se konečně, že Bůh je svědkem tvých dobrých činů. Jeho pohled nechť tě posiluje a podněcuje, naděje na jeho nebeskou blaženost nechť tě povzbuzuje; kéž ti k štěstí dostačí vědomí, že se líbíš Bohu! Hledej Boha ve všem, a nalezneš jej všude.

79. O MODLITBĚ

Mt. 6.

I. Ježíš učí učedníky se modliti.

A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci, kteří si líbují v synagogách a na rozích trhů stojíce se modliti, aby byli viděni od lidí. Vpravdě pravím vám: Vzali odplatu svou.

Vezmi si z toho poučení, jak se máš modliti. Ježíš nejprve vypočítává chyby, kterých se máme při modlitbě chrániti; pracuje o reformě života. Jeho posluchači mají přemnoho mylných názorů. Jejich rozum musí býti poučen o pravdě, aby srdce bylo získáno dobru.

Varujte se při svých zbožných úkonech

marné slávy, praví Pán Ježíš. Marná sláva je vsutku osudným úskalím zbožnosti. Zbožnost nás nutí hledat ve všem Boha. Marná sláva nás pudí hledat ve všem sebe. Toho nepřitele musíš rozhodně porazit. Kristus Pán má tisíce důvodů kárat ty, kteří si při zbožnosti potrpí na okázalost. Chceš-li, aby Bůh na tebe shlédl milostivě, musíš při modlitbě mít čistý úmysl.

Ježíš nás také vybízí, abychom se varovali roztržitosti: *Když však ty se modlíš, vejdi do pokojíka svého, zavři dveře a pomodli se k Otci svému v skrytě, a tvůj Otec, který vidí v skrytě, odplatí tobě.* - Naříkáš si, že jsi při modlitbě roztržit; a co činíš, abys roztržitý nebyl? Nezačínáš se modlit bez přípravy? Tážeš se, kdo je ten, k němuž se obrácíš? Nemyslíš jen na to, abys byl honem honem hotov s obtížnou povinností modlitby? Nepřicházíš k modlitbě s roztržitým srdcem, plným světských dojmů, které se vůbec nesnažíš vymýtiti? Nechceš při modlitbě všechno vidět, všechno slyšet, všechno postřehovat, ano i mluvit, co se ti zachce? Jakou cenu však může mít taková modlitba před Bohem? Když se tak modlíš, projevuješ mu, jak málo si ho vážíš a jak málo jej míluješ.

Konečně Ježíš také doporučí, abychom při modlitbě mnoho nemluvili. *Modlíce se pak, nemluvte mnoho jako pohané* Ví

zajisté Otec váš, čeho je vám potřeba, prve než jej prosíte. Nesmíme býti otroky žádné určité modlitby. Vše, co jsme, mluví k Bohu. Naše bytost k němu mluví jako náš jazyk. Jedno slovo, znamení, oslovení mu řeknou více než kdovíjak dlouhé říkání. V křesťanu se má modlití srdce, a srdce řekne velmi rychle, co cítí a po čem touží. A Bůh ví nejlépe, čeho je srdci třeba.

II. Učí je modlití se Otčenáš.

Takto tedy budete se modlití vy¹¹: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi, chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům a neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. (Amen).

Poslechni zbožně modlitbu, která by nám měla býti ze všech nejdražší. Ježíš nám ji přinesl z nebe. - Vzal si na starost přednášeti naše žádosti Bohu. A my se máme modlívati těmi slovy, jak nás naučil.

Nejprve Boha chval, aby sis jej naklonil. Oslovuj jej tím jménem, které se mu líbí nejvíce: Otče; Bůh mi dává právo jmenovati jej otcem a Spasitel mi poroučí, abych jej tak oslovoval. Má modlitba nebude modlitbou, nebude-li úkonem dětinné zbožnosti. Modlitba záleží v lásce, důvěře a oddanosti.

Modlitbou pracuj o slávu Boží. Nezatouží

dítě u nohou Otcových, aby tak dobrotivý otec byl poznáván, milován, aby se mu sloužilo? Nevzpomíná, jak je na všech stranách urážena jeho nekonečná velebnost, jak se lidé rouhají jeho svatému jménu, jak jsou neposlušní jeho zákona? Jak jinak by se tedy mohlo modlit než: Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá!

Nauč se jednati dětinně nejprve o zájmech Božích a teprve potom přednášet Bohu i zájmy své. Zapomeň na sebe, aby si Bůh sám od sebe vzpomněl na tebe. Takové metodě tě učí Ježíš. Chápeš ji? Rozjímej o ní a poznáš, že je snadná a jistá.

A nyní o tom, co chceš od něho. Otče, . dej nám! - Je otcem, aby dal; čeho tedy potřebuješ? Mluv bez bázně. Když mu nejprve vzdáš čest, dokážeš, že jsi jeho dítětem. On ti zase dokáže, že je tvým otcem. Jest otcem v řádě časném i duchovním, otcem pro čas i pro věčnost. Věříš to pevně? Věříš, že ti může poskytnouti, čehokoli denně potřebuješ? Věříš, že nad tebou bdí s otcovskou starostlivostí? Je vždy ochoten tě vésti, upevňovati a chrániti a tobě zachovati dědictví, statky věčné. Nečiní nedůvěra tvou modlitbu neplodnou?

Lituj se slzami, že ses dosud tak málo těšil ze štěstí, že máš v nebi takového Otce. Uč se těžiti z bohatství modlitby Páně.

80. O POKÁNÍ

Mt. 6.

I. Ježíš kárá před učedníky falešné pokání.

Když pak se postíte, nebuďte jako pokrytci zasmušilí; neboť znešvařují svůj obličej, aby zjevno bylo lidem, že se postí. Vpravdě pravím vám, vzali odplatu svou.

Tvůj Mistr mluví o pokání a o tom, jak je máme konati. Když prohlašuje své Evangelium, nemůže tento předmět pomínouti. Je to pro tebe dobrá příležitost připomenouti si, jak je pokání nutné.

Pokání je tak nutné jako modlitba a jako povinnost lásky k bližnímu. Co znamená činiti pokání? To znamená nabídnouti Bohu v oběť své tělo; vzítí si k srdci zájmy rozhněvané božské Spravedlnosti, na sobě samém mstítí urážky, učiněné nekonečné Velebnosti Boží. Znamená to podrobiti vzdorné tělo rozumu, neboť bylo příčinou mnoha hříchů; odeprítí si rozkoše smyslné, abychom se stali vnímavějšími pro radosti duchovní; zřící se pozemských radostí, a tím horlivěji toužiti po radostech nebeských. Poznej z toho, jak potřebné je pokání, umrtvování, odříkání a půst. Ježíš Kristus nás nepřišel této povinnosti zprostit.

S přísným Starým zákonem nepominul čas pokání. Učedník Nového zákona má konati

pokání tím více, poněvadž může lépe rozuměti, jak pokáním oslavuje Boha; proto má býti především člověkem pokání.

II. Vybízí je, aby činili pokání radostně a pokorně.

Když však ty se postíš, pomaž si hlavu a tvář si umyj, aby nebylo zjevno lidem, že se postíš, nýbrž Otci tvému, jenž je v skrytě; a tvůj otec, jenž vidí v skrytě, odplatí tobě.

Jak máme činiti pokání? Bez marnivosti. V pokání, v modlitbách i v jednání hledej Boha a zájmy Boží, slávu Boží. Konáš-li pokání, abys vzbudil uznání a úctu u lidí, vidí v tobě Bůh dvojité srdce, nevěrnou duši. Kdo rád mluví o své umrtvenosti, ten je před Bohem pokrytec. Proto jej Pán Ježíš kárá. Přináší oběti Bohu, ale pro tu marnivost má z nich užitek jen ďábel. Styky s takovým člověkem musíš přerušiti.

Ježíš učí, že máme činiti pokání beze smutku. Neměl důvodu, aby to doporučil? Nenaříkáš, když se blíží postní dny? Proč bys měl býti smuten, že se ti naskytuje příležitost přináseti Bohu oběti? Ježíš ti zapovídá naříkati na půst a na odříkání uložená přikázáními, naopak chce, aby ses v těch dnech choval k bližním laskavě a radostně. Někteří lidé netrpělivě nesou povinné umrtvování, mrzí se proto na všechny, s kým mluví, chovají se

k nim tvrdě a zarmucují je špatnou náladou. To nám chce říci Pán Ježíš.

Uznej potřebu takového upozornění. Není ta troška dobra, které konáš, spojena s mar-
nivostí? A nepřinášíš to Bohu s duchem za-
rmouceným a se srdcem zbabělým?

81. O VÁŽNOSTI A HLEDÁNÍ STATKŮ NEBESKÝCH

Mt. 6.

I. Ježíš doporučí učedníkům pohrdání pozemskými statky.

Neskládejte si pokladů na zemi, kde rez a mol kazí a kde zloději vykopávají a kradou; ale skládejte si poklady v nebi, kde ani rez ani mol nekazí a kde zloději nevykopávají aniž kradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.

Vmysli se do těchto slov Mistrových. Kterých dober se máme podle něho zříkati? Trochy zlata a stříbra; trochy blahobytu, slávy, cti, radosti. Není to všechno nestálé, nicotné a vždy pramenem zkázy? Které statky máme tedy získávatí a si shromažďovati? Zbožnost, lásku, trpělivost, umrtvování, odevzdanost do vůle Boží, věrnost k zákonu Božímu. To jsou skutky zbožnosti a milosrdenství, o nichž Mistr mluví, a pravá dobra, jediné hodná nebe. Veleb božskou Moudrost, uznej pravdivost jejích slov. Přirovnej statky věčné k statkům časným. Co musíš činiti, abys získal statky věčné?

Cos dosud opomíjel? Přispělo to k tvému štěstí?

Statky věčné jsou ti všude k dispozici. Otec nebeský ti je nabízí pod závojem přítomného okamžiku, každé povinnosti, každé zkoušky, každého skutku. A jakmile je jednou získáš, ručí ti za to, že jich již neztratíš. Úsilí jediného okamžiku nám zajišťuje blaženost věčnou.

Co k tomu dodává Ježíš? Praví, že každý pozemský poklad má svého ničivého mola. Sláva, radost, blahobyt, velikost, bohatství, to všechno podléhá ztrátě, zkáze, zničení, to všechno pomíjí. Jen ten může žít bez starostí, kdo je bohat na poklady nebeské. Toužíš po takových pokladech? Chceš žít šťastně a v hojnosti?

II. Nabádá je, aby při všem měli čistý úmysl.

Svící těla tvého jest oko tvé. Je-li oko tvé zdravé, bude světlé celé tělo tvé; je-li však oko tvé špatné, celé tělo tvé bude tmavé.

Rozjímej o této spasitelné nauce. Měj vždy čistý úmysl, praví Mistr. V tvém životě musí panovati jednota. Žij a jednej toliko se zřetelem na poslední cíl. To a jenom to máš činit na tomto světě. Tak bude tvůj duch ve světle a tvé srdce v pokoji.

Podmínkou správného chtění je jasné poznání. Rozum je pro duši tím, čím jest oko

pro tělo. Na cestu do věčnosti se musíš tázatí rozumu. Je-li rozum osvěcen věrou, všechna tvá činnost bude prozářena jeho světlem; půjdeš vpřed jistě. Ve světle rozumu osvěceného věrou vidíme věci tak, jak jsou; hodnotíme je podle skutečné ceny. Zaujímací-li vždy ke všemu správný postoj, nastoupíme správnou cestu a užijeme správných prostředků. Člověk se cítí silným, ví-li, že má pravdu; je šťasten, protože pravda činí šťastným.

Vyjdí tedy ze své temnoty. Vášně zatemňují ještě tvůj rozum, světské zásady tě ještě drží v mátohách. Smyslná žádostivost, změkčilé zvyky ti znesnadňují volbu nebo tě zavádějí na špatnou cestu. Musíš se naučit hleděti pravdě tváří v tvář. Pocházíš od Boha, náležíš Bohu, jsi stvořen pro Boha. Bůh ti dal život, je tvým mistrem, stal se tvým otcem. Máš život jen proto, abys mu sloužil a tou službou si zasloužil požívatí Boha a těšiti se z něho v nebi.

82. ODEVZDANOST DO BOŽSKÉ PROZŘETELNOSTI

Mt. 6.

I. Ježíš vybízí učedníky, aby se odevzdali Prozřetelnosti nebeského Otce.

Proto pravím vám: „Nepečujte úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o své tělo, čím byste je odívali. Což není život více nežli pokrm a tělo více než

oděv? Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje ani ne-
žne, ani neshromažďuje do stodol, a váš Otec nebeský
je živí. Nejste vy dražší než ono?“

Přijmi radostně sladkou výzvu, abys spo-
léhal na Boží Prozřetelnost. Nepečujte úz-
kostlivě, praví Ježíš. Tato slova však nezaka-
zují mírnou obezřelost ani usilovnou práci,
nýbrž toliko nepokoj a duševní zmatek.

Projevovali bychom nedostatek lásky k Bo-
hu, kdybychom se oddali nepokojí. Dosavad-
ní dobrodiní jsou zárukou dalších. Zapomíná-
me, jaký Bůh byl, proto se znepokojujeme
myšlenkou, jaký bude. Nedůvěřujeme, pro-
tože zapomínáme.

Bylo by to i nedostatkem zbožnosti. Zne-
pokojovati se mohou jen pohané. Jejich bo-
hové jsou slepí, bezmocní, bez citu. Ale Bůh,
jehož nám hlásá Ježíš, může všechno, ví vše-
chno, o všechno se zajímá. Je naším otcem. Ne-
důvěrou bychom jej vřaďovali mezi nepravé
bohy, jednali s ním jako s cizím, projevovali
bychom, že nevěříme v jeho nekonečnou
moudrost.

Konečně to není ani rozumné tak se zne-
pokojovati. Rozum nám praví, že Bůh, jenž
nám dal život a stvořil naše tělo ještě dříve,
než jsme o ně mohli pečovati, nemůže nám
nedat i ostatní. Kdo učinil více, učiní i méně.
Pozoruj, co se děje v přírodě, a suď z toho
na sebe. Bůh je nesmírně štědrý k nejmen-

ším bytostem. Mohl by něco odepřítí tobě, když tě povýšil nad ně a nade vše tvorstvo?

Upevni se tedy ve víře. Připomeň si, čemu tě Ježíš učí o Bohu, a věř mu. To stačí. Důvěra kolísá jen tam, kde stůně víra. Spolehni na slova Ježíše Krista, a poznáš radosti, plynoucí z důvěry.

II. Vybízí je, aby především hledali království nebeské.

Nepečujte tedy úzkostlivě říkajíce: „Co budeme jísti, aneb co budeme pít, aneb čím se budeme odívat?“ Neboť po tom všem se pohané shánějí. Ví zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete. Hledejte tedy království Božího a spravedlnosti jeho a toto všechno bude vám přidáno.

Hledejte nejprve království Božího. To je životní pravidlo pravých učedníků Ježíše Krista. Tvůj Mistr ti je znovu předkládá, aby ses pro ně rozhodl. Dbejme pilně svého posvěcení, a Bůh se postará o ostatní. Žítí ode dne ke dni, věrně plnit povinnost, kterou nám od Boha přináší tisícerymi příležitostmi každý přítomný okamžik: to je program dokonalosti. Je v něm všechna křesťanská moudrost.

Bud' přesvědčen, že nastíněním tohoto programu nám Ježíš ukazuje prostředek, jak můžeme býti skutečně šťastnými na tomto světě. Vždyť štěstí přítomného života záleží hlavně v tom, že nám zaručuje štěstí života budou-

cího. Svěř tedy dětinně Otci na nebesích přítomnost, minulost i budoucnost. Ví všechno, může všechno, je tvým otcem. Jak bys mu mohl nedůvěřovati?

83. O LEHKOVÁŽNÉM POSUZOVÁNÍ

Mt. 7, Luk. 6.

I. Ježíš varuje učedníky, aby bližního neposuzovali.

Nesudťte, abyste nebyli souzeni; neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni.

Nesudťte! Rozjímejte o tomto zákazu Mistrův. Nestarejte se bezprávně o druhého! Nesudťte nikoho! Nejste soudci svých bratří. Nedostali jste k tomu moci; nejste k tomu vůbec povoláni. Dělajíce se soudci, uchvacujete pro sebe právo Boží. Je toliko jeden Soudce lidských činů. Ten Soudce je nad námi; bude souditi naše soudy; bude nás trestati za to, že jsme soudili, nejsouce k tomu povoláni a neznajíce věc.

Činíce se soudci svých bratří, zřizujeme tedy proti sobě přísnou soudnou stolicí. Ježíš nás upozorňuje na to nebezpečí a připomíná nám, že jen láska nás může zachrániti. Vezmi si to upozornění k srdci. Nezkoumej chování bližního, když to není tvá povinnost; co se dá dobře vyložití, vylož si dobře. Co můžeš omluviti, nekárej. Buď shovívavým k bližnímu, a Bůh i tobě bude milostiv. Nebylo by

nerozumné opominouti tak vzácný prostředek věčné spásy?

II. Káře pokryteckou přísnost falešných horlivců.

Pročpak vidíš třísku v oku bratra svého, a trám ve svém oku nepozoruješ? Pokrytče, vyjmi nejprve trám z oka svého a potom přihlédní, abys vyvrhl třísku z oka bratra svého.

Mistr nám ukazuje, kde je horlivost na místě. Znáš sebe samého? praví. Buď horlivý proti vlastním chybám! - Horlivost, která mistruje jiné, bývá často pokrytecká. Bývá to často projev zlého srdce, které se tajně raduje z chyb druhého a radostně je oznamuje veřejnosti. Člověk nešlechtný poníží jiné, aby vyvýšil sebe. Káraje horlivě chyby jiných, snaží se vzbuditi mínění, že sám chyb nemá. Takové chování je lživé a Bohu se protiví. Snaž se o pokoru, a hned v sobě objevíš nedokonalosti a bídu, takže ti přejde chuť souditi a odsuzovati jiné. Na bližního je nejprísnejší ten, kdo je k sobě samému slepý.

Upřímnou pokorou tedy dosáhneš dokonalé lásky. Nenávid' sebe samého, miluj své bratry. Pak na nich budeš viděti jen dobré vlastnosti a na sobě chyby. Lidé vpravdě horliví počínají dílo posvěcování bližního snahou o vlastní posvěcení. Tak to zařídil Bůh a každá jiná horlivost a láska je nepravá. Nemu-

síš si i ty vytýkati takové pokrytectví, které Ježíš tak důtklivě vytýká nejednomu ze svých posluchačů?

84. O ODŘÍKÁNÍ A UMRTVOVÁNÍ

Mt. 7.

I. Ježíš doporučí učedníkům umrtvování smyslů.

Vcházejte těsnou branou; široká je brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ní.

Pojď a poznávej ve světle božského Slova jedinou cestu, která vede k nebi. Mistr nechce, abys dílo svého posvěcení začínal změkčile.

Na kterou úzkou cestu nás Mistr zve? Na cestu, po které se nechodí, jak by kdo chtěl, na níž se musí dávatí pozor na každý krok, aby se s ní nesešlo. Míní se jí život, v kterém se musíme ponížovati a trpěti, podrobovati svého ducha víře, umrtvovati smysly a ovládati své vášně. Vzorem takového života jest Ježíš Kristus; úzká cesta utrpení počíná v Betlemě a končí na Kalvarii. Po celou tu cestu, celým tím životem nás doprovází kříž.

Ježíš praví, že po ní nekráčí mnoho lidí, že takový způsob života si volí jen málokdo. Mnozí tu cestu neznají, ani se nesnaží, aby ji poznali; mnoho lidí na ni nastupuje, ale na ní nesetrvává. Proč tato nevšímavost a ne-

stálost? Poněvadž ani jedni ani druzí nemyslí na život věčný. Myšlenka na věčnost činí lidi horlivými, podpírá je na úzké cestě, pomáhá jim po ní kráčet a radostně na ní vytrvati.

Zkoumej svůj duševní stav. Lichotíš si, že jsi na této cestě, a snad si nic neodpíráš a staráš se jen o to, abys měl spokojený a pohodlný život. Umíš si učiniti násilí, zapřítí se a vítězit nad sebou?

II. Lituje, že většina lidí má tak špatnou představu o umrtvování a o věčné spáse.

Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají!

Přemýšlej o tom zvolání. Dere se ze Srdce Ježíšova jako bolestný stesk. Zdá se, jako by si Ježíš nemohl vysvětlit, proč tak málo lidí chápe své pravé zájmy, proč tak málo lidí oceňuje zázraky moudrosti a prozřetelnosti Boží, proč tak málokdo se dobrovolně odhodlává, aby si na okamžik učinil násilí, aby tak unikl věčnému zavržení. Je to skutečně nevysvětlitelné.

Nepřidávej mu ještě ty zármutku tím, že bys ještě déle nemoudře váhal nastoupiti pravou cestu. Někteří lidé mají jakousi omluvu v nevědomosti, v nedostatečném křesťanském vychování, v tom, že postrádají prostředků

spásy. Ale ty se tak nebudeš moci vymlouvatí před soudnou stolicí Boží. Což nejsi vyvoleným miláčkem Božím?

Rozhodni se, že budeš dobře užívatí přijatých milostí. Čeho se musíš zříci, v čem se se podvoliti jhu Páně, co ubrati ze své sebe-lásky, smyslnosti, ze svých vášní, aby se ti dostalo potěšující jistoty, že dojdeš k šťastnému cíli svatého života? Zpytuj se a umiň si, že a jak vše napraviš.

85. O MOUDRÉM CHOVÁNÍ

Mt. 7, Luk. 6.

I. Ježíš varuje učedníky před falešnými světskými zásadami.

Mějte se na pozoru před nepravými proroky, kteří k vám přicházejí v rouše ovčím, v nitru však jsou vlci draví. Po ovoci jejich poznáte je.

Sleduj pozorně myšlenku Ježíšovu. Zabývá se nebezpečími, kterým jsou v naší duši vydána seménka jím zasetá. Ježíš má nepřátele, kteří chtějí zasáhnouti Mistra zničením učedníka. To je taktika zlého ducha a jeho náhončích. Všude, kudy Ježíš krácel, kde mluvil, kde obracel, povzbuzoval duše, se sbíhají náhončí zla, aby zničili božské dílo. Tato dvojí činnost - dobra a zla, nebe a pekla - rozdvojuje svět; buď přesvědčen o tom nebezpečí, aby ses mu naučil vyhýbatí.

Uč se postřehovati, před kterými lidmi máš prchatí jako před odpůrci Evangelia a tvé věčné spásy. Po ovoci jejích poznáte je, praví Ježíš. Nenajdeš-li u někoho ani pokory, ani čistoty, ani nezištnosti, ani úcty k autoritě Boží, ani odevzdanosti ve zkouškách, ani tichosti, ani lásky, řekni: To je nepřítel Ježíšův a jeho Evangelia. Sud' z toho, podle čeho poznáš pravého učedníka Syna Božího.

Hleď míti z těch myšlenek užitek, abys prozpytoval a upravil své styky s lidmi. V jakém prostředí si libuješ? Koho rád posloucháš a následuješ? Umíš se chovati moudře a zdrželivě? Vážíš si pokladu nauky, který ti Ježíš Kristus svěřil s prosbou, bys ho chránil před nesmiřitelným nepřítelem?

II. Za život pro nebe neplodný hrozí věčnými tresty.

Každý strom, který nenese ovoce dobrého, bývá vyřazen a na oheň uvržen.

Ovoce, podle něhož poznáš pravého učedníka, musíš vydávati i ty sám. Spasitel je pevně rozhodnut trhat ovoce, a to dobré ovoce, se stromu, který zasadil a tak pečlivě opatruje. Květy nestačí. Člověk má pěkné touhy, dělá si dobrá předsevzetí, ale nejde-li dále, strom jen kvete. Co s ním Ježíš učiní? Praví nám to přímo: Planý strom zaslouží, jen aby byl uvržen do ohně. Ježíš žádá užitek

z těch milostí, které rozdává, i z příkladů, které dává.

Zkoumej ještě své chování. Které ovoce u tebe dozrává? Dozrál již nebo dozrává tvůj duch modlitby, intenzivního úsilí, vroucí horlivosti, odvážné bdělosti a pevného přesvědčení? Nemáš příčiny, aby ses pokořoval a oplakával svou zbabělost?

Poznej, že nedostatek ovoce při té zvláštní péči, které se ti dostalo, by byl zradou. Pros Mistra, aby ti odpustil, číms pochybil. Pros jej, aby do tvé duše vlil novou mizu a nechal konečně dozrát plody, po kterých již tak dávno touží.

86. O SKUTCÍCH VÍRY

Mt. 7, Luk. 6.

I. Ježíš prohlašuje učedníkům, že víra bez skutků je mrtva.

Proč mi říkáte »Pane, Pane«, a nečiníte, co pravím? Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.

Ježíš míní skončiti; mezi ním a námi musí býti jasno. Kdo chce býti jeho, musí žítí podle jeho učení. Praví: Nazýváte mě Mistrem, posloucháte, čemu učím, uznáváte pravdu mých slov, odpovídáte „ano“ na všechno, co

žádám. Ale to není dosti. Uznávající mě za Mistra, prohlašujete se mými učedníky. Učedník se má řídit životem a učením svého Mistra. Slyšeti nestačí, musíme chtít; plány dělati není dosti, je třeba je provádět; projevovali souhlas nestačí, musí se jednat. Nechápete-li věci takto, nemohu pro vás učiniti nic. Všechny mé projevy, práce, všechn můj návod ke konání milosrdenství zůstanou bez ovoce.

Shrň si nauku, kterou ti Mistr právě hlásal. Vysvětlil nám ji a tím nám chtěl jen říci, jakými nás chce mít Otec. Všechno chování křesťana záleží v plnění božského programu. Ježíš nám hlásal, abychom byli pokorní a dobří, odvážní a odevzdaní do vůle Boží, upřímní a zbožní; vybízí nás, abychom se varovali příležitostí k hříchu, abychom odpouštěli nepřátelům, bděli nad svými styky se světem, protože to chce náš Otec na nebesích.

Uvědomuj si zřetelně vůli Boží, která se ti jeví v každodenních povinnostech a těžkostech. V tomto úseku najdeš příležitost k praktickému konání evangelických ctností. Ježíš ti ukazuje tvůj každodenní život a praví: To je vůle Otcova: za těch podmínek budeš spasen a dojdeš království Božího.

Pros Ježíše, aby ti to připomínal v hodinách nudy a únavy. Budeš konečně dosti velkomyslný, aby sis od Ježíše zasloužil slov ještě

důvěrnějších, plných světla, horlivosti, nebeské radosti?

II. Praví, že neuznává toho, kdo nežije podle víry.

Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, zdali jsme ve jménu tvém neprorokovali¹⁵ a ve jménu tvém nevymítali zlé duchy a ve jménu tvém nečinili zázraky?“ A tehdy prohlásím jim: „Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti.“

Upevní se v rozhodnutích, která Ježíš tak zdůrazňuje. Zabýváš-li se blouznivými sebeklamy, rozptyl je. Před Bohem má cenu jen věrné plnění životního programu podle vůle Boží. Ten, jenž k nám dnes mluví jako Spasitel, bude kdysi naším soudcem.

Vmysli se před jeho soudnou stolicí; pronáší právě přísný rozsudek nad těmi, kteří k svému neštěstí žili v sebeklamech. - Pracovali jsme mnoho na tomto světě, mnoho podnikali a mnoho trpěli, praví tyto lidé. Konali jsme věci podivuhodné, psali jsme, dokazovali, hlásali tvé učení, kárali jsme špatné mravy, uváděli v úžas zástupy. - Ale nečinili jste vůli Boží, namítá Ježíš; neučinili jste na tomto světě nic. Neznám vás. - Rozjímej o této kletbě.

V království Božím není tedy místa pro toho, kdo dává přednost své vůli před vůlí Boží. Život je lidem dán, aby Boha chválili, aby pracovali k jeho cti a plnili jeho vůli. Syn

Boží přijme u brány nebeské jen ty, kdo mužně přijali tento životní program. Ostatní nejsou jeho. Prodchni se těmito velkými myšlenkami a obnov u jeho nohou své zasvěcení a rozhodnutí.

87. PRAVÁ MOUDROST

Mt. 7, Luk. 6

I. Ježíš svědčí učedníkům, že pravá moudrost záleží ve víře.

Každý tedy, kdo slyší tato má slova a koná je, bude jako muž moudrý, který postavil dům svůj na skále. A každý, kdo slyší tato má slova a nekoná jich, bude jako muž pošetilý, jenž postavil dům svůj na písku.

Rozjímej o těchto posledních slovech božského Mistra. Naléhá naposled na posluchače, aby se řídili naukou právě vyslovenou. Právě tak jako k nim se obrací i k tobě. Vnímej jeho slova celou duší a celým srdcem.

Uvažuj o své situaci, praví Ježíš. Vol rozvážně a rozumně. Pravá moudrost volí vhodné prostředky, aby dosáhla žádoucího cíle. Jednej tedy moudře.

Co je tvým cílem na tomto světě? Hledáš pravdu, pokoj svědomí, klidnou budoucnost, odvahu k boji, zajištění úspěchu, sílu k utrpení. Toužíš po pravé radosti, po pevné naději, po statcích nezcizitelných. Nuže, Syn Boží prohlašuje, že praktické provádění jeho

učení obsahuje a dává všechno, co hledáš. Uchop se toho prostředku. On to tvrdí, je to tedy pravda.

Založ svůj život na skále; na pravdě věrou; na svobodě závislostí; na pokroku bojem; na pokoji skrze pronásledování; na bohatství odříkáním; na heroismu láskou; na horlivosti důvěrou v Boha.

Jdi si pokleknouti k nohám Ježíšovým. Vzdej mu hold a obětuj mu sebe sama celého: duši, tělo, smysly, obrazotvornost, paměť, rozum, srdce, vůli. Všechnu sílu, kterou máš, dej do jeho služby; otevři mu všechny své poklady. Věčná Moudrost má pravdu, přidej se k ní.

II. Zástup žasne nad jeho učením.

A když Ježíš dokončil řeči tyto, užasly zástupy nad jeho učením, neboť učil je jako mající moc a ne jako jejich zákoníci a farizeové.

Ježíš se odmlčel; skončil svou řeč. Udělal své, nyní je řada na jeho posluchačích. Přidej se k všeobecnému podivu.

Co tak krásného řekl a učinil? Odhalil právě člověku jeho vznešený stav, jeho veliké určení. Naučil jej pohrdati vším, co poskvvrňuje, aby se stal upřímným, šlechetným, čistým, nezištným. Právě mu zjevil, jak krásná je pokora, tichost, trpělivost, smířlivost, láska a milosrdenství. Ukázal mu v Bohu nej-

lepšího otce a spojil ho s ním synovskou láskou, něžnou důvěrou, ustavičnou touhou se mu líbiti a činiti jeho svatou vůli. Je to nauka podivuhodná.

Veleb Syna Božího se zástupem. Děkuj mu a nepochybuji o něm; nežádej už divů. Jeho nauka má pečeť božství; sám Bůh Otec právě promluvil ústy Ježíše Krista. Tak mluví Bůh, a protože mluví k tobě, neposlouchej již světa. Zjevila se autorita Boží; podrob se.

Poklekní tedy a řekni „amen“ - staň se. - Ano, kéž se stane v mém životě vše tak, jak řekl a jak chce Ježíš!

88. MALOMOCNÝ

Mt. 8, Mk. 1, Luk. 5.

I. Ježíš přijímá hold malomocného a vyslýchá jeho prosbu.

Když pak sestoupil s hory,¹⁶ šly za ním velké zástupy. A hle, malomocný přišel a klaněl se mu řka: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistiti.“

Kterou nemocí trpí tento nešťastník? Pozoruj ho zblízka a vzpomeň si na sebe. Hrozíš se jeho stavu, ale věz, že malomocenství duše jest horší než malomocenství těla. A není i tvá duše zasažena malomocenstvím? Malomocenství hříchu, zlých návyků, vnitřního nepořádku ve všem tvém jednání je bohužel smutný stav, v kterém živoříš a z něhož musíš

vybřednouti co nejdříve. Vrhni se tedy i ty knohám toho, jenž vysvobozuje z každé strasti.

Uč se od malomocného, jak máš prositi o uzdravení a jak je přijmouti. Hle, jak uctivě jde k Ježíši. Jak zbožně mu předkládá svou žádost! S jakou důvěrou očekává splnění své prosby! Chceš-li, můžeš mě očistiti, praví. Nepřidává nic. Já nemohu nic, ty můžeš všechno. Tobě stačí jen chtít, ty víš, jak trpím, a můžeš mi pomoci. Důvěřuji v tebe. Má důvěra je mou silou, mou odvahou, veškerým mým věděním. Očekávám a důvěřuji.

Tak se máš modliti. Nauč se tomu od malomocného a snaž se z toho mítí užitek pro duši.

II. Uzdravuje malomocného.

I vztáhl Ježíš ruku a dotkl se ho řka: „Chci, buď čist.“ A ihned byl uzdraven od svého malomocenství.

Uvědom si opět, jak je Mistr dobrý a jak ho jeho laskavé srdce činí přístupným všem. Pravíš mi: Chceš-li; nuže já chci. Chci vás opravdu uzdraviti; nic si tak nepřejí jako vám pomoci. Víte, že jsem všemohoucí; věřte, že jsem i nekonečně dobrý. Chci vás zbaviti každé poskvrny, chci, aby vaše úmysly se očistily, vaše vůle obnovila, energie znovu se zrodila, aby se láska opět ujala vlády. To chci!

Rozjímej o těch slovech. Ježíš bude vždy

ochoten tě uzdravit na těle i na duši, když jej o to požádáš. Neprolil všechnu svou krev, aby ti dokázal, že to s tebou myslí upřímně? I dnes ještě můžeš dostat všechno silou jeho slova a dotekem jeho ruky. Ale i ty musíš chtít být uzdraven a říci: Chci se opět stát čistým, bdělým, uspořádat svůj život a svou každodenní práci. Chci být uzdraven.

III. Poroučí mu, aby projevil Bohu vděčnost.

I řekl mu Ježíš: „Hleď, abys to nikomu neříkal, ale jdi, ukaž se knězi a oběť dar, který přikázal Mojžíš na svědectví¹⁷ jím.“

Uzdravením se malomocný stal dlužníkem Boží dobroty. Ježíš mu to připomíná a malomocný spěchá, aby svůj dluh vyrovnal. Připoj se k němu. Veleb s ním Otce na nebesích za to, že nám posílá tak milosrdného Spasitele. Jdi i ty a vzdej mu oběť chvály a díky, jak toho vyžaduje jeho nekonečná dobrota.

Ale ze všech důkazů vděčnosti je Otcí nebeskému nejmilejší dokonalá věrnost k jeho zákonu. Nezapomeň na to a učiň si vzhledem k tomu pevné předsevzetí.

89. SETNÍKŮV SLUŽEBNÍK

Mt. 8, Luk. 7.

I. Ježíš přijímá posly setníkovy a vyslýchá je.

Když dokončil všechna ta slova svá k lidu, vešel do

Kafarnaum. Služebník jednoho setníka¹⁸ jsa nemocen pracoval k smrti. Uslyšev o Ježíšovi, poslal k němu židovské starší s prosbou, aby přijda uzdravil služebníka jeho.

Jdi Pánu Ježíši naproti. Sotva přišel, již jej obklopují prosebníci. Prosí o věc, která zasluhuje veškeré jeho pozornosti.

Kdo jsou ti lidé? Oč prosí Pána? Hle, pohan nás učí, jak máme jednat se Synem Božím. Setník se nepovažuje za hodna osloviti osobně toho, jenž přichází ve jménu Božím; hledá si prostředníky a praví jim: Ujměte se mé věci, jděte za mne prosit. - To je výtečná metoda pro toho, kdo chce míti úspěch.

Jak plní tito lidé své poslání? Slyš, jak mluví o tom, který je posílá. Praví: Tento člověk je hoden toho, abys mu to učinil, neboť miluje náš národ¹⁹. Zasluhuje, abys ho vyslyšel, neboť je dobrý. Je dobrý k nám i k svým podřízeným; o nemocného služebníka se stará jako o své dítě. Služebník je u něho jako člen rodiny. Tento laskavý velitel je hoden, aby pochopil Evangelium, proto jeho věc má úspěch již napřed.

Ježíš řekl: „Já přijdu a uzdravím ho.“ A šel s nimi. Hleď, jak Spasitel spěchá potěšiti a uzdraviti. Jeho srdce hoří touhou uleviti bolestem, o nichž slyší. A stačí, aby člověk byl dobrý k malým a ubohým, aby tím Ježíše donutil zasáhnouti bez otálení. Každá prokázaná

služba je hlasem, který volá: Pojď... vyslyš...
učiň zázrak!

II. Hlasitě se podivuje víře a pokoře setníkůvě.

Odpověděv pak setník řekl: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdraven bude služebník můj.“ Uslyšev to Ježíš podívil se a řekl těm, kteří šli za ním: „Vpravdě pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry (ani) v lidu izraelském.“

Povzbud' se hlubokou pokorou setníkovou při setkání s Ježíšem. Čím více se Ježíš blíží, tím patrnější jest jeho božská velikost. Pokorná duše ve světle víry jasně poznává nicotnost stvoření a velikost Stvořitelovu. Pokořuje se a volá: Nejsem hodna!

Rozjímějme o slově „nejsem hoden“. Nejsem hoden ani jednoho tvého pohledu, ani jednoho tvého slova, tím méně tvé návštěvy v mém domě. A přece tě prosím o zázrak. Pokořuji se, protože vím, kdo jsem já, osměluji se, protože vím, kdo jsi ty. Tak mluví, tak jedná pravá pokora.

Nelze vysloviti, jakou útěchu pociťuje Srdce Ježíšovo, když se setkává s duší tak přímou, pokornou, věřící. Slyš, jak se diví, a blaho-přej šťastnému prosebníku, jehož se týkají ta slova podivu.

Ale ten podiv je zároveň steskem. Nenalezl jsem tak veliké víry (ani) v lidu izraelském,

praví Spasitel. Izrael mě zklamal. - Bohužel duše, kterým se dostává nejvíce přízně, nebývají vždy nejvěrnější. Neplatí to i o tobě?

III. Vytýká svým vyvoleným nedostatek víry.

Pravím pak vám, že mnozí přijdou od východu i od západu a stolovati budou s Abrahamem, s Isákem a s Jakubem v království nebeském; synové království však budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.

Koho se týká ta hrozba? Chraň Bůh, aby se nevztahovala na tebe. Je však pro tebe v této hodině blahodárným upozorněním. Ježíš těm, které zahrnul milostmi, hrozívá jen proto, aby kdysi nebyl nucen milosti jím odejmouti.

Uč se tedy, že s výšin vyvolených duší se vždy lze zřítit. Věz, že, ač je Pán Ježíš tak dobrý, zavírá přece své srdce tomu, kdo víru tvrdošíjně odmítá. Oč více dostals než druzí, o tolik musí vzrůst tvá víra, zbožnost a věrnost k Bohu; jinak by ti to bylo jen k zahanbení.

Kéž máš užitek z toho přísného naučení! Klaněj se u nohou toho, jenž ti je dal, s pravou pokorou, s upřímnou lítostí a s dokonalou oddaností.

90. VZKŘÍŠENÍ MLÁDENCE NAIMSKÉHO

Luk. 7.

I. Ježíš potkává pohřební průvod syna vdovy naimské.

Potom šel do města, které slove Naim²⁰, a šli s ním učedníci jeho a zástup veliký. Když se přiblížil k bráně města, vynášeli mrtvého, jediného syna matky jeho, a ta byla vdova; četný zástup lidu z města (šel) s ní.

Spěchej božskému Mistru naproti. Hledá trpící duše; jde k Naimu, aby někoho potěšil. Naše bolesti jej k nám přivádějí; když pláčeme, blíží se k nám. Hle, tu je! Pozdrav jej s láskou a s důvěrou.

Při pohledu na blížící se pohřební průvod rozjímej o krutém rozloučení při smrti. Byl to jediný syn a matka byla vdova. Chudera opuštěná potřebuje těšitele. Hledá jej a volá na pomoc. Pravým těшитelem je však jen ten, kdo nám může vrátit, co oplakáváme. Proto také nám Otec nebeský posílá svého jednorozeného Syna. Dává nám jej, aby byl naším Těšitelem, jako je naším Spasitelem a Mistrem.

Poklekni zbožně k nohám Ježíšovým. Ukaž mu mezeru, kterou způsobila smrt mezi tvými drahými. Odhal mu krvácející rány v srdcích svých bližních; ukaž mu jejich slzy a pros, aby zakročil. On může všechno a v každou hodinu. On je vládcem života i smrti.

II. Blíží se k matce a těší ji.

Spatřiv ji Pán, slítoval se nad ní a řekl jí: „Neplač.“

Hle, jak se Mistr mísí do průvodu a oslovuje zarmoucenou matku. Pozvi sem ty, kdo Bohu vytýkají, že si nevšímá našich bolestí. Ježíš víc než kdo jiný jest jat milosrdenstvím, když nás vidí trpěti, protože zná lépe než kterýkoli člověk city a práva lidského srdce.

Neplač, praví jemně. - Okoušej sladkost toho slova. Neslyšels je nikdy v svém srdci? Je to hlas Otce, který ti praví, abys důvěřoval v jeho Syna, a jemu ukládá, aby smrt proměnil v život. Proč by ses tedy bál zemřít? Nic z toho, co chrání Syn Boží, neumírá. Jsem jeho v životě i ve smrti, a když zemru, nevycházejdu z jeho rukou. Za hrobem uvítá Ježíš ty, kdo zemřeli, a vrátí jim život. Duše má, slož naň všechnu důvěru a obnov víru v prozřetelnost Otce nebeského.

III. Křísí mrtvého a přijímá díky všech.

A přistoupiv dotkl se mar; ti pak, kteří (ho) neslí, se zastavili²¹. I řekl: „Mládenče, tobě pravím, vstaň.“ I posadil se mrtvý a počal mluvit. I dal ho matce jeho.

Přiblíž se k marám. Všimni si, jak ochotně Syn Boží používá své všemohoucnosti, aby nám dobrotivě přispěl na pomoc.

Zde vidíš, jak vykonává svou nejvyšší auto-

ritu. Jediné jeho slovo stačí na každé probuzení. Promluví, a co bylo skleslé, se zvedá; co bylo ztraceno, se vrací; co bylo mrtvé, přichází k životu.

Vstaň, praví Ježíš k mrtvému. A mrtvý s pohřebního lůžka povstává. Pohled na okamžik na bytost, která se vrací od břehů věčnosti. Přibliž se a poslyš člověka, který ví, co je smrt. Co praví svému Spasiteli? Co praví matce? Co zástupu? Rozjímej o tom. Pro nový život nová řeč. Je to mluva těch, kdo zdравě soudí o časných věcech, poněvadž je přirovnali k věcem věčným.

Vzkříšený jínoc tě vybízí, abys vyšel z hrobu vlažnosti a přetvářky a začal nový život, v němž by nebeský Otec již nic nenašel z chyb a marností dřívějšího života. Jinak bys mařil zázraky dobroty Boží a vydával se přísným Božím soudům. Přemýšlej o tom a učiň si z toho závěr.

Bůh navštívil lid svůj, volá zástup. Řekni i ty: Bůh se mi zjevil, odevzdám se mu dokonale.

91. POSELSTVÍ JANA KŘTITELE

Mt. 11, Luk. 7.

I. Ježíš přijímá vyslance Janovy.

I zvěštovali Janovi učedníci jeho o všech těchto věcech. Tu Jan, zavolav si dva ze svých učedníků, poslal

je k Ježíšovi se vzkazem: „Ty jsi ten, který má přijít, či máme čekatí jiného?“

Připoj se k dvěma učedníkům Jana Křtitele a jdi se k nohám Ježíšovým obnoviti v prvotní víře. Jsou to duše nejisté; kolísají ve víře jako ty. Kdo je posílá? Předchůdce. Nežli zemře, chce Jan ještě vydati svědectví o pravdě a zvětšiti slávu Ježíše Krista, aby vzrostla víra věřících. Chce umřítí tak, jak žil.

Co praví Ježíši oba vyslanci? Snaž se jim rozuměti. Připomeň si věčné cíle, ke kterým jsi povolán, drsnou cestu, po které máš jít, nesnadné ctnosti, které máš konati, hrdinný boj, který máš vésti, a oběti, které máš dokonati. Uzněj svou bezmocnost; Bůh ti musí dáti na pomoc laskavého a bezpečného vůdce.

Přijď tedy k Ježíši s otázkou, kterou mu položili vyslanci Janovi: Jsi ten, který má přijít? Mohu v tebe složití všechnu naději? Potřebuji vůdce k věčnosti. Jsi jím ty? Potřebuji podporu k boji: Jsi mou podporou? Potřebuji Spasitele proti nepřátelům: Jsi tím Spasitelem?

II. Na důkaz svého božského poslání se dovolává zázraků.

Ježíš jim odpověděl: „Jděte a zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli. Slepí vidí, chromí chodí, malomoc-

ní nabývají čistoty, hluchí slyší, mrtví vstávají z mrtvých, chudým se zvěštuje Evangelium.“

Ježíš odpovídá. Především si povšimni, jak slavnostně si při tom počíná. Stačila by prostě slova, ale dovolává se zázraků. Čím jest, ukazuje na svých skutcích. Proč tak jedná, ne-li proto, aby světlo a přesvědčení vnikly do srdcí hlouběji?

Hle, jak se k němu utíká zástup trpících. Jejich nemoci budou důkazem, že tvrzení Ježíše Krista je pravdivé. Ti, kdo se ho dotazují, najdou pravdivou odpověď ve vděčných svědectvích trpícího lidstva. Tážete se, jsem-li ten, který má přijíti? Dovolávám se mrtvých, které jsem vzkřísil, nemocných, které jsem uzdravil, a všech těch, kterým jsem prokázal dobrodiní. Slyšte, jak mi chudina žehná. Co z toho můžete soudit?

Přístup k Mistru blíže. Neslyšíš v projevech vděčného zástupu hlas Otce, který tě vyzývá, abys uznal jeho Syna a jemu se klaněl? Zde jedná Bůh, neboť chudina je milována, nešťastným se dostává pomoci, s vydědenci se zachází jako s bratry. Bůh Otec ti ukazuje Ježíše a praví: Tento je Syn můj milý, všechna vaše naděje. - Již neodporuj a dej se mu.

III. Blahopřeje již napřed všem, kdo v něho věří.

Blahoslaven jest, kdo se nebude horšiti nade mnou.

Náležíš k těm šťastným? Či jsi, bohužel, obětí lidské bázně? Nestydíš se za tak dobrého Mistra? Nebyls vzhledem k němu nesčetněkrát zbabělým? Tak málo pozornosti věnuješ jeho slovům, tak býváš liknavý v modlitbě, tak málo používáš jeho milostí! Nemohl by si často mysliti, že pro tebe není ničím? Že čekáš jiného Spasitele? Musíš se vrátit úplně k tomu, jehož ti posílá Bůh.

Rozjímejme také o přísném upozornění, které Ježíš při tom dává. Někteří lidé nepostřehují božského rázu skutků Kristových. Soudí o jeho učení a osobě podle vnějšího zdání; když o něm mluví, popírají ho a pohoršují se nad ním. Běda jim! Kde Bůh vložil život, tam nacházejí smrt. A co je příčinou té pohromy, ne-li pýcha, která jim zatemňuje světlo božských zásahů? Pro pýchu odpírají Ježíši Kristu. Varuj se tedy pýchy. Jen když se budeš přičiňovati, abys ji překonal, vejdeš do plného světla žhavého a pevného přesvědčení.

92. CHVALOŘEČ PŘEDCHŮDCOVA

Mt 11, Luk. 7.

I. Ježíš chválí duševní sílu Jana Křtitele.

Když poslové Janovi odešli, počal mluvit k zástupům o Janovi: „Co jste vyšli na poušť viděti? Trtínu větrem se klátící?“

Rozněť v svém srdci oheň svatých žádostí a poznávej, co tě může u božského Mistra doporučit. Zasloužití si pochvaly Syna Božího je chvála nejpravdivější a největší.

Co jste vyšli na poušť vidět? táže se. Chce učedníkům ukázat, že ani učenost, ani výmluvnost, ani světské úspěchy, ani skvělé postavení nezasluhují jeho souhlasu, nýbrž jediné duševní pevnost, plnění povinností, stálost ve ctnosti, vytrvalá pozornost k věčným zájmům.

Snaž se v Srdci Ježíšově objeviti sladkou radost, kterou okouší, když se setkává s duší mužnou, jejímž životním programem je ctnost. Náležíš k takovým duším? Děláš mu také radost? Zasloužíš pro věrnost k jeho praporu také takové pochvaly?

Či snad jsi třtina, která se ohýbá nejmenším závanem větru? Závanem lidských bázní, předsudků, pokořování, zkoušek, něčeho nepředvídaného, co tě zmate? Je tvá činnost vydána na pospas rozmarům, je tvůj cit již napřed zaujat zálibou, tvá vůle stále ovládána smyslnými žádostmi? Nezkracuješ ze slabošství modlitbu, neodkládáš boj, nevyhýbáš se práci, neoddaluješ splnění svých předsevzetí do neurčita? Jsi něco jiného než ubohá třtina větrem se klátící?

II. Chválí jeho přísný život.

Či co jste vyšli viděti? Člověka měkkým rouchem oděného? Ejhle, ti, kteří nosí roucho skvostné a žijí v rozkoších, v domech královských jsou.

Co viděli? Viděli člověka, který se nikterak nebál utrpení, umrtvoval své tělo, věnoval se bdění a modlitbám; jemu nedostatek a chudoba byly rozkoší, on dokonale pohrdal tím, po čem touží smyslnost. To je uchvátilo. Říkali jeden druhému: To je člověk Boží; činněme pokání!

Syn Boží je též nesmírně potěšen. Abys jeho radost neumenšil, musíš následovati příkladu učedníků Janových a činiti pokání. Nejsi bídným otrokem dobrého bydla a změkčilého světáckého života? Neděsí tě pohled na tu bolestnou přísnost, která lid na poušti uváděla v nadšení? Nestaráš se příliš, abys měl všude pohodlí? Nepoddáváš se smutku nebo špatné náladě, když nemáš, co pokládáš za nezbytné? Přiblíž se pokorně k Pánu Ježíši; vyznej se mu ze svých slabostí a pros jej o rozřešení.

III. Oslavuje jeho žhavou horlivost a velikost jeho poslání.

Co tedy jste vyšli viděti? Proroka? Zajisté - pravím vám - (viděli jste) i více nežli proroka. Tento jest, o němž je psáno: Hle, já posílám posla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou.

Janu Křtiteli se opět dostává chvály; nový důvod, aby ses zpytoval. Viděli člověka, který se staral jen o zájmy Boží, který měl jedinou ctižádost: aby Pánu připravil cestu, aby k němu přivedl duše a všem oznámil milost jeho skutečné přítomnosti. Více než prorok, praví Ježíš. Kdo tedy? Apoštol.

Rozjímej dobře o té myšlence. Jak horlíš o čest Boží? Kde je tvá vroucí touha přivést k Bohu celé tvé okolí? Jsi pro své drahé tím, čím byl Jan Křtitel národu židovskému? Andělem Nového zákona, prostředníkem božských úmluv, předchůdcem nebeského přístí? Přirovnej se k němu a posuzuj se, jak náleží. Jak jsi dosud zápasil za Evangelium? Nevzdaluješ duše od Ježíše Krista špatným příkladem, místo abys je k němu přiváděl?

Ježíš pravil dále: „*Neboť pravím vám: Mezi narozenými z ženy není žádného proroka většího nad Jana Křtitele.*“ - Nemohl by k tomu říci o tobě: Nikdo není menší než ty? Nic není malichernějšího než tvé myšlenky; nic není nižšího než obzor, v kterém sis umínil žítí.

Uč se růsti sebezáporem. Pozdravuj uctivě ty, kdo si činí násilí, aby dobyli nebe; vmysli se do zápasů, které podstoupili. Raduj se s vyvolenými a uznej vítězství Evangelia. Pohrdej kolísavým a vrtkavým světem a staň se člověkem věčnosti.

93. ZLOŘEČENÁ MĚSTA

Mt. 11.

I. Ježíš hrozí městům, která ho nechtějí přijmouti.

Tehdy počal vytýkati městům²², v kterých se událo nejvíce jeho zázraků, že se nedali na pokání.

Zaujmi své místo u Ježíše; rozhněvaná Spravedlnost ti připravuje poučení, z něhož musíš mítí užitek.

Ježíš vidí před sebou města, svědky svého apoštolátu. Připomeň si, jak laskavě si je hleděl získávat, jak výmluvně je poučoval, jak hrdinný příklad jim dával. Vzpomeň si na jeho zázraky. Je možné, že se ještě najdou duše netečné, vůle vzpurné, srdce zatvrzele uzavřená k tak dobrému Spasiteli? Je bohužel až příliš pravda, že v městech, která před sebou vidí, bylo jeho slovo hlásáno marně; jeho zázraky tam neměly úspěchu. Předsudky neustoupily, pýcha se nepoddala, víra nevzklíčila.

Pozoruj Syna Božího. Na jeho tváři jsou stopy utrpení nad nevděkem, odporem, odmítáním. Ježíš se rozhorluje, přišla hodina odvěty. Nastává okamžik, kdy jim začne zlořečiti ten, jenž přinesl z nebe jen požehnání.

II. Předpovídá jim neobyčejně přísné soudy Boží.

Běda tobě, Korozaím²³, běda tobě, Betsaido²⁴! Neboť kdyby v Tyru a Sídónu byly se udály zázraky, které

se děly ve vás, byli by dávno v žínici a popelu dali se na pokání.

Běda tobě! Polítuj nešťastníky, nad nimiž Boží spravedlnost vyslovuje kletbu. Ale hned zpytuj i sebe sama. Kde je to nehostinné město, které zavírá brány před Ježíšem a otvírá jeho nepřátelům? Kde je pyšný duch, který se stydí za prostotu Evangelia? Kde je rozdělené srdce, které nedopřává předního místa Synu Božímu? Kde je vůle, která přese všechno vytrvala v odboji proti božské autoritě? Hledej, a brzo najdeš i ve vlastním chování něco z historie zlořečených měst.

Nezasloužil bys i ty takové hrozby? Přišel jsem k tobě s rukama plnýma nebeských darů; zval jsem tě a dával ti přednost před jinými; poskytoval jsem ti výtečné prostředky; a tys dal přednost hříšné zálibě přede mnou, stále jsi zbaběle u víře kolísal a klamal sebe i jiné. Běda tobě! Co na to odpovíš? Co zasloužíš?

III. Kára zneužívání milostí a dobrodiní.

A ty Kafarnaum, zda budeš povýšeno až do nebe? Až do pekla sjedeš; neboť kdyby v Sodomě byly se udály zázraky, které se děly v tobě, stála by podnes²⁵.

Nezasluhuješ i ty podobných přísných výčitek? Vzpomeň si na svou minulost. Co by činili jiní, kdyby se jim dostalo tolika důkazů

přízně jako tobě? Jak jinak by žil mnohý člověk, tobě snad velmi blízký, kdyby se mu dostalo tolik milostí jako tobě! A tys při tom zůstal chladný. Jak by se změnil, kdyby se mu dostalo tolik světla jako tobě! A tebe přece nevytrhlo z tvých temnot. Odpověz; přirovnávej. Skloň se pokorně pod rukou rozhněvaného Mistra.

Co učiníš, abys ušel Božím trestům? Čím si jich zasloužily Korozaím a Betsaida? Co se dělo na náměstích a v domech měst, postižených zlořečením? Lidé zapomněli na věčné cíle, věnovali se jen věcem pozemským, oddávali se radostem a rozkoším. Klamali sebe samy. Tak se klesá do vlažnosti a z ní do těžkého hříchu.

Hleď se zachrániti a připrav si lepší budoucnost. Ještě je čas, abys obětoval svá předsevzetí nekonečnému Milosrdenství, a odzbrojil tak Spravedlnost. Pros Ježíše skrze jeho svatou Matku, aby tě ušetřil na věčnosti.

94. HŘÍŠNICE

Luk. 7.

I. Ježíš přijímá hold hříšnice.

Jeden z farizeů ho prosil, aby s ním pojedl. I vešel do domu farizeova a zaujal místo u stolu.²⁶ A hle, žena²⁷, která byla v městě jako hříšnice (známá), dověděvši se, že stoluje v domě farizeově, přinesla alabastrovou nádobu masti, a postavivši se vzadu u no-

hou jeho, počala (pláčíc) smáčeti slzami nohy jeho, utírala je vlasy hlavy své, líbala mu nohy a mazala je mastí.

Pozvali uctivě Mistra, tedy i tebe. Vstup s ním do domu farizeova: usedni vedle něho, abys oslavil příchod božského Milosrdenství na tento svět. Hříšné duše poznají, jak velice mohou doufat v milost odpuštění.

Pozoruj hříšníci u nohou Ježíšových. Tato žena jest obětí vášnivé smyslnosti a pýchy, otrokyní marnivosti a tvorů, předmětem pohoršení. A přece se zde Syn Boží zastavuje jenom k vůli ní. Božská Moudrost si pokládá za čest získávat to, čím svět pohrdá. A Ježíš nejenže se tu zastavuje k vůli ní, on ji také velmi shovívavě přijímá. Dovoluje jí, aby se přiblížila, povzbuzuje ji pohledem, zdá se, jako by si dělal čest z toho, co mu přede všemi spolustolujícími přináší. Nemá však úmyslu rozhřešiti ji bezpodmínečně; ale hříšnice potřebné podmínky již splnila.

Za jakou cenu uděluje Pán odpuštění, o které hříšnice tak pokorně prosí? Za úkon lásky. Bůh na tomto světě hledá jen lidské srdce, a nic jiného nežádá ani od kajícího hříšníka.

Co činí hříšnice u nohou Ježíšových? Viz její slzy, hled', jak se mlčky přiznává, vdechuj rozlitou vůni. Co tím vším chce říci? Můj Bože, odpusť mi, protože tě miluji. - Uvol-

ňuje své srdce ze zajetí a vrací je Bohu. Dobře porozuměla nauce o Božím milosrdenství, její kajícnost jest dokonalá. Uč se od ní, jak třeba hříchů litovati, jak odlučovati srdce od tvorů a vraceti je Tvůrci.

II. Hájí hříšníci i své milosrdenství.

Uzřev to farizeus, který ho pozval, pravil sám u sebe: „Kdyby to byl prorok, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká; neboť je hříšnice.“ Ježíš osloviv ho řekl: „Šimone, mám ti něco pověděti.“

Slyš, jak se Ježíš ujímá hříšnice. - Šimone, mám ti něco pověděti. Těmi slovy se Ježíš obrací i k tobě. Čti a rozjímej o nich. *„Kterýsi věřitel měl dva dlužníky; jeden mu byl dlužen pět set denárů a druhý padesát. Poněvadž neměli, čím by zaplatili, odpustil oběma. Který z nich miluje ho více?“ Odpověděv Šimon řekl: „Myslím, že ten, jemuž více odpustil.“ On mu řekl: „Dobře jsi usoudil.“*

Bůh nám posílá svého Syna, aby nám vysvětlil, jak můžeme u něho vyrovnávati své dluhy. Věz tedy, že Bůh odpouští za týmž účelem, proč stvořil svět: aby byl milován. Čím více milujeme, tím více odpouští; a čím více odpouští, tím více chce býti milován. Zločiny celého života mizejí v jediném úko-

nu lásky. Miluji-li Boha, nemusím se báti jeho soudu.

„Vidíš tuto ženu?“ táže se Ježíš Šimona. Přirovnej se k ní. Kdo z vás, ty či ona, si lépe dovedl zasloužiti pohledu Božího a jeho dobroty? „Vešel jsem do domu tvého; vody na nohy jsi mi nepodal. Tato však slzami smáčela mé nohy a utřela je svými vlasy. Políbení jsi mi nedal. Tato však, jak vešla, nepřestala líbatí mi nohy. Olejem nepomazal jsi hlavy mé, tato však mastí pomazala mi nohy. Proto pravím tobě: Odpouštějí se jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho.“ Přečti si znovu tento text a snaž se vníknouti do myšlenek Mistrových. Poznej z toho, jak je mu milá tvá něžná zbožnost a kající láska.

Vzpomínka na tvé chyby nesmí býti na újmu tvé důvěrnosti s Ježíšem. Včera byls ještě ovečkou zatoulanou, dnes se stáváš ovečkou, která smí píti z číše Mistrový a brátí si potravu z jeho rukou. Pohleď na tuto šťastnou hříšnici; pros ji o trochu lásky a splácej Bohu svůj dluh.

III. Rozhřešuje hříšnici a propouští ji v pokoji.

I řekl jí: „Odpouštějí se tobě hříchy. Víra tvá tě spasila; jdi v pokoji.“

Rozjímej pozorně o slovech rozhřešení. Víra tvá tě spasila, praví Ježíš kající hříšnici.

Z víry tedy pochází láska, která usmíruje. Miluje, proto uvěřila. Věří v Syna Božího, vyslance nebeského Otce, Spasitele světa.

Hleděla naň ve světle víry. V tomto světle spatřila, že je nekonečně krásný, nekonečně láskyhodný. Jediným rozmachem se tedy osvobodila z nečestného otroctví, jediným úsilím zvítězila tak skvěle. Děkuj jí, že nám dala tak vzácný příklad, a rozhodni se těžiti z něho.

95. NĚMÝ A SLEPÝ POSEDLÝ

Mk. 3, Mt. 12, Luk. 11.

I. Ježíš se cele věnuje zástupům.

I přišli do domu¹⁸ a opět se sešel zástup, takže nemohli ani chleba pojísti. Když to uslyšeli jeho lidé, vyšli, aby ho uchopili, neboť řekli, že se pomínul smyslem.

Protlač se hustým zástupem, který se tísni kolem božského Mistra, a postav se vedle něho. Raduj se, že se sešlo tolik lidí. Pozoruj duše, které ho potřebují; všímej si nesčetných chudáků, kteří se dožadují jeho všemohoucnosti.

Ale jeho dobrota je právě tak nekonečná jako jeho moc; všichni jsou si jisti, že je přijme kdykoli, kdekoli a za všech okolností. Je pro všechny; každý naň může spolehnouti. Jeho radostí a štěstím je, pracovatí pro čest

Otcovu a obětovati se za nás. Nezáleží mu na tom, co si kdo o něm myslí.

Jeho lidé řekli, že se pomínul rozumem. Slyš pošetilou řeč jeho příbuzných. Tolik dobroty, tolik ctností, tolik zázraků, a přece je to nezískalo! Neznámí jej oslavují a ti, kteří by měli býti jeho důvěrnými přáteli, ho tupí. Ale při tom při všem Ježíš dokončuje své dílo. Všimni si toho naučení. Co je nám po úsudku lidí, jen když provedeme dobro, které nám Bůh uložil.

II. Vrací posedlému zrak a řeč.

Tehdy přivedli k němu člověka posedlého, jenž byl slepý a němý.

I ty máš míti účast při nastávajícím zázraku. Pojď tedy; nepodobáš se tomuto nešťastníku? Nejsi slepý k stavu svého svědomí? Umíš postřehovati, jak ošklivé jsou tvé chyby a špatné návyky? Poznáváš, jak ohyzdná je tvá zbabělost, když činíš ústupky světské smyslnosti? Uznáváš, jak nečestnou je tvá politováníhodná bázeň, která působí, že se za Ježíše Krista stydíš, jak malicherné jsou dětinské strachy, které tě znepokojují na cestě k ctnosti? Nezaslepuješ se marnými sebeklamy?

A nechybí ti kromě světla i řeč? Nemlčíš, když se máš modliti, děkovati, napomínati a mluvíti dobrým příkladem? Netlumíš všechno,

co by mělo v tobě a kolem tebe podporovati čest Boží a spásu duší? Nejsi němý, když máš vyznávat víru? Nekoktáš snad jen nebo nemlčíš, když máš příležitost oslavovati Ježíše?

Ano, náležíš k těm slepým a němým, které uzdravuje Syn Boží. Pojď tedy sem; postav se pod jeho žehnající ruku; jmenuj mu zlé duchy, kteří tě drží v zajetí. Je to démon lidské bázně, démon světských zájmů, démon egoismu a smyslných žádostí. Vzbud' víru, naději a lásku, aby Ježíš Kristus zůstal vítězem.

III. Úsudky o něm si odporují.

Když toho ducha zlého vyvrhl, němý mluvil; i podivily se zástupy. Někteří z nich však řekli: „Belzebubem, knížetem zlých duchů, vymítá zlé duchy.“

Slyš, co mluví uzdravený posedlý. Co může říci duše, které se dostalo tak velkého dobrodiní? Nevidíš mu v očích vděčnost? Neslyšíš od něho hold srdce, získaného pro Evangelium? Spojuj své city s city jeho. Pros, aby nebeské světlo ozářilo tvou temnotu. Přej si, aby se každý němý jazyk rozvázal a hlasitě velebil Boha.

Má Belzebuba, říkají zákoníci. Tak mluví pýcha a brání lidem viděti v skutcích Ježíšových Všemohoucnost, která sestoupila s nebe, aby je pozvedla a spasila. Nemyslí, že by božské vykoupení bylo pro ně. Zlobí se, když

vidí, jak zástupové těží ze zázraků, které oni nechtějí. Spíše se rouhají, než pokořují. Odejdí od nich.

Budeš-li se snažiti o pokoru, dostane se ti pro život světla a radosti, že poznáš Boha v Ježíši Kristu. Obětuj Kristu Pánu prvotiny pokory a zaujmi uprázdňené místo po nevěřících a rouhačích.

96. PROTIVNÍK ĎÁBLŮV

Mt. 12, Mk. 3, Luk. 11.

I. Ježíš dokazuje božský původ své moci.

Ale zákoníci, kteří přišli z Jerusalema, pravili: „Má Belzebuba a knížetem zlých duchů vymítá zlé duchy.“ I přivolal je k sobě a mluvil k nim v podobenstvích: „Kterak může satan satana vymítati? Rozdělí-li se království proti sobě, nemůže obstáti království to.“

Jdi opět na své místo ke Kristu Pánu. Slyš, jak jej pyšní obviňují ze společenství s ďáblem. Říkají, že to vše koná mocí zlého ducha.

Co si lidé nemohou vysvětliti, to připisují ďáblu, nebo považují za přelud. Tak se s Ježíšem na světě jedná i nyní. Nediv se. Je nemožné, aby peklo nezuřilo při jeho slovech a zázracích a aby naň ďáblové neútočili závistí, nenávistí, nevěrou a bezbožností.

Pozoruj Ježíše mezi jeho nepřáteli. Je vznešený, klidný, mužný, maří jejich taktiku a chladnokrevně je zahanbuje jako vojín, který

je si jist vítězstvím. Ale zároveň si uvědom, jak potřebujeme prostoty a pokory, abychom o dílech Božích soudili správně. Pokorný pohled víry jediné odhalí činnost Boží, skrytou na dně tajemství. Čítáš takto Evangelium? Posloucháš tak slovo Boží? Rozjímáš tak o životě Páně? - Buď pokorný, a budeš viděti jasně.

II. Prohlašuje, že má vyšší moc proti peklu.

Když ozbrojený silák hlídá dvoru svého, je majetek jeho v pokoji. Když však silnější než on přijde, přemůže ho, odejme mu veškerou zbroj, na níž spoléhal, a rozdělí kořist jeho.

Ježíš se hájí dále. Jeho logika je velmi prostá; odporovati jeho nauce je pošetilé.

Ježíš je skutečně neúprosný odpůrce satanův. Je nejvyšším vládcem, poslaným na svět od Boha, aby vyvrátil brány pekelné a království zloby. Lež nemá místa v jeho životě. Všechna jeho slova a všechny jeho skutky dokazují pravost zjevení Božího, jemuž se musejí podrobiti všichni. Podrob se mu tedy statečně i ty. Odevzdej se odhodlaně Duchu Svatému, který Ježíše řídí. S takovým Spasitelem zvítězíš nade všemi protivníky.

Až do té doby byl člověk slabý a ďábel silný: Od nynějška bude člověk z milosti Ježíše Krista silný a zlý duch slabý. Svému protiv-

níku budeš moci odejmouti kdykoli všechno dobro, o které tě připravil. Raduj se v míru z božského příchodu Ježíše Krista. Přej si vroucně, aby milost Syna Božího se vylila na všechny břehy a na všechny národy.

III. Volá posluchače, aby se upřímně a statečně postavili pod jeho prapor.

Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptýluje.

Kristus Pán tě volá do boje. Bůh chce v tobě kralovati; ale věz, že kraluje rád jen v takové duši, která dovede vítězíti.

Přináší-li nám Syn Boží sílu proti peklu, neznamená to, že máme spat spánkem nečestného pokoje. Máme postupovati proti nepříteli, útočiti na jeho zákopy, přiměti jej k útěku a zničiti.

Kdo není se mnou, je proti mně. Na bitevním poli křesťanského života je tedy neutralita nemožná. Vyhýbatí se boji je zločinem. Kdo není s Ježíšem proti nepřátelským šikům, je proti Ježíši. Co učiníš pro jeho slávu? O jaké úsilí tě žádá? Zkoumej se s veškerou věrou a s celým srdcem. Máš vstoupiti pod jeho prapor s nejudatnějšími; máš přijmouti zbraně, které ti nabízí, střásti veškerou zbabělost a pod jeho vedením jíti do boje. Váhal bys bojovati za věc tak krásnou?

97. HŘÍCHY PROTI DUCHU SVATÉMU

Mk. 3, Mt. 12.

I. Ježíš řekl, že odpustí vše, co kdo řekne neb učiní proti němu.

Vpravdě pravím vám: Všechny hříchy, kterých se dopustili, budou lidem odpuštěny, i rouhání. A kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno.

Pojď k Ježíši, aby ses upevnil v svých předsevzetích. To, o čem mluví, je nekonečně dojemné.

Praví, že odpustí všechny urážky, učiněné jeho osobě. Chce odpustiti nevďěčníkům, kteří s ním zacházejí zle. Podivuj se takovému sebezapření. Pootevři v duchu dvířka zpovědnic a představ si, co se tam lidé za devatenáct století kajícně nazpovídali rouhání, bezbožností a svatokrádeží. Ježíš splnil, co slíbil, jeho milosrdenství se nevyčerpalo. Na všechno bezpráví odpovídá jediným slovem pokoje: Rozhřešuji tě.

Poděkuj mu srdečně za sebe i za své drahé. Jak jinak lze odplatiti tolik dobroty než nabídkou, že chceš nahraditi všechno, co trpěl, vstoupiti do jeho služeb a sloužiti mu co nejvěrněji?

II. Prohlašuje, že hříchy proti Duchu Svatému nebudou odpuštěny.

„Kdo by se však rouhal proti Duchu Svatému, nedo-

stane odpuštění na věky, nýbrž vinen bude hříchem věčným.“ Právili totiž: „Má ducha nečistého“.

Co praví Ježíš dále? Rozjímej a snaž se porozuměti jeho přísné řeči. Nevykládej si ji špatně. Smysl je tento: Ačkoli jeho milosrdenství je tak veliké, přece jednu chybu Ježíš nemůže odpustiti, a to nevěru ve své božské poslání na tomto světě. A proč? Protože, kdo setrvává tvrdošíjně v nevěře jako farizeové, odnímá Spasiteli prostředky spásy, ničí usmiřovací moc Ježíše Krista.

Taková duše je pyšná a neschopna přimouti milost Boží. Jen zatvrzelá pýcha je tedy odpovědná za věčné tresty. Bůh chce spasiti všechny a není hříchu, kterého by neodpustil, podrobíme-li se Ježíši Kristu.

Uznávej božskou Moudrost a klaněj se Duchu veškeré svatosti, který mluví z Ježíše. Víš nyní lépe než kdy jindy, co máš činiti, aby ses vyhnul přísným soudům Božím, jak máš mluvit, kterých zlých příležitostí se varovati, které ctnosti konati.

98. JEŽÍŠ ODPÍRÁ DÁTI ZNAMENÍ

Luk. 11, Mt. 12.

I. Ježíš odpírá nové světlo zatvrzelým nevěrcům.

Tu ho oslovili někteří ze zákoníků a farizeů řkouce: „Mistře, chceme od tebe viděti znamení.“

Slyš, co zákoníci a farizeové žádají od Je-

žíše: Mistře, učin ještě jeden zázrak, ještě skvělejší zázrak, dej nám ještě jeden důkaz, důkaz rozhodnější, a uvěříme v tebe.

Proč to chtějí? Nestačí jim to, co Syn Boží dosud činil a mluvil? Nestačí, poněvadž neuvažovali dosti o jeho slovech; nepodívali se na jeho skutky dosti zblízka. Duch roztržitosti se nechce ustáliti ze strachu, že by viděl; pýcha se nechce přiznati, že je poražena; lidská bázeň nechce ustoupiti; nechceme jednati proti ustáleným zvykům. Tito lidé žádají zázrak jen proto, aby měli novou látku k hádkám a novou záminku se neobrátití. Bůh jim ten zázrak neudělá.

Ježíš neodpovídá a stěžuje si: *„Pokolení toto je pokolení nešlechtné; žádá znamení, ale znamení nebude mu dáno, leč znamení proroka Jonáše.“* - Dobrota Syna Božího je nekonečná; ale přijde hodina, kdy již přestane dávatí důkazy a projevy přízně. Není to spravedlivé, odejmouti světlo tomu, kdo ho nechce užívatí? Rozjímej o tom a snaž se z toho míti užitek. Poznej z toho, jak lze přiměti Krista Pána, aby učinil zázrak.

II. Zázrakem zmrtvýchvstání je chce přiměti k víře.

Jako totiž Jonáš byl v břiše velké ryby tři dni a tři noci, tak bude Syn člověka v nitru země²⁹ tři dni a tři noci. Jako totiž Jonáš stal se znamením pro Ninívské, tak bude i Syn člověka pro pokolení toto.

Vrať se k tomu, co Ježíš právě řekl, a měj důvěru. Ačkoli se zdráhá, přec tím ještě Izraele neodsuzuje, Izraelovi nezlořečí. Slíbuj mu ještě zázrak a v tomto posledním zázraku rozvine všechnu moc důkazů, všechnu přesvědčivou výmluvnost a všechnu žhavou lásku.

Ó duše má, budeš kdysi hledati svého Spasitele: budeš se po něm dotazovat u hrobu, který se právě nad ním uzavře, a řeknou ti: Zemřel za tebe a vstane z mrtvých, aby tě přesvědčil, aby tě získal. Ježíš ti chce být tím, čím byl Jonáš pro Ninive. Neodoláš, a Izrael bude ještě spasen. Jen důvěřuj!

III. Předpovídá jim zahanbení u Božího soudu.

Muži ninivští povstanou na soudě s tímto pokolením a odsoudí je, neboť dali se na pokání, když Jonáš kázal, a ejhle, více než Jonáš je tufo.

Rozjímej o výčitkách, které činí Ježíš tomu pokolení. Je to pokolení cizoložné; znásilnilo smlouvu s nebem, otevřelo své srdce citům modloslužebným, zapomnělo na pravého Boha. Časným zájmům dalo přednost před zájmy věčnými. Proto osleplo; nepoznalo Syna Božího na cestě. Nezachvělo se, když jej potkalo; nebylo s to, aby pochopilo smysl jeho učení a dosah jeho zázraků. Potřebuje nové srdce, ne nové zázraky.

Nenáležíš ke generaci, která se tak provi-

nila proti Spasiteli? Zpytuj svědomí. Snad to právě Ježíš pravil i o tobě. Vmysli se v duchu před soudnou stolicí Boží; spočítej své žalobce, t. j. všechny ty, kteří byli méně osvíceni a méně obdařeni božskou dobrotou, a přece udělali čest Evangeliu upřímnější věrou a důkladnějšími ctnostmi. Jakého rozsudku zasluhuješ?

99. RODINA JEŽÍŠOVA

Luk. 11, 8, Mt. 12, Mk. 3.

I. Žena ze zástupu mluví o Ježíši.

Když to pravil³⁰, jedna žena ze zástupu pozdvihla hlasu a řekla mu: „Blahoslavený život, který tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval.“

Pojď zase na své místo v Ježíšově škole; otevři duši jeho naukám. Kdo je ta žena, která oslovuje Pána? Je to žena z lidu, duše prostá, nevzdělaná. Nejosvícenější posluchači Ježíšovi nebývají vždy nejučenější. Tato žena víc než kdo jiný pochopila slovo Boží: To, co právě slyšela, zdá se jí tak krásné, že by si přála býti matkou Ježíšovou. Lituje, že není jeho příbuznou; chtěla by býti z jeho rodiny. Blahopřeje těm, kdo jsou s ním spříznění. Tak působí slovo Boží na prosté duše.

Dej této ženě za pravdu: Připoj se k ní. Pro vznešenou nauku Spasitelovu oslavuj jeho Matku. Skrze Marii najdeš Ježíše; a Marii

najdeš v Ježíši. Rozšiřuj až do končin světa nadšenou chválu Matky Boží.

II. Sláva Boží jest mu nade všecko.

Ale on pravil: „Ovšem blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho.“

Rozjímej o slovech Ježíšových. Vysvětluje, kde na světě je pravá sláva, pravé štěstí. Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho. Máš tedy blahopřáti Panně Marii, ne tak že je matkou Syna Božího, jako že si zasloužila státi se jí, protože byla dokonale věrná zákonu Božímu. Právě toho můžeme záviděti svatým, a nikoli zvláštních milostí, kterých se jim dostalo. Upevni se v tom přesvědčení a učiň předsevzetí.

Aby nám to Ježíš vštípil do paměti, nechává zasáhnouti i svou Matku: *Když ještě mluvil k zástupům, matka a bratři jeho stáli venku, žádajíce s ním mluvit. I řekl mu kdosi: „Hle, matka tvá a bratři³¹ tvoji stojí venku, žádajíce s tebou mluvit.“* - Pozdrav Pannu Marii v zástupu. Přichází promluvit se Synem, přichází též, aby tě povzbudila. Popros lidi, aby ji pustili. Spoj se s pokornou prosbou Matky Páně.

On pak odpovídaje tomu, který mu to byl pověděl, řekl: „Kdo je matka má a kdo jsou bratři moji?“ - Proč dává tak neočekávanou

odpověď? Zmenšila se jeho láska k Panně Marii? Jistě ne, ale mluví tak k vůli tobě; potřebuješ toho poučení. Musíš vědět, že něco mu leží na srdci víc než svazky příbuzenské. Jsou to zájmy Boží.

A vztáhnuv ruku na své učedníky řekl: „Hle, matka má a bratři moji!“ - Použil k tomu poučení i své svaté Matky. Utvrd' se navždy v přesvědčení, že Bůh uznává za své jen ty, kdo plní jeho vůli. Ten zákon platí i pro nás. Nevyhýbej se tedy vůli Boží. Tím si zasloužíš náležití k těm, o nichž Ježíš řekl: Hle, matka má a bratři moji!

III. Prohlašuje učedníky za členy své rodiny.

„Neboť kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten jest mi bratrem i sestrou i matkou. Matka má a bratři moji jsou ti, kteří slovo Boží slyší a plní.“

Poslouchej pozorně a soustředěně. Kristus Pán si na tomto světě zakládá rodinu. Padlým lidem nabízí, aby žili s ním, měli jeho jméno i podíl v jeho dědictví. Nabízí jim u sebe útulný domov a praví: Moji učedníci jsou má pravá rodina. Ti, kdo mi zachovají věrnost, jsou vždy mými nejlepšími přáteli. Čiňte, čemu učím, a budu vás milovat jako svou matku. - Mohl by nám nabídnouti něco lepšího?

Viz v těch pokynech také svůj každodenní program. Bůh ti jej určuje skrze svého

Syna. Budeš-li každý den plnití vůli Boží, dosáhneš vysoké hodnosti učedníka Kristova. Postav se po pravici Mistrově a přijmi od něho požehnání, které uděluje své rodině. Vzpomeň si na šťastnou chvíli své první oběti. Nyní je vhodný okamžik, abys jí velkodušně obnovil. Ponechej se celým srdcem radosti z božského spojení s Ježíšem.

100. BOŽSKÁ SETBA

Mt. 13, Mk. 4, Luk. 8.

I. Slova Ježíšova jsou semenem života.

V ten den vyšel Ježíš z domu a posadil se u moře²². I sešly se k němu veliké zástupy; proto vystoupiv na loď usedl a veškeren zástup stál na břehu. I promluvil k nim mnoho věcí v podobenstvích řka: „Hle, vyšel rozsevač, aby rozséval.“

Kdo je rozsevač, o kterém mluví Ježíš? Je to on sám, původce a podněcovatel všeho vzrůstu. Pozoruj ho; blíží se k půdě tvého srdce. Hází símě do brázd. Přišel na svět zasévatí pro věčnost. Símě věčnosti je v sebe nepatrnějším z jeho slov, v sebe menším projevem jeho přízně, v každém vyslovení jeho jména, v každém projevu jeho vůle.

To símě musí růsti. Čeho je k tomu třeba? Ježíš Kristus nám to praví řka, že slovo Boží máme přijímatí tak, jako země přijímá símě. Každé slovo Boží přináší nám zárodek a na-

ději na budoucí žeň na věčnosti. Věčnost je tedy bohatou sklizní toho, co v čase rozséváme. A kdokoli nám brání poslouchati hlasu Božího, který nám připomíná věčnost, ničí naše pravé statky.

Ó duše má, proč při hlase Božím zůstáváš tak roztržitá? Mluví k tobě v rozjímání, v duchovní četbě, s kazatelny, a tys hned unavena posloucháním. Proč? Není to proto, že neumíš hodnotiti věčné statky? Odlož konečně všechnu marnou starostlivost, zanech všeho, co pomíjí, hledej jen, co je věčné, a zakusíš radosti, že uslyšíš svého Boha, porozumíš mu a budeš neochvějně věrna projevům jeho vůle.

II. Slovo Boží bývá přijímáno rozličně a různě se z něho může těžiti.

A když rozséval, některé (zrní) padlo na kraj cesty. I přiletěli ptáci a sezobali je. A jiné padlo na místo skalnaté, kde nemělo mnoho země, a vzešlo hned, poněvadž nemělo hluboké země; ale když vyšlo slunce, uvadlo, a poněvadž nemělo kořene, uschlo. A jiné padlo do trní; i vzrostlo trní a udusilo je a nevydalo užítku.

Důkazy Boží přízně lze přijímati různě. Jisto však je, že Bůh žádá při svých záměrech naší spolupráce. Nespasí nás bez nás. Můžeme jeho záměry mařití, můžeme jednatí proti

ním. Budoucnost máme v rukou. Jak rozumíš této nekonečně vážné otázce? Zabezpeč se napřed proti lehkomyšlnosti, protože jde o tvou věčnost buď šťastnou nebo nešťastnou.

Nemáš nejeden důvod k bázni? Jak přijímáš slova Syna Božího? Jakou pozornost mu věnuješ? Nejsi polem každému přístupným, kam nepřítel přibíhá se všech stran a ničí, co Bůh zasel z nebe do brázd? Nejsi duší roztržitou, plnou hluku malicherných zábav, nezdravé zvědavosti, frivolních vyražení, podezřelých zaměstnání, kde vlivem padlé přirozenosti se neudrží nic ze svatých vnuknutí, z dobrých tužeb, spasitelných myšlenek? Nejsi půdou, po které všichni šlapou, kde je plno skalisk a trní?

Zkoumej hlubiny své duše a pozoruj, kolik spousty tam nadělal nepřítel. Vzpomeň si na promrhané dary Boží, na ztracené mílosti, na zmařená dobrodiní. Rozhorli se proti sobě samému. Umiň si, že zlomíš skrytá pouta, ovládneš nepokojnou starostlivost a postavíš vpádům nepřátelským v cestu překážky nepřekonatelné.

„A jiné padlo v zemi dobrou a vydalo plod, který vzešel i rostl, a přinášelo na třicet i na šedesát i na sto (zrn).“ Hle, tím se musíš státi: zemí úrodnou, v které se ujímá nebeské símě, kde roste a vydává hojné plody. O pomoc k tomu pros Všemohoucího, který

svým slovem oživil chaos. Ponechej se bez výhrady jeho mocné iniciativě.

101. TAJEMSTVÍ KRÁLOVSTVÍ BOŽÍHO

Mk. 4, Mt. 13, Luk. 8.

I. Ježíš prohlašuje, že není všem dáno porozuměti jeho slovům.

I přistoupili učedníci a řekli mu: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“

Učedníci prosí Mistra o nová vysvětlení. Vzbuzuj s nimi velkou touhu, abys naukám evangelickým lépe porozuměl.

Praví mu: Co znamená to, cos právě řekl? Tušíme pravdu, ale chtěli bychom ji viděti celou. - On jim odpověděl: „*Poněvadž vám je dáno poznati tajemství království nebeského, jim pak není dáno.*“ - Prohlašuje, že pochopení pro nadpřirozeno je dar Boží. A ten dar není pro všechny. Komu jej Bůh uděluje? Prosté duši, čistému srdci, přímé vůli, tomu, kdo je disponován, aby těžil ze zjevené pravdy a podle ní změnil život.

Bůh se nám zjevuje proto, abychom se zlepšili; proto se nám ukazuje a k nám mluví, abychom se k tomu odhodlali. A právě toho se bojí lidé pyšní, smyslní a malomyslní. Nedovedou pravdu snést, protože je nutí, aby změnil život, ovládali vášně a dávali přednost pravému Bohu před modlami.

Vzpomeň, že i ty jsi z počtu vyvolených. Raduj se, že tě Bůh přímo nutí, aby ses polepšil. Očisti své smysly, otevři své srdce volání božské Pravdy. - Ó živá Pravdo, můj Bože, ukládáš-li mi mnoho obětí, vím, že mi dáš sílu, abych je vykonal. Uděl mi hojně světla a dej, abych ti dával přednost před každou lží, která se líbí světu, přede všemi klamy, kterými jsem se dosud živil.

II. Ukazuje jim, jak vzácná je to milost, že chápou tajemství Boží.

Vaše oči jsou však blahoslavené, že vidí, i uši vaše, že slyší.

Uč se z toho poznávat, kdo je šťasten na tomto světě. Stvořitel navštívil tvora. Bůh mluvil k člověku. A potkal jsem Boha na své cestě a rozuměl jsem, co mluvil. Světlo povstalo v mých temnotách; ukázal se mi božský smysl mého života a mých povinností. Oči se mi otevřely, a uvěřil jsem slovu Syna Božího. Věřím, a jsem šťasten.

Nedbej tedy na duše malomyslné a jejich pochybnost, na falešné vědátory a jejich diskuse, a sám se raduj, že znáš toho, jenž jest pravda a pravdu oznamuje a dává světu. Tu radost ti svět neodejme, žádné protivenství ji nezmenší. Je to radost, že vidíme, že rozumíme, že máme.

Neboť vpravdě pravím vám: Mnozí proroci a spravedliví toužili uzříti, co vidíte vy, a neuzřeli, a uslyšeti, co slyšíte vy, a neuslyšeli. - Tak vzácné milosti se ti dostalo! Považ, kolika duším se jí nedostalo. Kolik lidí neslyšelo a nikdy neuslyší o Ježíši Kristu! Měj soustrast s nimi. Pros snažně Mistra, aby se zjevil všem, které přišel spasit. Modli se za ně.

102. POUČENÍ ZE SETBY

Mk. 4, Mt. 13, Luk. 8.

I. Ježíš ukazuje učedníkům práci zlého ducha o záhubu duší.

Símě je slovo Boží. Rozsevač rozsévá slovo.

Přisedni důvěrně k Mistrovi. Vysvětluje svá slova jen svým nejdůvěrnějším. Syn Boží sám je rozsevačem. Když mluví, rozsévá život věčný. Ale život věčný klíčí a roste v duši jen skrze víru. Má-li slovo Boží dáti život, musíme mu věřit; musíme se podrobiti autoritě, která nám je předkládá; přijmouti povinnosti, které ukládá; chtíti dobro, které přináší.

Život klíčí jen ve spojení s věrou, proto zlý duch má na naši víru namířeno nejvíc. Celá jeho taktika směřuje k tomu, aby zatemnil nebo zadržel náš souhlas se slovem Božím nebo mu zabránil. *Těmi, kteří (jsou) na kraji cesty, rozumějí se ti, kteří slyší; potom přichází ďábel a vyjímá to slovo ze srdce jejich, aby*

uvěřice spasení nebyli. - Chceš-li zvítěziti nad ďáblem, posilni se ve víře.

II. Varuje před nestálou přirozeností a před nástrahami světa.

Těmi pak, kteří na skále (jsou), rozumějí se ti, kteří, když uslyší, přijímají slovo s radostí; ale ti nemají kořene: na čas věří, a v čas pokušení odpadají.

V těchto slovech poznáš sebe sama. Povrchní citovost, mělký dojem, okamžitá radost. Při doteku Ježíše, který šel kolem tebe, jsi se zachvěl, při zvuku jeho hlasu v tvém nitru měls dojem tak živý, že ses mu na okamžik poddal. Zdálo se ti, že jsi s to, abys překonal všechno, co dělí zemi od nebe. Za okamžik pominulo všechno. Proč? Protože jsi poután nějakou skrytou náklonností. Přejde pokušení, v jediném okamžiku zapomeneš na přijaté poučení a na učiněné předsevzetí. Božské símě vzklíčilo, ale kořenů zapustiti nemůže.

Mistr ti ukazuje ještě jinou překážku pokroku: Pod dojmem milosti, která osvětila ducha a dojala srdce, činíme první kroky radostně; ale kupředu se dostaneme jen bojem. Bojem rosteme, upevňujeme se, zrajeme; bojem proti zbytečným starostem a pracím, proti snaze míti se dobře, proti touze po radostech a zábavách. *Když nastane pro to slovo*

soužení nebo pronásledování, ihned se pohoršují.

Konečně přirozenost, kterou máme potlačiti, je proniknuta chybami a špatnými náklonnostmi jako země pokrytá křovím a trnám. Třeba ji pročistiti, a to nejde bez boje bolestného sice, ale nutného. K boji však nemíváme odvahy; trní roste, chyby se zvětšují a rozmnožují. Starosti tohoto světa a klam bohatství udušuje slovo, i stává se neplodným. - Zastavujeme se na cestě, vracíme se zpět. Milost Boží nemůže působiti. Není tomu tak i u tebe?

III. Ukazuje podmínky nadpřirozeného pokroku.

Kdo však byl zaset v zemi dobrou, jen ten, jenž slovo slyší a mu rozumí a přináší užitek a vydává jeden sto, druhý šedesát, jiný třicet.

Všimni si, co je podle Mistra zemí dobrou: pole ohrazené, kam nemůže, kdo by chtěl, kde se nechodí jako po široké cestě; země hluboká, ne povrchní, kde může símě zapustiti kořeny; země obděláná, zbavená křoví a připravená k setí.

Takovou zemí má býti i tvé srdce. Připrav je na přijetí milosti. Otevři je Ježíši Kristu. Pronesené slovo neodděluj od toho, jenž je vyslovil, ani nabízený dar od toho, jenž ti jej nabízí. Tak se naučíš vážit si všeho, co při-

chází shora, co zapadá z nebe do brázdy; a budeš o símě pečovat s láskou.

To je naučení Spasitelovo. Vnikej do něho při rozjímání hlouběji a hlouběji. Rozjímání zahřívá v našem srdci božské símě, působí, že klíčí a se zakořeňuje, a chrání je před nebezpečným vnějším vlivem. Rozjímání dodává mizu, rozvíjí květy a urychluje dozrávání plodů.

103. KOUKOL

Mt. 13.

I. Ježíš odhaluje učedníkům nepřítele dobra a nadpřirozeného pokroku.

Jiné podobenství předložil jim řka²²: „Podobno je království nebeské člověku, který nasel dobrého semene na poli svém.“

Pozoruj muže, který na poli zasévá dobré símě. Je to Otec velké rodiny lidstva. Pozdrav s láskou toho, jehož blahodárná činnost nikdy neustává rozsévat do brázdy, které vyoral. Símě života věčného, podněty k životu věčnému. Bůh sám vede k poslednímu cíli bytosti, které stvořil. Bůh je prozřetelnost. V každém okamžiku sám nám přináší, co potřebujeme k pokroku. Při každém kroku nás podpírá a pobádá vpřed.

Představ si, jak velice zlý duch žárlí, když pozoruje působení božské dobroty v nás. -

A když lidé spali, přišel jeho nepřítel, nasekal koukole mezi pšenici a odešel. Naším nepřítelem jest zlý duch, osobní odpůrce našeho Spasitele. Nenávidí nás právě proto, že je nepřítelem Ježíše Krista. Protože Bůh působením své milosti se chce v nás oslaviti, chvátá zlý duch, aby byl u nás. Číhá na vhodný okamžik, používá nejmenších příležitostí, aby překazil a zničil dílo Boží. To jest jeho taktika.

Dobré símě vzešlo, vzrostlo a počalo metati klasy. Ale zároveň se začal objevovati i koukol. Bůh a ďábel pracují tedy v našem životě zároveň. Proto se nediv, když cítíš, jak se jeho zlobný vliv vměšuje do tvých nejhrošlivějších tužeb, že se ozývá k večeru tvých nejlepších dní, po milostech živě pocítěných, po nejsvětějších předsevzetích. Nic nelze vysvětliti snadněji. Čím víc ti Bůh dává, tím víc ti zlý duch chce vzíti. Ty však jsi povinen uchovati si to, cos dostal, i za cenu hrdinného boje.

II. Učí je bojovati a vítěziti.

I přistoupili služebníci hospodářovi a řekli mu: „Panne, zdali jsi nenasel dobrého semene na poli svém? Odkud tedy má koukol?“ On pak jim pravil: „Člověk nepřítel to učinil.“

Hospodářovi služebníci se diví nenadálému

nepořádku. Co činí? Dávají ti dobrý příklad. Oznamují zlo hned hospodáři, táží se o radu toho, kdo je nad nimi: Odkud je ten koukol? Odkud to, tážeš se i ty, že po tolika milostech, po tolika dobrých předsevzetích se cítím tak špatným, tak jsem nakloněn k zlému a tak málo upevněn v dobrém?

To učinil nepřítel, odpovídá hospodář. Ta odpověď nechť tě vzmuží. Nedávej si vinu, kde vinen nejsi. Nebuď ani netrpěliv, že věc se má tak. *I řekli mu služebníci: „Chceš, abychom šli a vytrhali jej?“ A on pravil: „Ne; abyste snad trhající koukol, nevytrhali spolu s ním i pšenici. Nechte, ať obojí spolu roste až do žní.“* Bůh nám chce dát příležitost a čas k vítězství. Proto trpí pokušení k zlému ve světě i v nás. A takové vítězství Boha nejvíc oslavuje.

Myšlenka Ježíšova ti bude čím dál tím jasnější. Ale buď si hned nyní jist, že i zlo má v tvém životě za úkol povzbuzovati tě k dobrému. Malomyslností bys dal najevo, žes nepochopil úmyslů Božích. Nejsi odpovědný za pokušení k zlému, nýbrž jen za svůj souhlas se zlem. Ozbroj se tedy trpělivostí pro budoucí boje. Vzbud' v sobě vroucí touhu, své dosavadní přecháště porážky napravití vítězstvím nad zlem.

104. POUČENÍ Z KOUKOLU

Mt. 13.

I. Proč Bůh trpí zlo a zlé lidi na světě.

Potom rozpustiv zástupy přišel do domu. I přistoupili k němu učedníci jeho a řekli: „Vylož nám podobství o koukolu polním.“

Pros s učedníky o nová vysvětlení. Čím lépe rozumíme nauce Evangelia, tím více síly máme k tomu, abychom se jí řídili. Co chtěl Ježíš říci? Co zvlášť si máš pamatovati? Na hospodářově poli je koukol. Koukol znamená zlo a zlé lidi. Pohled na zlo tě mate, styk se zlými lidmi tě kazí. Cítíš zlo v sobě, vidíš je kolem sebe. Zlo, které se lichotí a vnucuje, kazí svědomí. Dobré lidi zlo brzdí, a zlým lidem jako by zajišťovalo vítězství. Divíš se tomu, rmoutíš se proto. Říkáš: Kde je Boží prozřetelnost a nekonečná moudrost?

Věz však, že Bůh trpí zlo a zlé lidi, aby dal dobrým příležitost k trpělivosti, k pokoře, k projevům věrnosti. Bojování je život člověka na zemi; proč bychom se divili, že všude potkáváme nepřítelé? Nechtěj, aby božská Dobrota činila tento život podobným životu věčnému. Život věčný je místem odpočinku, život pozemský je bojištěm. Chtěli bychom již v době setby míti žně.

Na pozemský život máme hleděti jako na přípravu. Musíme čekatí a zráti, čekatí s vě-

rou, pokorně a trpělivě. Dozrávatí horlivostí v boji a plněním velkých úkolů. Vše k větší cti Boží a pro dobro bližního! O další se nestarej; nad sklizní bdí Bůh.

II. Spravedlnost Boží konečně zvítězí.

Jako tedy sbírají koukol a ohněm jej pálí, tak bude při skonání světa.

Upevni se ve víře a v naději v Ježíše Krista. Slova Páně jsou zřetelným důkazem, že Bůh dobře ví, co zlého trpíme na tomto světě.

Neopustil bojiště, na kterém zápasíš. Je s tebou; každý den kráčí před tebou. Po jeho boku bojuješ proti vášním zkažené příroze, proti bolesti, neúspěchu, proti zlé vůli lidské. Pomůže ti zvítěziti v hodinu, kdy toho budeš potřebovat. Co ještě víc bys chtěl? Život má jen jeden den: dnešek. Nad budoucností bdí Bůh. Budoucnost jest jeho.

Je to věc Boží, aby bděl nad konečným vítězstvím své moudrosti, spravedlnosti a lásky. *Syn člověka pošle anděly své, i seberou z království jeho všechna pohoršení i ty, kteří činí nepravost, a uvrhnou je do peci ohnivé. Při pohledu na nepořádky, které tě rmoutí, si řekni: Pošle své anděly; jeho moudrost napraví všechno.*

Zatím oživ svou víru; žij den ze dne z podnětů milosti Boží. V mezích dnešního dne se

snaž poznávatí Boha pod jakýmkoli zevnějškem, nalézati ve všem, co se děje, stopy jeho kroků, jeho božského působení: V tom je pravá moudrost člověka. Kéž náležíš k věrným křesťanům, kteří za vezdejší boje čekají odměnu jen na věčnosti a trpělivě vyčkávají soudného dne, kdy se jim dostane spravedlnosti.

105. SÍMĚ PŘINÁŠEJÍCÍ UŽITEK

Mk. 4.

1. Ježíš ukazuje učedníkům, kterak Bůh zasahuje do nadpřirozeného vývoje duše.

Také řekl: „Tak se děje v království Božím, jako když člověk uvrhne símě do země; spí a vstává v noci a ve dne, a símě vzbývá a vzrůstá.“

Přiblíž se k Mistru tak uctivě a pokorně, jak se sluší na jeho božskou autoritu. Snaž se dobře porozuměti podobenství, které ti předkládá. Jeho smysl je tento: Tvá duše je pole, na kterém pracuje nebeský Hospodář. On chce býti hlavním původcem všeho klíčení a vzrůstu. Pozoruje své dílo jako rolník pole, které obdělává.

Když se ráno probouzím, vím, že nebeský Otec již pro mne pracoval. Naslouchá dřív, než začnu mluvit; čeká mne u klekátka dřív, než si kleknu. Na hodinu, kdy se dávám do práce, připravil mi již potřebné světlo. Do-

stane-li se mi radosti, jistě je od něho. Dopustí-li na mne bolest, má již napřed pro mne útěchu. Když večer usínám, nestaraje se o zítřek, pečuje o mé probuzení; připravuje mi šťastnou budoucnost.

Od věčnosti mi určil skromné pole práce, kde jej každodenně potkávám. Dřív, než jsem spatřil světlo Boží, již mě pozoroval. Miloval mě, když jsem ještě neměl ani srdce, abych mu mohl splácet lásku láskou. Vyslovoval mé jméno, ačkoli ještě nikdo na světě je nevy-slovil.

Ó duše má, poznávej svého Otce, klaněj se mu, miluj ho. Řekni mu: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé!

II. Praví učedníkům, že na úrodu má právo Bůh.

Když však plod to dopustí, ihned přičiní srp, neboť nastala žeň.

Tvůj Otec nebeský je s tebou při práci. On sám dává všemu život. Ježíš ti to právě řekl. Ale proč se velebnost Boží tak stará? Poslyš, a nikdy na to, co uslyšíš, nezapomeň.

Bůh je posledním cílem všeho. Zajímá-li se o nás, pracuje o svou čest. Neboj se, že tě opustí. - Ale neobviňuj ho ze sobectví. Nepotřebuje vůbec nic z tvých ctností, vítězství, z celého tvého věrného života. Postavil nás na svět z pouhé dobroty. Stvoření musí pra-

covati o čest svého Stvořitele; vyžaduje toho nekonečná Moudrost. Musí děkovati za vše, čeho se mu dostalo, a tím přispívati ke cti a slávě Boží. Čest Boží a štěstí člověka jest jedno a totéž. Bůh touží jen dávatí. Hledá-li svou slávu, hledá tím naše štěstí.

Porozuměj konečně úmyslům Otce nebeského, když ti oznamuje rozkaz nebo udává směr. Ukazuje ti, jak nesmírné dílo můžeš vykonati i nejmenšími věcmi, a dává ti k dispozici všechno, abys měl úspěch. Slož mu hold důvěry; odevzdej se velkomyslně jeho vedení. Uč se žíti z víry v Prozřetelnost Boží.

106. ZRNO HOŘČIČNÉ

Mt. 13, Mk. 4, Luk. 13

I. Ježíš dává učedníkům poznati velkou cenu i nejmenších milostí.

Jiné podobenství předložil jim řka: „Podobno je království nebeské zrnu hořčičnému, které jeden člověk vzal a naseł na svém poli; ono je sice nejmenší mezi všemi semeny, ale když vzroste, je větší než (všecky) byliny a stává se stromem³⁴.“

Mistr hledá nová podobenství o království nebeském; volí si k tomu zrno hořčičné. Tak si počíná božská Moudrost. Prostým pozorováním nás přivádí na vznešené myšlenky.

Co chce Kristus Pán říci? Činnost Otce nebeského se nám jeví pod pranepatrným ze-

vnějškem; ale ve skutečnosti přináší dobro nekonečné. Stvořitel navštěvuje své stvoření jako velmi chudičký, ale přináší s sebou veškeré své bohatství. Rekne slovo, vnukne myšlenku, uloží povinnost, žádá minutu času, trochu úsilí, pronese svátostné slovo, konsekruje eucharistickou částičku, a to je všecko.

Co je v tom obsaženo? Smysly praví, že nic. Víra odpovídá: Všemohoucnost, která jediným slovem tvoří svět a pořádá chaos; božská moudrost, jejíž nejmenší vnuknutí vyvádí z rozpaků; nekonečná, nejvyšší štědrá dobrota, milosrdenství bez mezí, které necouvá před žádnou zlobou. - Tak mluví víra a má pravdu. Bůh působí nenápadně, tajemně. Víra to poznává, kleká a klaní se. Je pro ni radostí a povinností, ponechávat se bez výhrady božským vnuknutím.

Proč se smysly nerady podrobují oběti? Protože nevědí, kdo tu oběť žádá. Ať se tedy rmoutí. Čím více budou smysly trpěti, tím více se víra bude z milosti radovati.

II. Ukazuje, jakých pokroků dosáhneme s pomocí Boží.

Stává se stromem, takže ptáci nebeští přilétají a hnízdí na jeho ratolestech.

Rozumíš té myšlence božského Mistra? Bůh k nám přichází pod zevnějškem pranepatr-

ným; dává se nám sám v nejmenších ze svých darů. Proč tedy by nemohl působiti zázračný vzrůst?

Uč se dobře užívat i nejmenší milosti. Pracujeme-li s milostí, pracujeme vždy s „Bohem v nás“. Činí se maličkým jen proto, aby nás mohl lépe proniknouti. Ale vždy je to on, a on může všechno.

Ponecháme-li se mu dokonale, činí divy. Umíš-li těžiti z mála, bude ti dáno mnoho, a tvůj život se stane ohniskem výbojného apoštolátu. Budeš silou slabých, radostí dobrých, nadějí bázlivých, potěšením ztrápených.

Jak jsi až dosud rozuměl této útěchyplné nauce? Snaž se napravit minulost a nabídní se bez výhrady působení božského Rozsevače.

107. PODOBENSTVÍ O KVASU

Mt. 13.

I. Ježíš ukazuje učedníkům, jakou změnu v nich má způsobiti jeho slovo a vedení.

A opět pravil: „K čemu mám přirovnati království Boží? Podobno je kvasu . . .“

Pospěš k Mistrovi na poučení. Víc a více světla! je heslem duše, která touží prospívat. Usedni u nohou Ježíšových a poslouchej.

Co znamená kvas, o němž mluví? Je to milost Boží; slovo, které ti Bůh právě vnukl; pokyn, který tobě nepozornému právě pošeptal;

milost, kterou tě předcházel, než jsi se narodil. S tvou chabou činností spojil svou všemohoucnost, moudrost a dobrotu. Tím se tvá víra oživila, důvěra posilnila, láska roznítla. Světlo věčných pravd ti září znovu; vzpomínka na poslední cíl ožívuje; pomíjejičnost pozemských statků se lépe projevuje. Smysly se uvolňují, srdce odpoutává, vůle se osvobozuje. Od nynějška dovedeš všechno. Po takovém Božím podnětu můžeme zvednout svět. Co učiníš?

II. Ukazuje jim průběh takové zázračné proměny.

Podobno je kvasu, který vzavši žena zadělala do tří měric mouky, až zkynulo všecko.

Sleduj myšlenku Ježíšovu. Viz ženu, která k béře do rukou evangelický kvas. Ale kvas nepůsobí úplně sám, těsto se musí hnísti. Bůh ti nabízí svou všemohoucí milost, ale musíš ji v bolestných situacích hrdinně přijmouti, svou pýchu donutiti k pokoře, svou marnivost k ústupu. Musíš uspořádat své city, překonat přirozenou lenost a svéhlavé sklony.

Na cestě pravdy a dobra podnítl Bůh všechnu tvou energii, ale musíš ji pod vlivem Božím ukázniti. Čiň to denním rozjímáním, zpytováním svědomí, častým sv. přijímáním, účastí při mši svaté, pobožností k nejsvětější Svátosti. Pros Pannu Marii o pomoc. Zbož-

ným úsilím překonáš odpor, a milost Boží zvítězí. V modlitbě a ve svátostech si opatříš mystický kvas, poznáš sebe samého, naučíš se milovati Boha a tím se činnost kvasu stane všemohoucí. Zvláště při zbožných úkonech bude kvas v tobě podivuhodně pracovati. Pros Ježíše, abys ty věci chápal čím dále tím lépe.

108. ZAKOPANÝ POKLAD

Mt. 13.

I. Ježíš učí, jak se má hledati nadpřirozené bohatství.

Podobno je království nebeské pokladu skrytému v poli, jež člověk nalezna zakryje.

Slyš Ježíše dále. Blíží se k tobě, aby v tobě zažehl nové světlo; přijímej jeho slova pokorně a poslušně.

Co je ten skrytý poklad? Je to milost Boží; ona pozvedá, proměňuje, činí božským; milost přináší život, opatřuje dobra. Skrytým pokladem je všechno, co Slovo Syna Božího vtiskuje duši: zbožnost, horlivost, velkomyslné tužby, plodná odvaha; všechno, co jeho dobrota uděluje těm, kdo se jí odevzdávají s důvěrou, zárodek života věčného, jak se nám podává v setkáních člověka se Synem Božím, v zjevených pravdách, v účincích svátostí, v podnětech tajemných vnuknutí.

Vydej se v duchu na cestu k poli, které ti Ježíš ukazuje, že je tam zakopán největší po-

klad. Hledej a nalezneš. Půda se zdá tvrdá a neúrodná. Bude třeba mnoho práce a úsilí; život, který máš začít, se zdá drsný; bude třeba činit si násilí. Opírej se o víru v božské Slovo. Již dávno ti bylo řečeno a stále se ti opakuje, že nejlepší životní hodnoty nejsou na povrchu. Kopej tedy odhodlaně.

Rozjímej o Evangelii, odpírej smyslům, co je rozptyluje; pokořuj svou pýchu, umlčuj časné starosti; tím se prokopeš do hloubky a zajistíš si šťastný nález.

II. Poukazuje jim na nesmírnou cenu těch dober.

A radostí nad ním jde a prodá všecko, co má, a koupí pole to.

Co ti Ježíš slibuje za všechnu práci a za všechno úsilí? Rozjímej o tom. S převelikou radostí se budeš těšit z nadpřirozeného poznání. Což není veliká radost rozumět věcem nadpřirozeným?

Dobro, z kterého se těší vyvolené duše, se objevuje až po vykonaných obětech. Nebe se ukazuje mezi strohými povinnostmi. Bůh, který se dosud tajil, počíná se zjevovati. Nebe na zemi. Šťasten, kdo tomu porozumí!

Tento člověk našel poklad pokladů: život věčný. Chce si jej zajistit navždy. Co zaň dá? Prodá všecko, co má. Není mu za těžko dáti za ten poklad všecko. Nikdy nezaplatíme pří-

liš draze, co se vůbec zaplatit nedá. Svůj poklad ukryje pečlivě proti všem, kdo by mu jej chtěli uchvátit.

Vezmi si z něho příklad. Věz, že nynější život je toliko hledání statků věčných. Povznes mysl k Bohu. Ve světle věčném snadno pohrdneš věcmi časnými. Obětuj u nohou Syna Božího své nezkrocené vášně, zbytečné starosti a práce a žij konečně pravým životem.

109. DRAHOCENNÁ PERLA

Mt. 13.

I. Ježíš prohlašuje, že za statky věčné máme obětovati všechno.

Také je království nebeské podobno kupci, jenž hledal dobrých perel.

Následuj Mistra a nepoddávej se únavě. Hledá tě pohledem v zástupě. Zaujmi tam své místo. Stále ještě mluví o statcích věčných a o tom, jak jich lze nabýti.

Uč se od něho, že v nadpřirozeném životě právě tak jako v časných podnicích cenu získávají nejdovednější a nejvytrvalejší. Celý pozemský život záleží v hodnocení přijatých milostí. Je vůbec den, hodina, okamžik, kdy by Otec nebeský do tvých rukou nevkládal novou milost? Musíme umět vážit si dober Božích; je třeba k vlastnímu prospěchu si zavést

obchod s pravými hodnotami. Přijímatí, aby jmění rostlo; kupovati a zas prodávati. Drahocenná perla musí býti zbavena všeho toliko přirozeného. Pojmi žhavou touhu státí se velmi bohatým na statky věčné.

Co tedy musíš učiniti, co podniknouti? Jaké námaze se podvoliti? Jaké opatření učiniti? Vezmi si příklad z člověka, o kterém mluví Ježíš. Připomeň si, jak se světští lidé namáhají za nepatrný výtěžek. Chtěl bys pro nebe konati méně?

II. Prohlašuje učedníkům, že míti statky věčné je největší štěstí.

A když našel jednu perlu drahocennou, odešel prodal všecko, co měl, a koupil ji.

Snaž se hluboko vniknouti do této myšlenky Ježíšovy; najdeš tam sílu k potřebnému odloučení. Všechno, co se ti zdálo drahocenným, bude se ti jeviti bezcenným. Rád všechno přineseš v oběť, abys získal drahocennou perlu.

Jaký byl tento muž? Byl zručný, odvážný, podnikavý, zámožný. Jednou nenadále vidí, že to, co má dosud, nestojí za nic; že nic z toho, proč dosud žil, nezasluhuje jeho lásky. Probouzí se z dosavadního sna; dívá se, přirovnává. Zbavuje se všeho ihned a bez lítosti. Teprve nyní bude bohat. Kdo se v službě

Boží všeho zbavuje, obohacuje se. Dovedeš se vžítí do radosti této šťastné duše?

Všimni si, že nemusíš chodit daleko, abys i ty našel drahocennou perlu; stačí, aby ses jen poohlédl kolem sebe. Každá, i nejmenší tvá každodenní povinnost a oběť, má v sobě drahocennou perlu, o níž mluví Ježíš. Konati všechno, co se líbí Bohu, a činiti to z lásky k němu, je prostředkem, abychom našli a získali perlu. Je to i tajemství svatosti.

Pros tedy Ježíše o hojnou milost pro svůj vzrůst a pro své úsilí o věčné štěstí. Spatřuj štěstí v tom, že můžeš pracemi, starostmi, nepříjemnostmi, úspěchy i neúspěchy získávat poklady pro nebe. Nebudeš zklamán. Přednes Otci svá dobrá předsevzetí a pros, aby jím požehnal.

110. O RYBÁŘSKÉ SÍTI

Mt. 13.

I. Ježíš poučuje učedníky, že k spáse nestačí jen slyšet jeho slova.

Také podobno je království nebeské síti, která byvši spuštěna do moře, shromažďuje ze všeho druhu ryb.

Jdi ještě jednou mezi posluchače Ježíšovy a vystav svou duši světlu Božího slova.

Mluví s nimi o moři, jsou rybáři. Rybář lidí vrhá síť, nabízí těm, kteří by rádi přišli do nebe, prostředky, jak se tam dostat. Ne-

nastavuje léčku, nabízí prostředek spásy. Dáš se konečně chytit? Opustíš již jednou provždy neklidné kraje lidského rozumování? Vstup tedy do sítě. Říkej opět a opět: Věřím!

Před kolíka lety jsi učinil první úkon víry? Božské Slovo již dávno tě uchvátilo, a přece, jak se zdá, ještě všechno nevíš. *Když se síť naplní, vytáhnou ji na břeh; posadí se a vyberou dobré do nádob, špatné však odvrhnou pryč.* Nestačí tedy, aby ses dal jen chytit. Nestačí jen říci „věřím“.

Uvědom si, že slovo Ježíše Krista přináší spásu jen těm, kdo podle něho žijí. Nestačí je uznávat a schvalovat; nezařídíš-li život podle něho, bude ti jen ke zkáze.

Zpytuj svědomí. Nelichot si, že jsi osvěcen víc než ten neb onen z tvého okolí. Nepochopil nauku Ježíše Krista, kdo se neodhodlal provádět ji životem. Nerozhodnost je v této škole i nevědomostí.

II. Předpovídá přísný Boží soud těm, kdo nebudou žít podle jeho učení.

Tak bude při skonání světa: vyjdou andělé a oddělí zlé od spravedlivých a uvrhnou je do pecí ohnivé.

Dobře si povšimni výjevu posledního soudu, který ti Ježíš předvádí. Má s tebou soustrast; rád by tě vytrhl z líknivosti a přiměl k mužným rozhodnutím.

Věz, že Bůh si vyhradil říci celému světu, kdo jsi. Prohlédá nepravé úmysly, podlou přetvářku, tajnou zradu. Vyjeví všechno. Trpěl v tobě zlo jen proto, abys měl čas na obrácení. Trpěl zlo i kolem tebe, abys živě pamatoval na věčné zatracení, které hrozí nevěrné duši.

Vmysli se do budoucnosti na břehu věčnosti. Snad již zítra tě tam přivede smrt. Andělé se chystají vykonati dílo spravedlnosti. Spravedlnosti přísné, neoblomné. Co by s tebou učinili, kdyby v tuto hodinu měli nad tebou vykonati soud? Vyjdou andělé, praví Ježíš. Anděl strážný tě má přivésti do nebe. Ale což když Bůh rozkáže, aby tě z nebe vyloučil? Co se nehodí pro nebe, bude zavrženo. Zlí budou vyvrženi.

Zapamatuj si, že, kdo na světě nevyplní úmysly Boží, bude vyvržen. Zavrženec je bytost vyvržená, vyhoštěná ze stvoření. Nemá již jména, není ničím. Existuje jen proto, aby si stále s šílenou bolestí uvědomoval hrůzu svého zavržení. Slyš jeho nářky a skřípění zubů.

Obrať se k Bohu Otci s prosbou o milosrdenství pro sebe a pro své drahé. Zapřísahej ho, aby tě ještě neodsuzoval, a začni žítí, jak si budeš v soudný den přátí, abys byl žil.

111. VYUČOVÁNÍ JEŽÍŠOVO

Mt. 14, Mk. 4.

I. Ježíš vybízí učedníky, aby se snažili dobře porozuměti jeho nauce.

„Srozuměli jste všemu tomu?“ Řkou jemu: „Ano.“

Mistr překvapuje učedníky neočekávanou otázkou. Srozuměli jste? Neříká jen: Slyšeli jste? Líbilo se vám, co jsem pravil? To by nestačilo. Táže se, zdali rozuměli. Proniklo mé slovo do vašeho rozumu? Rozptýlilo temnosti? Učinilo konec vašemu váhání? Ovládlo vaši vůli? Jste odhodláni je uskutečniti?

Tu otázku klade Ježíš i tobě. Co odpovíš? Co učiníš? Slyšels jej mluvíti, našels jeho slova v Evangelíu, pocítils působení milosti v srdci. Přemýšlej a rozjímej, abys tomu lépe porozuměl, lépe to procítil. Modli se, aby ti Duch Svatý dal porozuměti jeho slovům. Jen tak budeš moci říci: Rozuměl jsem.

II. Představuje se jim jako božská Moudrost, která se vtělila, aby zjevila pravdu.

Toto všecko mluvil Ježíš zástupům v podobenstvích, a bez podobenství jim nemluvil, aby se vyplnilo, co bylo řečeno skrze proroka slovy: „Otevru v podobenstvích ústa svá, vypravovati budu věci skryté od stvoření světa.“

Žehnej evangelistovi, že zapsal tyto podrobnosti. Božská Moudrost se snižuje i k roz-

umu nejméně chápavému. Tak velmi touží, aby se jí rozumělo. Raduj se tedy, neboť jistě porozumíš nebeské nauce. Odepře-li ti někdy světla, po druhé ti to nahradí. Vytrvej bez bázně.

Ale zde dovede prostá víra, poslušný duch, přímý úmysl a čisté srdce více než největší nadání. Vtělené Slovo rádo halívá pravdu do podobenství, jako se nám podává pod svátostnými způsoby. Pyšné lidi tyto způsoby urážejí, pokorní je pronikají a nalézají věčnou pravdu. Přidej se k pokorným. Překonej pýchu, lidskou bázeň a marné starosti, a lépe porozumíš Synu Božímu, jenž ti zjevuje tajemství svého Otce. Zapomeň, co říká svět, co namítá falešná filosofie, a buď prost jako dítě.

Abychom měli účast v důvěrných, poučných rozmluvách Syna Božího, není nic lepšího než věrně věnovati denně určitou dobu modlitbě. *Soukromě však vykládal učedníkům svým všecko.* V modlitbě se nám Ježíš ukazuje čím dále tím jasněji. V ní vidíme v oslňujícím světle, co vlažné duše toliko tuší.

112. KÁZÁNÍ V NAZARETĚ

Mt. 13, Mk. 6, Luk. 4.

I. Ježíš se vrací do vlasti do Nazareta.

Vyšed odtud odebral se do své otčiny a učedníci jeho šli za ním.

Jdi za Ježíšem do Nazareta. Je to jeho přijatá vlast, požehnaná země; Ježíš tě vybízí, abys ho následoval.

Projdi s Ježíšem městečko. Rozmlouvej s ním o minulosti. Pros jej, aby ti ji poněkud odhalil. Je vhodná hodina, abys s ním zbožně navštívil svatyně skrytého života: dílnu, světničku, kde se modlíval, hrob sv. Josefa.

Líbej stěny nepatrného domku, který byl svědkem tak dlouhého čekání; vdechuj vůni ctností, které tam byly konány, pozdrav Pan-nu Marii; rozjímej o pokoření Slova.

II. Slavnostně prohlašuje soukmenovcům své božské poslání.

Podle svého obyčeje vešel v den sobotní do synagogy. A povstal ³⁵, aby četl. I podali mu knihu proroka Isajáše.

Jdi za Ježíšem do synagogy v Nazaretě; nastal okamžik, aby se hájil a prohlásil, kdo je. Bude mluvit o sobě; ale všimni si, že mluvě o sobě, vyvyšuje Boha. Tak jedná pravá pokora. Poslouchej ho. A on, *rozvinuv* ³⁶ knihu, *nalezl místo, kde bylo psáno: „Duch Páně nade mnou; proto pomazal mě, poslal mě zvěstovat Evangelium chudým, uzdravovat zkrroušené srdcem, ohlásit zajatým propuštění a slepým prohlédnutí; propustit utištěné na svobodu, ohlásit milostivé léto Hos-*

podinovo (a den odplaty).“ - Hle, to jsem. Jsem ten, jehož oznamovali proroci. Jsem Bohem dán chudobným, zarmouceným, nemocným, zajatým. Přicházím konat milosrdenství. Jsem slíbený Vykupitel.

Co soudíš o těch laskavých slovech? Ježíš je praví tobě právě tak jako svým posluchačům i celému světu. Bůh Otec se tedy postaral o naše potřeby a poslal dokonalý lék proti naší porušenosti.

A Ježíš jim řekl: „*Dnes vyplnilo se to Písmo.*“³⁷ Jste svědky toho, jak se vyplňuje proctví, které jsem právě přečtl; ten, jehož oznamuje, stojí před vámi. - Jak určitě mluví! Nemáš z toho radost? Jak se zachováš?

Věříš upřímně, že Ježíš je rozdavatelem darů Božích? Věříš, že je poslán od Otce, aby nás přivedl do věčné vlasti? Věříš, že všechno, čemu učí, je pravda? Věříš, že je pravým těшитelem v hodinách zármutku? Věříš, že jen on má moc zbavití tě pout zla odpuštěním hříchů? Věříš, že pravého štěstí dojdeš jen skrze něho?

III. Je předmětem planého nadšení.

Všichni mu přisvědčovali, divili se libým slovům, která mu vycházela z úst.

Ježíšovi posluchači jsou nadšení: Jak krásně a mile mluví! Projevují nadšení, ale víc

nečiní. Podivují se vnější formě slova Božího. Většinou se málo starají o to, aby zhodnotili pravdu a přijali povinnosti, které z toho plynou. Jaká to pošetilá, ano zločinná nedůslednost!

Bůh skutečně nestaví pravdu světu na podiv, nýbrž mu ji dává jako životní pravidlo. Snaž se to pochopiti. Vyznáváš-li, že Ježíš je Syn Boží, musíš se mu podrobiti bez výhrady. Uznáváš-li jej za svého osvoboditele, přijmi jeho podmínky. A protože v něm poznáváš vtělenou pravdu, musíš se postavit pod jeho prapor a úspěšně pracovat o jeho čest. Tak projevíš souhlas. Takový závěr čin z jeho slov.

113. NEVĚŘÍCÍ NAZARETANÉ

Luk. 4, Mt. 13, Mk. 6.

I. Ježíš je zneuznáván od spoluobčanů.

Žasli a pravili: „Odkud má tento tu moudrost a moc? Není to syn tesařův?“

Ježíš začal boj pro pravdu. Pozoruj lid, který jej obklopuje. Před chvílí žasl; nyní reptá, odmlouvá a bouří se.

Proč povstal ten rozruch? Ježíš řekl: Jsem poslán od Boha. Přišel jsem smířovat, těšit, uzdravovat. Jinými slovy: Vy jste hříšníci, jste slabí, bezmocní; potřebujete mne. Pýcha

protestuje a bouří se. Kdo je ten člověk, že se odvažuje tak mluvit? volají Nazareťané. Není to dělník, kterého jsme znali, syn dělníka Josefa? Nevídali jsme jej při práci jako posledního z nás? Není tím, zač se prohlašuje.

Aťsi hlučí kolem Ježíše závistivé reptání, lidské ohledy i nevěrecká jízlivost. Povznes se nad to a upevni se ve víře v Krista. Útočí se na jeho božský původ; nabídne se, že ho budeš hájiti. Bůh rád skrývá pod nepatrným zdáním velké skutky své dobroty a všemohoucnosti. Uč se v člověku poznávati Syna Božího. Uč se postupovati od zdání ke skutečnosti, od konečného k nekonečnému.

K čemu uváděti v pochybnost zázraky, které stojí Boha jen jediné slovo? Lépe jest klaněti se Tomu, jenž jsa roven Otci stal se jedním z nás, aby nám byl vším.

II. Vytýká jim jejich nevěru.

I řekl jim: „Zajisté řeknete mi to přísloví: Lékaři, uzdrav se sám; ty veliké věci, které, jak jsme slyšeli, konal jsi v Kafarnaum, učiň také zde v své otčině.“

Pyšní dále povykují kolem Ježíše: Podej důkazy, učiň zázraky! - Ale k čemu? Zázraky nepůsobí obrácení.

Ježíš jim odpovídá dříve, než se táží; to jest jeho obrana. Porozuměj jeho myšlenky. Boží zázraky jsou pro malé a pokorné duše, pro

ty, kdo se cítí a uznávají slabými, bezmocnými a hříšnými. Ale ti, kteří zde mluví proti němu, nejsou pokorní. Žádají zázraku, jen aby ukojili zvědavost nebo aby měli látku k novým hádkám. Ježíš pro ně nebude dělat divy. Vezmi si k srdci to poučení, abys byl hoden božských milostí.

III. Jest jimi pronásledován.

I naplnili se všichni v synagoze hněvem slyšíce to. A povstavše vyvrhli ho ven z města a dovedli až na okraj hory, na níž jejich město bylo vystavěno, aby ho srazili dolů.³⁸ Ale on prošel prostředkem jich, ubíral se odtud.

Ti lidé jsou podrážděni. Často nic lépe neukáže spravedlivost výtky jako způsob, jak je přijata.

Pozoruj boj nenávisti s pravdou. Chtějí usmrtiti Toho, jenž je naděje slabých, potěšení zarmoucených, Spasitel padlých. Připustíš takové násilí? Pospěš k Ježíši. Doprovázej jej na cestě, kudy jej vlekou; chraň jej svým tělem. Nic není slavnějšího než trpěti ochotně pro čest Ježíše Krista a chrániti ho až do krve.

Chtějí Spasitele uvrhnouti do hluboké propasti. Ale neboj se vydati se s ním do nebezpečí. Bůh neopouští těch, kdo bojují za čest jeho Syna. Jeho ruka tě ochrání. Vstaň tedy

beze strachu a vyzvi hrdinně nepřátele pravdy k boji. Dnes hoří touž nenávistí. Musíš odvážně proti nim pracovati horlivou věrou a něžnou láskou, aby zvítězilo Evangelium. Ježíš na tebe spoléhá.

114. MUČEDNICKÁ SMRT JANA KŘTITELE

Mt. 14, Mk. 6.

I. Jan Křtitel je odsouzen k smrti.

Herodias pak nevražila na něho a chtěla ho zabít a nemohla. . . Přišel však příhodný den:³⁹ Herodes učinil v den svých narozenin hostinu.

Sestup do vězení Jana Křtitele a pozoruj jeho oběť.

Co poskytne záminku k jeho zavraždění? Světská slavnost. Je to pro ďábla vždy vhodná příležitost, aby šťval proti spravedlivým. Pomáhají mu při tom rozkoše, prudké vášně, závist, ctižádost.

Pozoruj, co se děje u Heroda; poslouvej, o čem se tam mluví, prohlédej úmysly, nahlédni do srdcí. Působí zde sám zlý duch. Nenávidí Syna Božího, klade mu osidla. Zasáhne-li Předchůdce, pomstí se Ježíši Kristu; bude spáchán zločin. Snaž se mítí užitek z té přede hry mučednictví. Uč se nenáviděti svět, v němž vládne satan.

II. Ve vězení dokonává oběť svého života.

Ale poslav hned kata, rozkázal přinést jeho hlavu.

Překroč práh vězení a doprovod kata; pozdrav toho, jenž za chvíli zemře. Vedle orgií vítězné nestoudnosti Bůh si vždy volí mučedníky čistoty. Šťastné takové vyvolené duše!

Podivuj se, jak prostě a velkomyslně svět-cové oběťují život za pravdu a spravedlnost. Ten, jenž všecko může, dopouští, aby Jan Křtitel se stal obětí nestoudné ženy. Umírá, aby byla ukojena marnivost. Co se stalo? Herodes dává hostinu dvořanům. Dcera Herodiadina přichází a tančí před shromážděním. *A přísahal jí: „Začkoliv požádáš, dám tobě, byť to byla polovice mého království.“* Ona vyšla a řekla své matce: *„Zač mám žádati?“* Ta řekla: *„Za hlavu Jana Křtitele.“* Jan mohl říci: Ó Bože, to je odměna za to, že jsem ti tak věrně sloužil? Ale Jan mlčí. Velkodušně obětuje Bohu všechno, co má.

Opravdu, dát život není mnoho, když jej dáváme Bohu pro povinnost. Šťastím spravedlivého je zemřít pro spravedlnost, když pro ni žil. O ostatní se postará Bůh.

Poklekni u Jana Křtitele. Pros, aby ti požehnal, aby ti odkázal svou lásku k Ježíši Kristu, svou duševní sílu v povinnosti, svou důvěru v Boží prozřetelnost. Celé nebe tiše a s úžasem hledí na ten velký výjev. Čiň podobně.

I sřal ho v řaláři, praví Evangelium. Dílo je dokonáno. Věc Ježíše Krista má o jedno vítězství více. Skloň se zbořně nad mrtvým tělem mučedníkovým. Vzdej mu poslední poctu. Andělé se při tom spojují s tebou.

Mučedník naposled vydechl, ale není mrtv; v službě Boží se neumírá. A když někdo službě Boží obětuje život, nemá mu smrt co vzítí. V hrobě mučedníků všecko žije. Prodluž zde svou modlitbu. Uč se dávatí přednost radostem nebeským před radostmi pozemskými, věčnosti před časností, povinností před rozkoší.⁴⁰

115. APOŠTOLSKÉ CESTY PO GALILEI

Luk. 8, Mt. 9, Mk. 6.

I. Ježíř káže lidu.

I obcházal Ježíř všechna města i všechny vesnice, učel v synagogách jejich a hlásal Evangelium o království a uzdravuje všelíkou nemoc i všelíký neduh.

Synu Božímu velmi záleží na slávě Otcově; jde o ni pracovatí. Přidej se ochotně k němu na apoštolských cestách.

Co nabízí duším dobré vůle? Království. Chceš-li panovatí, pspěš si za ním. Nauka, kterou hlásá, zbavuje otroctví; dává do ruky řezlo a na hlavu korunu. Povznáší člověka k hodnosti dítěte Božího a dědice království nebeského. Neříkej tedy, že nemáš kdy krá-

četi po cestách, které vedou do království Božího, ani poslouchati naučení pravého života.

Účinek Ježíšovy přítomnosti jest jedinečný. Kdekoliv se Ježíš objeví, dobří se radují, bázlíví jsou povzbuzeni, nemocní doufají, hříšníci nabývají odvahy. U něho se srdce šíří. I ty mu nabídni pohostinství. Žádá jen, abys mu dovolil překročiti práh, a přinese ti táž dobrodiní.

Rozdává je v modlitbě. Budeš-li chtíti, bude tvé každodenní rozjímání hodinkou důvěrného obcování s ním. On sám ti objasní Evangelium, zaplaší tvé pochybnosti, obohatí tvou bídu a uzpůsobí tě ke každé ctnosti.

II. Přijímá na cestě nové pomocníky.

(Chodilo) i dvanáct (apoštolů) s ním; též některé ženy, které byly uzdraveny od zlých duchů a od nemocí.

Ježíš nemůže býti v apoštolském úřadě sám. Miluje duše; chce, aby i jeho učedníci je milovali. Přináší z nebe Evangelium; chce, aby je rozšiřovali. I tobě nabízí, abys pracoval apoštolsky po jeho boku. Co mu odpovíš?

Rozhlédni se kolem. Kdo jej doprovází? Již před tebou některé duše uposlechly jeho volání. Hleď se s nimi seznámiti. Otaž se jich, je-li dobře jíti za Ježíšem a co našly. Řeknou ti, že následující Ježíše našly to, co jinde hle-

daly marně. - Ježíši, jak je u tebe dobře, zvláště tomu, kdo již zkusil jinou vládu!

Přivábila je k němu vděčnost. Ježíš jim prokázal dobro. Byli hříšníky a hříšnicemi; dal jim rozhřešení. Dábel je poutal, Ježíš je osvobodil. Když nabyli svobody, řekli si: Co mu za to dám? Přišli se mu nabídnouti k spolupráci, aby se jiným mohlo dostatí téhož dobrodiní. Co je prostějšího?

Ó duše má, pochopíš konečně, že přijatou milost musíme Bohu vrátit? Z vděčnosti za milost, kterou ti uděluje Otec, máš následovat Syna. Jsí tím povinen i podle spravedlnosti. Neodpovídej záporně, nýbrž poslechni velkodušně.

Co činí pro Ježíše věrná družina? Co můžeš učiniti ty sám? Jak a v čem mu projevíš oddanost? Přemýšlej, počítej, odhodlej se.

116. MISIE V GALILEI

Mt. 9, Luk. 9, Mk. 6.

I. Ježíš se hluboce rmoutí při pohledu na bídu zástupů.

Uzřev pak zástupy, pojal lítost nad nimi, že byli zmoření a povrženi jak ovce bez pastýře.

Doprovodí Mistra na pole jeho apoštolátu. Při pohledu na zástup je dojat. Proč se rmoutí? Pros, ať ti to řekne.

Dílo Boží trpí; mnoho duší zapomíná na

věčné cíle a hyne daleko od cesty k pravému životu. Kdo dovede říci, co trpí Srdce Ježíšovo při pohledu na ty, jež nemá kdo přivést do nebe! Vznešené určení, ke kterému jsou duše povolány, přirovnává Ježíš k jejich nynějšímu bídnému stavu, a proto je smuten a dojat.

Okoušej něžných citů jeho srdce. Ježíš má s dušemi nekonečnou soustrast, protože je nekonečně miluje. Z jeho dojatého pohledu vyzařuje nekonečná добрta Otcova a zve tě k sobě. Neodporuj! Popros Mistra, aby ti ukázal, co máš činit. Neodepři mu nic, ať tě žádá o cokoli.

II. Žádá učedníky o spolupráci při vykoupení světa.

Tehdy pravil učedníkům svým: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky“ na svou žeň.“

Uvažuj pozorně o slovech, která Ježíš pronesl k apoštolům a tím ke každé duši dobré vůle. Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Chci dobýtí celého světa; není jediné duše, které bych nebyl rozhodnut nabídnouti život věčný. Ale nemohu postačiti práci; potřebuji pomocníky a hledám je. - Tak mluví Ježíš. Co odpovíš na tuto čestnou nabídku? Nabídni se a staň se odhodlaně apoštolem.

Poslouchej Mistra, co máš činit. Proste,

praví. Musíme tedy apoštolovati především modlitbou. Vezmi si k srdci zájmy Otce nebeského. Pros jej snažně každý den, aby rozmnožil v Církvi apoštolská povolání.

Ježíš Kristus potřebuje apoštoly a ty je můžeš vyprositi od Pána žní. Vyvolení spolupracovníci Ježíše Krista musejí hořeti čistou horlivostí a ty jim můžeš tu milost zasloužiti. Je třeba, aby nevěřící duchové se stali povolnými, rozhořčená srdce se uklidnila a odbojné vůle se podvolily; ty můžeš ty divy připravit. Ježíš to tvrdí a snažně tě prosí, aby ses nešetřil. Odpověz na jeho volání celým srdcem.

III. Dává apoštolům moc, účinně pracovati o spáse duší.

Povolav k sobě dvanáct apoštolů, dal jim moc a sílu nade všemi duchy zlými i uzdravovati neduhy a poslal je hlásat království Boží a hojit nemocné.

Všimni si, jakou moc dává Ježíš apoštolům. Co jim ukládá a co od nich čeká? Úlohou apoštola Ježíše Krista jest hlásati slovo Boží, bojovati proti zlu, pomáhati trpícím. Dávám vám všechnu moc, praví Syn Boží.

Nyní může dojíti spáasy každá duše. Ale k tomu se musí oheň apoštolské horlivosti zapáliti v srdcích všech věrných. Zaujmi místo mezi povolanými a staň se s nimi pomocníkem Ježíše Krista. Apoštoluj modlitbou, slo-

vem i příkladem, uč milovati jeho nauku a vysvětluj ji těm, kdo ji neznají. Čti, studuj, rozjímej, aby tvé slovo osvěcovalo, přesvědčovalo a obracelo. Bojuj kolem sebe i v sobě proti vlivům zlého ducha. Hledej slávu v tom, že zlému duchu odejmeš, co již uchvátí.

Ubožákům třeba přinést útěchu a spásu. Ve jménu Ježíšově pomáhej trpícím, zastupuj je u plačících, navštěvuj a ošetřuj nemocné, těš zarmoucené. Mužně překonávej všechny lidskou bázeň a vraď se čestně do velké apoštolské armády, kterou Ježíš Kristus posílá, aby dobyla světa.

117. APOŠTOL PODLE SRDCE JEŽÍŠOVA

Mk. 6, Mt. 10, Luk. 9.

I. Ježíš dává apoštolům na starost zbloudilé ovečky.

A přivolav k sobě dvanáct svých učedníků, dal jim moc nad duchy nečistými, aby je vymítali a uzdravovali všelíkou nemoc i všelíký neduh.

Usedni u nohou Ježíšových; poslouvej pozorně, jak poučuje apoštoly. Nemyslí při tom i na tebe? Nemluví o tobě, když je posílá k zbloudilé ovečce? Posílá je především k zahynulým ovcím domu izraelského. Ovce opustily ovčinec; dětem se znelíbilo v otcovském domě; jde je hledat. Obrácení hříšníků ti musí býti nade všecko. Přeje si toho předsrdce Ježíšovo.

Tebe zdaleka označuje apoštolům a praví jim o tobě: Znáš tu duši, je z mého domu; má místo v mém království, ale je náchylná k sebeklamům a k blouznění; jděte za ní, nechejte ji zahynout. Posviťte jí pochodněmi věčné pravdy; chraňte ji před poblouzením, které zraňuje a zabíjí. Pravdu chce tedy Ježíš dáti duším jako první ze všech dober.

A dodává: *Chodíce pak hlásejte: „Přiblížilo se království nebeské.“* — Rozuměj těm dojemným slovům. Apoštolským povoláním probouzí Ježíš v srdci naději a naději odvahu. V své bezmocnosti viděls nebe velmi vysoko a dokonalost velmi daleko. Nyní se všechno mění. Milostí apoštolského úřadu, božskou mocí, které se dostalo apoštolům, přiblížilo se nebe, stalo se ti opět přístupným.

V každé chvíli, v každé situaci ti může zastupce Ježíšův vrátiti věčné statky. Můžeš doufatí proti veškeré naději. Raduj se. Ani hřích ani smrt nezmohou nic proti tomu, kdo doufá v Ježíše Krista.

II. Vybízí je, aby pohrdali pozemskými statky.

Neopatřujte si zlata ani stříbra, ani mědi do svých opasků, nemějte mošny na cestu, ani dvou sukní, ani obuvi, ani holí; neboť hoden je dělník pokrmu svého.

Takové vůdce dává Ježíš lidem dobré vůle. Aby svůj úřad zastávali dokonale, ukládá jim

výslovně naprosté odloučení od věcí pozemských. Apoštolové Ježíšovi budou žítí v odříkání a v chudobě, aby nám mohli lépe sloužiti. Mistrje chce míti volné ode všech závazků, aby nám mohli býti vždycky k dispozici.

Co jim za to dáme? Hlubokou úctu, synovskou vděčnost, upřímnou oddanost. A Ježíš ještě dodává: Hoden jest dělník pokrmu svého. Ukládá stádu, aby pečovalo i o časné potřeby pastýřů. Ježíš jest jediným bohatstvím těch, kdo se zříkají všeho pro spásu duší. Uvědom si svou povinnost k nim. Přirovnej to, co potřebují, k tomu, co od nich dostáváš. Splácej svůj dluh rád a velkomyslně.

III. Svěřuje jim zprostředkování pokoje.

Vcházejíce pak do domu, pozdravte jej (řkouce: Pokoj domu⁴² tomuto).

Apoštolové a jejich nástupci budou tedy prostředníky pokoje. Budou mluvití a pracovatí, aby pokoj dávali, vraceli nebo upevňovali. Syn Boží přinesl pokoj, apoštolé pokoj roznesou po celém světě. Skrze ně okusíš pokoje, bez něhož nic na světě netěší.

Pokoj svědomí, pokoj ducha a srdce, pokoj v domě a v rodině. Věz, co může pro tebe učiniti Ježíš Kristus a jeho zástupci. Který hlas je dosti mocný, aby umlčel výčitky svědomí? dosti čistý, aby uhasil hořkou lítost? do-

stí přesvědčivý, aby uklidnil nespokojenost? Kdo ti vrátí klid po hlučném životě? Kdo ti zjedná Boží mír v životních bojích? Již to víš.

Skloň se před posly Ježíše Krista, otevři jim srdce, podrob se jejich autoritě. Nezapomeň, že jde o spásu tvé duše. Zapudití je znamená zapudití samého Ježíše Krista. Vydáváš se tím v nebezpečí, že ztratíš věčné statky, které ti nabízejí jeho jménem.

118. PRONÁSLEDOVÁNÍ JE NUTNÉ

Mt. 10.

I. Ježíš předpovídá apoštolům pronásledování od světa.

Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky; buďte tedy opatrní jako hadi a prostí jako holubice.

Poslouchej dále božského Mistra. Líčí apoštolům, co je očekává. Nevyhnou se boji, protože svým chováním budou živým protikladem světa. Jistě kolem nich procítne nedůtklivost a propukne nepřátelství. Budou jako ovce mezi vlky.

Jak mají jednat? Buďte prostí, praví jim Ježíš. Odložte všechnu dvojakost a přetvářku. Nechť každý na první pohled pozná, kdo jste. Řiďte se toliko světlem víry, jejími pohnutkami a nadějemi ve všem, co mluvíte a činíte. Víra činí duši prostou.

Ježíš dodává: Buďte opatrní. Vyhněte se

nebezpečím, do nichž se podle vůle Boží vydávati nemáte. Nerozjítřujte nepřátelství přílišnou, špatně pochopenou horlivostí. Učte se býti shovívavými a zachovávejte mlčení. Buďte opatrní v přátelských stycích. Nedůvěřujte lichocení, které omamuje a ničí. Rozjímej o těch důležitých radách a čerpej z nich duchovní prospěch.

II. Povzbuzuje apoštoly, aby všechno snášeli trpělivě z lásky k němu.

Ale mějte se na pozoru před lidmi; neboť budou vás vydávati soudům, bičovati⁴³ vás ve svých synagogách; i před vladaře a krále budete voděni pro mne na svědectví jím a pohanům.

Ježíš vybízí apoštoly k heroismu. Pod jeho praporem nemá místa prostřednost. Ale jak se státi hrdinným? Ježíš to praví. Hrdinné odvahy dodává láska. Milujte mě, a budete silní. Vzpomínejte na mne, a nic vás neodstraší. - *Není učedník nad mistra ani služebník nad pána svého.* Ó duše má, milovati Ježíše je největší pomoc v bojích; miluješ-li Ježíše, nesvolíš rád, aby se s tebou jednalo tak jako s ním? Chtěl by ses míti jinak než on?

Pod tíhou pokořování a utrpení stačí pravému učedníkovi, aby si řekl: Nesu kříž, který nesl můj Mistr; dává mi podíl v protiven-

stvích, kterých sám zakusil; nabízí mi trochu hořkosti své vlastní agonie. Učedníkovi stačí, jedná-li se s ním jako s Mistrem. Milují trpkosti, protivenství, kříže, protože milují Ježíše Krista.

Posilni se tedy a povzbud'. Vzpomínej na prvotní Církev; rozjímej o hrdinství mučedníků; připomeň si, jaké podstoupili zápasy, soudy, utrpení. Přidej k tomu vzpomínky na krvavá pronásledování ve všech stoletích a uvědom si, co Ježíš od tebe čeká, a jak rozhodně musíš hájit jeho zájmy proti nepříteli.

119. SÍLA APOŠTOLSKÉ DUŠE

Mt. 10.

I. Ježíš povzbuzuje apoštoly, aby se nebáli lidí.

Co vám pravím ve tmě, povězte na světle, a co slyšíte v ucho, hlásejte na střeších. A nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabít nemohou.

Děkuj Ježíši, že povzbuzuje apoštoly; nebojte se ničeho, praví.

Proč by se báli? Co zmohou lidé proti apoštolům Ježíše Krista? Mohou hanobiti jejich chování, vykládati si ve zlé jejich nejlepší úmysly, vzdalovati je od svých slavností; mohou je mučiti a pokořovati. Ale proč se báti utrpení a pokořování? Což neřekl Ježíš: Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spra-

vedlnost? Následující ho, najdeme v utrpení a v pokořování štěstí.

Nebojte se lidí, opakuje Mistr. Co vám pravím ve tmě, povězte na světle. Buďte hrdí na mé Evangelium. Co na tom, že se vám vysmívají nebo vámi pohrdají? Co proti vám podniknou, nic není. Vaše pravé poklady jsou v bezpečí. Co je slovo, které vítr odnáší? Co pomluva, kterou Bůh bude souditi?

Vprav se dobře do těchto zásad. Dobře prohlédej situaci. Vzmuž se na slova Ježíšova. Nabídní se, že jsi ochoten všechno podniknouti i trpět.

II. Mocně je vybízí, aby se báli více Boha než smrti.

Bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla.

To jest jedno z velikých tajemství křesťanského heroismu: Bátí se jedině Boha.

Bázeň Boží záleží v tom, že se bojíme Bohu znelíbiti. Nuže, a Bohu se nejvýš nelíbí duchové slabí, srdce rozdělená, zbabělé vůle, malomyslné duše pod praporem Ježíše Krista. Nemůže snést učedníků vždy nerozhodných. Otroci lidské bázně jsou mu břemenem.

Bůh může všechno proti tobě jakož i všechno pro tebe; před smrtí i po smrti. A je v svých soudech přísný. Ačkoli tě tak miluje

a je tak milosrdný, prohlásí kdysi bez rozpaků, jsi-li hoden či nehoden blaženosti nebeské. Boj se odsouzení.

III. Vybízí je k velké důvěře v Boha a k nebojácnému vyznávání víry.

Zdali neprodávají dva vrabce za pětihaléř? A nespadne z nich ani jeden na zem bez Otce vašeho. U vás však jsou sečteny i všechny vlasy na hlavě. Nebojte se tedy; dražší jste nad mnoho vrabců.

K bázni Boží přidej důvěru v Boha. Musí ovšem víra apoštolů býti zkoušena; ale na bojišti, kde se mají vyznamenati, bude o ně Bůh pečovati jako nejněžnější otec. Vždyť pracují pro něho, snášejíce útoky nepřátel. Bůh na to nezapomene. Bude s nimi, aby je chránil, mírnil údery a ošetřoval rány. Jde na bojiště před nimi.

Neboj se tedy, že budeš opuštěn v tom, co podnikáš na rozšíření království Kristova. Ten, jenž je podivuhodně štědrý k nejmenší bytosti, bude tvou oporou. Počítá tvé úsilí a tvé oběti; nenechá nic bez odměny. Je dobrý, moudrý, věrný. Spoléhej na něho.

120. MEČ ROZDVOJENÍ

Mt. 10.

I. Pod praporem Ježíšovým je boj nevyhnutelný.

Nedomnívejte se, že jsem přišel uvést pokoj na zem; nepřišel jsem uvést pokoj, nýbrž meč.

Božský Mistr poučuje apoštoly dále; pros jej o porozumění.

Stanoví účel svého poslání mezi námi. Nechce, aby mezi ním a učedníky bylo něco nejasného. Snad nejeden z nich sníl, že si u něho odpočine. Bylo by to tak krásné přísahati mu věrnost, a potom žítí životem pokojným! Ale to je nemožné. Nepřinesl jsem pokoj, praví Ježíš, budu příčinou roztržek.

Svým Evangelíem vkládá Ježíš učedníkům do rukou dvojsečný meč, meč nevyhnutelného rozdělení. Kdo je nebezpečný tvé věčné spáse, toho musíš považovati za nepřítele. Snad je to i někdo z tvých drahých. Setkáváš se s ním doma, mezi přáteli, a přece jej musíš mužně a energicky od sebe vzdalovati, aby ti neškodil. Tak to chce Pán tvého života a nejvyšší rozhodčí o tvé věčné budoucnosti.

Nediv se tomu. Ježíš je proto tak přísný, že tě chce stůj co stůj učiniti šťastným. Děkuj Ježíši, že tě nutí, abys mu navždy zůstal věren.

II. Raději se musejí zřici na světě všeho, než by se mu stali nevěrnými.

Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden. A kdo miluje syna neb dceru více nežli mne, není mne hoden. A kdo nebere kříže svého a ne-následuje mne, není mne hoden.

Pokoř svého ducha, aby jím pronikla prav-

da. Abychom porozuměli slovům Ježíšovým, je třeba o nich rozjímati. Spasitel si vyhrazuje zvláštní práva a přednosti. Svět se nad tím pohoršuje, soudí jen podle vnějšího zdání. Nechej svět mluvit a vnikej hlouběji do slov Mistrových.

Není Bůh pánem všeho? A je-li pánem, kdo jiný než on má právo žádati ve všem první místo? A náleží-li první místo právem Bohu a Bohu jediné, kdo se odváží tvrditi, že některé city a zájmy by mohly míti přednost před ním? Kdo by měl ustoupiti: stvoření či Stvořitel? Uvažuj o tom a usuzuj. Není tedy vhodné pohoršovati se pro tyto požadavky Boží. Ostatně zkušenost nám každodenně ukazuje, že, dáváme-li přednost Bohu, nijak se tím netlumí dovolené náklonnosti; naopak se příznivě rozvíjejí a pořádají.

Co za to slíbuj Bůh apoštolům? *Kdo nalezne svůj život, ztratí jej, a kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.* Najdou opět všechno, co pro něho opustili. Na kříži a na ostří meče najdou, co světáci nenajdou v radostech: život, radost, štěstí. Musí-li odumřítí starému člověku, budou žít životem novým; zde i na věčnosti je smrt branou do pravého života.

Co o tom soudíš? Je třeba, abys Bohu vyhradil vládu nade vším, co je ti přirozeně milé a drahé. Snaž se odumřít sobě samému a

veškeré nezřízené náklonnosti, a budeš žít jen pro Boha.

121. APOŠTOLSKÁ ČINNOST

Mt. 10, Mk. 6, Luk. 9.

I. Ježíš slibuje velkou odměnu za každou službu prokázanou jeho pracovníkům.

Kdo vás přijímá, mne přijímá, a kdo mne přijímá, přijímá toho, který mě poslal.

Ježíš chce, aby každá dobrá duše měla účast v apoštolské práci. Všechny své drahé chce viděti u díla; horlivost o spásu duší je výborným prostředkem posvěcení všech. Ovšem všichni nemohou kázat, ale všichni mohou pomáhati k úspěchu evangelických kázání.

Proto nezůstane bez odměny nic, co činíš pro Ježíše a pro jeho pracovníky. *A kdokoli by podal pítí jednomu z maličkých těchto jen číši studené vody toliko proto, že je (můj) učedník, vpravdě pravím vám, neztratí své odplaty.* Ježíš si pamatuje všecko: nejmenší pomoc, nejmenší dobrý skutek. Jeho andělé jdou s ním a účtují, co kdo činí. Nabídni se mu a slib, že vykonáš co nejvíce.

II. Odchází uskutečňovati svou nauku.

A když Ježíš dokonal příkazy dvanácti učedníkům svým, odešel odtud, aby učil a hlásal v městech jejich.

Mistr a vzor apoštolů je při práci. Pozoruj, jak něžně a starostlivě hledá ztracenou ovečku. Přived' k němu všechny své drahé, jejichž obrácení není ještě dokonáno.

Vidíš jej u zarmoucených. Poslouchej sladká slova útěchy. Srdce se při tom otvírá, rány se zacelují, radost se obnovuje. Co bylo mrtvé, ožívuje, co živořilo, zvedá se a očišťuje. Uč se od Ježíše tajemství, jak uzdravovatí a těšiti. Zaved' jej sám k trpícím, které neumíš potěšiti.

Pravil: Rcete: „*Pokoj domu tomuto!*“ Sám se tím řídil; pozoruj ho s láskou na prahu příbytků, kde prosí o přijetí. Přináší věčné smíření, pokoj do svědomí i do srdcí, spojuje, co bylo rozděleno. Jdi hledati své spoluvinníky, abyste zároveň dosáhli odpuštění. Přived' k němu, kdo tě urazili; ustanov jej rozhodčím ve vašich sporech, a s radostí přijměte jeho rozhodnutí.

Jdi přímo za ním. Vyučuje s nejvyšší autoritou. Sodoma a Gomorha nebudou tak přísně souzeny jako ti, kdo pohrdli jeho slovem. Zaříd' se podle toho. Ponechej zlé jejich pýše, nevědomé jejich temnotě, bázlivé jejich váhavosti a oddej se Ježíši Kristu, abys pod jeho vedením byl nástrojem jeho slávy.

122. SAMOTA V BETSAIDĚ

Mk. 6, Mt. 6, Jan 14, Luk. 9.

I. Ježíš přijímá apoštoly a poslouchá jejich zprávy.

I sešli se apoštolé k Ježíšovi a pověděli mu všechno, co činili a čemu učili.

Pospěš k Pánu Ježíši. Nejsi jeden z těch, které očekává?

Apoštolové pro něho pracovali; cítí velice potřebu býti zase u něho. Proč? Mají mu klásti počet z toho, co činili, žádati od něho nové světlo k další práci. Hle, jak mu upřímně vypravují o svých pracích; vypravují o všem: o úspěchu i neúspěchu, o svaté smělosti i politováníhodné ochablosti. Tak tě zároveň učí metodě správného zpytování svědomí.

Všimni si, jak pozorně a s jak laskavým zájmem je Mistr poslouchá. Není to pro tebe povzbuzením? Dodej si tedy odvahy. Ježíš je tobě jako jím ohniskem dobroty a veškeré obnovující milosti. Jest oceánem milosrdenství, v němž mizí každá bída.

Usedni u jeho nohou a zpovídej se. Vypravuj mu o své minulosti, o svých vítězstvích a porážkách, rozpacích a nadějích. Ukaž mu svůj život, svou ochablou duši, nepovolnou vůli, své chladné srdce, svou citlivost, která se ještě chvěje posledními bouřemi. On tě uzdraví...

II. Vybízí je k soustředění v samotě.

On jim řekl: „Pojďte stranou na místo osamělé a odpočíte si trochu.“ Bylo totiž mnoho těch, kteří přicházeli a odcházeli, a oni ani neměli kdy se najísti.

Slyš vyzvání Mistrovo k apoštolům. Pojďte, praví, nejste ještě u cíle. Nejste ještě s prací hotovi. Ještě se musíte namáhati. Uchylte se do samoty.

Proč po práci, po neúspěchu, po vítězství do samoty? Protože ve shonu nelze nic pořádně dokonati. Duše unavená nebo vinami obtížená, zatemnělá nebo sama v sobě neuspořádaná potřebuje samoty, aby opět nabyla světla, klidu, smíření, síly. Bůh k nám mluví a činí divy jen v samotě.

S tímto poučením a pozváním se Ježíš obrací nejen k apoštolům, ale i k tobě. Vzchop se radostně a nabídni se, že půjdeš s nimi tam, kam je povede. Proč se tak bojíš samoty a ústraní? Nebudeš tam sám. Ježíš bude s tebou a nekonečně ti osladí všechnu práci, která tě tam čeká.

III. Uchyluje se s nimi od zástupu a vede je do Betsaidy.

I pojal je a odebral se (s nimi) v ústraní na místo osamělé u Betsaidy⁴⁴.

I odebral se s nimi. Okoušej všechnu slad-

kost těch slov. Pros Ježíše, aby i tebe vzal s sebou, vysvobodil tě z váhavosti a svou milostí tě přiměl k rychlejšímu postupu. Cestou mu děkuj za sebe i za všechny vyvolené duše, že vás oddělil od zástupu a důvěrně povolal.

Kam je vede? Do samoty betsaidské za moře Genezaretské. Je to kus cesty. Ale jsou šťastní, protože Syn Boží jde s nimi a Otec nebeský je čeká na břehu.

Ó má duše, co je pro tebe tou požehnanou samotou? Kamkoli se podíváš, všude tě čekají oběti a namáhavé povinnosti. Ale Bůh tě volá, abys každý den se v ústraní věnoval modlitbě, v níž Syn Boží bude tvým vůdcem a Duch Svatý ti dá hojnost světla. Dodej si odvahy. Jdi každé ráno s Ježíšem do samoty, a poznáš kouzlo důvěrného styku s ním. V jeho lásce najdeš radosti, jakých svět nezná. Otec nebeský ti je připravuje každý den a nabízí ti je skrze svého milovaného Syna.

123. PRVNÍ ROZMNOŽENÍ CHLEBŮ

Mt. 14, Mk. 6, Luk. 9, Jan 6.

I. Ježíš pomáhá zástupu v nouzi.

A Ježíš vyšed uzřel velký zástup a pojal lítost nad nimi, že byli jako ovce bez pastýře⁴⁶.

Ježíš se modlil o samotě; končí modlitbu, aby se dal znovu do práce. Jdi mu vstříc s u-

božáky, o které svět nestojí. Volání naší bídy vystoupilo k nebesům a Ježíš je zaslechl v samotě, kde se modlil. Ti, které má spasit, ho potřebují. Bloudí jako ovce bez pastýře. Potřebují jeho slova, jeho chleba, jeho svátostí. Má s nimi soustrast.

Pozoruj ho v apoštolátě. *I přijal je, mluvil jim o království Božím a uzdravoval ty, kteří uzdravení potřebovali.* Hleď, jak dobrotivě se dává. Čím víc ho duše potřebuje, tím něžněji ji přijímá. Pros jej o požehnání. Nepotřebuješ ho právě tak jako ti, kdo jsou kolem něho? Pověz mu svá přání. Mluv s ním o těch, které miluješ. Využij co nejvíce dnešního dne.

Podivuj se vytrvalosti zástupu. Hodiny míjejí, večer se blíží, ale davy jsou ještě stále u Ježíše. Poslouchají dychtivě. Nemyslí ani na čas ani na práci. Neztratí nic, protože o ty, kdo se především starají o věčnou spásu, Bůh se postará. Přesvědčíš se o tom a povzbudí tě to.

II. Po chlebě duševním dává posluchačům chléb hmotný.

Když pak nastal večer, přistoupili k němu jeho učedníci řkouce: „Osamělé je toto místo a jest již pozdě. Rozpusť zástupy, ať odejdou do vesnic a nakoupí si pokrmů.“

Hleď, jak učedníci prosí Mistra o pomoc

pro zástupy. Kdokoli následoval Ježíše do samoty, kdo si ubral z času, ze spánku nebo ze svých radostí, aby mu víc obětoval, ten může na Pána spoléhat. Posloucháme-li Ježíše, můžeme zapomenouti na čas. Časné věci neutrčí, věnujeme-li se věcem nebeským.

Ale Ježíš jim řekl : „Nepotřebují odcházet, dejte vy jim jísti.“ Odpověděli mu : „Nemáme zde, leč jen pět chlebů a dvě ryby⁴⁶.“ I řekl jim : „Přineste mi je sem.“ Všimni si znepokojení učedníků: Jak uskutečnití nemožnost? Kde vzít z ničeho něco? A z nedostatku hojnost? Což je ta maličkost pro tak mnohé?

Přineste mi to sem, poroučí Ježíš. Učedníci mu podávají, co sehnali, a zbytek zásob od předešlého dne. A prosí o požehnání, o „benedicite“ Všemohoucího. Dávají Ježíši prvky zázraku, o nějž prosí.

Zapamatuj si tu metodu, je dobrá. Toužíš po nasycení a po úspěchu? Neříkej: Mé modlitby nejsou k ničemu, mé úsilí je marné. - Seber, co ti zůstalo od včerejška, trochu víry, naděje a lásky, a vlož to pokorně do rukou Ježíšových. Čekej pozorně a s jistotou; učiní div. Sám nemůžeš nic, ale s ním všechno.

A rozkázav zástupům, aby se rozložili po trávě, vzal pět chlebů i dvě ryby a pohlédnuv k nebi požehnal je ; a rozlámač chleby, dal je učedníkům, učedníci pak zástupům. Po-

sad' se také rychle mezi lid, budete mítí všichni dost.

III. Nasycuje zástup a poroučí sebrati drobty.

Vzav pak pět chlebů i dvě ryby a pohlédnuv k nebi, požehnal je a rozlámav je dával učedníkům, aby je předložili zástupům. I jedlí všichni a nasýtíli se.

Nasyť se se zástupem. Požívej vděčně chléb, který Kristus Pán právě požehnal pro ně i pro tebe. Trochu chleba na stole Ježíšově má větší cenu než nejvybranější jídla na stole světáků. Proč? Protože Ježíš sám se dává pod způsobami toho chleba, jenž je symbolem chleba eucharistického. Je přítomen v svých darech. Vzpomeň si na svá sv. přijímání.

Když se nasýtíli, řekl svým učedníkům: „Seberte zbylé kousky, ať nezhynou.“ I sebrali je a naplnili dvanáct košů kousky z pěti chlebů ječných, které zbyly po těch, kteří jedli. Těch, kteří jedli, bylo asi pět tisíc mužů kromě žen a dětí.

Sbírej i ty s apoštoly drobty se stolu Páně. Přijímáš-li, prosí tě Ježíš, abys také posbíral drobty a podělil jimi, t. j. milostmi ze stola eucharistického, své drahé doma.

Spoj své díkůčinění s díkůčiněním zástupu. Važ si štěstí, že náležíš Mistrovi, jehož moc i dobrota nemají mezí.

124. MODLITBA NA HOŘE

Jan 6, Mt. 14, Mk. 6.

I. Ježíš propouští učedníky a uniká před provoláním za krále.

Proto Ježíš poznav, že chtějí přijít a chopit ho, aby ho učinili králem, hned přinutil své učedníky, aby vstoupili na loď a plavili se napřed na druhou stranu k Bet-saidě¹⁷, až by rozpustil zástup. Ježíš se uchýlil opět na horu sám jediný.

Ježíš prchá před poctami, které mu chystá vděčný lid. Nehledá v nich odměny; chce ovšem kralovati, ale touží jen po království v duších.

Uvědom si u něho naučení z dnešního požehnaného dne. Noc nastala, zástup se roztýlil, učedníci odešli. Jsi s ním zatím sám jako jediný průvodce k osamělým vrchům. Pros jej, aby osvětlil božským světlem stezky, kudy se ubírá. Jdi za ním na horu.

Mistře, kam jdeš? Proč prcháš před tím, čemu se svět klaní? Proč pohrdáš poctami, které se nám zdají tak žádoucími? - Pojď, praví Ježíš, pojď se mnou. Dám ti něco lepšího než to, co lichotí marnivosti, ale neuspokojuje srdce. Pojď se mnou do samoty; ukáži ti, kde jsou pravé radosti, pravá velikost, pravý odpočinek.

Zachovej mlčení; vzbud' svatou touhu, abys poznal tak krásná tajemství.

II. Pečuje o soustředěnost a odpočinek v modlitbě.

Vstoupil sám na horu⁴⁸ se modlit. Když byl večer, byl tam samotén.

Zastav se u Ježíše a poklekní. Vyhnul se hlučným ovacím, aby se mohl věnovat modlitbě. Přichází hledat v modlitbě dobra, jakých svět nedává. Podivuj se takovému jednání.

Není Bůh nejvyšší dobro? Nejsou sladkosti důvěrného obcování s ním mnohem lepší než všechna něha a láska stvoření? Čest, mítí podíl v světle a v blaženosti Boží, předčí velice všechnu stvořenou slávu. Takové cti a slasti poskytuje Ježíši modlitba o samotě. Pros, abys to pocítil.

Uč se modlití. Uč se nalézati v modlitbě Boha, odlučovati se od marností světských a ode všeho sobectví. Kde jinde než v modlitbě najdeš světlo, kterého potřebuješ, aby ses zbavil klamů a nabyl potřebné odvahy k vítězství? Má-li mítí lidské srdce dosti světla a síly, potřebuje spojení s Bohem. Nalézá je v modlitbě. Nikdy neříkej: K čemu se modlit?

Spoj se s modlitbou Syna Božího. Ponoř se zbožně až do hlubin jeho duše. Kam směřují jeho myšlenky a touhy? Doporuč všechny své drahé jeho božským modlitbám. Mluv s Pánem o trpících. Modlí se s ním Otčenáš.

125. JEŽÍŠ KRÁČÍ PO JEZEŘE

Mt. 14, Mk. 6, Jan 6.

I. Ježíš vidí nebezpečí učedníků a jde za nimi.

Již se tmělo, a Ježíš ještě k nim nepřišel. Moře však se zdvíhalo, ježto vál velký vítr.

Pozoruj, v jakém nebezpečí jsou učedníci na jezeře Genezaretském, zatím co Ježíš se modlí na hoře. Ale on na ně nezapomíná. Modlí se za ně. Zůstal na břehu, ale jeho prozřetelnost je provází. Ježíš je snad od nás vzdálen, ale nikdy není nepřítomen.

Duše má, v každé úzkosti, v každém nebezpečí Ježíš na tebe patří a všude se za tebe modlí. Počítá hodiny tvého utrpení. Ví, jak dlouho musíš trpět, i kdy ti musí přispět. Měj tedy důvěru!

II. Přichází k nim po vlnách a dává se poznati.

O čtvrté pak hlídce noční¹⁹ přišel k nim (Ježíš), kráčeje po moři.

Doprovod' Mistra. Učí tě nelekati se překážek, a spěchati na pomoc potřebným. Nic tě nesmí zastrašiti. Opíráš-li se o Pána, můžeš se všeho odvážiti k slávě Boží a k spáse duší.

Ale oni, spatřivše ho, jak jde po moři, domnívali se, že to je přízrak, i vykřikli, neboť všichni jej viděli a poděsili se. Proč po-

děšení učedníci tak úzkostlivě křičí? Díváš-li se na vážnou nauku Páně zpovzdálí, chvěješ se strachem. Zdá se přízrakem. Ale přiblíží-li se Pán a dá-li se poznati, nabýváš jistoty a bouře se tiší.

A hned promluvil k nim a řekl jim: „Budte dobré mysli, já jsem to, nebojte se.“ - Oddej se sladkosti toho slova. Důvěra v Ježíše je jisté útočiště proti bouřím a nebezpečím. Já jsem to. Jsem mocnější, než je pro vaši záchranu třeba. Miluji vás tak, že vám nedám zahynouti. Skutečně, jak bych se mohl báti, když Všemohoucí mi slibuje pomoc?

Petr řekl: „Pane, jsi-li to ty, rozkaž mi, ať přijdu k tobě po vodě. - Dodej si odvahy s apoštolem. Nabídni se, že všechno podnikneš pro čest Ježíše Krista. Pros, aby ti aspoň jediným slovem usnadnil těžká rozhodnutí. Co jiného je duchovní život, ne-li snaha jíti k Ježíši po vlnách? V těžkých hodinách si vzpomeň, že je ti blízko, že je všemohoucí, a že tě volá k sobě. Ta myšlenka ti dodá odvahy.

A on řekl: „Pojď.“ I sestoupil Petr z lodi a šel po vodě, aby přišel k Ježíši. Vida však silný vítr, bál se a počal tonouti. Hle, Petr je na kraji záhuby. Proč ta náhlá úzkost? Jeho důvěře něco chybí, ačkoli v prvním okamžiku se zdála tak pevnou. Nejedná nadpřirozeně, nespolehá jediné na Ježíše. Slovo Boží nám má stačiti, ať je naše odvaha zkouše-

na sebe větším nebezpečím. Kdo povolí lidské bázni, snadno ztroskotá. Volá-li nás rozkaz Boží, nemáme se čeho báti.

(Petr) vzkřikl: „Pane, zachraň mne.“ A hned Ježíš vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ - Dej se poučiti s Petrem; zlíbej ruku, kterou Ježíš vztahuje, aby zachránil jeho i tebe.

III. Vstupuje do loďky a přijímá hold apoštolů.

A jakmile vstoupil na loď, přestal vítr. Ti pak, kteří byli na lodi, přistoupivše, poklonili se mu řkouce: „Vpravdě Syn Boží jsi ty.“ Loď byla hned u země, kam se ubírali.

Vstup s Ježíšem do loďky k učedníkům. Raduj se, že máš Ježíše. Co činí učedníci? Nabízejí mu jistě nejlepší místo. Učiň podobně. Tou loďkou je i tvé srdce; otevři mu je; klaněj se Ježíši s veškerou láskou a důvěrou.

I přistoupivše, poklonili se mu řkouce: Vpravdě Syn Boží jsi ty. Řekni mu: Ano, jsi vpravdě Syn Boží a hoden kralovati nad mým celým životem. Dávám ti všechno, co mám, všechnu energii, způsobilost a vlohy. Vezmi si to, vládni a kraluj.

126. APOŠTOLÁT V GENEZARETĚ

Mt. 14, Mk. 6.

I. Ježíš je zástupem poznán a uděluje nové milosti.

A přeplavivše se přišli do země genezaretské⁵⁰ a

přistáli. Když vyšli z lodi, (lidé) jej poznali. Rozeslali po veškeré té krajině.

Jdi v duchu s Mistrem a s učedníky na břeh genezaretský. Dnes bude den apoštolské práce. Ježíš bděl nad učedníky a vysvobodil je z bouře, aby je přiměl k rozhodnému úsilí. Nyní jsou kolem něho plni dobré vůle, nadšení a důvěry. Vzpomínají na večer. Za to, co pro ně učinil, chtějí se zasvětit práci, aby byl poznáván a milován.

Vezmi si z nich příklad. Umíš vzpomínky na přijaté milosti využítkovat v práci o spáse duší? Nabídní Ježíši jako učedníci prvotiny dne. Nemáš nikoho, s kým bys dnes o něm mluvil? Nemůžeš učinit nic, abys rozšířil jeho království? Nenechávej ho samotného na břehu, kam tak pracně dospěl.

II. Činí četné zázraky.

I přivedlí a přineslí mu všecky choré.

Raduj se z krásné podívané na velkou víru, kterou spatřuješ v této hodině. Víra činí zázraky.

Víra rychlá. Lidé přibíhají při první zprávě o příchodu Mistrově. Při pouhém jméně Ježíš poznávají a oslavují nekonečnou Dobrotu u nich vtělenou. Neváhají, neuvažují, chvátají k němu.

Víra plná a naprostá. Nejmenší kontakt nám

stačí. Jen když se dotkneme nebo políbíme aspoň okraj jeho roucha! Posilní i ty svou víru, očistí ji a upevní. Ježíš ti dovoluje nejen dotýkatí se okraje svého roucha, ale dává ti i své vlastní tělo. Nemá býti tvá víra tím větší a účinnější?

Které trpící, zarmoucené nebo vinou obtěžené bys měl Pánu představití? Vypravuj mu o jejich bídě. Pojmi vroucí touhu, abys jim prospěl u něho a skrze něho. Vidíš, není to marné, když se mu podají důkazy dokonalé víry a naprosté důvěry.

Připomeň si, že vděčná srdce apoštolátem splácejí Bohu velký dluh. Čiň to tím, že budeš přiváděti k Ježíši duše a pracovati všemi prostředky, aby byl poznáván a milován ten, jemuž máš děkovati za všechno.

127. VĚCI POZEMSKÉ

Jan 6.

I. Ježíš vytýká zástupu, že si málo váží věčných statků.

Když tedy lid viděl, že tam Ježíše není ani učedníků jeho, vstoupili na lodi a dostali se do Kafarnaum, hledajíce Ježíše. A nalezše ho za mořem řekli jemu: „Mistře, kdy jsi sem přišel?“⁵¹ Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli divy, ale že jste jedli z chlebů a nasytili se.“

Jdi se zástupem hledati božského Mistra; vzbud' v srdci vroucí touhu po něm. Připomeň

si jeho uchvacující řeči, vznešené zázraky, věrné přátelství. On je příčinou, že se tvému srdci dostalo takové útěchy, tvé duši takové posily. Vzbud' dobrý úmysl a snaž se Ježíše nalézt.

Ale Ježíš není nikdy daleko od těch, kdo ho hledají. Lid jej také brzo našel. Poslouchej, jak spolu hovoří. Co jim Mistr vytýká? Nedokonalé, pozemské úmysly. Nelíbí se mu, že místo hodnot věčných hledají bídné věci časné. Syn Boží přináší na zem dobra nebeská. Urážíme ho, když jej hledáme jen pro dobra pozemská. Mnozí ze zástupu blouznili, že Ježíš jim bude Spasitelem časným, že jim vrátí pozemský ráj, dá plné stoly, odpočinek bez práce, zajištěné úspěchy, sklepy vždycky plné. Ježíš je takovým neporozuměním bolestně dotčen. Časné statky nám dává jen proto, aby nás přivedly k víře a k životu věčnému. Kdo v nich vidí předmět jeho poslání, snižuje ho a maří díla jeho nekonečné moudrosti.

Nesmýšlíš tak nesprávně i ty?

II. Ujišťuje, že život věčný je odměnou toliko za skutky víry.

Pracujte nikoli o pokrm pomíjející¹², nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, který vám dá Syn člověka; neboť toho potvrdil Otec, Bůh.

Pohlédni v duchu do budoucnosti, o které mluví Ježíš. Prohlašuje, že pravý život je život věčný. A vskutku, není profanací pravdy, nazývati životem, co umírá?

Kde jsou tedy cesty k pravému životu? Měj velkou touhu poznati je. *I řekli mu: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží?“* Ježíš jim odpověděl: *„To je dílo Boží, abyste věřili v toho, jehož on poslal.“* - Víra nás přivede do nebe. Život věčný jest odměna za skutky víry, t. j. za skutky, které vnuká a předpisuje nauka Evangelia. Věřte ve mne, praví Ježíš, a číňte, co vám pravím.

Věříš v něho, duše má? Činíš, co přikazuje? Jest jeho učení pravidlem tvého jednání a jeho příklad ideálem tvého života? Ježíš jedině jest vyslancem Božím, který ti vrátí ztracenou vlast. Jedině on má moc ti otevřítí nebe. Nepůjdeš-li jeho cestami a nebudeš-li užívatí jeho prostředků, nepřijdeš k cíli. Hleď tomu porozuměti lépe než dosud a obnov své rozhodné předsevzetí.

128. JEŽÍŠOVA MANA

Jan 6.

I. Ježíš prohlašuje posluchačům, že jim dá víc než Mojžíš.

Tu mu řekli: „Které znamení tedy činíš ty, abychom je viděli a tobě věřili? Co konáš? Otcové naši jedli mannu na poušti, jako jest psáno: Chléb s nebe dal jsi jim k jídlu.“

Nerozhodný zástup žádá od Ježíše nové zázraky. Budeme v tebe věřit, ale co nám za to dáš? Polituj Mistra, že ho nechápou. Člověk by měl všechno dát za štěstí, že smí slyšet Syna Božího a být u něho.

Kdo je tak nechápavý? Lidé tělesní jako ty. Ježíš je nasýtil jedenkrát, a oni žádají, aby je živil každý den. Praví: Cos učinil jedenkrát, to činil Mojžíš každý den po čtyřicet let. Jeden jako on. - Touží, aby, když půjdou za Ježíšem, měli život lehký, pohodlný a hmotně zajištěný. Hledají nasycení tělesné, a ne duševní.

Podivuj se odpovědi Ježíšově. Všimni si, kolik je v ní dobroty a pečlivé starosti. *Tedy řekl jim Ježíš: „V pravdě, v pravdě pravím vám, nikoliv Mojžíš dal vám chléb s nebe, nýbrž Otec můj dává vám pravý chléb s nebe. Neboť chléb Boží je ten, který sestupuje s nebe a dává život světu.“*

Mohl jim říci: Proč ode mne žádáte nové zázraky? Neučinil jsem jich ještě dost? Uzdravoval jsem vaše nemocné, vzkřísil jednoho mrtvého, z posedlých vyháněl zlé duchy. Není to dost?

Místo toho však jim praví: Chcete chléb a já vám jej dám. Dám vám chléb lepší, chutnější a výživnější, než byl Mojžíšův. Chléb Mojžíšův nasycoval jen na několik hodin; sytil právě jen tak, aby člověk neumřel hladem;

prodlužoval mdlý život jen o několik let; dával jim jen matnou představu a předtuchu hodů nebeských. Ale nyní vám dám chléb se stolu Božího; připravily jej pro vás ruce Boží; chléb pravého života, který nasycuje, činí poušť nebem a dává život věčný.

Tak mluví Boží dobrota. Děkuj a klaněj se jí. Podrob jí rozum i srdce.

II. Oznamuje jim, který dar jim chce udělit.

I řekli mu židé: „Pane, povždy nám dávej ten chléb.“ A Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mně, nebude žízniti nikdy.“

Slyš, jak zástup volá: Dávej nám ten chléb. - Říkej s ním, ale s jiným úmyslem: Božský Mistře, hledal jsem nasycení pozemského, ale nenasytil jsem se. Mám hlad; nasyť mě. Dej mi pravý chléb, který nasycuje. Řekni mi, kde jej najdu, jak jej poznám, zač jej dostanu.

Chléb ten jsem já, odpovídá Ježíš; já jsem chléb života. Hledáte život, pravý život, který neumírá; já jej dávám. Chcete mít zajištěnou budoucnost: nabízím vám ji; přišel jsem proto z nebe. - Rozjímej o tom. Co učiníš? Které city projevíš Kristu Pánu? K čemu se rozhodneš?

Všimni si, co Ježíš k tomu dodává. Praví svým četným posluchačům: „*Avšak řekl jsem*

vám, že jste mě i viděli, ale nevěříte.“ A jednoho dne řekne: Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili. - Ne tedy proto, aby zmátl naši víru, nýbrž aby jí pomohl, zahalí vnějšími způsoby svou skutečnou eucharistickou přítomnost. Víra jasněji rozezná Boha, než oči rozeznají člověka. Ponechej se radosti, že máš tak blízko posvátný stůl, kde se Ježíš dává a kde znovu ožívuje dobrodiní Evangelia.

129. DARY OTCOVY

Jan 6.

I. Ježíš se všem nabízí za Spasitele.

Všecko, co mi dává Otec, přijde ke mně, a toho, kdo ke mně přijde, nevyvrhnu ven, neboť jsem sestoupil s nebe, nikoli abych činil vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal.

Vrať se do shromáždění, kde Ježíš vyučuje. Posad' se pokorně před něho a zdvojnásob svou pozornost.

Jeho nekonečná láska vybízí všechny lidi k důvěře a věrnosti. Posluchači mu nerozumějí, ale on přece trvá na svém. Zavírají před ním bránu, ale on dále klepe. Dále říká: To jsem já. - Dítě Boží, tvůj nebeský Otec mi tě dal; jen já tě mohu přivést do jeho království; pojd'! Ať neseš jakékoli břímě bídy, já tě přijmu a zachráním. Nezavrhuj nikoho; mé srdce náleží všem.

Okoušej dlouho sladkost tak dojemného povzbuzení. Ježíš ti otvírá srdce; je v něm místo pro tebe, pro všechny tvé drahé, pro všechny tvé bližní. Všichni náležíme Ježíši. Když tedy Ježíš pracuje o naší spáse, pracuje o záchraně svého vlastnictví. Bdí nad námi v svém vlastním zájmu. Odlož všecken strach, zahřívěj se v jeho lásce. Přiveď zpět pod jeho vládu všechno, co by tě od něho mohlo odloučiti. On tě bude střežit až do konce, oddáš-li se mu s veškerou důvěrou na život i na smrt.

II. Jménem Otcovým slibuje vzkříšení těm, kdo v něho věří.

Toto pak je vůle toho, jenž mě poslal (Otce), abych neztratil nic z toho, co mi dal, nýbrž abych to vzkřísil v den poslední.

Pozdvihni zbožně mysl k Otci, o němž mluví Pán. Otec nás tak miloval, že nám dal svého jediného Syna. Posílaje ho k lidem, řekl mu: Dávám ti všechny; neztrať z nich nikoho; nešetři ničeho, abys je získal a přivedl mi je zdravé a zachráněné. Zachraň je stůj co stůj!

Ježíš jednal podle přání Otcova a podle úmyslu věčné lásky, když podstoupil tolik práce, pokoření a utrpení, aby ti otevřel nebe. Poklekní k nohám svého Otce. Nepřišla chvíle, kdy mu máš dát všechno?

Vzkřísím je v den poslední, praví Ježíš.

O kom to praví? O věřících. O tobě a o všech těch, za koho se s pláčem modlíš, o všech, o kom sis pomyslí, když se nad nimi zavíral hrob: Uvidím je kdy ještě? Syn Boží ti právě odpovídá: Vzkřísím je v den poslední.

Aťsi dny míjejí, přijde poslední - nejkrásnější. Toho dne spatříš ve světle vzkříšení všechno, co jsem ti zachoval. Nechávám pochoď zhasnouti a opět ji rozsvítím. Smrt nemůže nic proti tobě, protože nemůže nic proti mně. Vráť, co ti bere. - Tak k tobě mluví Syn Boží. Děkuj mu a potěš se. Snaž se věrností státi hodným slavnostního dne posledního vzkříšení.

130. DAR VÍRY

Jan 6.

I. Ježíš uklidňuje reptání, podnícené jeho prohlášením.

I reptali židé na něho, že řekl: „Já jsem chléb, který s nebe sestoupil.“ A pravili: „Není-li to Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe?“

Zaujmi opět místo mezi posluchači božského Mistra. Lidé kolem něho protestují a reptají. Nemohou uvěřiti, že ten, který s nimi pracoval, dostal pro ně zvláštní poslání. Nechtějí si připustiti myšlenku, že Stvořitel, přicházející tvorbě na pomoc, by se mohl zjevit pod zevnějškem tak pokorným a pros-

tým. I ty se vzpamatuj z omylu tak politováníhodného.

Ježíš jim tedy odpověděl: „Nereptejte ve spolek.“ Nechte mě mluvití dále. Neřekl jsem vám ještě nejkrásnější tajemství dobroty Boží. Zdá se vám, že dobrota Boží je příliš pokořena pod cáry lidské přirozenosti. Ale uvidíte, že sestoupí ještě níže, až se vám objeví pod symboly ještě chatrnějšími. Nechte mě domluvit.

Vezmi si k srdci upozornění Páně. Proč promlouváš, když se tajemství stává neproniknutelným? Nech pochybností. Jinak nezaslechneš důvěrného hlasu Páně v hlubinách své duše. A přece není nad jistotu, kterou nám dává jeho důvěrné slovo.

II. Prohlašuje, že bez jeho milosti nikdo nemůže v něho věřití.

Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v den poslední. Každý, kdo uslyšel od Otce a se naučil, přichází ke mně.

Ježíš se znovu ujímá slova, které bylo přerušeno reptáním židů. Praví: Nezavrhuji nikoho; přijďte všichni. - Ale abychom k němu přišli, musíme naléztí cestu, vyjítí z temnot nevědomostí a pochybností, vytrhnoutí se kruťovládě smyslů, světských předsudků a zlých návyků.

Podívej se zblízka na úkoly, které máš vyplnit, na oběti, jež máš přinést, na vítězství, jichž máš dobýt. Právíš: To nemohu, to nedovedu. - Jsi čím dál tím nejistější, nerozhodnější. Odkud ti vzejde světlo? Odkud ti přijde vítězný popud?

Otec ti posílá světlo, které osvěcuje evangelické pravdy; on dává slovům a zjevu Ježíše Krista úchvatnou přitažlivost; on nás upozorňuje, osvěcuje, vábí; on ukazuje cestu k Ježíši Kristu. Kdo podává Otci poctivý úmysl, poslušného ducha a pokorné srdce, ten se bude cítit puzen k Synu a najde pravdu.

Zbožnou myšlenkou, dobrým hnutím ti ukazuje Otec Syna a vede tě k němu. Dej se vésti a dojdeš cíle.

131. CHLÉB ŽIVOTA

Jan 6.

I. Ježíš odhaluje posluchačům tajemství Eucharistie.

Já jsem chléb živý . . . Chléb, který já dám, tělo mé jest, (které dám) za život světa.

Božská Moudrost zjevuje své tajemství. Viz, kterak ti Syn Boží slibuje pokrm pravého života. Kde jej najdeš a kdo ti jej podá?

Chléb, který přináším na svět, je mé tělo. Rozjímej o těch slovech. Jsi šťasten, že tvým pokrmem je tělo Ježíšovo a nápojem jeho krev. Přípravuje nám hostinu, při které on

sám chce ukojití náš hlad a naši žízeň. Nediv se; neprotestuj. Pro božský život je třeba božského pokrmu.

Ježíš ti praví: Já musím býti vaším životem na zemi, protože budu vaším životem v nebi. - Je něco logičtějšího a prostějšího? Podívej se takové moudrosti, děkuj za tolik dobroty, splácej takovou lásku!

II. Prohlašuje, že Eucharistie je nezbytným pokrmem pro život věčný.

Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a pítí jeho krve, nebudete mít v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.“

Poslouchej dále pozorně Ježíše. Formuluje jednu z nezbytných podmínek věčné spásy. Chceš-li věčně žít, chceš-li se věčně těšit z božských styků, z darů Božích a z božské blaženosti, musíš přijímat; na tomto světě začínat, co dokončíš na onom. Nebudeš-li přijímat, nebudeš mít v sobě života. Zvláště u stolu Páně Bůh poznává a připravuje své vyvolené. Kněžským rukama rozdává lidem život věčný. Kdo nechce přijímat, nechce věčně žít.

Rozuměj dobře; Syn Boží nesestoupil s nebe, jen aby mezi námi prodlel několik dní, ale chce býti naším životem. Kdo ho nechce přijmouti, nebude moci žít.

Všimni si, jak věrně splnil Ježíš své eucharistické přislíbení. Je skutečně přítomen v našich svatyních. Stůl je připraven, kněží tě čekají. Chléb života je ve svatostánku. Ježíš tě zve, abys přišel živiti se jeho svatým tělem. Obětuj mu za to hold a díkůčinění všech svatých.

III. Vysvětluje jim, jak Eucharistie dává život.

Jako mě poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne.

Přijímaje budeš tedy žíti životem Syna Božího. Ježíš přichází pod způsoby chleba a vína, aby žil v nás; tvůj život se přemění v jeho život. Sjednotíš se s ním.

Život Ježíšův je život pokory a sebezničení; život poslušnosti, soustředění a ticha; život chudoby, horlivosti a oddanosti k bližnímu. Tvá je všechna jeho něžná láska i odvážná energie, tvé jsou jeho šlechetné touhy i útěchy; celé jeho srdce, jeho duše, všechny jeho ctnosti. Svatým přijímáním ti Ježíš přináší všechno, o čem jsi pochyboval, že by mohlo vykvést v zahradě tvé duše; tvému smrtelnému tělu se vlévá život Syna Božího.

Je-li mi však dán život božský, po čem mohu ještě toužiti nebo čeho se báti na tomto světě? Jsem všemohoucí proti zlu, sobectví světu a peklu. Přijímám-li, proč bych se bál

smrti, utrpení nebo příkoří? Všechny poklady, všechnu útěchu, všechnu jistotu najdu v radostech horlivého přijímání. Ó duše má, není toto podíl nejlepší? Vyvol si jej tedy na celou dobu svého vyhnanství.

132. TAJEMSTVÍ VÍRY

Jan 6.

I. Ježíš uklidňuje učedníky a upevňuje jejich kolísající víru.

To pověděl, když učil v synagoze v Kafarnaum. Tu mnozí z učedníků jeho uslyševše to řekli: „Tvrdá je ta řeč; kdo ji může poslouchat?“

Ježíš tě čeká; pojd' na své místo poblíž něho. Jeho řeč se učedníkům zdá cizí, nesrozumitelná, tvrdá.

Ale připomeň si, co řekl. Vysvětloval nejdojemnější nauku, učinil nejštědřejší příslibení. Proč mu lidé nerozumějí? Proč protestují? Protože soudí o Ježíši Kristu, o jeho učení a slíbech podle vnějšího zdání; protože svou víru neopírají o božskou pravdomluvnost, nýbrž o lidské dojmy; a hlavně proto, že neznají dosti svého Otce na nebesích.

Nechápou, že by láska, i když božská, mohla zajít tak daleko. Nepochopitelná se jim zdá nesmírná dobrota, která se tak ničí; nekonečná moudrost, která se podává pod způsobami tak pokornými. A přece nic není

prostějšího. Nekonečno nic neztrácí, když se přizpůsobuje nicotě. Sestupuje k nám, abychom my vystoupili k němu. Vypůjčuje si prvky našeho života, aby je přetvořilo v život svůj.

Není to nejvyšší moudrost? Snaž se tedy pochopiti pravý smysl slov Páně. Smysly se snad brání, ale víra ochotně se klaní nekonečné moci ve službách nekonečné dobroty ve svátostném tajemství. Bohu Otci není těžší utajiti svaté člověčenství Páně pod svátostnými způsoby, než utvořiti na stéble trávy rosnou kapku, která stéblo živí. Přijmi bez výhrady nauku tak vznešenou a zároveň tak prostou.

II. Apoštolové mu osvědčují věrnost.

Od té doby mnozí z jeho učedníků odešli zpět a již s ním nechodili. Řekl tedy ke dvanácti: „Chcete i vy odejít?“

Pozoruj smutný odpad některých učedníků; co je toho příčinou? Nerozvážnost, pýcha, lidské ohledy, nepravá věda, časné starosti, pozemské rozkoše. Oplakávej neštěstí nevěrných učedníků. Odmítají, co jim Bůh nabízí skrze svého Syna; raději se zříkají nebeského dědictví.

Ale zatím co se vzdalují, kupí se poslední věrní kolem Mistra. Připoj se k nim; projev

mu s nimi soustrast. Každá apostasie volá po smíru. Chcete i vy odejítí? praví Ježíš. Obrací se k těm, které miloval nejněžněji, a projevuje jim bolest svého srdce, mučeného lidským nevděkem.

Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží.“ Ježíš se s touž otázkou obrací i k tobě. Odpověz s věrou Petrovou. Uznej jako Petr, že kromě Ježíše nemáš nikoho, kdo by tě přivedl k Bohu. Řekni mu i ty: Mistře, ty máš slova života věčného. Řekni mi je, poslechnu tě; ukaž mi cestu do nebe; podrobím se.

Ujisti Ježíše o své pevné víře v Eucharistii a v jeho božské poslání. Zůstaň mu věren navždy.

T Ě T Í R O K

133. POKRYTECKÁ ZBOŽNOST

Jan 7, Mt. 15, Mk. 7.

I. Pán Ježíš kárá pokryteckou zbožnost farizeů.

Potom Ježíš chodil po Galilei, neboť nechtěl choditi po Judsku, poněvadž židé hleděli ho zabíti.

Jdi napříč přes Galileu Ježíši vstříc. Hledá nové učedníky, neboť někteří jej opustili. Sám se tam skrývá, aby unikl zlobě nepřátel. Jdi k němu se srdcem dojatým a ochotným a nahraď mu mnoho jiných.

Farizeové se k němu blíží; slyš, jak na něho útočí. Praví mu: „*Proč tvoji učedníci nezachovávají podání starších, ale jedí chléb rukama poskvrněnými?*“ Proč tvoji učedníci jednají jinak než my? Proč nezachovávají starých tradic? Proč pojmají zákon jinak než my? - Farizeové tupí Ježíšovy učedníky, vytýkají jim nesprávnosti a odsuzují je. Projev politování nad duševní omezeností, která se domnívá, že všechno ví, a všem chce vnucovati své názory. Pravá zbožnost je pokorná, snášlivá, laskavá ke všem. Zbožnost nezdravá, povrchní a klamná je nesnášlivá a pohoršuje se nad maličkostmi pod záminkou horlivosti.

Jak hájí Ježíš učedníky? Směle poráží útočníky jejich vlastními žalobami. *On pak odpověděv řekl jim: „Proč i vy přestupujete přikázání Boží pro svoje podání?“* Moji učedníci jednají jinak než vy, protože vy nejednáte správně. Pravou službu Boží překrucujete a vůli nejvyššího Zákonodárce nahrazujete svou vlastní vůlí. Přijímající tradice čistě lidské a ukládající je jiným jako zákony božské, urážíte autoritu Boží, zneuznáváte ji a vydáváte posměchu. Z náboženství děláte snůšku nesnesitelných zákonů. Tím je ničíte v duších a znechucujete srdce přímá a upřímná.

Tak mluví Ježíš a projevuje nejživější odpor proti pokrytecké zbožnosti, která se úzkostlivě přidržuje jistých vnějších náboženských praktik, kdežto nejpodstatnější povinnosti zanedbává. Spoj se se svatým rozhořčením Srdce Ježíšova. Ale nemusíš i ty zpytovat svědomí o tomto předmětu a nemáš se v čem polepšit?

II. Popisuje a odsuzuje pokryteckou zbožnost.

On však jim řekl: „Dobře prorokoval Isajáš o vás pokrytcích, jak psáno jest: Lid tento ctí mě ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne! Nadarmo mě však ctí, protože učí naukám, stanovám lidským!“

Raduj se, že Ježíš Kristus učedníky tak opravdově hájí. Pod vedením Ježíšovým snadno dovedeš mlčky snést výčitky. Jen mu po-

nechej starost o svou čest; on tě obhájí, až přijde vhodná doba. V čem vidí Ježíš příčinu nepravé farizejské zbožnosti? V sobectví. V úctě, kterou lidé vzdávají Bohu, hledají sebe. Zneužívají náboženství k cílům osobní přepjatosti nebo k vítězství své strany. Převrací tím řád rozumu a lásky.

Hlavní známkou nepravé zbožnosti je nedostatek lásky. Ježíš to vytýká jedinou větou: Srdce jejich daleko je ode mne. Nemilují upřímně Boha. Může Bůh přijmouti oběti, podávané bez lásky? Vždyť zbožnost je vlastně hold srdce, které miluje Boha. Bůh žádá především srdce. Ostatní nepovažuje za nic. Zapamatuj si to. Uznej, že Ježíš má právo na tvou lásku. Měj živý odpor k pokryteckému jednání, které Ježíš tak nenávidí.

134. PRAVÁ ZBOŽNOST

Mt. 15, Mk. 7.

I. Ježíš odsuzuje nesprávnou nauku a nepravé učitele.

Tu přistoupili k němu učedníci jeho a řekli mu: „Víš, že farizeové uslyševše tu řeč se pohoršili?“ On odpověděl: „Všeliké štípení, jehož neštípil Otec můj nebeský, bude z kořene vyvráceno.“

Přístup s učedníky k Mistrovi. Oznamují mu, jakou nevoli vzbudila jeho slova. Farizeové se jimi urazili. Místo aby z nich čerpali a prozpytovali si svědomí, hněvají se pro

ně na Ježíše. Tak jednává pýcha. Chceš-li se opravdově polepšiti, uč se pokoře.

Co odpovídá Ježíš? Velmi prostá věc mu poskytuje příležitost k vzácnému poučení. Praví, že všechno, co nezasadil jeho Otec, bude vytrženo. Čistě vnější praktiky a lidské tradice jsou jako plevel na obdělávané půdě. Přejde zahradník a vytrhá je. Jediné vůle Boží má právo ukládati nám povinnosti. Jen to je skutečně svaté, čeho ona se dotkne a co ona posvěť. Kdo plní zákony, které ona vydala, má pravé náboženství; všechno ostatní je neužitečné nebo zhoubné.

Toto upozornění ti buď životním pravidlem. Uč se od Ježíše, jak se máš chovati k úsudkům pronášeným proti tobě. Praví: *„Nechte jich; jsou to slepí vůdcové slepých; vede-li však slepý slepého, padnou oba do jámy.“* Neznepokojuj se tím, co se o tobě mluví. Jeden, jako bys nic nevěděl. Vezmi si poučení z těch povzbuzujících slov. Čiň dobře, ať si mluví, kdo chce, co chce.

II. Učí poznávati pravou zbožnost.

Odvětiv Petr řekl mu: „Vylož nám to podobenství.“ On pravil: „Také vy jste ještě nechápaví? Nenahlížíte, že vše, co vchází do úst, jde do břicha a vypouští se do stoky? Co však vychází z úst, jde ze srdce, a to poskvvrňuje člověka.“

Učedníkům není ještě dosti jasné všechno,

co řekl Mistr. Petr se táže Ježíše, který hned odpovídá.

Bůh nehledí na zevnějšek, nýbrž na nitro. Člověk je před Bohem čistý nebo nečistý podle svých vnitřních dispozic a ne podle vnějších způsobů. Světácký člověk dbá jen na vnější chování; křesťan však pečuje i o nitro. Kdo se spokojuje jen vnější správností, ten bude od Boha přísně souzen. Zevně jeví skromnost, uvnitř je samá pýcha. Zevně si tělo podmaňuje, ale vnitřním rozmarům povoluje. Nadělá si vnějších předpisů, kterými se úzkostlivě řídí, nemá však ani tichosti, ani dobroty, ani trpělivosti. Tak jednali farizeové.

Co přichází do styku jen s tělem, neposkvvrňuje srdce, ale co vychází ze srdce, poskvvrňuje celého člověka. Jako všechno dobro má zřídlo v srdci, tak i zlo se v srdci rodí, roste a dozrává. *Pravil pak: „Co z člověka vychází, to poskvvrňuje člověka. Neboť z nitra, ze srdce lidského vycházejí zlé myšlenky, cizoložství, smilství, vraždy, krádeže, lakomství, nešlechetnosti, lest, nestydatosti, závist, rouhání, pýcha, pošetilost. Všechny tyto zlé věci vycházejí z nitra a poskvvrňují člověka.“*

Tedy ani vnější roztržitost, ani podrážděná citlivost, ani pošetilé představy nemohou porušiti dokonalé čistoty tvého svědomí, dokud dobrovolně nepřipustíš do srdce zlou žádostivost.

Uč se bdíti nad srdcem, a poněvadž Bůh žádá právě tvé srdce, obětuj mu je bez výhrady prostřednictvím jeho Syna.

135. ŽENA KANANEJSKÁ

Mt. 15, Mk. 7.

I. Ježíš opouští Galilei, aby unikl nepřátelům.

Vstav, odešel odtud do končin tyrských a sidonských; a vešed do domu nechtěl, aby se kdo o tom dověděl. Ale nemohl se utajiti; neboť hned, jak o něm uslyšela jedna žena¹, jejíž dcera měla ducha nečistého vešla a padla k nohám jeho.

Hledej osamělý dům, v kterém Ježíš touží naléztí útulek. Vejdi a soustřeď se s ním v modlitbě. Ježíš se skrývá jen proto, abychom ho hledali.

Jedna žena spěchá k němu. Odkud přichází? Odkud ví, že Ježíš tudy jde? Je to duše trpící, od níž se naučíme, jak máme břímě bídy skládati do klína Božího milosrdenství. Ač je pohanka, naučí nás se modliti. Nevědomky odhaluje světu, jak neodolatelný vliv má nad srdcem Ježíšovým víra v jeho dobrotu.

Sotva ví, kdo Ježíš je, a již v něho doufá. Ví toliko, že je dobrý; a to jí pro ten okamžik stačí. Spěchá k němu při zprávě o jeho příchodu. Čeho bychom mohli dosáhnout, kdybychom dovedli duši otvíratí nejmenšímu volání milosti! Blahopřej ženě k takové hor-

livosti; povzbud' ji k důvěře. Mluv s ní o tom, koho přichází prositi.

II. Ježíš slyší prosbu ženy kananejské, a neodpovídá.

Volala k němu řkouc: „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Dceru mou krutě trápí zlý duch.“ On však jí neodpověděl ani slova.

Slyš úpěnlivou prosbu ženy kananejské a uč se od ní modlití. Praví: Smiluj se nade mnou! Více říci nedovede.

Proč se staráš o vnější výraz, když se modlíš? Uvědom si živě, oč prosíš, a připomeň si, koho prosíš; to je nejlepší metoda. Stačí, když prosbu předneseš několika slovy. Ježíš může pomoci kdykoli, i v tomto okamžiku.

Ale proč neodpovídá? Zůstává snad některá modlitba v jeho srdci bez ozvěny? Neodpovídá snad proto, že neslyšel? Ani zdání. Mlčení Mistrovo je toliko vybídnutím k vytrvalosti. Otálí vyplnit naše prosby, abychom prosili tím vroucněji.

Učedníci za ženu prosí. Uč se od nich zastávat se lidí, kterými svět pohrdá. *I přistoupili učedníci jeho a prosili ho řkouce: „Odбуд' ji, neboť volá za námi.“* Nemíníš-li ji vyslyšeti k vůli ní samé, učiň to k vůli nám. - Ale věc té ženy se zdála ztracena; neboť Ježíš odpovídá: „*Nejsem poslán, leč k zahynu-*

lým ovcím domu izraelského.“ Mám milosti toliko pro Izraele. Jeho slova budí údiv, ale nezabavují odvahy; vždyť je jisté, že i cizinci mohou mít podíl ve statcích určených dítkám. Kdokoli věří v dobrotu Ježíšovu, dostane domovské právo v Izraeli. - Ježíš praví k duši, která jej prosí: Věříš, že jsem dobrý? Věříš, že se o tebe zajímám? Podej mi důkazy své víry. - Žádá jen to, ale žádá to jako svrchovaný pán.

III. Zkouší důvěru ženy kananejské a vyslýchá její modlitbu.

Ale ona přišedši klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi.“

Pozoruj chování ubohé pohanky. Kéž by její mužná víra posílnila ve víře i tebe! Je přesvědčena, že bude vyslyšena. Neuznává žádné překážky, nehledá prostředníka, ani metody, ani obřadnosti. Chce se toliko přiblížit k Ježíši a ukázat mu opravdově, jak důvěruje jeho dobrotě. Podivuj se jí a následuj ji; ví o tom víc než ty. Volá: Pane, pomoz mi! Je třeba něčeho víc, abychom byli vyslyšeni? Není; ale je třeba, aby se duším méně odvážným, méně pokorným, méně důvěřujícím dostalo poučení. Proto Ježíš odpovídá tím, že duši, která se projevuje tak hodnou vyslyšení, hluboce pokořuje.

On jí řekl: „Nechej, ať se prve nasytí děti; neboť není dobře brát chléb dítkám a házet je psíkům²“. - Pozoruj a nepohoršuj se. Vidiš z toho, že modlitba je boj a dosažení dobra je vítězství. Nezapomínáš na to ustavičně? Nezdá se ti čekání příliš dlouhým? Nejsou ti podmínky velmi tvrdými? Tato pohan-ka je dokonalejší než ty.

Co odpovídá? Hle, jak se pokořuje u nohou Ježíšových! Je třeba, aby tvou víru vytríbilo pokořování. - *A ona řekla: „Ovšem, Pane, (ale) zajisté i psíci jedí z drobtů, které padají se stolu jejich pánů.“* - Ráda dlím zdeptána u tvých nohou, praví tato odvážná duše, mohu-li si tím pokořením zasloužiti nejmenší částičky z tvých darů. Přišla jsem sbírat drobty z hostiny.

Mohl by Ježíš odolatí takové důvěře a pokoře? Slyš, jak volá: *„Ženo, veliká je víra tvá.“* Nechal ji čekat a pokořil ji, aby vyzkoušel a posílil její víru. Pokořuje své věrné, aby byli schopni přijmouti ještě více. Ponižuje mě, aby mě povýšil.

„Staň se tobě, jak žádáš,“ praví Ježíš. Vezmi si z mých pokladů všechno, oč prosíš. - Blahopřej šťastné prosebnici k úspěchu. Raduj se s ní. Její zásluhou víš nyní lépe, kde je klíč od Božích pokladů a komu uděluje Bůh bez míry ze svého bohatství. Uč se od ní vkládati do prosby celou vůli. Věz, že prositi zna-

mená chtíti. A u pravého učedníka Ježíše Krista chtíti znamená dosáhnouti. - Poděkuj jí a polepši se.

136. HLUCHONĚMÝ Z DESÍTIMĚSTÍ

Mk. 7.

I. Ježíš přijímá hluchoněmého.

A vyšed zase z končin tyrských přišel Sidonem k jezeru Galilejskému končinami desítiměstskými³. I přivedli mu hluchoněmého a prosili ho, aby vložil na něj ruku.

Božský Mistr tě vybízí, abys šel s ním na břeh jezera Genezaretského. Hledá trpící. Přináší jim poklady nevyčerpatelné dobroty.

Hluchoněmý se domáhá jeho pomoci. Měj s tím ubožákem soustrast; přimluv se zaň u Ježíše. Pros o jeho uzdravení, a budeš uzdraven i ty; nejsi i ty hluchý a němý?

Je duchovní hluchota, která nechce slyšeti dobrých rad, božských vnuknutí, slova Božího, nářků chudiny. Nejsi jí postižen? A nejsi i němý, když máš mluvit o Bohu? Snad proto, že jeho naučení posloucháš roztržitě, anebo že pro hluk světa nedoslýcháš? Rychle se podrob s nemocným blahodárnému vlivu Syna Božího, abys jeho požehnáním nabyl nového světla a života.

II. Uzdravuje ho.

On pojav jej od zástupu stranou, vložil mu prsty své do uší a nasliniv si prst, dotkl se jazyka jeho a pohlédnuv k nebi, vzdechl a řekl mu: „Efeta“, to jest: „Otevři se.“

Jak zde Ježíš jedná? Nejprve vede nemocného do ústraní. Samota je nutná, aby se uzdravila duše, ohlušená lomozem světa nebo zaslepená marným leskem pozemských statků. Přičti se, aby ze styků se Synem Božím v modlitbě ti vzešlo světlo.

Jdi za Ježíšem a pozoruj, co činí. Čeho používá k uzdravení? Jak postupuje? Poznej z toho, že Syn Boží věci velmi velké působí věcmi velmi malými. A činí ještě více; co by jinak bylo překážkou, stává se v jeho rukou prostředkem k cíli. Co by jinak mohlo oslepit, u něho osvětluje. Co by jinak brzdilo, u něho povzbuzuje. Co by jinak způsobilo němotu, u něho vrací řeč. Ve službě takového Mistra netřeba nikterak malomyslněti.

Když Ježíš připravil uzdravení, pozvedl oči k nebi a vzdechl. Je mu líto nemocného a dovolává se pomoci nebeského Otce. Na jeho prosbu se otvírá nebe a sestupuje všemohoucí síla, přinášejíc duším svobodu.

A hned otevřely se uši jeho a rozvázal se svazek jazyka jeho, i mluvil správně. - Mluvití správně jest, mluvití jen to, co se Bohu líbí, a tak, aby se mu to líbilo. Přijmi v tom

smyslu milost uzdravení a připoj se k projevům všeobecné vděčnosti.

Zástup volá: „*Dobře učinil všechny věci.*“ - Nové naučení pro tebe. Učiniti věc dobře jest, učiniti ji k větší cti a slávě Boží. To jediné hledá Ježíš ve všem, co činí. Proto jsou jeho díla tak krásná a tak užitečná.

137. BŮH IZRAELŮV

Mt. 15.

I. Ježíš projevuje dobrotu četnými zázraky.

A odebrav se odtud Ježíš, přišel k moři Galilejskému a vystoupiv na horu¹, posadil se tam. I přišel k němu veliký zástup; měli s sebou němé, slepé, kulhavé, chromé a mnoho jiných a položili mu je k nohám; i uzdravil je.

Připoj se k zástupu nemocných, kteří na hoře hledají vysvoboditele z každé bídy. Ježíš právě vykonal zázrak, ale jeho dobrota není ještě unavena. Ani ty se nesmíš poddávati únavě, když hledáš a následuješ Ježíše.

Pozoruj, jak se zástup k němu sbíhá. Viz, jak se diví, jak se modlí, usilovně prosí a radostně děkuje. Ježíš je skutečně mezi svými, mezi nepatrnými, nemocnými, chudobnými. Hle, jak je dobrý! Přijímá každého a kdykoli. Není bolesti, nad kterou by se nesmíloval.

Jeho přítomnost je dostaveníčkem veškeré bídy. Kdo ho viděl, rád by jej viděl zase, kdo

jej slyšel, chce ho slyšet ještě jednou, koho dotekem své ruky uzdravil, ten by rád tu milost zjednal také jiným. Přívalu důvěry nelze odporovati.

Můžeš zůstat nerozhodný při té podívané? Hledej jeho pohled, který budí život; zlíbej ruku, která činí tolik divů. Představ se Ježíši; vypravuj mu o svém utrpení; přiveď k němu všechny, o koho se zajímáš a kdo ho potřebuje. Nespokoj se jen pohledem a podívem. Pros o milosti, kterých se toho dne dostalo zástupu.

II. Přijímá projevy vděčnosti.

Zástupy se divily vidouce, že němí mluví, (ochrnulí jsou zdrávi), chromí chodí, slepí vidí, i velebily Boha Izraelova.

Oddej se radosti z božského setkání. Uvažuj u nohou Syna Božího o jeho milosrdenství.

Vše, co máš, jest od něho. Nebyls ničím, a Ježíš ti dal život. Neměls právo na nic, a připravil ti království. Zabloudíš, a přivedl tě zpět. Byl jsi slepý, a přinesl ti světlo. Byls němý, a vrátil ti řeč. Nebyl jsi s to, abys udělal krok, a obnovil tvé síly. On ti dal bytosti, které miluješ, on ti posílá v utrpení útěchu, jeho andělé nad tebou bdí; vše, co má,

je tvé; i jeho srdce. Soustřed' se a rozjímej o své minulosti.

Co mu za to za všechno dáš? Přístup k němu co nejbližší a otaž se, co by za to chtěl. Co ti odpovídá? Ukazuje ti zástup, abys jako on vzdával chválu Bohu izraelskému.

Zástup oslavuje Otce v skutcích Synových. V činech lidských poznává Boha. Jednej také tak. Chval Boha za to, co způsobil v tobě skrze Ježíše Krista. Celou svou bytostí zasvěť jeho chvále a slávě jako svému poslednímu cíli.

138. DRUHÉ ROZMNOŽENÍ CHLEBŮ

Mt. 15, Mk. 8.

I. Ježíš něžně pečuje o časné potřeby zástupu.

V těch dnech⁵ s ním byl opět veliký zástup, a poněvadž neměli, co by jedli, (Ježíš) svolav k sobě své učedníky, řekl jim: „Líto je mi zástupu, neboť již tři dni trvají se mnou a nemají co jísti.“

Vrať se na poušť, kde Ježíš je tak štědrý k zástupům, které lačnější a žízní po jeho slově. Čím víc jej slyší, tím víc jej chtějí poslouchati. Nic jejich pozornost neunavuje. Zapomínají i na pokrm tělesný a na zájmy pozemské. Nesluší se tedy, aby se o ně Ježíš pro jejich vytrvalost postaral?

Viz dobrotu Srdce Ježíšova. Pozoruje lid a je hluboce dojat. Ví lépe než kdokoliv, jakým

úsilím se chudáci odtrhli od práce; vidí, co opustili, aby se dostali k němu, a co vše raději trpí, než by se vrátili. Pravil soucitně: Líto je mi zástupu. Zasluhuje, abych mu pomohl i zázračně.

Tak něžně cítí Srdce Ježíšovo s lidem, který jde za ním tři dni. Což teprve s těmi, kteří jsou s ním po celý život! A zvláště když vidí, že jsou s ním z lásky k němu, a ne z osobního zájmu!

II. Nasycuje zástup.

I odpověděli mu učedníci: „Odkud bude moci kdo nasytit je chleby zde v pustině?“ Tu se jich otázel: „Kolik chlebů máte?“ Oni řekli: „Sedm.“

Kdo by mohl nasytiti všechen ten lid? táží se učedníci. Odpověz sám a nenech je v nejistotě. Ten, jenž může všechno, je se mnou. Pán mé duše jest i králem stvoření; jeho moc se rovná jeho dobrotě. Proč bych se znepokojoval, jda za ním? Když již mě vzal s sebou, nenasytí mne?

I rozkázal zástupu, aby se rozložili po zemi. A vzav sedm chlebů i ryby a učiniv díky, rozlámal je a dal svým učedníkům, učedníci pak dali je lidu. - Pozoruj Ježíše, jak připravuje stůl pro Boží děti. Koho k tomu používá? Apoštolů, budoucích kněží své Církve. Právě kněžským úřadem se ti podává Chléb

života; zemřel bys hladem a bídou, kdybys nepřijímal jejich blahodárných služeb.

I jedli všichni a nasýtíli se. - Vzbud' touhu po chlebě Ježíšově, a bude ti chutnat podle úsilí, s kterým sis jej opatřil. V nepatrné části posvátného chleba najdeš radostné nasycení jako v žádném pozemském dobru. To dovede jenom Ježíš. Ale pamatuj si, že k zázraku, který od něho žádáš, musíš něčím přispěti. Nepřinášíš-li k stolu Páně nic, nediv se, že tam nic neokoušíš a nic si neodnášíš. Čerpej užitek z těchto úvah. Přijmi zbožně svůj podíl u stolu Páně.

III. Vzдалuje se s učedníky, aby ušel projevům vděčnosti.

Sebrali zbylé kousky, sedm košíků. Bylo pak těch, kteří jedli, asi čtyři tisíce. I rozpustil je.

Vstaň od stolu, u něhož tě Ježíš hostil, a poděkuj. Všichni, kdo jedli, uznávají, že ten, který je právě nasýtil, je hoden jejich lásky. Srdce se jím šíří radostí.

Ale jak se dále zachová nasycený zástup? Jak použije obnovených sil? I ty se otaž sebe sama po sv. přijímání: Co učiním s tím, co mi Syn Boží právě dal? Přijal jsem milost, a musím vrátit slávu. Slož k nohám Páně svá předsevzetí.

Ale to není všechno. Posbírej drobty po

hostině a přines je svým drahým. Vrať se k nim jiný, než jsi byl: tak milý, laskavý, trpělivý, tak pilný v povinnostech, aby i oni zatoužili býti vedle tebe u téhož stolu. Ježíš očekává, že se mu takto odvděčíš. Děkuj se zástupem tak upřímně a vroucně, aby to bylo slyšet až u trůnu Božího.

139. ZNAMENÍ ČASU

Mt. 16, Mk. 8.

I. Ježíš projevuje nepřátelům, jak pošetilá jest jejich zaslepenost.

Tu vyšli farizeové a počali se s ním přiti, žádající od něho znamení s nebe, aby ho pokoušeli.

Naléhají na Ježíše, ale Ježíš jim nevyhovuje. Něktěm lidem Ježíš vůbec neodpovídá a nedává jim světla. Kterým? Tu je vidíš.

Jsou to farizeové, pokrytci; jsou to saduceové, bezbožníci. Ti i oni jsou pyšní. Za jakým účelem žádají od Ježíše nový zázrak? Aby mu mohli odporovati, kdyby jim vyhověl; aby jej mohli tupiti, kdyby odepřel. Náležejí k těm, kteří hanějí vše, co učinil Ježíš, jen proto, že to učinil on. Uvaž, v jakém nebezpečí je věčná spása takových lidí.

Proč by Bůh činil zázraky, když předvídá, že se jich použije proti němu? Proč by dával světlo, když by bylo jen příčinou nových hádek? Snaž se vytríbiti své úmysly, a hledaje

pravdu, odlož nadutou pýchu. Potřebuješ světla víc než kdy jindy, abys poznal, co ti chybí, a uznal, že se musíš polepšit. Ale toho světla si musíš zasloužit tím, že nebudeš dbátí falešných vědátorů a světáckých pochybovačů, kteří tupí všechno, čemu nerozumějí. Obětuj svou sebelásku věčnému Otci rukama jeho milovaného Syna. Staň se prostým jako dítě.

II. Odmítá činiti pro ně a před nimi nové zázraky.

Ale on vzdychnuv ve svém duchu, pravil: „Proč žádá pokolení toto znamení? Vpravdě pravím vám: Nebude dáno znamení pokolení tomuto.“ A nechav jich vstoupil zase na loď a plavil se na druhou stranu.

Slyš, jak Ježíš vzdychá. Odpíráme-li víře, působíme mu velkou bolest. Trpí tím, že jej lidé nutí, aby je ponechal jim samým, a že jim nemůže činiti dobře.

Kterou výčitkou doprovází svůj stesk? Toto pokolení je cizoložné. Pod vládou vášní porušilo smlouvu věrnosti, kterou učinilo se svým Bohem. Nechalo se zkaziti. Nevěrec žádá nové důkazy víry; měl by žádati nové srdce. Proč je vzhledem k zbožnosti tak zaslepen? Protože srdce svádí ducha. Farizeové by byli rychle a prostě uvěřili, kdyby byli měli čisté srdce. Ježíš je ponechává zaslepenosti.

Lituj jich. Pojmi živou touhu dátí světlo těm,

jimž hrozí nebezpečí zaslepenosti. Umiň si, že budeš kolem sebe šířit světlo a že budeš svému okolí zdrojem nového života a spásy.

140. FARIZEJSKÝ KVAS

Mt. 16, Mk. 8.

I. Ježíš varuje učedníky před farizejskou pýchou.

A když se plavili na druhý břeh⁶, zapomněli učedníci vzít s sebou chleby. I řekl jim (Ježíš): „Hleďte a varujte se kvasu farizejského a saducejského.“

Sedni si v lodičce k Ježíši. Ježíš odvádí učedníky daleko z nebezpečí, v němž by mohli zahynouti. Dává jim poučení, které je závěrem toho, co předcházelo. Připomíná jim, co právě viděli a slyšeli, a praví: Varujte se farizeů a saduceů, varujte se jejich řečí, maličerných rozumování, klamných úsudků. Varujte se léček, které kladou vaší prostotě. Jejich duch pýchy je kvasem, který kazí víru a ničí duše.

Snaž se chápat a přijmouti toto upozornění. Ve světském životním víru se faleš snadno zdá pravdou a zlo dobrem. Naší přední povinností je tedy bdít. Nepřesvědčil ses o tom často? Nedal ses často oklamati? Uč se rozeznávat, co je od Boha a co od lidí. Máš-li o něčem rozhodovati, něco podnikati, s někým navázati styky, rozeznávej dobře mezi porušenou přirozeností a milostí.

II. Vytýká jim nedostatek důvěry a oddanosti k němu.

Ale oni uvažovali mezi sebou řkouce: „To proto, že jsme nevzali chlebů’.“

Učedníci nechápou; proto se jim dostane nového poučení. Zpozorovali již své nedopatření a myslí, že se Ježíš dotýká toho. Neznají dosti svého Mistra. Někteří z nich stále ještě jej považují za pána, který jen číhá, aby je mohl dopadnouti při chybě.

Zvlášť zapomínají, že Mistr může vždycky napravit jejich nejapnosti a doplniti všechny nedostatky. Zapomněli na něco zcela jiného, než se domnívají. Ježíš jim to připomíná. Kdo nespolehá na něho, nedůvěřuje mu; kdo však mu nedůvěřuje, zarmucuje ho. - *Věda pak to Ježíš řekl: „Co uvažujete mezi sebou, malověrní, že nemáte chlebů? Ještě nechápete ani se nepamatujete na pět chlebů pro pět tisíc lidí, a kolik košů jste nasbírali?“* - Nenasytil jsem vás v nouzi zázračně? Ježíše bolí, že není pochopen.

Pokoř se u jeho nohou; lituj s učedníky své nechápavosti. Vzpomínky na minulost ti musí stačit, abys zapudil ze srdce všechnu starost o budoucnost. Jistě nemáš důvodu ani záminky k nedůvěře; a je pošetilé pochybovati o zítřku, žiješ-li ve společnosti Ježíšově. Ponech se tedy jeho otcovské prozřetelnosti. Spoléhej, že to s tebou dobře myslí, že bude

věrně bdíti nad tvými potřebami i že v příhodný čas ti pomůže v každé bídě a v každém nedostatku.

Tu porozuměli, že neřekl, aby se varovali kvasu chlebů, nýbrž učení farizejského a saducejského. - Vtiskni si hluboko do srdce toto poučení, tak potřebné vždycky, ale zvlášť za nynější doby.

141. SLEPEC Z BETSAIDY

Mk. 8.

I. Ježíš vlídně přijímá prosby za uzdravení slepce.

I přišli do Betsaidy⁸ a přivedli k němu slepce a prosili ho, aby se ho dotkl.

Ještě jedno setkání s Ježíšem na témž břehu. Ježíš přistává v Betsaidě, a všude, kde se objeví, přináší a rozlévá světlo. Pozdrav jej s láskou; přichází i k vůli tobě.

Přivedli k němu slepce. Představ mu nemocného sám; pros za něho. Srdce Ježíšovo je trpícím vždy otevřeno; ale rádo čekává, až mu je milosrdné duše přivedou.

Pozoruj toho slepce zblízka; poznej v něm sebe sama. Netrpíš podobnou temnotou jako on? Chudák, neví, proč je tu, ani co s ním Prozřetelnost zamýšlí, ani proč jej Bůh zkouší. Tak ani ty nemáš dosti světla a nepoznáváš, k čemu jsi stvořen, jak máš užívatí tvorů, ne-

poznáváš význam povinností a každodenního utrpení. Jen nezřetelně rozeznáváš věčná dobra pod záhadným zjevem. Činnost Boží ti uniká. Bůh je všude s tebou, a ty ho skoro nikde nevyciťuješ. Přiblíž se k Ježíši; on je světlo duší v temnotách. Pros jej, aby tě osvětil.

II. Vrací slepci světlo.

A on vzav slepce za ruku, vyvedl ho ven z vesnice a naslíniv mu oči, vložil na něj ruce své.

Ujmi Ježíše za ruku a jdi s ním za městečko. Kam uvádí ty, jímž chce vrátit světlo? Do samoty. V řádě nadpřirozeném je světlem slovo. Aby nás Bůh osvětil, mluví. Samota odlučujíc člověka od shonu, činí jej vnímavým pro slovo Boží. V samotě působí slovo Boží na člověka intensivnějším světlem a přesvědčivější silou. Bůh mluví vždy, ale abychom jej slyšeli, musíme se vzdáliti hluku a naslouchati. Rozjímej o těch myšlenkách, a najdeš hlavní příčinu, proč tolik trpíváš nedostatkem světla.

Nestačí však jen samota sama; je také třeba ponechat se vlivu božské Moudrosti. Jak při tom božská Moudrost postupuje? Pozvolna, metodicky. Věz, že Ježíš neuzdravuje vždy toliko znamením nebo slovem, jak to činí ve svátostech; ale vždy se účinnost jeho milosti řídí věrou těch, s nimiž jedná. Víra je měřítkem darů Božích.

A tázal se ho, zdali co vidí. I pohlédl vzhůru a řekl: „Vidím lidi jako stromy choditi.“ - Zapamatuj si tu odpověď. S počátku vidí člověk nezřetelně, soudí o věcech ještě nedokonale, zaměňuje hodnoty; neví určitě, co má dělat a čeho zanechat; nemá jasných pojmů o tom, jak nebezpečná je špatně potlačovaná vášeň a jak důležitý je některý zbožný úkon. Věc velmi potřebnou považuje často za málo užitečnou. Co činiti? Nediviti se, nepozbývat odvahy.

Poté vložil mu opět ruce na oči. I prohlédl a byl uzdraven, takže viděl všechno jasně. - Tato slova jsou napsána právě pro tebe. Nepozbývej mysli po prvních pokusech. Uchop se znovu ruky Ježíšovy; vrať se k těm, kdo jej u tebe zastupují. Pros o další milost; poklady Božího milosrdenství jsou nevyčerpatelné. Jasného poznání věčných věcí nabýváme jen krok za krokem. Neumdlévej na cestě; učiň pro své zdokonalení všechno, co Ježíš doporučuje nemocnému, a dostane se i tobě plného světla.

142. VYZNÁNÍ PETROVO

Mt. 16, Mk. 8, Luk. 9.

I. Ježíš se táže apoštolů, co se o něm myslí a mluví.

I vyšel Ježíš a učedníci jeho do vesnic Césareje Filipovy⁹ a na cestě se tázal učedníků svých řka jim: „Za koho mě mají lidé?“

Božský Mistr jde s apoštoly do Césareje Filipovy. Slyš, co mluví.

Za koho mě mají lidé? táže se Ježíš. Vědí, kdo jsem, odkud a proč jsem přišel na svět? Co praví o mém Ěvangeliu, o mém učení, o mých skutcích? - Vidíš, Ježíš chce býti znám! Zajímá se o to, zdali jeho učedníci víc a více poznávají jeho lásku. Jeho otázka platí nejen jim, ale celému světu.

Poslyš různé odpovědi. *Oni mu odpověděli: „Za Jana Křtitele a jiní za Eliáše, jiní pak, že (jsi) jedním z proroků.“* Viz, kolik je těch, kdo nechtějí Ježíše znáti, ani se na něho zeptati. K nim připočítej lidi, kteří o něm mluví, jako by jej znali, ale jednají, jako by nebyl tím, za koho jej považují. Jedni překrucují jeho dobrotu nebo omezují jeho milosrdenství; jiní popírají jeho božský původ, anebo se prou o rozsah jeho moci. Je vydán vrtochům veřejného mínění. Ježíš to ví; tíží a bolí jej to. Kdo ho neuzná za toho, kým je, nebude míti podíl ve spáse, kterou přináší.

Co se o něm myslí a mluví v tvém okolí? Nesmí ti to býti lhostejným. Nabídni mu uctivě smírné dostiučinění.

II. Na Ježíšovu otázku apoštolové slavnostně
vyznávají víru v jeho božské poslání.

Dí jim (Ježíš): „Vy pak za koho mě máte?“ Odpo-

vidaje Šimon Petr řekl: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“

Apoštolů se Ježíš táže přímo. Chce se ujistit o úspěchu svého poučování. Dal jim více; má právo více od nich žádati.

Lid mě zná jen polovičatě; ale vám jsem tolik řekl, tolik jsem pro vás učinil! Co vy o mně víte? Víte o mně víc než lid? - Ježíš chce přirovnati, jak málo o něm vědí lidé světští, a jak mnoho by o něm měli věděti jeho vyvolení. Proti neznalosti a omylu světa má tím více vynikati víra pravých učedníků. Ježíš touží po takové náhradě a radosti.

Petr odpovídá za všechny: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. Přidej se nadšeně k tomu prohlášení. Často je po sv. Petru opakuj. Několika slovy řekl Petr všechno. Ježíš je Syn Boží a je Kristus. Je původu božského a má pro tento svět božské poslání. Přichází od Boha, aby nás přivedl k Bohu. - Rozjímej o těch slovech; je v nich celé Evangelium.

Všimni si, že tomuto projevu víry se daleko nerovná dosavadní víra apoštolova. Světlo shůry ukázalo Petrovi plnou pravdu. Toho světla nutně potřeboval, protože lidské rozumování nám nikdy nepoví, kdo jest Ježíš. Světlo rozumu nám božskou velikost ukazuje jen velmi nejasně. Kdo při tak mdlém světle mohl v osobách a v událostech zřetelně vystihnouti božský prvek?

Ale povznesme se ještě výše. Prosme Otce o paprsek světla, v němž on sám vidí svého Syna. V tom světle a pod tím pohledem tryská víra. Vyznávej víru s Petrem a vzdej pokorný hold Ježíši Kristu, Synu Božímu.

III. Blahopřeje Petrovi a povolává jej za hlavu Církve.

A Ježíš odpověděv řekl jemu: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Janův, neboť tělo a krev ti to nezjevilo, nýbrž Otec můj, jenž je v nebesích. I já pravím tobě: Ty jsi Petr (t. j. skála) a na té skále vzdělám Církev svou.“

Měj podíl v radosti Srdce Ježíšova při setkání s duší, která jej zná. Nemůže se zdržeti. S radostí odpovídá Petrovi a hned jej odměňuje. Za každý úkon víry uděluje Bůh milost. Znáš mě lépe, proto tě použiji k své službě více. Víš plnou pravdu, proto mi ji pomůžeš rozšiřovati. - Víš nyní, co máš činit, aby tě Ježíš použil k své službě?

Uvažuj, jakou moc svěřuje Pán Petrovi: „A tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ - Uč se ctítí toho, jehož Ježíš ustanovuje hlavou své Církve. Pod jeho vedením jsme bezpečni. Temné mocnosti nepřekazí milosrdných úmyslů Božích o naší spáse. Od této chvíle jsou klíče od nebe na

zemi. Víš, kde je máš hledat, víš, skrze koho se dokonává dílo tvé spásy. Slož v církevní představené veškerou důvěru a obnov se v horlivosti.

143. EVANGELICKÉ ODŘÍKÁNÍ

Mt. 16, Mk. 8, Luk 9.

I. Ježíš ukazuje apoštolům, že je třeba pro něho trpěti a mříti.

Od té chvíle počal Ježíš ukazovati učedníkům svým, že musí jíti do Jerusalema a mnoho vytrpěti od starších a zákoníků a velekněží a býti zabit a třetího dne vstáti z mrtvých¹⁰.

Jdi opět za Ježíšem cestou, na kteréš jej opustil. Mluví důvěrně s apoštoly a dovoluje ti poslouchati. Přistup blíže, abys mu rozuměl.

Praví, že je třeba, aby Syn člověka trpěl a umřel. - Uznali jste jej právě za Syna Božího a Spasitele světa, ale uvidíte jej kdysi viset na kříži, zavrženého inteligencí národa a posmívaného ode všech.

Co znamená ta podivná řeč? Pros pokorně Ježíše, abys jí porozuměl. Když předpověděl slavnou budoucnost, sluší se, aby ukázal i cestu k ní. To právě činí. Přišel nás spasit a prohlašuje, že můžeme býti spasení toliko křížem. Aby spasil naše duše, musí za ně přinést Bohu krvavé oběti, hrdinné zásluhy.

Teď víš, jaké metody musíš použít, chceš-li opravdově pracovat o spáse vlastní nebo svých bližních. Proč by ses vyhýbal zákonu spásy, t. j. utrpení?

Ježíš připravil tento zákon v skrytosti; nyní jej prohlašuje veřejně, aby nikdo neměl pochybností. Přichystej tedy Bohu oběti, kterých vyžaduje jeho spravedlnost. Poděkuj Synu Božímu, že se nabídl, odčinit dokonale tvé hříchy svou krví.

II. Vytýká Petrovi lidské smýšlení a bázeň před utrpením.

I pojal ho Petr stranou a počal mu domlouvatí řka: „Odstup to od tebe, Pane, to se ti nestane.“

Pozoruj Petrovo počínání; povšimni si jeho nemístného zakročení. Myslí, že Bůh nemůže připustit, aby se stalo něco takového.

Tak soudí přirozená láska a mate rozum. Vidí jen oběť a muky ukřižování a nepostřehuje božskou moudrost, která tím pracuje o svém díle. Petr se řídí jen srdcem, a proto se klame.

Ježíš ihned kárá učedníka. - *Obrátiv se pravil Petrovi: „Jdi mi s očí, satane! Pohoršením jsi mi, neboť nemáš na zřeteli věci Božích, nýbrž věci lidské.“* - Zasloužená výčitka. Petr by měl ceně kříže již lépe rozumět. Přísná výčitka. Všimni si, kterých slov Ježíš

používá: Pohoršením jsi mi. Kdo mluví jako Petr, obviňuje skutečně božskou moudrost, nesouhlasí se Spasitelem, překáží jeho dílu. Vezmi si z toho poučení. Jako my jsme byli spaseni křížem, tak můžeme duše zachraňovati jedině křížem.

Jdi mi s očí, praví Ježíš. A Petr hned pokorně ustupuje do pozadí. Uč se přijímati důtky jako on. Ježíš jej nemiluje méně, když ho musí kárat, ani učedník nelze proto méně k Mistrovi. Petr není menší proto, že byl pokoren. Proč tedy se tak bojíš napomenutí?

III. Prohlašuje všeobecnou potřebu každodenního sebezáporu.

Poté řekl Ježíš svým učedníkům: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sama a vezmi kříž svůj a následuj mne.“

Co činí Ježíš? Svolává zástup a předkládá mu své podmínky. Poslouchej a uvažuj: Chce-li kdo za mnou přijíti... Nenutí nás; musíme sami chtít to, co nám nabízí.

Zapři sebe sama, dodává. - Chceš přijíti do nebe? Viz cestu. Přemáhej špatné náklonnosti, nezřízené city, změkčilé zvyky, smyslná pokušení.

Vezmi kříž svůj. Ježíš nám skutečně podává kříž. Podívej se naň zblízka a buď statečný. Je to kříž jeho; zlíbej jej zbožně. - Dojdu

spásy na témž kříži, na kterém mě spasil Ježíš Kristus. Ukřižovaný mě v bolestech kříže potěší. Měj odvahu, má duše; na svém každodenním kříži najdeš štěstí.

Vníkej čím dál tím více do této podivuhodné nauky. Přemáhej se a čerpej z každodenního odříkání spasnou sílu, kterou do něho Bůh vložil. Pros Boha o pochopení božských věcí a o sílu k hrdinnému sebezáporu.

144. CENA DUŠE

Mt. 16, Mk. 8, Luk. 9.

I. Ježíš ukazuje velkou cenu duše.

Neboť co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil? Aneb jakou dá člověk výměnu za (věčný) život svůj?

Je třeba, abys hodnotil svou duši podle skutečné ceny; Ježíš tě k tomu povzbuzuje. Rozjímej pozorně o jeho slovech. Zachráníš-li duši, zachráníš všechno, ztratíš-li duši, ztratíš všechno.

Spasím-li svou duši, což na tom, že jsem snad byl chud, nemocen, opovrhován, urážen a všemožně zkoušen utrpením? Spasím-li svou duši, naleznu zase všechno, oč jsem dříve přišel. Budu-li zavržen, co mi pomůže, byl-li jsem bohat a mohl užívatí radostí a povolovati vášním? To všechno nic není; ztratím-li duši, je ztraceno všechno.

Přispívá-li utrpení k věčnému štěstí, proč bych se bál trpět? Přivedla-li by mě rozkoš do věčného zavržení, jak bych ji mohl milovati? Sebeláska mě stále pobádá, abych vyhledával pohodlí a uspokojení; teď rozumím slovům Ježíšovým, že takto sebe milovati jest nenávidět se; že takto se šetřiti je zahynouti.

II. Zapře kdysi ty, kdo před lidmi zaprou jej a jeho učení.

Neboť kdo se bude stydět za mne a za slova má v tomto pokolení cizoložném a hříšném, za toho se bude stydět také Syn člověka, když přijde v slávě Otce svého s anděly svatými.

Ježíš znovu ukazuje cenu duše. Právě řekl, že máme všechno vynaložit, abychom ji spásili. A nyní dodává, že to máme činit veřejně, přede všemi. Nemáme se báti, že světem budeme považováni za slabochy. Kdo se neodváží učiniti si násilí, když toho vyžaduje spása duše, ten se stydí za Ježíše Krista a za celé Evangelium. Takovým lidem hrozí Ježíš věčným zahanbením.

Čím se odvděčuješ za všechno, čemu tě Ježíš učil a co pro tebe učinil? Tím, že nemáš odvahy obětovat lidskou přízeň a veřejně se přiznati za jeho učedníka? Co jiného zasluhuješ, než aby se i Ježíš za tebe styděl? A Ježíš prohlašuje, že to skutečně učiní před ce-

lým nebeským dvorem, donutíš-li jej k tomu.

Rozhodni tedy již napřed o svém údělu a pokládej si za čest, že můžeš navždy obnoviti své závazky ve službě Ježíše Krista. Láska ke kříži, pohrdání světem zajišťuje ti věčnou spásu.

III. Předpovídá některým učedníkům sladké útěchy svého příchodu.

Vpravdě pravím vám: „Jsou tu někteří mezi přítomnými, kteří neokusí smrti, dokud neužří Syna člověka přicházejícího v jeho království.“¹¹

Okoušej všecku sladkost těch slov Ježíšových. Před smrtí se nám za dobré skutky nedostane odměny; několika málo duším však dá Ježíš již na zemi předchuť radostí nebeských.

Praví: Nebudu čekati až na věčnost, a ukáži svou slávu některým duším již na zemi. I mezi vámi jsou takové duše.

Pros Ježíše, aby ti je ukázal. Zasloužíš si i ty té zvláštní výsady? Jsí dosti věrný v jeho službě, aby ti mohl udělit předpověděné vnitřní štěstí? Bude tvá láska dosti vroucí, aby mohl povolit své touze po spojení s tebou?

Čím si některé vyvolené duše zasloužily této zvláštní přízně? Otaž se na to Panny Marie, Petra, Maří Magdaleny, svatých žen a všech těch Ježíšových posluchačů, kteří po-

těšili Srdce Ježíšovo vytrvalostí, čistým životem, přímostí a horlivou láskou.

145. PROMĚNĚNÍ

Luk. 9, Mt. 17, Mk. 9.

I. Ježíš běře s sebou tři vyvolené učedníky na horu Tábor.

Po těchto slovech¹² asi za osm dní pojal Petra, Jakuba a Jana a vyšel na horu¹³, aby se pomodlil.

Hledej s láskou svého božského Mistra a raduj se, že jej dnes potkáváš na úpatí Táboru. Které tajemné důvody jej sem přivedly? Ježíš chce uklidnit duše, zneklidněné první zprávou o utrpení. Mluvil s nimi v posledních dnech o Kalvarii; jde jim ukázat nebe. Čeká je netoliko zápas, ale i radost. Ó má duše, měj důvěru, od Kalvarie nikdy není nebe daleko.

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana. Blahopřej vyvoleným apoštolům. Proč si ze všech vyvolil právě tyto? Protože to byla vůle Boží. Bůh rozdává zvláštní milosti, komu a jak se mu líbí. Citelná útěcha se neměří vždy podle zásluh. Mnoho duší nechává Ježíš na úpatí hory; teprve v nebi se jim dostane radosti. Nermuť se proto. Raduj se, když se jiným dostává více útěchy než tobě; ale nedopusť, aby tě jiní předstihli v oddanosti a věrnosti.

Přidej se k vyvoleným a kráčeť s nimi na horu. O čem s Místrem rozmlouvají? Tuší, jaká radost je čeká na vrcholu? Okoušeť s nimi nebeského míru této krásné chvíle.

II. Ježíš se modlí a proměňuje.

Když se modlil¹⁴, vzhled jeho obličeje se proměnil a oděv jeho zbělel a zaskvěl se.

Pozoruj Ježíše při modlitbě. Bůh je štěstím člověka. V modlitbě se člověk setkává s Bohem. Proto vzal Ježíš apoštoly s sebou, aby je přivábil k modlitbě a učinil šťastnými.

Poklekní; pokoř se před tím zářivým světlem. I ty bys byl prozářen jako tvůj Spasitel, kdyby ses uměl modlit. V modlitbě se stáváme jinými lidmi, Bůh nám dává jiného ducha, jiné srdce, jiné poznání, jiné myšlenky. Modlitbou se v tobě rozněcuje božská láska, která tvou duši čistí a činí tě Bohu nejvyšším přijemným. Pomíjí strach a malomyslnost a okamžitě se ti vrací odvaha.

Prodlévej zbožně u proměněného Krista. - Když se modlil, vzhled jeho obličeje se proměnil a oděv jeho zbělel a zaskvěl se. Jak žádoucím je připomínati si v tom zářivém světle, co kdy k tobě mluvil, jak tě povzbuzoval a vyzýval k nutným zápasům. Sud' o věcech života přítomného i budoucího v pravém světle, ve světle táborském.

III. Uděluje učedníkům hojnou božskou útěchu.

A hle, dva muži s ním rozmlouvali; byli to Mojžíš a Eliáš, kteří se ukázali v slávě; a mluvili o jeho smrti, kterou měl podstoupiti v Jerusalemě.

U Ježíše jsou svatí Starého zákona, mučedníci slávy Boží; proto je Pán přibírá k své vlastní oslavě. Rád se dělí o svou slávu s těmi, kdo s ním ochotně nesou kříž.

O čem s nimi mluví? O svém odchodu ze světa, o Kalvarii, o potřebě, aby v blízké době trpěl. Útěchy táborské jsou vždy jen přechodné. Ani největší přízeň Boží nemění zákonů Páně. - Hleď poznat a si zamilovat, o čem světcové Starého zákona mluví s Ježíšem. Zpovzdáli se dívej na Kalvarii, ozářenou světlem táborským. Cesty, kterými tam zítra půjdeš, budou ti pak snadnějšími a kalvarské oběti vábivějšími. Na hoře Tábor se učíme milovati sebezápor a odříkání. Načerpej k tomu odvahy.

Petr a ti, kteří byli s ním, byli obtíženi spánkem; když však se probudili, viděli slávu jeho a ty dva muže, kteří stáli s ním. Všimni si, že povolující přirozené slabosti, připravujeme se o nejsladší útěchy. Není to nerozum usínati před branou nebeskou? Ale bohužel i v tobě podobná slabost tlumívá působení milosti. Vstaň odhodlaně a probud' dřímající učedníky. Pospěš, aby zjevení nezmizelo, než se z něho potěšíš.

Když byli na odchodě od něho, Petr řekl Ježíšovi: „Mistře, dobře jest nám zde; udělejme tři stánky, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi;“ - nevědělf, co praví. Petr je úžasem jako bez sebe. Najednou vidí splněny všechny své dosud jen nejasné touhy. Našel, co hledal, a to naprosto nenadále. Slyš, jak volá: Dobře je nám zde. Neodcházejme. Zůstaňme zde, neboť jsi zde ty, náš Mistře; zde nalézáme celou pravdu tvých slov, všechnu něhu tvého srdce.

Měj podíl v tak velké radosti. Pros Mistra snažně, aby tě konečně upevnil ve světle a v lásce na výšinách Božích, kde duch světa již nemůže másti a klamatí duše.

146. SYN BOŽÍ

Luk. 9, Mt. 17, Mk. 9.

I. Bůh Otec prohlašuje Spasitele za učitele pravdy.

Když to mluvil, udělal se oblak a zastínil je; i báli se, když vešli do oblaku. I zazněl z oblaku hlas: „Tento je Syn můj milý, toho poslouvejte.“

Vrať se na Tábor; nesmíš-li tam zůstatí trvale, smíš se tam aspoň vrátiti. Pros Srdce Ježíšovo o trochu radosti, kterou poskytlo učedníkům.

Z nebe je slyšeti hlas; poklekni s učedníky. Ježíš je vedl na horu k Otci. Poslouvej ten Boží hlas duchem, srdcem, celou duší.

Tento je Syn můj milý. Toho miluji, on je mou radostí. Bud'te jeho, abych já byl váš. Rozjímej o těch slovech. Miluj Syna, abys byl milován Otcem.

Toho poslouchajte. Dal jsem vám jej, aby byl vaším Spasitelem a Mistrem. Poslouchajte ho. Věřte pevně jeho učení a zachovávejte je. Následujte jeho příkladu, dejte se proniknouti jeho duchem. Poslechněte ho, když vám praví, že máte při té neb oné příležitosti odporovati hříchu, že se máte polepšiti, bdíti nad smysly, nad slovy, milovati modlitbu, býti dobří a ke všemu ochotní. Poslouchajte ho.

Duše má, hle! Toť tvůj Mistr! Slíb Bohu Otci, že si nikdy nezvolíš jiného učitele. Vstup do jeho školy a oddej se mu.

II. Po proměnění sestupuje s Táboru.

I přistoupil Ježíš, dotkl se jich a pravil: „Vstaňte, nebojte se.“ Pozdvihše pak oči svých, neviděli nikoho, leč Ježíše samého.“¹⁵

První slovo Ježíšovo k učedníkům, když jim byl dán za učitele, jest: Vstaňte, nebojte se. - Jest již po slávě. Nebeské světlo zmizelo, ale já jsem s vámi. Nahradím vám všechno ostatní; upokojte se!

Okamžiky světla a útěchy pomínou, ale Ježíš tě neopustí nikdy. Nestačí to, abys pod

jeho vedením byl ochoten ke každé apoštol-
ské práci?

Pozoruj ho ještě okamžik, jak sestupuje
s hory. Nezáří již jasem, ale jeho pohled pro-
niká hlubiny duše světlem a jistotou. Je tvůj,
miluje tě. Měj k němu důvěru jako učedníci
a zříkej se božských útěch beze stesku.

*A když sestupovali s hory, přikázal jim
Ježíš: „Neříkejte nikomu o tom vidění, do-
kud Syn člověka nevstane z mrtvých.“* Útě-
chy jsou tedy vnitřním tajemstvím. Pamatuj
na to a nemluv o nich. - Co ještě praví Ježíš?
Upozorňuje, že lidé jemu a učedníkům při-
pravují utrpení a smrt. Apoštolé to slyší, ale
nebojí se. Světlo, z něhož se radovali na hoře
Tábor, jim odhalilo božský smysl dobrovol-
ného sebeobětování, o němž mluví Mistr. Při-
jímají budoucnost takovou, jakou jim podává.
Kdo sestupuje s Tábora, kráčí radostně na
Kalvarii. Setrvej na cestě, která tam vede.

147. POSEDLÝ NÁMĚSÍČNÍ

Luk. 9, Mt. 17, Mk. 9.

I. Zástup a zákoníci se hádají s učedníky.

A přišed k svým učedníkům, uzřel veliký zástup
kolem nich a zákoníky, kterak se s nimi hádají. A hned
veškeren lid, spatřiv Ježíše, užasl a polekal se a běžíce
k němu vítali ho.¹⁶ I otázal se jich: „Oč se hádáte
mezi sebou?“

Jdí za Ježíšem pod horu Tábor; po radostech proměnění se dává do všední práce. Ví, jak ho všichni potřebují. Jakmile se jen trochu vzdálí, hned všichni trpí.

Co se děje v zástupě, jenž mu běží naproti? Všude zmatek, marné úsilí, hádky a rozpaky. Ale Ježíš se vzdaluje jen proto, aby učedníci poznali, jak velice ho potřebují. Všichni mají velkou radost, když jej opět vidí. S ním se jim vrací světlo i důvěra. Dej se proniknouti tou všeobecnou radostí; oživ svou horlivost.

II. Otec prosí o uzdravení syna, posedlého zlým duchem.

Když následujícího dne sestoupili s hory, setkal se s ním veliký zástup. A hle, jeden muž ze zástupu zvolal: „Mistře, prosím tě, shlédni na syna mého, neboť mám jediného.“

Zarmoucený otec přichází k Ježíši a vypravuje mu o neštěstí svého dítěte. Jeho jediný syn se stal hříčkou ďáblovou. Jeho jediná radost na tomto světě je v moci ukrutného tyрана. Hledá zachránce, a nenalézá. - „*Poprosil jsem tvé učedníky, aby jej vymítli, ale nemohli.*“ - Poslouchej, co mluví; všimni si jeho víry a zbožnosti.

Co odpovídá Ježíš? - „*Ó pokolení nevěřící a zvrhlé, dokud mám býti u vás a vás trpěti?*“ Nelekej se těch přísných slov. Ježíš je přísný,

jen aby v nás posílil víru a upevnil naději. Ale naše naléhavé prosby ani naše nedokonalé jednání jej nemrzí. Je ke všem a vždy stejně dobrý. Všimni si, že i nedokonalá modlitba má vliv na jeho srdce, neboť Ježíš vytýká sice zástupu nevěru, ale přece prosby vyslýchá.

„*Přiveď sem svého syna,*“ praví. Poslechni a přiveď k Spasiteli všechno, co chceš vyrvati zlému duchu a upevniti v dobrém.

III. Uzdravuje nemocného.

„Ale můžeš-li co, pomoz nám, měj s námi slítování.“ Ježíš mu řekl: „Můžeš-li věřiti, všechno jest možno věřícímu.“

Pozoruj Spasitele, jak uzdravuje nemocné dítě. Uvažuj, které podmínky předkládá otci. Otec mu praví: Můžeš-li něco, můžeš-li víc než učedníci . . . - Ale v prosbě nesmí býti ani stínu nedůvěry. Musí věřiti pevně, aby Ježíš mohl, co jiní nemohou. Ježíš jej k tomu důrazně nutí: Všecko jest možno věřícímu. Měj jen důvěru a věř, že jsem dosti mocný a dosti dobrý a že tě chci vyslyšeti. - Hle, jak se otec vrhá k nohám Ježíšovým. A *hned otec toho chlapce zvolav pravil se slzami: „Věřím, (Pane), pomoz mé nedůvěře.“* Snadnost podmínky tak jej překvapuje, že mu vstupují slzy do očí. Pochyboval-li snad okamžik o Spasitelově moci, nikdy nepochyboval o jeho dob-

rotě. Má tedy všechno, čeho je třeba, aby byl vyslyšen.

Nastává boj mezi Ježíšem a zlým duchem. - *Tu Ježíš vida, že se lid sbíhá, přikázal přísně duchu nečistému řka jemu: „Duchu zlý a němý, já rozkazuji tobě, vyjdi z něho a již do něho nevcházej.“ I vykřikl a velmi jím zalomcovav vyšel z něho.* Podivuj se, jak lehce může Ježíš učiniti, co jiní nemohou. Jedním slovem nutí peklo k zmatenému útěku. Kdykoli tedy chceš přemoci zlého ducha, bojuj s ním v přítomnosti Ježíšově.

A proč bys při této vzácné příležitosti i u sebe nesvrhl nadvládu zlého ducha? Všemohoucnost Ježíšova se nabízí k službám i tobě. Na nejmenší jeho pokyn, na jediné slovo se uklidní nejhorší krise, utiší se nejprudší pokušení, ustanou i nejtěžší zkoušky. Věř v něho, spoléhej na něho, oddej se mu.

148. SÍLA VÍRY

Mt. 17, Mk. 9.

I. Ježíš ukazuje apoštolům příčinu jejich neúspěchů.

Tu přistoupili učedníci k Ježíšovi v soukromí a řekli: „Proč my jsme ho nemohli vymítnouti?“ On jim pravil: „Pro malou víru svou.“

Jdi za Ježíšem a pokorně usedni k těm, jejichž slabá a ochablá víra potřebuje povzbuzení. Učedníci byli pokořeni, ale chtějí z toho

těžiti. U Ježíše jest i pokoření štěstím, je zdrojem světla a povzbuzení. Čerpej z pokoření jako uředníci.

Jdi s nimi pokorně k Ježíši. Proč jsme neměli úspěchu? táží se. Proč máme ještě tak málo moci nad zlým duchem? Proč naše modlitby tak málo zmohou? Proč naše napomínání přináší tak málo ovoce? - Ježíš odpovídá: Protože nemáte dosti víry. Vaše víra jest ještě velmi nedokonalá, proto nedovede činiti zázraků. Není ještě dosti vroucí, aby prospěla i jiným.

Nejsou tato slova řečena i tobě? Rozjímej o nich. Věrou se líbíme Bohu tak, že zasahuje svou všemohoucností. Jak projevuješ Bohu víru, když prosíš o věci lidsky nemožné? Ukazuješ v modlitbě, v práci, v utrpení víru živou, žhavou, rozhodnou a nepřemožitelnou? Sud sám a poznej, co ti chybí.

I řekli apoštolé Pánu: „Přidej nám víry!” Pros s nimi o totéž. Ty sám, Mistře, můžeš v nás zázračně vzbudit nadpřirozenou, osvědčenou, podnikavou, pevnou víru. Osvěť našeho ducha, nakloň naše srdce. Dej nám, ne-li víru, která činí zázraky, tedy aspoň víru, která přináší spásu.

II. Učí je vítězit nad nejhoršími démony.

Takovýto druh nemůže ničím vyjít, leč modlitbou a postem.

Co chce Ježíš říci těmito slovy? Chce říci: S velkou věrou spojujte velké skutky. Zajišťujte si úspěch modlitbou a pokáním.

A skutečně. Konati zázraky není všecko; musí se jimi lidem prospěti. Bůh je nečiní, aby se lidé měli čemu diviti, ale aby se obrátili. Účelem zázračného zasahování Všemohoucnosti je spása duší. Ale takového vítězství do-
bude apoštol jen modlitbou a pokáním.

Modlete se, praví Ježíš. - Modlitbou se stáváš všemohoucím pro dobro duší. Silou modlitby přivedeš lidi od zla k dobru, od pýchy k pokoře, od vzpoury k poddanosti, od lakoty k ochotnému odříkání, od rozkoše k umrtvování. Apoštol dobude vítězství, jen když o ně dlouho a vroucně prosí.

A Ježíš dodává: - - a postem. K čemu ten výslovný rozkaz? Zlý duch se bojí pokání. Utíká před kajícníkem. I pohled na pokání jej mučí. Bolestné úsilí, k němuž se odhodlává kající duše, zahanbuje zlého ducha a připomíná mu trpkost jeho zavržení. Kajícnosti neodolá. Mimo to pokání spojené s modlitbou má velkou moc u Boha. Čím rozhodněji se člověk zapírá, tím je hodnějším vyslyšení.

Zapamatuj si tento postup, kterému učí Mistr, a jednej věrně podle něho, ať má býti vymítnut kterýkoli druh zlých duchů.

149. JEŽÍŠ PŘEDPOVÍDÁ SVÉ UTRPENÍ

Mk. 9, Mt. 17, Luk. 9.

I. Ježíš předpovídá učedníkům své utrpení a pokoření.

Vyšedše odtud šli dále Galileí,¹⁷ ale nechtěl, aby se o tom někdo dověděl. Učil pak učedníky své a řekl jim: „Syn člověka bude vydán v ruce lidské a zabijí ho, a když bude zabit, třetího dne vstane z mrtvých.“

Ježíš je mezi svými přáteli a zve tě mezi ně. Snad si chce s nimi a s tebou důvěrně pohovořit. Přijmi jeho pozvání.

Znovu předpovídá své utrpení. Rád opakuje učedníkům soukromě, co dříve řekl veřejně. Soukromě se dá člověk snáze přesvědčit. Praví jim, co všechno mu bude pro ně trpět, aby si uvědomili, co jim bude třeba pro něho konat.

Divili jste se mým zázrakům; dal jsem vám k dispozici svou všemohoucnost. Ale učiním více; dám se zradit; vydám se v ruce hrubé soldatesky; budu snáseti kdejaké opovržení; proleji všechnu svou krev. Ale smrtí mou lásku nevyčerpá. Vstanu z mrtvých, abych vás mohl dále milovat.

Rozjímej o této božské nauce. K čemu tě zavazuje to dobrovolné sebeobětování, pokoření, krveprolití? Již nepochybuji: zákon věčné spásy záleží v pokořování a v utrpení. Chceme-li spasiti sebe nebo jiné, musíme zemřít aspoň

sobě samým. Hleď si to vštípiti hluboko do srdce.

II. Ponechává na okamžik učedníky v zármutku a v temnotě.

Ale oni nerozuměli té výpovědi a byla zakryta před nimi, aby jí nepojali; a báli se ho otáze o té výpovědi.

Pozoruj chování apoštolů; jsou smutní, mlčí. Neodvažují se prosit o vysvětlení. Nechápu; věří tomu jen napolo. Zdá se jim tak divné, že člověk se musí ponížít, aby byl povýšen, že musí zemřít, aby žil a byl zdrojem života pro jiné. Jejich duch zůstává zatemněn; takové poznání je lidskému duchu naprosto cizí.

Odlož tedy všechno lidské rozumování. Snaž se pochopiti a proniknouti to tajemství srdcem. Plač láskou, že Syn Boží prolíje všechnu svou krev za tebe; plač radostí, že jsi tak milován nejlepším Mistrem; plač lítostí při vzpomínce na rány, které jsi mu zasadil. Ty zaviniš proliti jeho krve. Necítíš potřebu smírného dostiučinění?

Upevni své předsevzetí, že půjdeš cestou odříkání a sebezapomínání. Líbej s láskou svůj kříž; nezavírej oči před pravdou a oddej se jí, neleka se utrpení.

150. DAŇ CHRÁMOVÁ

Mt. 17.

I. Ježíš se setkává s představiteli světské autority.

Když přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběrčí daně chrámové a řekli: „Což Mistr váš neplatí chrámové daně?“¹⁵ I řekl: „Platí.“

Vstup s Ježíšem do Kafarnaum; pozoruj, co mluví a činí. Výběrčí se zajímají o Ježíše; táží se: Platí váš Mistr daň? Jinými slovy: Jedná váš Pán jako všichni ostatní lidé? Podrobuje se příkazům a nařízením veřejné moci?

Všimni si, jak prostě Petr odpovídá: Platí. Neváhá, nemluví mnoho. Aní ho nenapadá, že by tomu mohlo býti jinak. Mistr naučil učedníky respektovati božskou autoritu, ať ji představuje kdokoliv. A každá zákonitá autorita je pravou představitelkou autority Boží.

Kde autorita lidí není proti autoritě Boží, tam se jí učedník Ježíše Krista musí podrobiti v duchu víry. Ostatně není podrobení se zákonu nejlepším úkonem svobody? Zákon lidský, vydaný zákonitou autoritou, je zákonem Božím; a kdo to břímě přijímá dobrovolně, jedná jako člověk svobodný.

Smýšlíš tak? Rozjímej o této nauce Evangelia. Řiď jí své jednání, uprav své názory a uklidni svou nespokojenost.

II. Ukazuje Petrovi potřebu podrobovat se lidským zákonům.

A když přišel domů, předešel ho Ježíš otázkou: „Co se ti zdá, Šimone? Od koho berou králové pozemští clo neb daň? Od svých synů či od (lidí) cizích?“ A on řekl: „Od cizích.“ I řekl mu Ježíš: „Synové tedy jsou svobodní.“

Ježíš vysvětluje Petrovi; poslouchej pozorně i ty. Petra snad ani nenapadlo, že by si měl požádati o vysvětlení. Proto jej Mistr předchází.

Jako Syn Boží není Ježíš podroben světské moci; ale přece se podrobuje i nejmenším předpisům a také chce dáti dobrý příklad. Zákon dobrého příkladu nepřipouští výjimek ani dispensí. Ježíš ti to připomíná; poslechni ho.

Jeho učedníci se mají světské moci nejen podrobiti, ale mají nad jiné vynikati pravou a upřímnou věrností k zákonu. Petr to naučení prostě přijímá a rychle plní Mistrův rozkaz: „*Abychom však jich nepohoršili, jdi k moři a vrhni udici, a tu rybu, která se chytí první, vezmi, otevři jí ústa a nalezneš tam stater¹⁹; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.*”

Raduj se, že zase poznáš všemohoucnost Ježíšovu a že vidíš, jak vládne nade všemi mocnostmi tohoto světa; oddej se úplně vedení jeho i těch, kdo jej u tebe zastupují.

151. PRAVÁ VELIKOST

Luk. 9, Mt. 18, Mk. 9.

I. Ježíš odhaluje tajnou ctižádost apoštolů.

Když byli v domě,²⁰ tázal se jich: „O čem jste se na cestě hádali?“ Oni mlčeli, neboť se na cestě mezi sebou hádali, kdo z nich je větší.

Přístup k Mistrovi s vroucí touhou mítí užitek z jeho poučení. Poslouchej nejprve rozmluvu učedníků. Kdo touží po přednosti a slávě světské, nechápe nauku Kristovu. Učedníci potřebují světla, a Mistr je osvítil. Poučí je, že v jeho škole je pokora nezbytná a že, kdo nemá pokory, vydává v nebezpečí všechny ostatní ctnosti.

Volá učedníky k sobě. O čem jste se hádali? táže se jich. - Neodvažují se odpovědět. Jsou zahanbeni, že se zabývají marnou slávou, ač se jejich Mistr vydává všemu pohrdání. Cítí to živě. A Ježíš používá této dispozice, aby je poučil a vyléčil. Žehnej tak dobrému Mistru; raduj se, že mu náležíš.

II. Učí je, jak se stanou velkými před Bohem.

V tu dobu přistoupili učedníci k Ježíšovi a řekli: „Kdo je největší v království nebeském?“ Ježíš odpověděl: „ . . . Kdo je nejmenší mezi vámi všemi, ten jest největší.“

Slyš otázku učedníků. Rozhodují se, že bu-

dou mluvit. Zájem o věčnou spásu vítězí nad studem. Co vlastně míní tou otázkou? Mají ctižádostivé touhy a chtěli by je uskutečnit. - Kdo je první a jak se člověk dostane do popředí? Jak lze dosáhnouti prvního místa? Jinými slovy: Co je v Novém zákoně třeba činiti, aby byl člověk povýšen?

Rozjíměj o Ježíšově odpovědi. První místo nejpokornějšímu. - Ježíš nebrání vzletu, ale řídí jej. Můžeme býti velmi ctižádostivi, a přece se neprohřešíme proti jeho nauce.

Pozoruj další dojemný výjev. Ježíš chce tuto nauku vštípití navždy do paměti svých učedníků. Bere za ruku dítě a představuje jim je. *„Vpravdě pravím vám: Neobráťte-li se a nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského.“* To je váš vzor, praví božská Moudrost těm, které chce vychováti. Hle, to je obraz pravé velikosti v mé škole a v mé Církvi.

Syn Boží se vtělil, aby světské pýše zasadil smrtelnou ránu a nám dodal odvahy, překonatí ji v nás samých. Pýcha zavírá bránu nebeskou; pokora ji otvírá. Pýše, třebas korunované, náleží poslední místo. Pokora však zasluhuje místa prvního. Veškerá něha Ježíšova a všechno bohatství jeho milostí náleží malým a pokorným. Snaž se býti prostým jako dítě; varuj se všeho, co by milé prostotě bylo na újmu. Snaž se z celého srdce o po-

koru bez zřetele na sebe a na svůj osobní zájem; to je podle Evangelia Ježíše Krista zákon pravé velikosti. Učiň ten zákon pravidlem svého chování a pamatuj na Syna Božího pokořeného a zničeného pro nás.

III. Prohlašuje, že i nejmenší služba lásky má velkou cenu.

A kdo přijme jedno takové dítě pro jméno mé, mne přijímá.

Všimni si pozorně pečeti lásky, kterou Ježíš vtiskuje evangelické pokoře. Nová víra je samá láska: a Mistr určuje učedníkům poslední místo proto, že chce, aby sloužili všem. Kdo se považuje za posledního, kdo na sebe nemyslí, je služebníkem všech bez rozdílu.

Nenech tedy tupiti pokoru, kterou hlásá Ježíš. Pokora je pravá noblesa velkomyslných srdcí. Po příkladě Ježíšově se pokořujme, abychom mohli sloužiti bližnímu. Pokora a láska jdou spolu ruku v ruce. Z lásky se čerpá odvaha k pokoře. Nadchněme se pro zájmy Boží a pro spásu bližního, a bude nám snadné přijmouti pokorně poslední místo.

Rozjímej o těch potěšujících myšlenkách. Uč se býti pokorným, abys byl dobrým. Uč se dávatí se druhým a zapíratí sebe.

152. PRÁVO NA APOŠTOLÁT

Mk. 9, Luk. 9.

I. Ježíš doporučí apoštolům stejnomyslnost a snášenlivost v apoštolátě.

I promluvil k němu Jan: „Mistře, viděli jsme kohosi, jenž s námi nechodí, an ve jménu tvém vymítá duchy zlé; i bránili jsme mu.“

Obnov svou pozornost, abys dobře porozuměl slovu Ježíšovu. Ježíš používá naučení právě pronesených, když milovaný učedník mu k tomu dává příležitost. Jan je duše žhavá, horlící pro dobro, dychtivá získati Mistru nové učedníky. Dává mu choulostivou otázku; vprav se do jeho myšlenky. - V apoštolské činnosti máme soupeře; nemůžeme to strpěti.

Jan se domnívá, že právo činiti dobro ve jménu Ježíšově má jen on a jeho druhové. Každého jiného považuje za samozvance, který hlásá Evangelium z vlastního popudu.

O té otázce je třeba pojednati. Poslyš, co praví Ježíš: „*Nebráňte mu, neboť kdo není proti vám, je pro vás.*“ Ať třeba celý svět koná dobro v mém jménu; náležím všem. Kdo není proti vám, je s vámi, třebaš i jediným úkonem na témž díle, které vy konáte. Buďte snášenliví.

Rozjímej o těch slovech, která tě povzbuzují, aby ses zbavil žárlivosti a osobního zájmu. Nemáš při dobrých skutcích na zřeteli vlastní malicherné starosti? Mužně to překo-

návej. Uděluje-li Bůh jiným tytéž milosti jako tobě, vnuká-li jim tytéž úmysly a dává-li jim tytéž úspěchy nebo ještě větší, raduj se. To je známkou pravé horlivosti. Nepokládejme se za horlivé, žárlíme-li na jiné pro dobré skutky. Vprav se do smýšlení Ježíšova. Vítej a přijímej velkodušně všechny, kdo chtějí pracovat s tebou na téže vinici Páně, a vyprošuj sobě i jiným Boží požehnání.

II. Odmění sebe menší službu, prokázanou apoštolům.

Vždyť žádný, kdo by vám dal pít číší vody studené ve jménu mém, protože jste Kristovi, neztratí odměny své.

Okoušej veškerou sladkost těch slov Páně. Pán přijímá i nejmenšího z nás za svého. Praví: Vy jste moji, a vše, co kdo učiní vám, jako by učinil mně. Kdo dává vám, dává mně.

Ó duše má, dáváš tedy Ježíši samému, co dáváš jeho pracovníkům a misionářům. On sám tě o to prosí a prosebně k tobě vztahuje ruku. Od nynějška na to pamatuj.

Co praví Ježíš dále? Odměním všechno, i nejmenší dar nejmenšímu z mých. - Ježíš si všímá i nejnepatrnějších službiček, i sebe menších skutků lásky, i nejmenších projevů úcty a oddanosti. Hodnotí to jako velmi cenné dobro. Co obětujeme Bohu s náležitou úctou, není v skutku nikdy maličkostí.

A jak Syn Boží odměňuje? Víme, že dobro, učiněné za okamžik, odměňuje dobrem věčným. Vzpomenu si na tebe, praví; za sklenici studené vody okusíš sladkosti mého nebe. Za nepatrnou almužnu budeš vládnouti mým bohatstvím; za minutu času, obětovaného jednomu z mých nejmenších, budeš se radovati z blaženosti věčné.

Slyš dále Mistra. Oceňuj štěstí, že jsi jeho. Sloužiti jemu je získati všechno.

153. O POHORŠENÍ

Mt. 18, Mk. 9, Luk. 17.

I. Jak trestá Bůh pohoršení.

A kdo by pohoršil jednoho z maličkých těchto, kteří ve mně věří, tomu by bylo lépe, aby mlýnský kámen ovázan byl o hrdlo jeho a on uvržen byl do moře.

Poslechni velkodušně hlasu, který tě vybízí k rozjímání. Přístup k božskému Mistru a z jeho přísných slov poznávej, jak mu záleží na maličkých. Nevinnost je posvátné dobro, jehož znesvěcení Syn Boží trestá jako svato-krádež. Ten poklad jest jeho. Vykoupil jej tak draze, že ho nyní brání ze všech sil proti uchvatiteli. Kdo činí úklady nevinnosti maličkých, činí úklady samému Kristu.

Poznávej z toho zlobu pohoršení. Kdo dává příležitost ke hříchu a vzbuzuje v někom žá-

dost zlého, ten se snaží uchvátiti Ježíši vlastnictví, za které vylil svou krev. Nediv se tedy hrozným kletbám, které stíhají pohoršení.

Rozjímej o té kletbě. Nezasloužil jsi často i ty? Nezavinil jsi často cizích hříchů? Nepovzbuzovals příkladem, slovem neb i mlčením k něčemu, co zapovídá svědomí a čest Boží? Dáváš si vážně pozor před malými a slabými, před těmi, na koho máš rozhodující vliv? Uvažuj, jak vzácnou cenu mají duše, když Syn Boží tolik pro ně učinil a obětoval. Poklekní mu k nohám. Buď mu útěchou. Pros jej o milosrdenství, dával-lis nebo připouštěl pohoršení.

II. Jak rozhodně třeba odporovati všem útokům zla.

A pohoršuje-li tě ruka tvá, utni ji; lépe je tobě vejíti do života bez ruky, než abys s oběma rukama odešel do pekla v oheň neuhasitelný (kde červ jejich neumírá a oheň nehasne).

Učitel pravdy zde činí závěr z toho, co předeslal, a dává učedníkům životní pravidlo. Snaž se mu dobře porozuměti. Brání nás proti útokům zla, ale chce, abychom se také sami bránili. Právě v pokušení nebo pod vlivem špatného příkladu ukazujeme, kdo jsme. Proto Bůh dopouští i pohoršení.

Viz, jak rozhodně nás Ježíš varuje, abychom se chránili všech vlivů, styků, společ-

ností, kde by nás mohlo zachvátiti zlo. Ať se nám jeví sebe vábivějším, musíme býti odhodláni i k největším obětem, abychom se uchránili hříchu.

Ježíš nás svými slovy staví před osudnou volbu, ale nesmíme váhati. Ztratíme-li vše, abychom neztratili Boha, neztrácíme nic, a získáváme všechno. Zkoumej své každodenní chování. Jsi odhodlán čeliti zlému? V jakém prostředí žiješ? Co musíš napravit? Jaká opatření musíš učiniti? Vzývej anděla strážce.

154. O ÚCTĚ K MALIČKÝM

Mt. 18.

I. Ježíš mluví o ceně dětských duší.

Hleďte, abyste nepohrdali žádným z těchto maličkých: neboť pravím vám, že andělé jejich v nebi stále patří v tvář Otce mého, jenž je v nebesích.

Připrav si ducha i srdce na božská naučení a zaujmi opět své místo u Ježíše.

Čemu tě zde učí? Učí tě vážit si bližního tak, jak si ho váží Bůh. Viz v něm nejen stopy porušené přirozenosti, ale i to, co do něho vložil Tvůrce, čím se v něm projevuje jeho nekonečná moudrost, neomezená dobrota, něžné milosrdenství a nevyčerpatelná láska.

Proto ustanovil anděly k ochraně i nejmenších. Vezmi si za vzor tyto věrné strážce! Dovedou postřehevati dobro Boží v každé

duši. Ani sebe větší nedostatky bližního ti nesmějí býti záminkou, abys bližním pohrdal; jestli každý tvůj bližní předmětem velké péče Boží. Jednej podle té zásady.

II. Ukazuje, jak sám si duši velmi váží.

Přišel Syn člověka, aby spasil, co zahynulo. Co se vám zdá?

Na tu dojemnou nauku klade Ježíš zvláštní důraz a upozorňuje na svůj vlastní příklad. Co se vám zdá? táže se. - Vidíte sami, jak si vážím těch, kterými svět pohrdá. Vězte, že jsem přišel k vůli nim.

Ježíš prohlašuje, že všechny jeho práce, všechno ponížení spojené s jeho vtělením jsou známkou jeho úcty k lidem, i k hříšníkům, projevem bliženské lásky k malým a nepatrným. Dodává, že jest ochoten podniknouti všechno, aby zpět přivedl i nejpobloudilejší. *Kdyby měl někdo sto ovec a zaběhla by se jedna z nich, zda nenechá devadesát devět na horách a nejde hledati té, která se zaběhla?*

Použij tak dojemného přiznání Ježíšova a pros, aby hledal i ty, které sám ani modlitbou ani příkladem nedovedeš získati pro Evangelium. Ukaž mu je a pomáhej mu ze všech sil hledati zbloudilé. Poněvadž z obrácení i jediné duše má božské Srdce Páně tak velkou

radost, vynakládej všechno, abys mu připravoval tak zaslouženou útěchu.

III. Prohlašuje, že tak jedná jen z vůle Otcovy.

Tak také není vůle Otce vašeho, jenž je v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých.

Pohlédni k nebi a děkuj nekonečně dobrotivému Ježíši, že tak pečuje o spásu všech lidí bez výjimky.

I nejnepatrnější duše mají u Boha tak velkou cenu, že každé z nich posílá svého jednorozeného Syna a ukládá mu, aby pro jejich věčnou záchranu nelitoval práce ani utrpení. Velice touží po spáse všech. Věčné zavržení si tedy zavinuje hříšník sám. Milost Boží člověku nechybí, ale člověk té milosti nepoužívá.

Vezmi si k srdci zájmy Boží a jdi na pomoc ohroženým duším. Važ si velice i nejmenších zájmů apoštolátních, i nejskromnějších podniků pro záchranu duší. Nesluší se, aby ses přičinil ze všech sil o to, aby Otec nebeský nemusil trestati některé ze svých dětí? Uchyl se s nimi pod křídla jeho milosrdenství.

155. O BRATRSKÉ SMÍŘLIVOSTI

Luk. 17, Mt. 18.

I. Ježíš nám ukládá, abychom vždy ochotně odpouštěli.

Zhřeší-li proti tobě bratr tvůj, domluv mu, a bude-li

toho litovati, odpusť mu. A jestliže sedmkrát za den prohřeší se proti tobě a sedmkrát se k tobě obrátí slovy „lituji toho,“ odpusť mu.

Jdi k Ježíši s učedníky; otevři srdce příkazům jeho lásky. Urazí-li tě někdo, chová-li se k tobě nešetrně, nedbá-li tvých zájmů, co si máš o takovém člověku myslit?

Ježíš prohlašuje, že podle Evangelia ten, kdo nás urazil, zůstává naším bratrem, že tedy svazky lásky mezi ním a námi nejsou přetrhány. Žádná urážka nám nedává právo jednati s ním jako s cizím; je vždy členem naší rodiny. Odpusť mu, praví Ježíš.

Jednáváš podle tohoto jasného pravidla? Shodují se s ním tvá slova a tvé skutky? Neoddáváš se trpkému záští? Místo abys vinu odpustil, nedopouštíš se sám ještě těžší viny nesmířlivostí? Uč se odpouštětí a sebelásku nech umřítí na kříži Ježíšově.

Neříkej: To je nemožné! Na Kalvarii tvé sebelásky připraví ti Ježíš za to, žes odpustil, pravou útěchu. Rozšiř své srdce, aby v sebe mohlo pojmouti všechny, kteréš dříve vyloučil. Slož k nohám Spasitelovým jednou provždy všechno nepřátelství.

II. Jak máme jednati v rozepřích?

Zhřešil-li pak (proti tobě) bratr tvůj, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi bratra svého.

Hleď pochopiti tato praktická pravidla a rozjímej o nich. Někdy nestačí toliko odpustiti, musíme i napomínati. Ježíš nás učí, jak dokonale třeba konati tuto povinnost.

Bratrské napomenutí nesmí býti toliko dosti učiněním uražené sebelásce, nýbrž úkonem horlivosti z lásky k tomu, kdo má býti přiveden na pravou cestu. Byl-li bezprávím tobě učiněným uražen i Bůh, měj zřetel na zájmy Boží, a toho, kdo ti ublížil, se snaž obrátiti. Tak jedná učedník Ježíšův.

Všimni si, jak jemně a moudře podle vůle Ježíšovy máš napomínati. Z tvého jednání musí býti patrné, že nechceš vinníka zahanbit, ani se mu pomstít, nýbrž jej polepšit. Každý musí vidět, že tě víc trápí zlo, které způsobil sobě samému, než zlo, kterého se dopustil proti tobě; potom tvé zakročení bude míti úspěch.

Rovněž si zapamatuj, že Ježíš nedovoluje, aby ses choval odmítavě k tomu, kdo se ti hned napoprve nepoddá. Žádá tě, abys tak jemně a moudře naléhal dále. Aby tvé upozornění bylo účinnější, musíš použiti i vyšších vlivů. - *Pakli neposlechne, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků každá věc byla zjištěna. Nebude-li jich dbáti, pověz to Církvi.*

Rozjímej o tomto upozornění; přemýšlej, jak bys ho prakticky použil. Nevzdávej se apoštolátu, který máš konati z vůle Boží.

156. O DLUŽNÍKOVI, KTERÝ NEMŮŽE PLATITI

Mat. 18.

I. Ježíš doporučí učedníkům, aby odpouštěli znovu a znovu.

Tehdy přistoupil k němu Petr a řekl: „Pane, kolikrát mám odpustiti bratru svému, když zhřeší proti mně? Až do sedmikrát?“ Dí jemu Ježíš: „Nepravím tobě až do sedmikrát, nýbrž do sedmdesáti sedmkrát.“²¹

Přístup k Pánu s Petrem. Potřebuje nových vysvětlení; ty jich potřebuješ ještě více pro své nedostatky v bliženské lásce. Pros o ně pokorně.

Do jaké míry mám odpouštět? táže se Petr. Ježíš odpovídá: Odpouštěj bez míry. - Neodporuj. Pozorně sleduj myšlenku Mistrovu. Podává ti ji v podobenství. Proč odpouštětí bez míry? Poněvadž tím můžeš Bohu splatiti svůj prevelký dluh. *Proto podobno jest království nebeské králi, který chtěl zúčtovat se služebníky svými. A když počal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen deset tisíc hřiven.*

Kdo je ten služebník, povoláný před soudnou stolicí svého pána? Tos ty. To je tvé postavení vůči Bohu. Jsi jeho dlužníkem, a to dlužníkem, který nemůže zaplatiti.

Nemůžeš zaplatiti již přirozeně jako člověk. Kdo nemá sám ze sebe nic, je vždy dlužní-

kem, nemohoucím zaplatiti tomu, od něhož má všechno. Nemůžeš ani zaplatiti jako hříšník. Hříchy sis udělal u Boha dluh, který sám nikdy nemůžeš vyrovnati. Bohu se musí dáti dostiučinění, hodné jeho nekonečné vznešenosti. A sám ze sebe jsi pouhé nic. Každý hříšník je tedy dvojnásobným dlužníkem Božím.

Co jediné může zachrániti takového dlužníka? Věřitelovo milosrdenství. Jak je získati? Především modlitbou. Dlužník v podobenství to pochopil. *Padl tedy služebník ten před ním a prosil ho řka: „Poshověj mi, a všecko ti zaplatím.“* - Jest ochoten přijmouti všechny podmínky, jen když se král nad ním smiluje. Modlitba má všemohoucí vliv na srdce Boží; pro ni se Bůh smilovává a odpouští. *I slitoval se pán nad oním služebníkem, propustil jej a dluh mu odpustil.*

II. Bůh neodpouští tomu, kdo sám nechce odpustiti.

Vyšed pak služebník ten, našel jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů, i popadl ho a rdousil řka: „Zaplať, cos dlužen!“

Bůh rád odpouští, když jej o to prosíme; ale nečiní to bezpodmínečně. Ježíš chce, aby sis toho byl vědom. Služebník, přijímaje milost od pána, stal se tak znovu dlužníkem. Ale tentokráte je schopen platit. Učiň bližnímu,

nařizuje Ježíš, co Bůh učinil tobě. Odpouštěj, jako i tobě bylo odpuštěno.

Osvobozenému dlužníkovi se hned naskytne příležitost, aby jednal podle té vznešené nauky. Ale sobeckým lidem se to učení nelíbí. Proto ani dlužník se jím neřídil. *Padl tedy spoluslužebník jeho před ním a prosil ho řka: „Poshověj mi, a všechno ti zaplatím.“ Ale on nechtěl, nýbrž odešel dal jej do žaláře, až by dluh zaplatil.*

Nekonečná láska Boží nám dává příklad, jak máme jeden druhého milovati, od bližního všechno snášeti a všechno mu odpouštěti. Tento příklad se v Církvi stává zákonem. Zavazuje naprosto; nesnaž se mu uniknouti. Odpouštějící bližnímu podáváme na Boží oltář svou oběť úcty a díků. Obětujeme božské Velebnosti záští svého srdce, všechnu svou hořkost, zlost, touhu po pomstě. Bůh má právo tu oběť od nás žádati a také ji vždy požaduje.

Buď si tedy vědom, že tuto oběť, sebelásce tak bolestnou, oběť odpuštění, nepřinášíme lidem, ale Bohu samému. Proto nikdy nesmíš odpuštění odepřítí, i kdyby bylo spojeno s obětí sebe větší.

Služebník v podobenství to pochopil příliš pozdě. Proto ani nemůže odpověděti na výčitky. *„Služebníče nešlechtný, všechn dluh jsem ti odpustil, poněvadž jsi mě prosil. Neměl jsi tedy také ty se slitovati nad svým*

spoluslužebníkem, jak i já jsem se slitoval nad tebou?“ I rozhněval se pán jeho a dal jej mučitelům, dokud by nezaplatil všeho dluhu.

Vmyslí se v zahanbení nešťastného služebníka. Kde se k tobě Bůh projevuje tak dobrý a milosrdný, tam býváš obyčejně tak nedůtklivý a mstivý! Nyní víš, jak uniknouti spravedlivým trestům, které ti hrozí. *Tak i Otec můj nebeský učiní vám, neodpustíte-li ze srdce každý bratru svému.* Odpusť tedy všem, kdo ti způsobili bolest, a obnov se v lásce Srdce Ježíšova.

157. SLUŽEBNÍCI NEUŽITEČNÍ

Luk. 17.

I. Ježíš připomíná učedníkům, že Bůh má nejvyšší právo na člověka.

Kdo z vás, který má služebníka, jenž orá nebo pase, řekne mu, když se vrátí s pole: „Pojď hned a posad se k jídlu.“ Zdalí spíše neřekne mu: „Příprav mi jídlo...!“

Poslouchej dále božského Mistra. Jaký je poměr člověka k Bohu? Ježíš překvapuje učedníky, odpovídaje jim na nevyslovenou otázku. Vidí na dno duší, postřehuje nejtajnější hnutí sebelásky a pýchy.

Kdybych konal pro Boha něco velkého, nebo kdyby se mi dostalo štěstí, oslaviti Boha

velkou obětí, snadno bych mohl zpyšněti. Snad se mi zdá, že jsem tím nabyt jakýchsi práv, že se mohu chovati poněkud jinak, že již nejsem tím, čím jsem byl. - Tak mluví tajná pýcha. Ježíš jí ukládá mlčení. *Vzdává díky služebníku tomu proto, že vykonal, co mu rozkázal? Myslím, že nikoli.*

Čím jsme proti Bohu? Nádeníky, služebníky. Bůh přijímá naše práce a služby jen z milosti. Navečer toho dne, kdy jsme se nejvíc namáhali, nejsme ničím víc, než jsme byli ráno. Přijímá-li nás Bůh za dítky, v ničem se tím nemění náš původní poměr; jsme mu stále povinni sloužiti jako dělníci a služebníci. Ani největší zásluhy za věrnost nemění tu situaci. Pokoř se a uznej, že Bůh má na tebe svrchované právo. Pokládej si za čest, že jsi na něm závislý.

II. Vybízí je, aby sloužili Bohu pokorně a nedovolávali se svých zásluh.

Tak i vy, když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řcete: „Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme.“

Učiň týž závěr jako Ježíš. Řekni: Jsem služebník neužitečný. Co jsem pro Boha učinil, toho Bůh nikterak nepotřeboval. Může býti beze mne, a nic neztratí. Co činím v jeho službě, jest jen k mému dobru.

Tato přísná logika pravdy však nesmí umenšiti tvou horlivost. I když jsme jen služebníky neužitečnými, není Bůh k naší práci lhostejný; dáváme mu to, co jsme povinni mu dáti, ale když mu to dáváme, uznáváme jeho právo na nás, a tím jej ctíme a oslavujeme. Sláva Boží jest jediným účelem našich skutků. Aby Bůh toho účelu dosáhl, rozmnožuje zázraky své moudrosti a prozřetelnosti; posílá nám svého jediného Syna, aby nás poučil a dal nám příklad, jak máme Boha oslavovati.

Žádá-li si tedy Bůh mých služeb, vybízí mě tím, abych pracoval k jeho slávě. Jsem v jeho rukou nástrojem jeho slávy. Líbej ruku Boží za to, že tě chce použítí, a oddej se úplně všemohoucím popudům Božím. Pros věčného Otce, aby skrze tebe učinil veliké věci, ale zůstaň při tom pokorný a všechnu úspěch i všechnu slávu přičítej jediné Bohu.

158. ODCHOD Z GALILEJE

Jan 7.

I. Ježíš odporuje starostlivým prosbám příbuzných.

Byla pak blízko slavnost židovská, stánků²². I řekli mu bratři²³ jeho: „Odeber se odtud a jdi do Judska, aby také tvoji učedníci uviděli tvé skutky, které činíš; vždyť nikdo nečiní nic skrytě, chce-li býti na jevě. Činíš-li tyto věci, zjev se světu.“

Jdi opět za Ježíšem. Příbuzní jej právě pro-

sí, aby svou zázračnou moc ukázal patrněji. Zjev se, praví mu. Využij příležitosti, ať o tobě lidé mluví. Když dostals takovou moc, jistě jsi ji dostal jen proto, abys ji ukázal také jinde než zde.

Tak mluví svět, t. j. všichni, kdo nevěří Evangelium anebo je nepožívají opravdově. Skrytý život nemohou snést; pokora, která se před okázalými projevy skrývá, se jim zdá potupnou. Hledají život v tom, co se jeví zevně. Není takové smýšlení hodné politování? Jak je možné, že takový světský duch vládne i v okolí Ježíšově? Ještě nad ním nezvítězily ani jeho nauka, ani jeho příklad.

A jak je tomu u tebe? Často slýcháš v srdci svůdný hlas, který ti namlouvá: Ukaž se! Nepodléháš jeho vlivu? Nejsi proniknut marnivostí, ctižádostí a pýchou? Uč se milovati skrytý život a správně jej hodnotiti. Čím více budeš milovati tichost skrytého života, tím více se ti Bůh dá poznati.

II. Praví jim, že vůle Boží jest jedinou pohnutkou jeho jednání.

Ježíš tedy jim řekl: „Vy jděte na tuto slavnost, já nejdu na slavnost tuto, neboť čas můj ještě se nenaplnil.“ To pověděv zůstal sám v Galilei.

Rozjíměj o odpovědi Spasitelově: Čas můj ještě se nenaplnil. - Ježíš se ukáže v slávě, až

přijde jeho hodina, t. j. až mu to poručí Otec. Žije v závislosti na rozkaze Božím. Ve všem jedná toliko podle vůle Otcovy. Takový je Pán, takový má býti i učedník. Spoj se s jeho smýšlením. Poněvadž náležíš Bohu, žij z toho, co ti dává, a upravuj své touhy podle toho, co od tebe žádá. Dej se vésti jeho prozřetelností.

To pověděv, zůstal sám v Galilei. Oddálil svůj odchod; a to je pro tebe dobrou příležitostí, abys s ním pohovořil důvěrně. Přiblíž se k němu a zaujmí místo těch, kdo jej opustili. Věř v něho za ty, kteří v něho nevěří; uč se chápatí jeho nauku za ty, kdo ji nechápou. Zavři své smysly před světským hlukem. Ježíš ti otvírá svatyni svého důvěrného přátelství; prodlévej tam rád. Zůstaň s Ježíšem.

159. DESET MALOMOCNÝCH

Luk. 17.

I. Ježíš se setkává s desíti malomocnými.

Když se ubíral do Jerusalema, šel mezi Samařskem a Galileí²⁴. Když vcházel do jedné vesnice, potkalo se s ním deset mužů malomocných, kteří stanuvše zdaleka silným hlasem volali: „Ježíši, smiluj se nad námi!“²⁵

Připoj se opět k Ježíši a věnuj pozornost zázraku, který učiní. - Ježíši, smiluj se nad námi! Slyš prosebný křik malomocných; vý-

křik víry, utrpení, prosby. Trpěli, chtějí býti uzdravení. To stačí, aby se naučili modlití.

Smiluj se, volají. Tato slova jsou skutečně dokonalou modlitbou hříšného člověka. Když říkáme „smiluj se!“ říkáme všecko. Nehledej dalších slov a připoj se k nim. Všichni, kdo jsou s Ježíšem, jsou v utrpení, v práci i v radosti zajedno.

Malomocní tuší, že budou dobře přijati a že Ježíš je nebude moci slyšet bez soustrastí. Což není Ježíš dán Bohem všem ubohým a trpícím? Není to jeho jediná radost, když může do svého srdce pojmouti všechny naše bídy? Pros, abys jeho milosrdenství dokonale poznal; zlíbej mu ruce a připrav se, abys z uzdravení malomocných měl co nejvíce užítku.

II. Rozkazuje jim, aby se podrobili zákonitým předpisům.

On uzřev je³⁶ řekl jim: „Jděte, ukažte se kněžím.“ Když šli, uzdravili se.

Modlitba malomocných je vyslyšena; ale ne bezpodmínečně. Co jim praví Ježíš? Jděte, ukažte se kněžím. Skrze ně rozdávám dobrodiní; propůjčil jsem jim svou všemohoucnost. Odhalte jim svou bídu a vrátíte se uzdravení.

Tak mluví Ježíš k těm, kdo se poroučejí jeho milosrdenství; a malomocní rychle po-

slouchají. Vědí, že uzdravení a ospravedlnění nedojdou jinak než prostředky, které Ježíš naznačuje a předpisuje.

Jdi za nimi. Měj účast v radostném překvapení, když se najednou vidí uzdravení od malomocenství. Tak Bůh odměňuje prostotu a poslušnost. Proč bys i ty nedošel za týchž podmínek týchž milostí?

III. Přijímá díky vděčného malomocného.

Jeden z nich vida, že jest uzdraven, vrátil se silným hlasem velebě Boha a padl na tvář k nohám jeho čině mu díky. A ten byl Samaritán.

Vrať se k Ježíši s vděčným malomocným. Naučíš se od nich od obou, jak třeba děkovati. Uznáváme-li dobrodiní, oslavujeme toho, kdo nám je prokázal. Všimni si, jak Ježíši záleží na projevu naší vděčnosti. *I promluvil Ježíš a řekl: „Nebylo jich deset uzdraveno? Kde jest jich devět?“* Kde jsou ostatní? Nedožala a nezískala je má dobrodiní? Tím Ježíš projevuje bolest nad nevděkem vyvolených duší. Nenáležíš k těm nevděčným? Padni mu k nohám a pros jej za odpuštění.

Kterého léku použiješ k uzdravení své duše? Ježíš ti jej ukazuje ve víře vděčného malomocného. *A řekl mu: „Vstaň a jdi, víra tvá tě uzdravila.“* Z víry pochází pravý duch vděč-

nosti, protože víra si váží dobrodiní i dobroty dárcovy.

Zopakuj si zbožně všechno, co jsi obdržel od Otce skrze Ježíše Krista, a spočítej, co mu máš spláceti. Pozvedni srdce, vzpomínej, pomodli se Magnificat. - Co nabídneš na usmíření nevděčností, které každého dne zarmucují božské Srdce Páně? Uvažuj o tom v duchu víry a dej Ježíši k dispozici vše, co jsi a co máš.

POZNÁMKY

Úvod.

¹ Jan 1, 38.

² Přídavek 4. I. týdne, str. 128. P. Ovečka.

³ Jan 1, 39.

⁴ Jan 1, 41.

⁵ Luk. 11, 9.

Část první.

¹ Kněží byli rozděleni na 24 tříd a konali kněžský úřad v chrámě v pořádku své třídy. Rodina Abiášova byla osmá třída.

² Kněží byli povinni dvakrát za den, ráno a večer, obětovati Bohu kadidlo ve svatyni.

³ Venku, v předsíni chrámové.

⁴ Kněz, vycházeje ze svatyně, modlil se požehnání nad lidem. Zachariáš je nemohl vysloviti.

⁵ Kde bydlili Zachariáš a Alžběta? Podle tradice v městečku, které se dnes nazývá »Sv. Jan na poušti« nebo »Sv. Jan na horách«. Asi hodinu cesty na západ od Jerusalema na planině nad úrodným údolím.

⁶ Přistavěná část domku Panny Marie v Nazaretě byla podle tradice zázračně přenesena do Loreta v Itálii. Část, vyhloubená do skály, je dosud v Nazaretě, a to v kryptě chrámu Zvěstování. Sestupuje se do ní po 17 schodech z bílého mramoru. Před ní je t. zv. kaple Andělská. Vlevo se ukazuje žulový sloup, který podle tradice stojí na tom místě, kde se Panna Maria modlila, když spatřila a uslyšela anděla.

⁷ Dnes »Sv. Jan na horách«. Na místě setkání je svatyně sv. Alžběty. Podle tradice náležel ten dům

Zachariášovi a je několik set kroků nad svatyní Narození sv. Jana Křtitele. Stojí na samotě na svahu pahorku opřen o skály a obklopen několika olivami.

⁸ Sv. Lukáš dodává: »I zůstala Maria s ní asi tři měsíce a poté vrátila se domů.«

⁹ Podle tradice se Předchůdce nenarodil v témž domě, kde se Maria setkala s Alžbětou. Na místě Janova narození je chrám.

¹⁰ Můžeme-li věřit tradici, venkovský dům Zachariášův, dnes svatyně sv. Alžběty, měl dvě poschodí. Jedno poschodí bylo svědkem navštívení, v druhém byl Předchůdce obřezán. V onom bylo Magnificat, v tomto Benedictus.

¹¹ Sv. Lukáš dodává: »Dítě pak rostlo a sílilo se podle ducha a bylo na poušti až do dne, kdy se ukázalo lidu izraelskému.« Na západ od Jerusalema u vesnice Ain Karimu jest jeskyně zvaná Janova. Zdá se, že lavička, která je tam vytesána ve skále, byla lůžkem sv. Jana. Sporé křoví roste kolem jeskyně, u níž si malý pramének vyhloubil koryto. Místní tradice vypravuje, že zde vyrostl syn Zachariášův.

¹² Ostatní vynecháváme. Výpočet se končí Josefem, mužem Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.

¹³ To se stalo v Nazaretě a podle všeho po návratu sv. Panny z hor Judských.

¹⁴ Nazaret je vzdálen od Betlema čtyři dni cesty. Sestupuje se na planinu Esdrelonskou a přes ni se přejde k Engannimu; odtud se jde přes Sychar a Beroth a již je viděti Jerusalema. Od něho je Betlem vzdálen dvě hodiny cesty. Jsme v roce 749 od založení Říma a v týdnu 25. prosince.

¹⁵ Betlem je vystavěn na dlouhém bílém pahorku, jehož stráně, porostlé vinicemi, olivami a fíky, jsou terasovité. Na vrcholku je památná jeskyně, dnes chrám Narození Páně.

¹⁶ Před Betlemem byla hospoda, jaké dosud bývají na východě: totiž velký čtverec, obklopený sloupovými galeriemi. Pod střechou těch hrubých galerií byla zem vyvýšena na dvě pídě a cestovatelé tam lehávali na rohožkách. Pod nimi zvířata naplňovala dvůr.

¹⁷ Na východ od Betlema je zelené údolí. Tam Jakob rozbil svůj stan a oplakával milovanou Rachel, tam Ruth sbírala na Boozových polích klasy. Tam David pásal stáda otcova. Je to údolí pastýřů. Dnes tam stojí opuštěný chrám ve stínu oliv na místě, kde se při narození Páně otevřela nebesa a andělé lidem oznámili radostnou zprávu.

¹⁸ Jeskyně Narození je dnes v basilice Panny Marie v Betlemě. Jesle jsou v Římě v basilice Panny Marie Větší.

¹⁹ Stalo se to asi ve chlévě, kde se Pán Ježíš narodil.

²⁰ Jejich cesta trvala aspoň čtyři měsíce, přišli-li z Pensie; sedmdesát dní, přicházeli-li z Chalcedonie. Podle liturgické tradice dospěli cíle své cesty 6. ledna.

²¹ 3 a půl km od Jerusalema na cestě do Betlema se uprostřed cesty ukazuje stará cisterna, která se jmenuje studnicí Hvězdy nebo studnicí sv. Tří králů. Podle tradice prý se na tom místě ukázala mudrcům hvězda znovu.

²² Byl tím domem chlév, v němž se Ježíš narodil? Asi ne.

²³ Za 40 dní po narození hoch, za 60 dní po narození děvčátka. Je tedy 2. února.

²⁴ To zasvěcení se dalo na památku Božího milosrdenství, které ochránilo prvorozence v Egyptě.

²⁵ Z Betlema do Jerusalema vedla cesta, která byla vždy jednou z nejlepších palestinských cest. Byla kdysi dlážděná, stinná, mezi zahradami, vinicemi, růžovými keři a vonnými rostlinami. Dnes po tom není již ani památky.

²⁶ Dítě, obětované v chrámě jako prvorozené, bylo obyčejně vykupováno pěti penízky.

²⁷ Dvě míle od Jerusalema k Betlemu poněkud napravo se ukazují mezi poli zříceniny a cisterna, kde prý stávalo obydlí starce Simeona. Tomu místu se říká Věž sv. Simeona.

²⁸ Z hor Judských lze za tři dni dojíti Rhinocolury na hranicích egyptských.

²⁹ Podle úctyhodné tradice bydlela sv. Rodina v Heliopoli, dnes Matarieh, 2 hodiny od Kaira. Tam byla židovská kolonie.

³⁰ Mt. 2, 16.

³¹ Jak dlouho trval jejich pobyt v Egyptě? Podle některých 3 léta, podle jiných 7 let. Vážné důvody dovolují zkrátiti ten čas na dobu mnohem kratší. Herodes totiž zemřel zakrátko po vyvraždění betlemských pacholátek.

³² Archelaus nebyl méně knutý než jeho otec Herodes. Začal vládu tím, že nařídil, aby bylo mečem usmrceno mnoho tisíc jeho poddaných i v samém chrámě.

³³ Ubytoval se v Nazaretě. Nazaret byl nepatrné galilejské městečko, jehož obyvatelé měli špatnou pověst. Leží na posledním svahu vysokého vrchu. S okolních výšin je nádherný rozhled. Starý zákon se o Nazaretě nezmiňuje.

³⁴ Cestou samajskou byl Nazaret od Jerusalema vzdálen 32 mil. Na jihu údolí esdrelonského prameny a stinné stromy poskytly poutníkům tábořiště na první den. Druhého dne překročili pahorky manasské a nozbili stany u Sycharu. Třetího dne se obyčejně zastavovali v Berothu. Odtud již nebylo daleko do Jerusalema. Čtvrtého dne za tři hodiny došli cíle.

³⁵ Přišli do tábora u Berothu, kde se prvního dne obyčejně zastavovaly karavany, vracející se z Jerusalema do Galileje.

³⁶ U chrámu byly oddělené místnosti, kde učitelé

zákona se shromažďovali a poučovali ty, kdo se jich dotazovali. Tam pravděpodobně Maria a Josef našli Ježíše.

³⁷ Podle zbožné tradice měli Maria a Josef v Nazaretě kromě domku, v kterém se stalo tajemství vtělení, ještě jiný dům, který byl dílnou Josefovou. Tam se Ježíš pod dozorem svého pěstouna učil pracovat. Na místě této dílny byla postavena kaple, ale dnes je z ní jen kus zdi. Dílna Josefova byla neda-leko domu Zvěstování.

³⁸ Bylo to římského roku 779 kolem měsíce září; poněkud dříve, než Ježíš ukončil 30. rok, t. j. asi v 26. roce našeho letopočtu. Jan Křtitel začal svůj úřad asi 3 měsíce před křtem Ježíšovým v Jordáně. Tradice prvotní Církve jej klade na 6. leden.

³⁹ Tak se odívali nejchudší lidé.

⁴⁰ Tento rok byl rokem sobotním. Každý sedmý rok zůstávala země ležet úhorem. Proto měl lid kdy poslouchati Janova kázání o odpuštění, milosrdenství a dobrotě.

⁴¹ Saduceové byli židovští volnomyšlenkáři. Zavrhovali největší část učení židovského. Farizeové byli pyšní sektáři, kteří se chlubili, že vynikají znalostí zákona, jež zatěžovali zbytečnými a nesnesitelnými předpisy. V mnohých důležitých bodech zákon také padělali nesprávnými výklady. Lid si jich velmi vážil a měl o nich a o jejich učení vysoké mínění.

⁴² Sandály se k nohám připevňovaly řeménky. Sandály přivazovali, odvazovali a ponášeti v ruce měli za úkol otroci.

⁴³ Křest Janův byl jen symbolem nového života a pokání; neměl však moc odpouštět hříchy.

⁴⁴ Když se ve východních krajinách vymlátí obilí, háže se po větru lopatou. Dobré zrní spadne na zem, špatné a plevy odnáší vítr.

⁴⁵ Podle staré tradice to bylo asi v polovici zimy. Poněvadž pobřeží jordánské u Jericha bylo velmi

teplé, mohl Jan i v zimě udělovati křest ponořováním do vody.

⁴⁶ V těch místech přešli kdysi židé pod vedením Josefovým Jordán suchou nohou. Dnes je řeka v tom místě široká 25 m. Černé bahnité břehy jsou lemovány hustou zelenou ohrubou ohromných třtin, křovin a různých stromů, mezi nimiž se pnou liány.

⁴⁷ Večer 6. ledna nebo druhý den po svém křtu odebral se Kristus Pán na horu Čtyřicetidenního postu nad Jerichem. Tam zůstal do 15. února a potom se vrátil do Bethabary. Tato data jsou podle staré liturgické tradice.

⁴⁸ Bylo to uprostřed zimy, v čase, kdy poušť jest nejpustší, podnebí drsné, stromy holé.

⁴⁹ Hora Čtyřicetidenního postu, k níž kráčí Ježíš, je v krajině sousedící s Jerichem. Je vysoká nejvýše 450—500 m. Do značné výše je v ní vyhloubeno mnoho jeskyň, v kterých kdysi bydlívali zbožní poustevníci. Přístup k nim je velmi nesnadný a často nebezpečný. Jeskyně jsou nad zejícími propastmi. Odtud je vidět roviny jerišské, křivolaký proud Jordánu, Mrtvé moře a některé z hřebenů země Moabské. V jedné z těch slují podle tradice bydlil Pán Ježíš po čtyřicet dní postě a modle se.

⁵⁰ Na vrcholku hory Pokušení jsou zbytky svatyně, která prý byla postavena na tom místě, odkud démon ukázal Pánu Ježíši království světa. Zbytky zdí jsou pokryty množstvím křížů, z nichž se mnohé zdají velmi staré.

⁵¹ To se stalo asi za pobytu Ježíšova v Bethabaře, když se vracel z pouště.

⁵² Stalo se to v Betanii, ale ne v Betanii Lazarově. Bethabara znamená dům u brodu. Toto místo bylo jerišským brodem.

⁵³ Jsme na březích jordánských u Bethabary. V této krajině se Ježíš ponejprv setkal se svými budoucími apoštoly.

⁵⁴ Betsaida byla u Kafarnaum na západním břehu jezera Genezaretského.

⁵⁵ Kána se rozkládá na svazích a na vrcholu jednoho pahorku, jehož stupňovité terasy jsou již dávno pluhem proměněny v pole. Trochu níže pod horní plošinou jsou zříceniny chrámu, vystavěného prý na místě, kde byl dům svatebčanů. Dnes jsou tam jen trosky.

⁵⁶ Ježíš a jeho učedníci mohli do Kány dojít za tři dny. Cestovali-li pěšky bez zastávky, mohli první noc přespát v Sycharu, druhou v Engannimu a odtud přes pláň esdrelonskou dojít třetího dne do Nazareta a téhož večera do Kány.

⁵⁷ Tato míra byla asi amfora římská, jež obsahovala našich 19 litrů. Voda byla čerpána asi z toho pramene, který je asi 500 kroků vzdálen od nynější vesnice a má dosud hojnost vody. Zavlažuje mnoho úrodných zahrad.

Část druhá.

První rok.

¹ Kolikeré velikonoce byly za veřejné činnosti Ježíšovy? Mínění pravdě nejpodobnější je, že čtvery. Roku 780, o nichž je právě řeč; roku 781, kdy se udál zázrak u rybníka bravného; roku 782, kdy Ježíš podle četných autorů v Jerusalemě nebyl; a konečně roku 783, kdy zemřel.

² Zdá se, že se Ježíš přidal k poutníkům galilejským a jako oni se vyhnul území Samaritánů, dal se cestou k Perei a přišel do Jerusalema přes Betanii a horu Olivovou.

³ Člen velerady.

⁴ Za pobytu Ježíšova v Jerusalemě po velikonočních v dubnu.

Ježíš zde vysvětluje podmínku nadpřirozeného znovuzrození, o kterém právě mluvil. Tou podmínkou je víra v Syna Božího.

⁶ Judsko byla krajina kolem Jerusalema, zvláště pahorkatina na jihu od tohoto města. Myslíme, že Ježíš se největší část prvního roku věnoval zvěstování Evangelia v Judsku, jak se zmiňuje evangelista; od dubna neb od května do prosince. Rozmluva Janových učedníků byla asi v tu dobu; snad v listopadu.

⁷ Je pravděpodobné, že předchůdce Páně byl vsazen do vězení nedlouho před odchodem Ježíšovým do Galileje, tedy v prosinci, a že tam zůstal až do velikonoce druhého roku působení Ježíšova.

⁸ Pevnost macherontská, kde byl uvězněn sv. Jan, byla postavena na příkré skále na východ od Mrtvého moře. Byla obklopena tak hlubokými propastmi, že při pohledu do nich dostává člověk závrať. Herodes dal skály obehnati mohutnými hradbami. Toto místo mělo hrůzoplnou pověst.

⁹ Studnice Jakobova je v malé kryptě, která byla kdysi kaplí. Při otvoru je velmi úzká, ale potom se poněkud rozšiřuje. Nyní je hluboká asi 24 m. Kdysi byla mnohem větší. Dnes je většinou bez vody.

¹⁰ Bylo to v poledne podle židovského počítání.

¹¹ Ukazuje na horu Garizim blíže Sycharu. Samaritáni tvrdili, že tuto horu ustanovil Bůh za místo bohoslužby a obětí. Židé naopak tvrdili, že k tomu byl vyvolen toliko Jerusalema. Hora Garizim čněla 350 m nad město a 950 m nad moře.

¹² Mluví se zde o městě Sycharu. Od studnice Jakobovy se tam přejde olivovým lesem. Má hradby s dvěma branami. V městě je mnoho studní, které zavlažují nádherné zahrady. Nic se nevyrovná svěžesti a půvabu ovocných sadů mezi horou Ebal a Garizimem. Mandlovníky, fíkovníky, moruše a ořechy jsou roztroušeny mezi vinicemi po způsobu mé-

ně pořádného východního hospodářství. Na zříceninách starého Sycharu je vybudováno nové město.

¹³ Mluvil v synagoze. V Palestině jich bylo za časů Ježíšových mnoho; v samém Jerusalemě 408. Shromáždění v nich bývalo často. V sobotu povinné a kromě toho nezávazné v pondělí a ve čtvrtek.

¹⁴ Byl to úředník tetarchy Heroda Antipy. Snad to byl Chuza, správce Herodův; jeho žena Jana byla mezi zbožnými ženami, které následovaly Ježíše.

¹⁵ Asi podél zátoky betsaidské. Od předhoří, které uzavírá na severu novinu Genezaretskou, sestoupil Ježíš po písčitém břehu plném škeblí do Betsaidy, domoviny učedníků Petra, Ondřeje, Filipa, Jakuba a Jana. Toto rybářské město nemohlo mít výhodnější polohy. Byla tam zátoka, chráněná před větry s častým přílivem, který přinášel ryby; v písku v té zátoce mohli nechávat své lodky.

¹⁶ Jezero Genezaretské se rozlévá od severu k jihu v délce 21 km. Jeho největší šířka je 12 km. Je na východě a na západě stísněné vysokými pahorky. Jordán jím protéká po celé délce. Jeho čisté a průzračné vody mají hojnost ryb. V celé jezerní kotlině bývá velké vedro.

¹⁷ Od Tiberiady k ústí Jordánu je po břehu jezera daleko asi 4 km. Tam byla města pověstná v Evangelii: Magdala, Kafarnaum, Betsaida a Korozaím. Tam karavany přišedší od Jordánu z nejzazšího Orientu a z Damašku sestupovaly podél jezera Genezaretského do Egypta.

¹⁸ Všechny synagogy byly stavěny podle téhož plánu. Mezi dvojím sloupovým byl sál zakončený svatyní. Nebylo tam ani obrazů ani oltáře. V prosté dřevěné bedně, zakryté látkou, byly svaté knihy Izraele. Uprostřed bylo podium, na němž čtenář svatých knih a učitel měl řeč ke shromážděnému lidu. Věřící byli v lodi budovy: na jedné straně mužové, na druhé straně ženy.

¹⁹ Zákoníci byli židovští učenci. Zabývali se po celý život překládáním a vysvětlováním bible. Ale místo aby vážným a věcným poučováním budili v lidu silné náboženství starých Izraelitů, mařili čas suchým přetřásáním rabínských tradic a pronášeli jenom neužitečné komentáře a nezralé poznámky.

²⁰ Ve zříceninách kafarnaumských blízko synagogy jsou zbytky stavby, která podle všeho byla křesťanským chrámem. Myslíme, že ten chrám byl vystavěn na místě, kde stával dům tehdy sv. Petra.

²¹ V okolí Kafarnaum, snad nedaleko příkrých skal nad Jondánem u jeho vstoku do jezera Genezaretského.

²² Přeplovili se na břeh naproti Betsaidy. Za dob Kristových tisíce plachet oživovalo jezero Genezaretské: galeje římské, lodi Herodovy, rybářské barky. Za našich dnů tam uvidíme jen nějaké tři lodičky nejčastěji netečných rybářů z Tiberiady a z Medjelu.

²³ Uragan přichází na Galilejské jezero znenadání. Bouřky se ženou z ledových vrcholů hermonských do jezerní kotliny a v jediném okamžiku rozbouří vlny.

²⁴ Genasu, o níž je zde řeč, třeba rozlišovat od jiné Gerasy, která leží mnohem dále od jezera Genezaretského a byla velmi důležitým městem těch končin.

²⁵ Proč o to prosí? Jistě proto, aby způsobili gerasenským škodu a popudili je proti Ježíši.

²⁶ Má se za to, že Gerasa byla asi uprostřed východního břehu jezera. Soudí se tak podle zřícenin, roztroušených na tom místě mezi hustým křovím. Na úbočí sousedních hor je několik jeskyň; poněkud na jih několik kroků od břehu je vyšší svah, s kterého asi se vnhlo stádo vepřů do jezera.

²⁷ Asi v té době, když se vrátil z východního břehu jezera Genezaretského.

²⁸ Celníci vybírali daně jménem římské autority,

a proto byli u židů živým zosobněním cizí tyranské nespravedlnosti a násilí. Byli počítáni mezi zloděje a veřejné hříšníky. Finanční správa je rozestavila v oddílech na nejfrekventovanějších cestách, kudy chodily karavany, na hranicích provincií a všude, kde jich bylo třeba pro velký provoz. Po této stránce bylo Kafarnaum velmi důležité.

²⁹ Levi je Matouš. Židé mívali často dvě jména.

³⁰ Kafarnaum bylo na křižovatce cest z Damašku, Tyru, Seforie a z Jerusalema a bylo nejpráhodnějším střediskem pro vybírání daní. Proto tam bylo velmi mnoho celníků.

³¹ Ježíš Kristus se nazývá ženichem Církve.

³² Před založením Církve, zvláště před sesláním Ducha Svatého, bylo by bývalo předčasné a osudné, požadovati od nových učedníků evangelické ctnosti v celé dokonalosti a strohosti.

³³ Patrně na začátku stezky, která vede do Kafarnaum.

³⁴ Představení synagogy předsedali shromáždění při čtení Písma. Měli také bdíti nad zachováváním pořádku.

³⁵ Na východě je zvykem začít pohřební zpěvy hned, jakmile někdo zemře.

³⁶ Stalo se to na cestě od břehu jezera do Kafarnaum.

³⁷ Jsme v Kafarnaum. Ježíš odchází z domu, v kterém pravidelně v tom městě bydlíval.

Druhý rok.

¹ Zdá se, že to byly druhé velikonoce v učitel-ském úřadě Páně. Jsme tedy na konci března nebo na počátku dubna 781 římského letopočtu, 28. roku naší doby.

² Tak se jmenovala, protože tam vodívali do chrá-

mu zvířata určená k oběti. Bravňý rybník byl blízko chrámu. Dnes je do tří čtvrtin zasypán, protože tam odedávna házívali trosky a nečistoty. Na východním břehu jest ještě viděti dlouhé klenuté souběžné galerie, částečně zasypané, takže se v nich může jíti jen asi 50 kroků.

³ O velikonocích, které Ježíš slavil v Jerusalemě. Tato událost se stala asi v předsíni chrámové.

⁴ Podle zákona Mojžíšova bylo hladovým dovoleno trhati klasy.

⁵ Pole t. zv. obilné je v jižní Galilei asi tři čtvrti míle od Kány na planině Zabulonské.

⁶ V témž období veřejné činnosti.

⁷ Podle spolehlivé tradice na horu Blahoslavenství v Galilei nedaleko a na západ od jezera Genezaretského, asi dvě hodiny cesty od města téhož jména. Vypíná se do výše asi 250 m nad výběžky a údolími, které se sklánějí k jezeru od Arbelu a Tiberiady.

⁸ Je to definitivní vyvolení apoštolů, definitivní ustanovení apoštolského kolegia.

⁹ Překládáme ze sv. Lukáše. Ježíš se modlil a vyvolil apoštoly na vrcholku hory neb aspoň na vyšší rovině a nyní sestupuje.

¹⁰ Zde počíná kázání na hoře, kterým se budeme zabývat až po rozjímání 88. o uzdravení malomocného. Tato horská řeč se podle sv. Lukáše připojuje přímo k vyvolení dvanácti. Toto kázání je velmi důležité. Je jakoby veřejné prohlášení Nového zákona. Sv. Lukáš nám je podává jen zkráceně, sv. Matouš obšírněji.

¹¹ Takový soud byl v každém městě a předsedali mu kněží a otcové rodin. Nad ním byla vysoká rada neboli Sanhédrim. Měla 72 členů, zasedala v Jerusalemě, jednala o důležitých věcech a vynášela poslední rozsudek.

¹² Tak se nazývá údolí u Jerusalema, kam se pohazovala těla popravených.

¹³ Poslední slova nejsou v zákoně Mojžíšově, nýbrž jsou jen falešně odvozena a přidána židovskými zákoníky.

¹⁴ Na hoře Blahoslavenství učil Ježíš své učedníky modlitbě Páně po prvé. Po druhé jí učil na hoře Olivové.

¹⁵ Prorokovati neznamená toliko předpovídati budoucnost, nýbrž také vůbec vyučovati.

¹⁶ Můžeme se domnívati, že Ježíš sestupoval s hory k severu po strmých stránkách, které se sklánějí do údolí el Haman. Je to divoké údolíčko, ohraničené a stísněné rovnoběžnými hřebeny vysokých skalnatých vrchů. Jejich příkré vrchy jsou provrtány nesčetnými jeskyněmi. Mnohé z těch jeskyň byly útočištěm malomocných. Na dně údolíčka mezi rákosím a jinými rostlinami je hojný pramen. Jdouce po proudu pramene dojdeme k jezeru Genezaretskému.

¹⁷ Aby vydal svědectví mé moci přede vším lidem. Jiní to překládají jinak.

¹⁸ Byl to asi setník římský, který velel oddílu legionářů, usídlených na březích jezera Genezaretského. Galilea, podrobená moci Herodově, zůstávala však pod dozorem guvernérů římských.

¹⁹ Praví: »Sám nám postavil synagogu.« Ta synagoga byla velmi krásná, soudíme-li podle zřícenin, které jsou tam ještě dnes. Měla pět lodí, oddělených navzájem čtyřmi řadami po sedmi sloupech vápencových s korintskými hlavicemi. V jižním průčelí byly tři nádherné pravoúhlé brány, zdobené růžicemi, hrozny, věncovím atd. Obyvatelstvo ponechalo ty vzácné zříceniny nejsmutnější zkáze.

²⁰ Naim leží na skalnaté stráni Malého Hermonu v Dolní Galilei. Je obýván toliko hrstkou moslemínů, jejichž bídná přístřeší jsou sem tam po pahorku rozhozena mezi bodláčím a křovím.

²¹ Podle tradice velmi rozšířené byl kdysi na místě, kde Pán vzkřísil vdovinu syna, postaven kostel.

Jeho zříceniny se ukazují poněkud níže, než bylo městečko, nad pramenem, jemuž říkají Naimský.

²² Kafarnaum, Betsaida, Korozaím, Genezaret jsou na západním břehu jezera Genezaretského v délce 3—4 mil. To byla hlavní jeviště veřejné činnosti Páně. Tento kraj byl nejobydlenější z celé Palestiny. Tam byla největší směs lidských ras, mravů, náboženství a sekt.

²³ Korozaím sousedilo s Kafarnaum. Ježíš se tam velmi často zdržoval. V Korozaímu jako v Kafarnaum byla velmi pěkná synagoga, jejíž zajímavé zříceniny lze ještě dnes viděti. Z městečka nezbylo nic.

²⁴ Z Betsaidy zůstaly jen nepatrné zbytky; sem tam několik malých pahorků jako hromad trosek je porostlé křovím. Nad jedním pramenem, vlévajícím se do jezera, se zvedá pahorek. Zdá se, že jeho plochý vrchol byl obklíčen stěnou, dnes skoro úplně srovnanou se zemí. To zůstalo z městečka, které dalo Pánu Ježíši pět apoštolů.

²⁵ Z Kafarnaum, nejvíce vyznamenaného pozorností Spasitelovou, jsou dnes jen nezřetelné zbytky. Místo, kde stálo, je dnes zavaleno množstvím čedičových kamenů různé velikosti. Většinou jsou to trosky zbořených budov. Sem tam je několik akátů mezi bodláčím, ostružiním a divokou travou. Zříceniny krásné synagogy lze jediné rozeznati; vábí dosud pozornost a podiv cizinců.

²⁶ Od svého zajetí napodobovali židé u stola Římany a Řeky. Obuv odkládali u vchodu, léhali na lehátkách kolem stolu, jídali opřeni o levé ramě s tělem nataženým a nohama obrácenými ven.

²⁷ Podle všeobecného názoru církevního je ta žena totožná s Marií Magdalenou nebo Magdalskou, sestrou Lazarovou. Podle spolehlivého náhledu se ten výjev stal v Naimu v době, kdy Pán Ježíš kázal v Dolní Galilei poblíž toho městečka.

²⁸ Asi po návratu Pána Ježíše z krajín naimských

a kafarnaumských. Bylo to v domě, v kterém Ježíš v Kafarnaum bydlel.

²⁹ Židovský den začínal při západu slunce a končil druhého dne v touž hodinu. Jakákoli část toho dne mohla býti počítána za celý den. Aby se tedy předpověď splnila, stačilo, že Ježíš byl pochován před ukončením prvního dne, druhý den celý zůstal v hrobě a vstal z mrtvých v prvních hodinách třetího dne.

³⁰ Pravděpodobně stále ještě na břehu jezera.

³¹ Byli to jeho příbuzní, kteří podle židovského způsobu byli jmenováni také bratry.

³² Krajina, popisovaná v podobenství o rozsěvači, rozkládá se na pahorcích, jejichž úrodné stráně lemuje jezero Genezaretské v Kafarnaum. Za lidem sedícím na břehu měl Ježíš před očima pole svažující se k jezeru, ušlapanou cestičku v úrodné krajině, tu a tam holou skálu a tmité křoví mezi obilím.

³³ V té době na západním břehu jezera Genezaretského.

³⁴ Hořčičný strom v horských krajinách dosahuje výšky u nás nevídané.

³⁵ Bylo zvykem, že před ukončením bohoslužby v synagoze byl ten, kdo si přál, připuštěn, aby četl a vysvětloval části z Proroků.

³⁶ Knihy byly vlastně dlouhé pergamenové pásy, namotané na tyčce dřevěné nebo slonovinové.

³⁷ Tam, kde dříve stávala nazaretská synagoga, stojí nyní chrám sjednocených Řeků.

³⁸ Ta hora je asi tři čtvrti hodiny od městečka. Jde se tam z Nazareta nejprve úrodným údolím, kde se pěstuje obilí. Potom se jde pod malým vrškem příkrou a skalnatou cestičkou podél bystřiny, která se klikatě vine úzkou roklí. Potom mezi skalami, porostlými křovím a terebinty, se přijde na vrchol, který se šíří v planinu, ohraničenou skalními balvany,

Vyčnívá skoro kolmo asi 200 m nad rovinou Esdre-lonskou.

³⁹ Jan Křtitel byl již skoro rok ve vězení.

⁴⁰ Podle staré tradice je hrob sv. Jana Křtitele v Samařsku nebo v Sebastě. Sebasta byla na boku pěkné osamělé hory 11 km od Nabluse. Hrobka byla v kryptě, která byla zároveň kaplí velkého kostela. Sestupovalo se do ní po dvaceti schodech. Ze všeho zůstaly jen zříceniny.

⁴¹ Kvatembr je určen Církví svatou, abychom se modlili, postili a konali dobré skutky za kněze.

⁴² Tak se u židů pozdravovalo.

⁴³ Bičování bylo v té době u židů velmi obyčejným trestem za přestupky proti zákonu Mojžíšovu. Konávalo se v synagogách a bývalo provázeno zlořečením.

⁴⁴ Kolem Betsaidy Juliovy byla rozsáhlá osamělá místa a k východu se zvedaly pusté pahorky. Je souhlasné mínění, že byly Betsaidy dvě: Betsaida na západním břehu byla domovem mnohých apoštolů a zůstala vždy rybářskou vesnicí. Betsaida na severo-východě jezera se stala slavným městem pode jménem Betsaidy Juliovy.

⁴⁵ Jsme v krajině u Betsaidy Juliovy nad východním břehem jezera Genezaretského asi 3 km od místa, kde se Jordán vlévá do jezera. Město je na stráních pahorku, který vévodí planině, jejíž úrodnost byla příslovečná. Svěží pramen a kromě toho dva potoky z Jordánu zavlažovaly zahrady a vinice.

⁴⁶ V té krajině byly ryby s chlebem nejobyčejnějším pokrmem.

⁴⁷ Byla to Betsaida apoštolů vedle Kafarnaum na západním břehu jezera.

⁴⁸ Byl to jeden z pahorků v okolí Betsaidy Juliovy na východ od planiny, kde se stal zázrak rozmnožení chlebů. Hora se vypíná nad touto plání a nad jezerem.

⁴⁹ Noc byla rozdělena na čtyři hlídky. Čtvrtá hlídka byla asi o třetí hodině ranní.

⁵⁰ Je to krásná, bohatá rovina Genezaretská na úpatí pahorku téhož jména podél jezera Genezaretského směrem ke Kafarnaum. Ta rovina byla za doby Ježíšovy neobyčejně úrodná. Ale dnes tam není nic z toho, co tam kdysi rostlo: víno, olivy, palmy. Nyní je většinou pokryta ohromným křovím, tak hustým, že jím nelze proniknouti. A mezi ním teče několik potůčků, jejichž břehy zdobí četné oleandry.

⁵¹ Bezpochyby při vstupu do Kafarnaum mluvil Ježíš se zástupem, kráčeje do synagogy.

⁵² Ne o pokrm pro tělo, které musí zemřít, nýbrž o pokrm pro duši, jež má žít věčně.

Třetí rok.

¹ Podle některých tradic bydlila žena kananejská v městečku Sareptě. Sarepta je na mořském břehu mezi Tyrem a Sidonem. Táž tradice praví, že se ta žena jmenovala Justa a její dcera Berenice.

² Tím jménem židé obvykle nazývali pohany.

³ Krajina desítměstská byla skoro celá na východ od jezera Genezaretského. Bylo to spojení desíti svobodných měst napolo pohanských, která si židé po návratu ze zajetí nemohli podrobiti.

⁴ Je to asi jeden z pahorků, sousedících s horou Blahoslavenství. A právě v této krajině se měl na druhý den nebo v některý z následujících dní stát zázrak druhého rozmnožení chlebě.

⁵ Domníváme se, že toto druhé rozmnožení chlebě se stalo na západním břehu jezera asi $\frac{5}{4}$ míle od Tiberiady nad planinou Blahoslavenství na místě, jemuž říkají Stůl Páně. Je to dlouhý, rovný kámen, na kterém podle tradice Ježíš rozmnožil

chleby. Širá planina pod tímto místem je porostlá vysokými travinami a suchými lodyhami.

⁶ To je na břeh východní. Plavili se na severovýchod do krajiny Betsaidy Juliovy.

⁷ Domnívali se, že Ježíš upozoroval jejich nedopatření a že je upozorňuje, aby nekupovali chleba u farizeů.

⁸ Byla to Betsaida Juliova, o níž byla zmínka při prvním rozmnožení chlebů. Rozkládala se na svazích a na vrchole jednoho pahorku, vzdáleného 3 a půl km na východ od ústí Jordánu do jezera Genezaretského. Zůstaly z ní jen zříceniny, jimiž je pahorek pokryt.

⁹ Césarea Filipova byla tehdy skutečně důležitá. Na místě starobylého města jsou dnes pole a sady fíkové a morušové. Hradby někdejšího města jsou srovnány se zemí právě tak jako pomníky, chrámy a domy. Nezaměňujme ji s Césareí přímořskou, která je v dolní Galilei u Středozemního moře. Césarea Filipova byla v horní Galilei na úpatí Velkého Hermonu.

¹⁰ Toto prohlášení Ježíšovo se stalo asi za několik dní po jeho návratu z krajiny césarejské do dolní Galileje.

¹¹ Míni Ježíš své slavné proměnění před apoštoly o několik dní později, anebo příchod Spravedlnosti, která měla zničit Jerusalema a zajistiti vítězství rodící se Církve? Výklady se různí.

¹² Svátek Proměnění Páně slavíme v prvních dnech měsíce srpna a můžeme se zbožně domnívati, že se proměnění stalo v této době za týden po předcházejícím naučení.

¹³ Hodnověrná tradice považuje Tábor za místo proměnění. Stezka poněkud strmá, ale schůdná, vede až na vrchol houštím více méně hustým. Tu a tam jsou do skály vytesány schody. Asi za hodinu lze dosáhnouti vrcholu. Tábor je v jižní Galilei, asi

2 hodiny od Nazareta, asi 700 m nad jezerem Genezaretským, ale jen asi 400 m nad planinou Esdrelonskou. Stráně Tábora jsou porostlé duby, terebinty a jiným stromovým a křovím. Rovina na vrcholce je dlouhá 800 m, široká 400 m.

¹⁴ Prastará krypta, která se dosud zachovala ve zříceninách, ukazuje přesně místo, na kterém se podle tradice prvních církevních století Spasitel proměnil před učedníky.

¹⁵ Ačkoli Tábor není ani 600 m nad Středozemním mořem, přece má z celé Palestiny nejkrásnější a nejrozmantější rozhled, ničím nerušený, poněvadž Tábor stojí osamocen. Hory severní a jižní Galileje, nad nimiž v dálce vyniká Velký Hermon, západní část a srázné břehy jezera Genezaretského, hluboké údolí jordánské a pahorky galadské poskytnou úchvatně krásný obzor a jako reliefní mapu velké části Svaté země.

¹⁶ Bylo to asi ve vesničce Daberet na úpatí Tábora. Tam se Ježíš sešel s učedníky. Vesnice je na stráních pokrytých vysokou travou, křovím a duby. Ještě je tam poznat zříceniny křesťanského chrámu, zasvěceného kdysi devíti apoštolům, kteří na tom místě čekali Ježíše, než se vrátil z Tábora.

¹⁷ Šli asi cestou, která vede od Tábora do Kafarnaum.

¹⁸ Tato daň byla určena na vydržování chrámu. Každý žid, starší dvaceti let, ji musil každého roku platit.

¹⁹ Stater platil 4 drachmy a stačil tedy na daň za Ježíše i za Petra.

²⁰ Asi v Kafarnaum, když tam Ježíš prodléval, sestoupiv s Tábora před odchodem do Jerusalema v září na slavnost stánků.

²¹ To jest podle hebrejské mluvy do nekonečna.

²² Asi ke konci první poloviny měsíce září, když

se karavany chystaly na cestu do Judska, aby v Jerusalemě oslavily slavnost stánků.

²³ Řekli jsme již jinde, že tím výrazem se rozumí příbuzní Páně.

²⁴ K této cestě připojujeme zázrak na desíti malomocných. Stalo se to asi na druhý den po odchodě Ježíšově z Kafarnaum.

²⁵ Malomocný se musil odloučiti od lidí a byl odsouzen žíti na místě osamělém.

²⁶ Hodnověrná tradice praví, že zázrak se stal v Engannim na hranicích Samařska a Galileje při vstupu na velkou planinu Esdrelonskou. Toto město bylo slavné krásnými zahradami. Je jisté, že Pán šel tudy vícekrát, když se ubíral z Judska do Galileje přes Samařsko a zpět.

OBSAH

Úvod	5
------	---

Část první.

SKRYTÝ ŽIVOT

1. Předmluva	13
2. Božský rodokmen Ježíše Krista	15
3. Zachariášovo zjevení	18
4. Početí Předchůdcovo	21
5. Zvěstování	23
6. Navštívení	27
7. Magnificat	29
8. Narození Předchůdcovo	32
9. Benedictus	34
10. Lidský rodokmen Ježíše Krista	38
11. Očekávání porodu	40
12. Narození Páně	42
13. Sláva na výsostech Bohu	45
14. Obřezání	48
15. Klanění mudrců	50
16. Obětování Páně v chrámě	53
17. Setkání se Simeonem	56
18. Meč bolesti	58
19. Útěk do Egypta	60
20. Návrat z Egypta	63

21. Dvanáctiletý Ježíš v chrámě	66
22. Skrytý život	69
23. Předchůdce	72
24. Apoštolát Předchůdcův.	74
25. První svědectví	77
26. Křest Páně	79
27. Exercicie na poušti	82
28. Ježíš je pokoušen	84
29. Spasitel	88
30. Svědectví vyslancům židovským	90
31. Beránek Boží	93
32. První učedníci	94
33. Prvotiny víry.	98
34. Svatba v Káně	100

Část druhá. - Apoštolát.

P R V N Í R O K

35. První velikonoce	105
36. Nikodém	108
37. Tajemství spásy	111
38. Poslední svědectví Předchůdcovo.	114
39. Uvěznění sv. Jana	116
40. Samaritánka	118
41. Praví klanitelé	121
42. Samaritáni ze Sycharu	124
43. Apoštolát v Galilei	127
44. Setník Herodův	129

45. Setkání v Betsaidě .	131
46. Povolání .	133
47. Ježíš uzdravuje posedlého	137
48. Nemocná zimnicí	139
49. Dobrý Mistr .	142
50. Nový apoštolát v Galilei	144
51. Následování Krista	146
52. Utišení bouře na moři	149
53. Posedlý z Gerasy	152
54. Gerasenští	155
55. Ochrnulý .	158
56. Ježíš povolává Matouše .	161
57. Přítel hříšníků .	163
58. Učedníci ve škole Ježíšově	166
59. Dcera Jairova	168
60. Žena nezhojitelně nemocná	171
61. Dva slepci .	174
62. Posedlý němý	176

DRUHÝ ROK

63. Člověk osmatřicet let nemocný	179
64. Božský Dívotvůrce	182
65. Božský Soudce	184
66. Božský Vyslanec .	187
67. Učedníci trhají v sobotu klasy	189
68. Člověk s uschlou rukou .	191
69. Milý Bohu a lidem.	193
70. Vyvolení apoštolů .	195

71. Kázání na hoře .	199
72. O věrném zachovávání zákona Božího	202
73. O bratrské lásce	205
74. O čistotě srdce .	208
75. O upřímnosti v řeči	210
76. O trpělivosti při zlém zacházení	212
77. O odpuštění urážek	214
78. Skutky milosrdenství	217
79. O modlitbě	219
80. O pokání	223
81. O vážnosti a hledání statků nebeských	225
82. Odevzdanost do božské Prozřetelnosti	227
83. O lehkovážném posuzování	230
84. O odříkání a umrtvování	232
85. O moudrém chování	234
86. O skutcích víry	236
87. Pravá moudrost	239
88. Malomocný	241
89. Setníkův služebník	243
90. Vzkříšení mládence Naimského	247
91. Poselství Jana Křtitele	249
92. Chvalořeč Předchůdcova	252
93. Zlořečená města	256
94. Hříšnice	258
95. Němý a slepý posedlý	262
96. Protivník ďáblův .	265
97. Hříchy proti Duchu Svatému.	268

98. Ježíš odpírá dáti znamení	269
99. Rodina Ježíšova	272
100. Božská setba	275
101. Tajemství království Božího	278
102. Poučení ze setby	280
103. Koukol .	283
104. Poučení z koukolu	286
105. Símě přinášející užitek	288
106. Zrno hořčičné	290
107. Podobenství o kvasu	292
108. Zakopaný poklad	294
109. Drahocenná perla .	296
110. O rybářské síti	298
111. Vyučování Ježíšovo	301
112. Kázání v Nazaretě.	302
113. Nevěřící Nazareťané .	305
114. Mučednická smrt sv. Jana Křtitele	308
115. Apoštolské cesty po Galilei	310
116. Misie v Galilei	312
117. Apoštol podle Srdce Ježíšova	315
118. Pronásledování je nutné	318
119. Síla apoštolské duše	320
120. Meč rozdvojení .	322
121. Apoštolská činnost	325
122. Samota v Betsaidě.	327
123. První rozmnožení chlebů	329
124. Modlitba na hoře .	333
125. Ježíš kráčí po jezeře .	335
126. Apoštolát v Genezaretě	337
127. Věci pozemské	339

128. Ježíšova mana	341
129. Dary Otcovy	344
130. Dar víry	346
131. Chléb života .	348
132. Tajemství víry	351

TŘETÍ ROK

133. Pokrytecká zbožnost	354
134. Pravá zbožnost	356
135. Žena kananejská	359
136. Hluchoněmý z Desítiměstí	363
137. Bůh Izraelův	365
138. Druhé rozmnožení chlebů	367
139. Znamení času	370
140. Farizejský kvas	372
141. Slepec z Betsaidy	374
142. Vyznání Petrovo .	376
143. Evangelické odříkání	380
144. Cena duše	383
145. Proměnění	386
146. Syn Boží	389
147. Posedlý náměsíční	391
148. Síla víry.	394
149. Ježíš předpovídá své utrpení .	397
150. Daň chrámová	399
151. Pravá velikost .	401
152. Právo na apoštolát	404
153. O pohoršení	406

154. O úctě k maličkým	408
155. O bratrské smířlivosti	410
156. O dlužníkovi, který nemůže zaplatiti	413
157. Služebníci neužiteční	416
158. Odchod z Galileje.	418
159. Deset malomocných	420

Na konci druhého svazku jsou před obsahem
tyto rejstříky :

- I. Rejstřík podle církevního roku.
- II. Rejstřík pro různé příležitosti :
 - 1. pro oktáv Božího Těla,
 - 2. pro oktáv Všech věrných zemřelých,
 - 3. pro oktáv svatodušní,
 - 4. pro první pátky v měsíci.
- III. Rejstřík pro měsíční duchovní obnovu.
- IV. Rejstřík pro osmidenní exercicie.
- V. Rejstřík pro pětidenní exercicie.